

Biblioteca Municipală
B.P. HASDEU

calea ta spre cunoaștere!

RAPORT ANUAL

2017

RAPORT ANUAL 2017

CUPRINS

Mesaj

REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE. PRIORITĂȚI

140 de ani de la fondarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”

Dezvoltarea comunităților prin instruire

REȚEAUA BIBLIOTECILOR

DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR

UTILIZAREA BIBLIOTECII

Utilizatori. Ințrări

Utilizarea resurselor documentare

Utilizarea resurselor informaționale

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE

Activitatea științifică

Cercetarea bibliografică

Cercetarea de marketing

DIFUZARE CULTURALĂ

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

Personalul. Diplome, distincții

Formarea profesională

GESTIUNEA FINANCIARĂ

PROPUNERI PENTRU ACTIVITATEA DIN 2018

ANEXE

Indicatori de performanță

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în resurse electronice

MESAJUL DIRECTORULUI

Biblioteca Municipală *B.P. Hasdeu* mereu a servit drept loc primitiv pentru toți cei care caută cunoștințe, informații și creștere personală. Astăzi este mai important ca oricând să ne reafirmăm angajamentul de a ajuta pe toți care caută serviciile noastre. Indiferent cine sunt, de unde vin, sau pentru ceea ce pledează, ușile bibliotecii sunt deschise pentru fiecare chișinăuian deoarece filialele noastre sunt cu adevărat pentru toți.

În 2017 cel mai puternic mod de a demonstra acest angajament nu a fost prin cuvinte, ci prin acțiuni. Acesta a fost motivul pentru care suntem atât de mândri să vă oferim o privire mai atentă asupra întregului sistem de biblioteci din Chișinău. Impactul pe care Biblioteca l-a făcut în comunitățile noastre în ultimul an sunt demne de urmat. În 2017, biblioteca a înregistrat o creștere semnificativă a programelor și serviciilor de bază din întregul sistem de biblioteci din țară. Am încurajat mai mulți chișinăuieni să citească mai mult prin extinderea programelor de lectură, care a adus mai mulți de utilizatori. Ca urmare a investiției noastre utilizatorii au ajuns la 1246060. Angajamentul nostru pentru cele 200 servicii a ajutat ca utilizatorii noștri să beneficieze de tehnologii informaționale (robotică, coding, virtual reality, aplicații pe tablete, managementul calculatorului, e-servicii, e-carieră); evenimente, activități culturale (programe de lectură, întâlniri cu scriitorii, lansări de carte, simpozioane literare, seri literare, ore de lectură, concursuri, cluburi); oportunități de educare personală / dezvoltare profesională (orientarea în carieră, studierea limbilor, exprimare și comunicare, exersare la instrumente muzicale, arte plastice, cinema, teatru, muzică, dansuri, istorie locală, șah, jocuri de societate, sport, sănătate), inclusiv diverse ateliere de creație, croșetare, modelare, quilling, croitorie.

Am continuat să adăugăm noi colecții excepționale cu achiziții de carte, având diverse opțiuni ofertante de lectură: Bătălia cărților, Chișinăul citește etc.

În plus, Biblioteca a reușit să cultive locații fizice moderne, accesibile, și invitarea tuturor. Investirea în proiecte de reabilitare a spațiilor ne-a ajutat să atragem spre bibliotecă utilizatori la 10860 activități.

Nici una dintre aceste realizări remarcabile nu ar fi posibilă fără generozitatea susținătorilor noștri. În numele tuturor celor de la Biblioteca, vă mulțumim pentru rolul pe care îl aveți a jucat în susținerea acestei inițiative comunitare, importante și asigurarea faptului că Biblioteca rămâne una deschisă, primitoare și accesibilă în mod liber oportunităților pentru generațiile viitoare.

Dr. Mariana Harjevschi, director general
Biblioteca Municipală *B.P. Hasdeu*

REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE. PRIORITĂȚILE ANULUI 2017

140 DE ANI DE LA FONDAREA BIBLIOTECII MUNICIPALE „B.P. HASDEU”

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este o instituție de excelență, deoarece e permanent în inovare, creativitate, schimbare, modernizare, regândire, implementare și realizare a multiplelor proiecte de colaborare și cooperare cu partenerii săi. E instituția care contribuie la dezvoltarea culturală a chișinăuienilor, la educarea și socializarea lor.

În scopul promovării și menținerii unei imagini pozitive, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, în anul ce s-a scurs, a realizat un complex de servicii și activități pentru a fideliza și a consolida încrederea utilizatorului prin diversitatea și calitatea ofertelor, a spori vizibilitatea, a crește flexibilitatea și adaptarea la tendințele de dezvoltare a comunității.

Anul 2017 a fost unul deosebit pentru Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, care a marcat cei 140 de ani de la fondare.

În conformitate cu acest obiectiv instituțional în toate filialele din rețeaua BM „B.P. Hasdeu” au fost lansate programe și campanii ample de promovare și informare, au fost organizate conferințe și simpozioane științifice, întâlniri cu personalități, lansări de carte, publicații noi, festivaluri, iarmaroace și maratoane, s-au organizat concursuri și sesiuni, s-au inițiat noi servicii moderne în sprijinul comunității pentru informare și învățare.

Startul activităților consacrate aniversării a 140-a a fost dat de Departamentul „**Memoria Chișinăului**” care a inițiat o campanie de colectare a fotografiilor vechi alb / negru cu imaginea bibliotecii și bibliotecarilor din perioada anilor '50-'80 ai secolului trecut, cu genericul, *Biblioteca Municipală în black and white*. Pozele au fost compilate în 12 albume de epocă, completate pe parcursul anului și plasate pe site-ul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, pe blogul *Chisinau, orasul meu*, rubrica *B.P. Hasdeu – black and white*.

Campania de promovare a aniversării a 140-a a BM „B.P. Hasdeu” a fost organizată cu scopul de a informa utilizatorii și comunitatea chișinăuiană despre acest important eveniment și de a-i invita să participe la suita de activități organizate cu această ocazie.

Evenimentul principal s-a produs în cadrul **Săptămânii ușilor deschise**, desfășurată în perioada 17-19 octombrie 2017, care a debutat cu **Maratonul utilizatorului** cu genericul *Aprinde ZEN-ul din tine!*, a continuat cu *Bibliotalks: Experiența serviciilor în format Ignite* și a culminat cu festivitatea aniversară, la care au participat utilizatori, bibliotecari, comunitatea profesională, invitați etc.

În cadrul **Maratonului** s-au întrunit circa 60 de utilizatori din filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și suburbiile municipiului Chișinău, precum și din bibliotecile publice raionale: Criuleni, Ialoveni, Dubăsari, Orhei, Strășeni, Hâncești, Nisporeni. Participanții au avut posibilitatea să dezvolte abilități și

competențe, prin diverse forme de interacțiune: traininguri, brainstorming, discuții, servind drept platformă de instruire și schimb de experiență. Cei prezenți au asistat la instruirii și demonstrații, ghidați de bibliotecari la următoarele sesiuni: crearea articolelor pentru Wikipedia; scanarea copertilor publicațiilor din colecția „Moștenire”; elaborarea unei interfețe atractive pentru catalogul electronic al BM „B.P. Hasdeu”; crearea unui prototip de design atractiv pentru un maker space în bibliotecă. Participanților la Maraton li s-a oferit setul de materiale promoționale cu însemnele BM.

Pe 18 octombrie, Departamentul studii și cercetări, în colaborare cu Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari, a organizat **Bibliotalks: Experiența serviciilor în format Ignite**. Gândit ca eveniment *Ignite* consacrat celor 140 de ani ai BM, a servit și ca temei de dezvoltare a cursului *Vorbitorium* prin care au fost instruiți cei 20 de participanții înscriși, să-și dezvolte competențe de a vorbi în public și abilități de a face prezentări în formatul *Ignite*. Bibliotecarii au învățat cum să treacă peste blocajele psiho-emoționale care-i împiedică să vorbească în public; cum să-și construiască și să transmită un mesaj valoros; cum să-l prezinte eficient oferindu-i substanță și stil. Au cunoscut și au trecut prin metode ca *vorbitorul în public, dezbateri, dicție, respirație, dezvoltare socială și personală, simulări, discursuri, filmări, audieri discursuri celebre, comunicare nonverbală, feedback constructiv*, – toate acestea într-o atmosferă de creativitate, joc, relaxare și antrenament.

Cursul *Vorbitorium* a finalizat cu un eveniment inedit la BM *BiblioTalks Hasdeu aniversar* care a avut scopul de a face publică experiența serviciilor livrate comunității chișinăuene, oferindu-le bibliotecarilor șansa să se producă ca vorbitori publici profesioniști.

BiblioTalks Hasdeu a fost un eveniment-experiment, eveniment-experiență personală. Bibliotecarii au trăit experiențe noi, au aflat mai multe despre ei ca vorbitori publici, au înțeles, doar la sfârșit, mai bine provocările pe care le aveau de înfruntat, au trăit experiența secretelor din spatele unui discurs și al unei prezentări reușite, au dobândit siguranță în comunicare publică. Caracteristica stării trăite la acest eveniment a fost satisfacția personală, euforia reușitei, dar cel mai important aspect a fost sentimentul de mândrie a participanților pentru contribuția personală la reușita evenimentului aniversar al bibliotecii lor. Întrebați dacă ar mai participa la un asemenea eveniment în 2018 au răspuns „Da!”.

Pe 19 octombrie la Biblioteca Centrală a avut loc *festivitatea* consacrată aniversării a 140-a a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. În cadrul activității mai mulți oameni de cultură, scriitori, editori, dar și cititori au felicitat biblioteca cu prilejul acestei aniversări. Valeriu Matei, directorul Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” de la Chișinău, a menționat că, *timp de 140 de ani, biblioteca a contribuit la diversificarea vieții culturale și a îmbogățit patrimoniul cultural național. S-a afirmat ca o instituție culturală de seamă în viața Basarabiei, apoi a Republicii Moldova, fiind un focar de cultură apreciat de personalitățile românești*.

Lucia Caciuc, consilier al primarului municipiului Chișinău, a spus că *cea mai longevivă bibliotecă reușește să adune mereu cititori. Biblioteca a devenit populară nu doar pentru așezarea sa geografică atractivă, dar și pentru intensitatea programelor pe care le desfășoară*. Președintele Uniunii Scriitorilor din

Moldova, Arcadie Suceveanu, a spus că *bibliotecile sunt pentru Uniunea Scriitorilor ca o casă. Mă gândesc că în societatea noastră, care dă semne că nu prea este interesată de sensibilitate, de bucuria spiritului, cartea este marginalizată, însă rolul bibliotecii și bibliotecarului este cu totul și cu totul deosebit*. Scriitorul Iulian Filip a menționat că este foarte fericit când este invitat la orice filială a bibliotecii. Cu atât mai mult că domnia sa a contribuit la reorganizarea și reaşezarea filialelor, a participat la majoritatea evenimentelor de amploare organizate de BM, a susținut idei inovatoare, materializate în proiecte, programe de promovare a cărții și lecturii.

A urmat lansarea cărților elaborate și coordonate de departamentele studii și cercetări și „Memoria Chișinăului”: *Chișinău: bulevarde, străzi, piețe și parcuri. Ghid enciclopedic și Chișinăul în teatru: Imaginea orașului Chișinău în spectacole*, autor Larisa Ungureanu.

Biblioteci aniversare

În anul 2017 *aniversări frumoase* au fost marcate și la alte filiale precum:

- Nicolae Titulescu – 40 ani (27 decembrie)
- „Hristo Botev” – 25 ani (10 martie);
- „Mihail Ciachir” – 25 ani (6 octombrie);
- „Adam Mickiewicz” – 10 ani (11 noiembrie);
- „Liviu Rebreanu” – 10 ani (27 noiembrie).

Cei 40 de ani de la fondarea Filialei Nicolae Titulescu au demonstrat faptul că bibliotecile devin adevărate centre comunitare, unde fiecare, poate beneficia de servicii moderne și activități interactive și atractive. La aniversare au participat: administrația Bibliotecii Municipale, colegii, prietenii și partenerii bibliotecii: elevii Gimnaziului „N. Costin”, liceele „I. Hasdeu”, „Mircea cel Bătrân”, „ProSucces”, Centrele pentru copii „Sparta” și „Luceafărul”, CMF nr. 1, scriitorii: acad. Nicolae Dabija, Claudia Partole, Nicolae Rusu, Ada Zaporojan, Lica Movilă, ziarul „Florile Dalbe” etc. Participanții la sărbătoare au avut parte de muzică, poezie, expoziții de carte, expoziții de fotografii și multe surprize. Decorul modern, plin de culoare și grădina bibliotecii au înfrumusețat evenimentul.

Biblioteca „Hristo Botev”, filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, a împlinit o frumoasă vârstă de 25 de ani. Întemeiată pe tradiție și modernitate, ea a devenit astăzi un loc de socializare a membrilor comunității, transformându-se într-un centru de informare, documentare și cercetare. Atmosfera de sărbătoare s-a simțit timp de o săptămână. De la 2 până la 9 martie, conform programului stabilit prealabil, s-au desfășurat servicii, activități cu diferite tematici, prioritate acordându-se istoriei și culturii Bulgariei, unite sub genericul *Biblioteca „Hristo Botev” – 25 ani de conexiune informațională, educațională și culturală a comunității chișinăuiene*. Oaspeții au dăruit bibliotecii circa 150 de volume în limba bulgară.

Un eveniment important a avut loc la 6 octombrie, o frumoasă aniversare – 25 ani de la fondarea primei biblioteci de literatură și cultură găgăuză „Mihail Ciachir”. Pe parcursul zilei au fost preconizate diverse activități, consacrate acestui eveniment: lansări de carte (*Antologie de poezii* de V. Karaganciu în limba găgăuză, *Peștera lutului auriu* de A. Plăcintă), prezentarea galeriei foto și a filmului dedicate bibliotecii. Au participat: președintele Comunității găgăuze Nicolae Terzi, președintele ATG (Asociația Tinerilor Găgăuzi) Semion Guran, consilierul Ambasadei R. Turcia la Chișinău, regizorul Teatrului „A.P. Cehov” Radion Buciucci, membru al AȘM (secția gagauzologie) Diana Nicoglo. Activitățile au fost întregite de un frumos recital interpretat de Cristina Buciucci, solistă a corului „Regal” din Londra și Tatiana Pomujak, care a interpretat piese în limba găgăuză.

O suită de activități culturale, informaționale, profesionale și de promovare au avut loc la Filiala „Adam Mickiewicz”, la care au participat Excelența Sa Ambasadorul Poloniei în RM Bartłomiej Zdaniuk cu soția Alexandra Zdaniuk: expoziție de fotografii *Urme poloneze din Chișinău* (realizată de elevii cl. XI, a LT „N. Sulac”), expoziție dedicată lui Adam Mickiewicz *Peregrinul Libertății*, expoziție *Fereastra timpului* (reflectă imagini din activitatea bibliotecii), expoziție de carte *Scriitorii Țării Phoenix*.

În cadrul Zilelor Filialei „Liviu Rebreanu” a fost organizat un duplex aniversar *Dialoguri culturale. Biblioteconomica. 10 ani de activitate cu partenerii de la Biblioteca „George Coșbuc” din Bistrița Năsăud, România*; a fost lansată cartea *Elitele și conștiința națională*, autor Mircea Platon; au fost prezentate noutăților editoriale ale Editurii „Cartier”; a fost organizat „Ringul serviciilor” prestate utilizatorilor și lecția publică din cadrul serviciului „Tinerii și cariera” cu tema *Octavian Țicu – o personalitate din Republica Moldova*. Organizate în ajunul sărbătorilor de iarnă, evenimentele au fost întregite de recitalul de colinde interpretate de Florin Săsărman, România.

O experiență frumoasă pentru BM a fost organizarea pe 19 septembrie a **larmarocului comunității** în cadrul Campaniei naționale de promovare a bibliotecilor publice „Ne vedem la bibliotecă!”, etapă a II-a, desfășurată în perioada aprilie-octombrie 2017. În cadrul larmarocului au fost prezentate cele mai inovatoare servicii și inițiative realizate de bibliotecile publice din municipiu și raioanele: Ialoveni, Căușeni, Orhei, Strășeni, Șoldănești, Rezina, Hâncești, Anenii Noi, Ștefan Vodă, evidențiind colaborarea de succes cu partenerii locali și naționali din sectorul public și privat și a voluntarilor din comunitate, precum și rezultatele impresionante obținute grație activităților de Advocacy.

Evenimentul a servit drept o platformă de interacțiune și informare a publicului larg privind oferta de servicii și oportunități de care pot beneficia la bibliotecă, inclusiv incluziune digitală, educație, sănătate, dezvoltare economică, agricultură și a accentuat rolul important pe care îl au bibliotecile la îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Anul 2017, an aniversar, an în care s-au produs multe evenimente remarcabile, s-au desfășurat simpozioane, conferințe, colocvii, lecții publice, dezbateri, mese rotunde, lansări de carte, prezentări de publicații ș.a. **Evenimente științifice** au suscitât interes sporit din partea participanților. Au excelat filialele

„Onisifor Ghibu”, „Transilvania”, Biblioteca Publică de Drept, „M. Lomonosov”, de Arte „T. Arghezi”, „Hristo Botev”, „Adam Michiewicz”, Biblioteca Centrală, CAIE, „I. Mangher” și altele.

S-au organizat mai multe, în comparație cu anul trecut, lecții publice care au avut loc ca evenimente singulare sau în cadrul serviciilor noi, cluburilor, cenaclurilor – un număr record de 263 de lecții publice (3993 de participanți) 17 conferințe științifice (743 participanți); 3 colocvii; 16 discuții / dezbateri (408 participanți), 19 mese rotunde (1953 participanți); 2 simpozioane (280 participanți).

Un aspect interesant, demn de remarcat a fost comunicarea științei produse în cadrul serviciilor, prin servicii. Acest fenomen a apărut ca urmare a instruirilor de comunicare a științei, de înțelegere corectă a conceptului de orientare spre servicii, organizate pe parcursul ultimilor trei ani, semn bun, care conduce spre coagularea unei culturi a serviciilor la BM. Campioni la acest capitol sunt filialele „M. Lomonosov” și „Ovidius”, urmate de „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgoviște”, N. Titulescu, M. Drăgan.

Filiala „M. Lomonosov” are o cultură a serviciilor bine consolidată. Mărturie stau numărul mare de servicii funcționale, cu conținut calitativ, bine structurate pe grupuri țintă specifice din care listăm doar cele care promovează știința în activitățile lor: *Здравушка: Лекторий* – popularizarea medicinei (34/415); *Здоровье в XXI веке*. Activitățile sunt organizate în formă de discuții, dedicate multiplelor aspecte ale medicinei (16/82); „15x4”: lectorium pentru tinerii interesați de știință. Fiecare din cele 4 lecții au durată de 15 minute cu o prezentare a unor informații, fenomene interesante din domeniul culturii și științei (8/104); *КЛИК. История Кишинева – любителям города*. Ședințele clubului sunt în formă de excursii prin oraș, discuții și lecții; *Сокровенное знание в «Живой этике» Рерихов* (48/543); *Пушкинский лекторий* (19/337); *Лекторий по истории искусств Дорога души* (2/20). Total 125 de ședințe-lecții, traininguri cu o participare de 1501 persoane.

„Ovidius” a lansat trei servicii prin care comunică știința: *Micii cercetători ecologiști*: Activități – (12/156); *O lecție de istorie altfel* (8/196); *Chimia distractivă* (4/71) – total 473 de beneficiari; M. Drăgan – *Știința pe înțelesul puștilor* (12/107); „Transilvania” – *Terra incognita* (4/140), Câte un serviciu la „Târgu-Mureș”, „Târgoviște”, „Maramureș”.

O altă formă de comunicare și educare pentru știință se realizează prin concursurile de erudiție, care în 2017 au fost în număr de 21, la care au participat 696 de utilizatori. Câștigătorii concursurilor de erudiție sunt filialele „Onisifor Ghibu” și CAIE.

Rezultatele bune se datorează, în mare parte, și instruirilor din ultimii ani, oferite bibliotecarilor de către DSC. În 2017 au fost livrate trei workshop-uri (*Comunicarea științei: forme și metode*, L. Kulikovski; *Comunicarea științei în Acces deschis*, N. Țurcan (2)), lansate două Campanii (Săptămâna Creativității și Inovației și Săptămâna Științei) în cadrul cărora DSC a oferit instruirii, modele noi, metodologii de comunicare a științei.

Toate activitățile organizate pe parcursul anului au fost comunicate pentru comunitatea chișinăuană prin diverse forme și modalități, tradiționale și virtuale, la care au fost implicați bibliotecari și parteneri media.

Reviste de specialitate

De 16 ani BM are revista sa de biblioteconomie, științe ale informării și cultură. Au fost ani buni, platforma BM de comunicare profesională, instrument de comunicare a imaginii, platformă de educație biblioteconomică, spațiul public în care se teaurizau fierberile, zbaterile și succesele profesionale, instrument de împărtășire și dăruire a conținutului elaborat de specialiștii BM altor biblioteci și bibliotecari. În acești ani revista *BiblioPolis* a devenit preferată, căutată, solicitată nu numai de către bibliotecari, dar și de oameni ai culturii, scriitori, istorici, profesori și alte profesii. Și în anul de referință echipa *BiblioPolis* – Vlad Pohilă, Lidia Kulikovski, Valeriu Rață, Valeriu Herța, Ion Vârlan, susținută de directorul revistei Mariana Harjevschi, a realizat patru numere (volumele 64-67).

Numărul articolelor științifice a rămas constant, de 50% din totalul articolelor, variabilă urmărită de echipa de dezvoltatori ai *BiblioPolisului*. Îmbucurător este faptul că revista publică materiale științifice despre Bogdan Petriceicu Hasdeu și în aceste volume. Au fost publicate la rubrica *Patronul nostru spiritual* șase articole științifice ale tinerilor cercetători despre aspecte inedite, mai puțin cunoscute ale vieții și operei lui B.P. Hasdeu. La rubricile constante au fost adăugate provizoriu *Arhitectura și interiorul bibliotecii* cu articole, preponderent traduse din biblioteconomia altor țări. Altă rubrică adăugată în scopul diseminării experienței serviciilor BM, *Istории de succes* a rămas rubrica unui număr și a unei povești din lipsa mai multor povești de succes. Acest eșec ne atenționează că avem un punct vulnerabil la comunicare. Nu știm a mediatiza activitatea noastră și nu folosim cea mai puternică metodă de comunicare a succeselor – poveștile.

Puține, doar 11, dar mai multe în comparație cu anii precedenți, au fost articolele despre servicii. Puține pentru că 2017 a fost anul când bibliotecarii au fost instruiți la subiectul *Cultura serviciilor*. Sau poate sunt mai multe decât în anii trecuți tocmai pentru că au fost instruiți. Putem semnala și aici aceeași vulnerabilitate de comunicare, de data asta a serviciilor.

Revista *BiblioPolis* e oglinda Bibliotecii Municipale, o oglindă fără rimel și fără fard, o oglindă realistă care arată părțile luminoase, momentele sclipitoare, de glorie dar, la o examinare atentă, ies în evidență și părțile mai puțin senine. *BiblioPolis* este, totodată, și un barometru care măsoară vivacitatea instituțională, potența profesională, capacitatea creativ-inovativă a echipei.

Nietzsche susține că știința este voioasă. Voioasă este și comparația noastră, dintre cele două instrumente de imagine ale BM, pe care le-am îmbrăcat în straie de metaforă. Revista *BiblioPolis* este ca oglinda din Casa cea Mare a Bibliotecii Municipale, iar *BiblioCity* (buletin electronic al filialei BM a ABRM) este oglinda de poșetă a bibliotecii noastre. Prima publică lucruri fundamentale, perene, care devin artefacte de cultură și imagine instituțională. A doua, electronică, e la îndemâna oricui vrea să se expună, să comunice, să împărtășească experiențe. E o oglindă de dimensiuni mici, dar care poate oricând interveni pentru a repara, îndrepta, orienta, zaharisi imaginea și activitatea BM. Analiza publicațiilor *BiblioCity* relevă următoarele: în 2017 au fost publicate 88 de postări, dintre care 35 de procente sunt anunțuri despre cursuri, conferințe profesionale, organizate de ABRM. Îndreptățit, promovează activitatea ABRM, a cărei filială

suntem. **10% constituie** articolele altor instituții decât BM, ale altor bibliotecari decât cei de la BM și aproape la fel ca variabilă, de 10%, sunt articole în limba rusă de la biblioteci din Federația Rusă, bune, profesioniste. Aproximativ 15% sunt postări despre proiectele și preocupările ABRM. Vocea filialei BM, a bibliotecarilor BM se aude mai puțin, doar în 23 de articole (26%), postări ale bibliotecarilor BM, dintre care 16 aparțin angajaților Filialei „Transilvania” (Mila Șeremet, Tatiana Donțu), toate 16 despre serviciile bibliotecii. Prezență activă înregistrează Filiala „Hristo Botev”. Cu mai puține articole apar „Adam Mickiewicz”, „Târgoviște”, „Ovidius”. De remarcat, că articolele /postările despre servicii s-au triplat.

Altă revistă elaborată la BM, cu precizare, de către Centrul Academic Internațional Eminescu este *Buletinul Mihai Eminescu*, fondat în scopul publicării cercetărilor eminescologice și promovării operei și personalității lui Mihai Eminescu. Nu a văzut lumina tiparului în 2017, s-a lucrat la conținut, s-au selectat studii eminesciene noi, eseuri despre traducerile recente care au apărut, alte materiale legate de numele marelui poet.

Biblioteca Municipală mai are un instrument de imagine și comunicare, la fel, oglindă, bibliografia *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă*. Articolele publicate în presă și în volume, de către angajații BM și de către alții despre noi – utilizatori, parteneri, ziaristi, scriitori – însumează un număr de 370 de surse. Dintre acestea **150 (47,7%)** articole+volume sunt atribuite genului științific, în mare parte în cele patru numere de *BiblioPolis*, dar și articolele angajaților noștri care publică foarte mult în reviste culturale, literare sau de alt profil, în țară și străinătate, precum Maria Pilchin, Victoria Fonari, Dumitru Crudu, Vitalie Răileanu, Larisa Ungureanu, Elena Tamazlăcaru; **39 (12,4%)** articole despre serviciile oferite comunității; **9 (1,9%)** articole despre *Rucsacul de vacanță*; **4 (1,2%)** despre programul *Chișinăul citește*; **2 (0,6%)** despre Programul *Bătălia cărților*. Cifre sub orice minimă posibilă referitor la promovarea programelor de lectură. Iar rezultatele obținute în aceste programe vorbesc de la sine.

Anul 2017 a fost unul aniversar și tot ce s-a desfășurat în bibliotecă se făcea sub genericul *140 de ani*. Rezultatul – cinci articole despre aniversarea BM (M. Harjevschi, V. Rață, N. Roibu, E. Tamazlăcaru, S. Vizitiu). Mai mult nu rămâne nimic în analele vremii despre anul aniversar, despre o instituție de 140 de ani. A fost un obiectiv și un angajament prioritar.

În 2017 și-au serbat aniversările, alături de BM, și filialele Nicolae Titulescu, „L. Rebreanu”, „H. Botev”, „M. Ciachir” și „A. Mickiewicz”. Același număr de articole despre aniversarea bibliotecii, ca și BM „B.P. Hasdeu”, a înregistrat și Filiala „H. Botev” – cinci; N. Titulescu și „L. Rebreanu” câte două articole; „M. Ciachir” și „A. Mickiewicz” câte un articol.

BM în presă... evidențiază, fiind ordonată alfabetic, bibliotecarii cei mai activi în scrierea articolelor și volumelor de bibliografie, biblioteconomice sau alt gen. În capul afișului de promovare a imaginii în presa scrisă stau mulți angajați:

Nr	Nume, autor	Total volum/articole	Volume	Articole
----	-------------	-------------------------	--------	----------

1.	L. Kulikovski	21	5	16
2.	L. Arseni	17		17
3.	V. Fonari	17		17
4.	A. Olărescu	15	1	14
5.	Vi. Pohilă	13	2	11
6.	V. Rață	13	2	11
7.	M. Pilchin	11	2	9
8.	E. Tamazlăcaru	11		11
9.	M. Harjevschi	10	2	8
10.	V. Sârbu	7		7

Activitățile realizate de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, în anul 2017, au avut un impact pozitiv și datorită promovării și mediatizării la numeroase posturi de radio și televiziune, precum și în mediul online.

În total, au fost realizate în jur de **120 de reportaje radio** și **175 de emisiuni TV** (a se vedea Anexa 2). O susținere considerabilă am avut-o din partea următoarelor posturi TV locale: Moldova 1 (*Mesager, Bună dimineața, Cine vine la noi?, Svitnok, Russkii Mir, Гагаузский очаг, Cultura azi, Portrete în timp, Știri pozitive, Magazinul copiilor*), Jurnal TV (*Deșteptarea, Acasă de vreme, Jurnalul orei 19:00*), Prime (*Primele știri, Prima oră*), NorocTV (*Ochiul public*), Acasa TV Moldova (*O seară perfectă*), TVR Moldova (*Telejurnal, Obiectiv comun*).

O colaborare deosebită cu Compania Publică „Teleradio-Moldova” și cu redacțiile cultural-literare a continuat cu succes și în anul 2017 Vitalie Răileanu, directorul Filialei „O. Ghibu”. Au fost realizate 36 de rubrici *Miercurea cărților noastre* în emisiunea *Bună dimineața!*

De asemenea, și posturile de radio au fost un suport în promovarea evenimentelor organizate în incinta Bibliotecii Municipale. Cele mai multe emisiuni radio au fost realizate la următoarele posturi locale: *Vocea Basarabiei (Viața cărților)*, Radio Moldova (*Ora copiilor, Magazin sociocultural, Matinal de week-end, Convorbiri literare, Renaștere. Відродження*), Radio Europa Liberă (*Agenda culturală*), Radio Chișinău.

Trebuie de remarcat că unele evenimente de amploare de la Biblioteca Municipală au fost transmise în direct de către portalurile privesc.eu și cel al Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale – idsi.md, acestea fiind disponibile și accesibile nu doar pe teritoriul Republicii Moldova.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a fost prezentă în mediul on-line și prin prisma numeroaselor portaluri de știri, circa 356 de postări on-line (a se vedea Anexa 2), care au reflectat echitabil, pozitiv, dar și constructiv activitatea noastră. Printre portalurile locale care au oferit sprijin major au fost: diez.md, allfun.md, moldpres.md, unimedia.md, civic.md, zugo.md, ea.md, stiripozitive.md, locals.md, noi.md, ziarulnational.md, jurnal.md, adevarul.ro.

Pe plan internațional (27 de postări) biblioteca, de asemenea, a câștigat acoperire pozitivă și consistentă. Principalele portaluri din România care au mediatizat evenimentele sunt: bzb.ro, tribuna.ro, ziare.com, ziarelive.ro, ziarulevenimentul.ro, rfi.ro, portal-ro.com.

Cele mai promovate evenimente organizate de Bibliotecă au fost: proiectul „CicloBiblio2017”, ruta Braşov-Sibiu, la care a participat Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”; Balul Brazilor 2017; *Chişinăul citeşte*; workshop-ul *Advocacy pentru structurile infodocumentare şcolare*, livrat în România de Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”; aniversarea a 140-a a BM „B.P. Hasdeu”, dar şi întâlnirile cu personalităţi şi alte activităţi desfăşurate în Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”.

Construirea şi promovarea imaginii bibliotecii se realizează cu succes prin stabilirea unor **parteneriate** cu instituţii similare, dar şi cu alte grupuri interesate – APL, parteneri sociali, ONG-uri, integrând cerinţele acestora în strategiile de management ale bibliotecii, în definitivarea priorităţilor şi iniţierea serviciilor.

În anul de referinţă, biblioteca a mai încheiat încă câteva *protocoale de colaborare* cu repercusiuni benefice asupra utilizatorilor: Biblioteca publică „W. Gombrowicz” din oraşul Kielce, Polonia („A. Mickiewicz”); „Aerotur Moldova” – SRL, Uniunea Veteranilor Forţelor Armate, Centrul de instruire în domeniul sănătăţii reproductive („I. Mangher”); Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţii Excepţionale („Transilvania”); Toastmasters Club, filiera română (BPD); Consiliul Local al Copiilor şi Tinerilor, Asociaţia Obştească „Pentru Pace”, Academia de Inovare şi Schimbare prin Educaţie („Onisifor Ghibu”); ONG Concordia, Clubul Smart Physical Approach (Clubul Liceenilor Olimpici), Asociaţia Altruism, ONG-ul Grow Me UP (Biblioteca Centrală); Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Ansamblul etno-folcloric „Opincuţa”, Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”, Centrul de Excelenţă în Economie şi Finanţe („Târgu-Mureş”).

Activităţile complexe au făcut mai rezonabilă prezenţa bibliotecii în viaţa cotidiană, atrăgând noi utilizatori în cadrul vizitelor, excursiilor, programelor mediatizate, cu un stil de promovare modern, eficient. Utilizatorii au fost nu numai participanţi pasivi, ei au fost implicaţi în acţiuni interactive, au avut posibilitatea de a-şi exprima gândurile, ideile, sugestiile referitor la serviciile bibliotecii, utilizarea colecţiei.

DEZVOLTAREA COMUNITĂŢILOR PRIN INSTRUIRE

Servicii moderne

Pe parcursul anului 2017 Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a acordat o deosebită atenţie dezvoltării competenţelor prin **servicii moderne educaţionale, culturale, de incluziune digitală şi informaţionale** pentru toate categoriile de utilizatori. Studiind necesităţile comunităţii, s-a mizat pe cel mai important factor care poate să influenţeze benefic asupra transformării bibliotecii – inovaţia. Ne-am convins că doar prin oferirea serviciilor moderne biblioteca a devenit promotor al schimbării de ordin cultural, educaţional, economic şi social.

Cele mai inovatoare servicii, prestate de filialele BM, au fost prezentate publicului chişinăuian la *larmarocul Comunităţii cu susţinerea bibliotecilor moderne*, organizat la BM în cadrul Campaniei naţionale de promovare a bibliotecilor publice *Ne vedem la bibliotecă*, iniţiată de Programul Novateca (19.09.2017):

3Doodler Summer („Transilvania”); BiblioCroitoraşul (N. Titulescu); Igoteka („L. Ukrainka”); Clubul Happy Toddlers („A. Mickiewicz”); Pictura digitală (de Arte „T. Arghezi”); Micii cercetători ecologiști („Ovidius”); MiniMovie („L. Rebreanu”); Prologic („Ştefan cel Mare”); Ora TV („Târgu-Mureş”); CompuTerra для пенсионера („M. Lomonosov”); KidsComp (CAIE); proiectul Al treilea spațiu al comunității (BPD).

În perioada aprilie-septembrie, filialele BM au participat la Campania *Ne vedem la bibliotecă* (etapa II), inițiată de Programul Novateca, aplicând cu servicii moderne la categoriile tematice propuse: *Incluziune digitală* (8 servicii), *Familie* (12 servicii), *Educație nonformală pentru copii și tineri* (25 de servicii), *Sănătate* (13 servicii), *Creștere economică* (2 servicii).

Astfel, în anul de referință, cele 27 de filiale ale BM și-au extins și reorganizat activitățile conform tendințelor de cerere din comunitate, au inițiat și au replicat **200 de servicii** moderne, au livrat **4168** de sesiuni pentru **44 425** de participanți, răspunzând necesităților comunității:

● **educaționale – 117 servicii** (în diverse domenii: pedagogie, sănătate, economie, juridică etc.):

dezvoltarea abilităților creative (atelier de creație): *Albinuța*; *Cartea senzorială*; *Fantezie*; *Micii genii*; *Fotomagia* („Ştefan cel Mare”); *Caleidoscopul creativității*; *Oamenii sunt diferiți, dar drepturile egale* (Traian); *CreatART* (CAIE); *Createur*; *FotoTeh* („Maramureș”); *Cutiuța cu idei* („M. Ciachir”); *Gărgărițele*; *Miniart pentru pici* (Codru); *Învățăm să croșetăm*; *Quiling – tehnica spiralării hârtiei*; *Arts&Craft's* („A. Donici”); *Magia creativității*; *Вязалочка* („L. Ukrainka”); *Meșterița* („Târgoviște”); *BiblioCroitoraş* (N. Titulescu); *Micii creatori* (V. Bielinski); *Miracol*; *Copilăria în culori* („Ovidius”); *Vino să creezi și să te recreezi* („L. Rebreanu”); *Clubul Happy Toddlers*; *Reciclare creativă* („A. Mickiewicz”); *ReCrează frumusețea din tine* („Târgu-Mureș”); *TabCreativStudio* (M. Drăgan); *3Doodler Summer* („Transilvania”).

dezvoltarea abilităților de exprimare și comunicare (arta vorbirii, arta oratorică, bune maniere): *Învățăm bunele maniere* („Ovidius”); *Bunele maniere – stil și imagine* („M. Ciachir”); *Mister Etiket* (A. Russo); *Politețea de zi cu zi* („Transilvania”); *Să vorbim și să scriem corect românește* („Târgoviște”);

studierea limbilor. *Engleza pentru mic și mare*; *Deutsch* („Ştefan cel Mare”); *Învățăm limba engleză* (de Arte „T. Arghezi”); *L'Italiano per te*; *English for you* („L. Rebreanu”); *Engleza pentru începători*; *Germana pentru începători*; *Româna pentru începători*; *Spaniola pentru începători* („M. Lomonosov”); *ABC-ul limbii franceze* („Maramureș”); *Engleza pe tabletă* (N. Titulescu); *Studierea limbii bulgare* („H. Botev”);

orientarea în carieră: *Consiliere în carieră* (de Arte „T. Arghezi”); *Viitoarea mea carieră*; *Ora TV* („Târgu-Mureș”); *Tinerii și cariera* („L. Rebreanu”);

susținerea pregătirii temelor pentru acasă: *Tema pentru acasă – Clubul liceenilor olimpici* (Biblioteca Centrală);

dezvoltarea gândirii și logicii (jocuri de societate, jocuri logice, jocuri de dame și șah): *Jocul de dame – gimnastică pentru minte*; *Dezvoltarea gândirii și logicii* (M. Drăgan); *Laboratorul șahului* („Transilvania”); *Community Chess Club* (de Arte „T. Arghezi”); *Jocuri de societate* (Biblioteca Centrală,

„Târgu-Mureș”); *Испомека* („L. Ukrainka); *ProLogic&Games* („Ștefan cel Mare”); *Jocuri CuMinți* („Ovidius”); *În lumea șahului* (CAIE); *Испомека* („L. Ukrainka”);

dezvoltarea abilităților de lectură (*Ora poveștii* ș.a.): *Vreau să-mi citești* („Ovidius”, Codru); *Întâlnire cu povestea* (A. Russo); *Micii exploratori ai cărții*; *Terapi@Cărții* („Maramureș”); *Povestea copilăriei* („Ovidius”); *BibCheVis* („H. Botev”); *Ora poveștii* („Târgoviște”, „I. Mangher”, V. Bielinski); *Ora de lectură* („Târgoviște”); *Skazoterapia* (M. Costin); *Citește și recomandă* (Biblioteca Centrală / Sala de carte în limba germană);

educarea modului sănătos de viață: *Click pe sănătate* („A. Mickiewicz”); *Ai grijă de sănătatea ta* („Alba Iulia”); *Mâncăm sănătos pentru un stil de viață sănătos* (de Arte „T. Arghezi”); *Educație sexuală pentru adolescenți*; *Învață să rămâi sănătos având diabet* (Biblioteca Centrală); *Vreau să trăiesc sănătos* (Codru); *Clubul „Modul sănătos de viață”* („I. Mangher”); *Eu și sănătatea mea* („L. Rebreanu”); *Sănătatea și starea de bine* („Ștefan cel Mare”); *Minte sănătoasă într-un corp sănătos* („Târgu-Mureș”); *Enciclopedia sănătății* (Traian); *Mens sana in corpore sano* („Transilvania”); *Alimentație sănătoasă* (V. Belinski); *ProSănătate* („Maramureș”); *Trăistuța sănătății* (N. Titulescu);

educarea cetățenilor privind utilizarea serviciilor de e-Guvernare: *e-Servicii* (Biblioteca Centrală, „Târgu-Mureș”); *eGov* (BPD); *e-Guvernare* („L. Rebreanu”);

educația în diverse domenii (psihologie, ecologie, știință, drept ș.a.): *Atenție la trafic*; *Tineri, rebeli, ambițioși*; *Ludoteca*; *Bibliodădaca*; *Pinacoteca*; *Terra incognita* („Transilvania”); *Clubul femeilor moderne*; *Educația financiară pentru copii* („Alba Iulia”); *Exersăm la pian* (de Arte „T. Arghezi”); *Pro Bono: Consultații în mediere*; *Știința pe înțelesul puștilor* (M. Drăgan); *Investește în tine* („O. Ghibu”); *Famili@mea*; *Mămici de weekend*; *Micii cercetători ecologiști*; *Cine sunt eu?* („Ovidius”); *Filosofie practică* (Biblioteca Centrală); *Mesagerii siguranței*; *Familii celebre* (CAIE);

● **culturale – 25 de servicii** (activități culturale, sociale, divertisment etc.):

cultură și recreere: *Biblioterapie*; *Curiosii*; *Micii europeni* („Târgoviște”); *Bibliotec@ostașii* („A. Mickiewicz”); *Dialoguri intergeneraționale* (CAIE); *ProSenectute* (Codru); *Cunoaștem scriitorii autohtoni* („O. Ghibu”); *Българско огнище* („H. Botev”); *Calea ta spre succes*; *Tabăra de vară* („I. Mangher”); *Tabăra de lectură și agrement* („Alba Iulia”); *Șezători de altădată* („Ovidius”);

istorie locală (excursii în orașul Chișinău): *BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel* (Departamentul „Memoria Chișinăului”); *Chișinăul evreiesc* („I. Mangher”); *Klik. История Кишинева – любителям города* („M. Lomonosov”); *Rătăcind prin Chișinău* („Ovidius”);

teatru: *Teatrul de păpuși „Bibliopicii”* („Târgoviște”); *Teatrul de umbre* („L. Rebreanu”);

cinema: *CinemaPark* („H. Botev”); *Cinemagia* („A. Mickiewicz”); *Cinema în parc*; *Clubul cineaștilor* (Biblioteca Centrală); *Cinemateca în bibliotecă* („I. Mangher”); *Clubul cinefililor* (de Arte „T. Arghezi”);

divertisment: *Darts la bibliotecă* („A. Mickiewicz”); *Roata minunilor* („Ștefan cel Mare”);

● **incluziune digitală – 35 de servicii** (utilizarea tehnologiilor informaționale): *ABC-ul calculatorului; Tablețelul Erudit* („A. Donici”); *EASY IT; Word Art for Kids* („A. Mickiewicz”); *BibliolInfo; EduJoc; Instruirea comunității în domeniul IT; Școala lui Tablețel-Istețel* (A. Russo); *Bazar digital* („Alba Iulia”); *Crearea poveștilor digitale* („Transilvania”, „Târgoviște”, „Alba Iulia”); *Carte&calculator; GoogleHelp: aplicații pentru utilizare; Microsoft Word pentru pici și bunici; Pictură digitală; Webcomunicare* (de Arte „T. Arghezi”); *ITpensionar; KidsComp* (CAIE); *ProSenectute IT* (Codru); *InTaBibl* („H. Botev”); *#LabMedia; DigiPed; În lumea calculatorului; MiniMovie; WordClick* („L. Rebreanu”); *Utilizăm calculatorul* (M. Costin); *TabletKids; Tu&IT* (M. Drăgan); *CompuTerra для пенсионера; MediaMaster* („M. Lomonosov”); *Povești pe tabletă* (N. Titulescu); *ABC-ul computerului pentru seniori; Învăță, creează pe tabletă* („Ovidius”); *IT Junior; Poveștile lui Tablețel* (Traian); *Seniorii și senioarele* („Transilvania”); *Сканируем семейные ретро-фотографии* („M. Lomonosov”);

● **informaționale:** *InfoHelp* – desfășurat în 23 de filiale (a se vedea compartimentul *Activități informaționale și bibliografice*); *LexExpert* (BPD).

Unele servicii se bucură de o mare popularitate în rândul utilizatorilor, asigurându-le, astfel, durabilitatea: *Studioul de artă plastică; Studioul de ceramică; Clubul cantautorilor „Товарищ гитара”; Clubul „Erudit”; Clubul odesiților din Chișinău; Muzeul patrimoniului cultural al evreilor din R. Moldova; Salonul „Фалку по средам”; Studioul de șah; Universul cărții evreiești* („I. Mangher”); *Красота своими руками; Встреча с музыкой; Формат 15 x 4: просто о сложном; Atelier literar „Самородок”; Здравушка; Clubul bibliofililor „Открытая книга”, Ceainicul galben; Salonul muzical-literar „Elegia”; Lectorium Puskinian; Cunoaște-te pe tine însuți; Știința sacrală a lui Roerich* („M. Lomonosov”).

În acest an, filialele BM au fost dotate cu computere și tablete, ca rezultat al activităților de Advocacy, realizate de bibliotecari, și participarea la inițiativele 1+1, lansate de Programul Novateca, fapt ce a sporit creșterea considerabilă a serviciilor de incluziune digitală, bazate pe tehnologii, în comparație cu anul 2016 de la două servicii la 35 de servicii în 2017. De asemenea, ca urmare a aplicării la categoriile tematice propuse de Programul Novateca în cadrul Campaniei *Ne vedem la bibliotecă* (etapa II), a sporit numărul serviciilor de sănătate și educație nonformală. Participarea în cadrul campaniei naționale de promovare a bibliotecilor publice ***Ne vedem la bibliotecă!*** (ed. a II-a), desfășurată în perioada aprilie-octombrie 2017, aplicând cu servicii moderne la categoriile tematice propuse s-a soldat cu: *Incluziune digitală* (8 servicii), *Familie* (12 servicii), *Educație nonformală pentru copii și tineri* (25 de servicii), *Sănătate* (13 servicii), *Creștere economică* (2 servicii);

Dincolo de tehnologie, Programul Novateca a însemnat și o activitate susținută în domeniul formării profesionale a bibliotecarilor. Ca urmare, filialele BM au dezvoltat noi servicii de bibliotecă pentru a răspunde cât mai adecvat la nevoile extrem de diverse ale comunității chișinăuene, de la petrecerea timpului liber, joc, experiment, la dezvoltare personală, cunoaștere, ajutor la lecții. Noua ofertă s-a concretizat prin organizarea numeroaselor ateliere de creativitate, de teatru, de dezvoltare a abilităților de viață, de educație pentru o

alimentație sănătoasă, istorie locală ș.a. confirmând eficiența lor într-o societate a progresului și a transformărilor.

REȚEAUA BIBLIOTECILOR

Rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” este alcătuită din 27 de filiale, cu diverse specializări, și cuprinde întregul teritoriu al orașului Chișinăului. Structura BM „B.P. Hasdeu” este următoarea:

- Biblioteca Centrală – include Sala de carte germană, Sala de carte engleză, Colecția „Moștenire” și trei biblioteci-puncte de împrumut („V. Alecsandri”, „A. Cosmescu”, Gh. Madan);

- 9 filiale deschise în parteneriat cu biblioteci județene din România – „Ștefan cel Mare”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”, „Maramureș”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgu-Mureș”;

- 3 biblioteci specializate – Biblioteca de Arte „T. Arghezi”, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca Publică de Drept;

- 6 filiale ale minorităților naționale – „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, „M. Lomonosov”, „M. Ciachir”, „A. Mickiewicz”;

- 2 filiale pentru adulți – M. Costin, Codru;

- 6 filiale pentru copii – Traian, N. Titulescu, A. Russo, M. Drăgan, V. Bielinski, „Al. Donici”;

- 4 servicii specializate – Serviciul redacția revistei „BiblioPolis”, Serviciul editorial; Serviciul resurse umane; Serviciul mentenanță;

- 6 subdiviziuni specializate cu funcții metodologice – Departamentul tehnologia managementului infodocumentar; „Memoria Chișinăului”, Dezvoltare și monitorizare, Tehnologia informației, Studii și cercetări, Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari.

DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR

Activitatea de dezvoltare a colecțiilor constituie o preocupare prioritară a bibliotecii, deoarece de aceasta depinde în mare măsură funcționalitatea și contribuția ei la dezvoltarea societății informaționale. Pe parcursul anului 2017, Departamentul tehnologia managementului infodocumentar, având rolul de furnizor și mediator de informații între comunitatea celor care le produc și a celor care le utilizează, a desfășurat următoarele activități:

- depistarea, selectarea și achiziționarea diferitor categorii de documente necesare organizării în condiții optime a activității de informare, documentare și lectură a comunității;
- analiza, selectarea și monitorizarea *Propuneri pentru achiziții* în catalogul electronic;
- completarea colecției prin donații primite de la autori, persoane fizice, organizații;
- prelucrarea integrală a documentelor prin efectuarea operațiunilor de catalogare, clasificare și indexare în regim automatizat în catalogul electronic al bibliotecii;
- casarea documentelor în catalogul electronic;
- participarea la procesul de catalogare retrospectivă prin deplasarea în filiale;
- implicarea în procesul de verificare a documentelor în filiale;
- întocmirea actelor de casare;
- colaborarea cu alte organizații;
- promovarea intrărilor noi prin organizarea expozițiilor virtuale informative și tematice.

Metodele prin care s-a realizat dezvoltarea colecțiilor au fost: contractul direct cu editurile și cu furnizorii de carte, licitații publice. Pentru a ne informa despre producția editorială existentă am apelat la: edituri, saloane și târguri de carte, furnizori de carte, autori, mass-media etc.

Analiza intrărilor: tip de documente, domenii, limbă

Scopul dezvoltării colecțiilor este de a pune la dispoziția comunității o gamă largă de materiale în diferite formate și cantități suficiente pentru a satisface nevoile informaționale. Acest obiectiv nu a fost complet realizat. Cauza principală a fost distribuția cu întârziere, nesatisfăcătoare și aritmică a resurselor financiare aprobate prin buget în raport cu diversitatea nevoilor informaționale ale utilizatorilor și cu producția editorială curentă. Cea mai mare parte din suma alocată a fost distribuită în luna decembrie, din acest motiv majoritatea contractelor au fost semnate la sfârșit de an. Au fost organizate două concursuri *Cerere a ofertelor de prețuri la cărți* și de *Abonarea edițiilor periodice*.

În total, în anul 2017 au fost luate la evidență **18 235** de exemplare, în sumă de **1 897 123,50** lei.

Sursa de completare	Anul 2017		Anul 2016	
	Exemplare	Suma (lei)	Exemplare	Suma (lei)

Procurate din bugetul destinat achiziției:				
- Diverse surse	7818	789 815,01	3004	297 042,58
- Ediții periodice abonate	1868	285 321,00	1618	273 556,00
Total procurate	9686	1 075 220,01	4622	570 598,58
Editate de BM „B.P. Hasdeu”	1010	100 335,00	600	12 491,00
Donații	7174	695 908,40	11 328	782 182,77
Cărți restituite	365	25 743,65	571	15 925,89
Transfer interbibliotecar			1414	70 690,00
<i>Total achiziționate</i>	<i>18 235</i>	<i>1 897 123,06</i>	<i>18 535</i>	<i>1 451 811,24</i>

Structura intrărilor noi după tipul publicațiilor este următoarea:

- cărți – 15 252 ex.;
- publicații seriale – 2428 ex.;
- documente de muzică tipărită – 85 ex.;
- documente electronice – 438 ex. (43 ex. – DVD; 395 ex. – CD);
- alte documente – 32 ex.

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Cărți electronice	Alte
2017	18 235	15 252	2428	85	0	438	0	32
2016	18 535	16 125	1618	19	2	754	0	17

Restricțiile bugetare au avut un impact negativ asupra achizițiilor. Comparativ cu anii trecuți intrările noi s-au micșorat semnificativ. Față de anul 2016 – cu 300 de exemplare mai puțin. În funcție de tipul documentelor, în structura achiziției au prevalat cărțile, edițiile periodice și documentele electronice. În comparație cu anul 2016 se observă o scădere a numărului de cărți – cu **873** de exemplare și a documentelor electronice – cu **316**. Numărul documentelor de muzică tipărită s-au mărit cu **66** de exemplare, a publicațiilor seriale – cu **810**, alte documente – cu **15** exemplare.

Este cunoscut faptul că un punct forte al edițiilor periodice este actualitatea informației. Luând în calcul acest fapt, BM abonează anual ediții periodice din Republica Moldova, Federația Rusă și România. Astfel, au fost abonate **189** de titluri în **529** de exemplare, din ele: **131** titluri – reviste; **58** titluri – ziare; **110** titluri fiind în limba română. Comparativ cu anul trecut numărul edițiilor periodice s-a mărit cu **34** de titluri.

Analizând structura intrărilor noi pe domenii, cele mai multe publicații sunt din *literatura universală* (4962 ex.), *literatura română* (4651 ex.). De asemenea, s-au majorat intrările din domeniile *științe sociale* și *muzică*, completând astfel, colecțiile filialelor specializate: BPD și de Arte „T. Arghezi”.

Referitor la structura lingvistică a colecțiilor putem menționa că publicațiile în limba română au constituit 85% din totalul intrărilor; publicațiile în limba engleză, germană, bulgară, poloneză și din alte limbi sunt în descreștere față de anul precedent.

Filialele care s-au bucurat de un număr mare de intrări sunt: Biblioteca Centrală (1211), „M. Lomonosov” (967), Centrul Academic Internațional Eminescu, „Transilvania” (câte 926), Biblioteca Publică de Drept (922), care se datorează parțial donațiilor de la Ministerul Culturii, Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj, Institutul Național de Justiție; parteneri și utilizatori.

Au fost achiziționate titlurile necesare pentru desfășurarea programului de lectură *Chișinăul citește* și concursul *Bătălia cărților*. S-au procurat publicațiile noi ale scriitorilor autohtoni; titlurile propuse de utilizatori pe site-ul bibliotecii, în rubrica *Propuneri pentru achiziții*; titluri premiate la târguri și saloane de carte, atât din țară, cât și din afara țării.

Donații și cărți cu autografe

După cum am menționat, o sursă importantă și considerabilă de completare a colecțiilor au fost donațiile particulare, precum și cele parvenite de la diferite organizații, fundații și instituții de stat. Volumul total al donațiilor primite pe parcursul anului a constituit **2798** de titluri în **7174** de exemplare în sumă de **695 908,40** lei. Cele mai mari donații de carte pe care le-am primit au fost din partea: Ministerului Culturii al Republicii Moldova, Institutului Național de Justiție, precum și de la persoane fizice.

Ministerul Culturii a contribuit cu o donație de carte (**2376** ex.) pentru Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și filialele ei. Concomitent, Ministerul Culturii a mai donat cărți și pentru suburbiile municipiului Chișinău, care le-au fost repartizate.

O donație valoroasă de la Institutul Național de Justiție (**794** ex.) a primit Biblioteca Publică de Drept.

Filiala „Transilvania”, creată în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj, a primit o donație de carte în număr de **110** ex.

Donațiile primite din partea autorilor și cititorilor constituie **2675** de exemplare. O mare parte din aceste cărți sunt însoțite de autograful donatorilor, care, de regulă, au fost protagoniștii unor activități organizate de biblioteci. Astfel, pe parcursul anului, în colecțiile bibliotecii au intrat 105 cărți, care conțin dedicațiile și autografele unor persoane, 83 de exemplare fiind în limba română, 9 – în limba rusă și 13 – în alte limbi. Toate cărțile primite cu autograf au fost luate la evidență în catalogul electronic și anexate în lista *Cărți cu autografe*.

leșiri: tip de documente, domenii, limbă

Pe parcursul anului de referință fondul Bibliotecii Municipale s-a micșorat cu 20 226 de unități, care au fost eliminate din diferite motive și se referă, în primul rând, la edițiile periodice abonate în 2012, 2013 și 2014, precum și la 9607 de publicații ale Filialei „I. Mangher”, care aparțineau Societății Evreiești.

leșiri după tipul publicațiilor

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Cărți electronice	Alte
2017	20 226	6179	11 254	429	2077	3	0	284
	100%	31%	56%	2%	10%	2%	0%	1%

Fondul total al BM „B.P. Hasdeu” la 01.01.2018

Anul	Total	Cărți	Publicații seriale	Doc. de muzică tipărită	Doc. AV	Doc. electronice	Alte
1 ianuarie 2018	1 203 417	1 119 279	23 642	30 101	12 942	664+14 984	1805
	100 %	93%	2%	3%	1%	1%	0%

Comparativ cu ianuarie 2017, coeficientul procentual după tipul documentelor a rămas același, fără schimbări semnificative. Structura fondului de carte după conținut de asemenea nu a înregistrat modificări esențiale, procentul din toate domeniile rămânând același. Fiind o bibliotecă publică se păstrează tendința ca literatura beletristică să fie mai mare de 50% din fondul total și care, la rândul ei, este cea mai solicitată de utilizatorii bibliotecii. Structura fondului după limbi a înregistrat modificări neesențiale. Ponderea publicațiilor în limba română fiind de 65%, ceea ce constituie cu 4% mai mult în comparație cu anul precedent. În celelalte limbi nu s-au înregistrat schimbări semnificative.

Verificarea colecțiilor

Din 2017 BM a implementat o formă inovativă de verificare a colecțiilor, verificarea semiautomatizată. Această metodă a fost testată la trei subdiviziuni. Remarcăm că s-a dovedit foarte eficientă din punct de vedere al timpului, al calității și al personalului implicat:

- Departamentul „Memoria Chișinăului” fondul căruia la 01.01.2018 constituie 3277 de exemplare, ceea ce corespunde cu CE și Registrul de mișcare a fondului (RMF);
- Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari deține un fond de 875 ex. și corespunde cu CE și RMF;
- Biblioteca Publică de Drept, cu fondul de 18 770 ex. este în corespundere cu documentele de evidență (CE și RMF).

În anul de referință a fost începută verificarea fondurilor de documente la Depozitul Central și Filiala „M. Lomonosov”, fiind verificate 70% din colecții.

PROPUNERI PENTRU ACHIZIȚII

În procesul de achiziție s-a ținut cont de echilibrarea cererii informaționale a utilizatorilor cu oferta bibliotecii. Pentru a fi mai aproape de utilizatori, a analiza și a înțelege mai rapid cerințele și necesitățile acestora, a fost utilizat din plin serviciul *Propuneri pentru achiziții*, care a oferit posibilitatea utilizatorilor să acceseze și să informeze bibliotecarul referitor la doleanțele lor. Analiza propunerilor a fost în favoarea titlurilor noi apărute recent din beletristică, cărți motivaționale, despre Chișinău, dar și din alte domenii.

În anul 2017 din totalul de 350 de propuneri au fost acceptate pentru procurarea ulterioară – 125. Cele mai active filiale care au utilizat serviciul *Propuneri pentru achiziții* au fost: Biblioteca Centrală, „O. Ghibu”, „I. Mangher”, „M. Lomonosov”, A. Russo, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”, „Ștefan cel Mare”, N. Titulescu, „H. Botev”.

PROMOVARE

Pentru vizibilitatea achizițiilor noi și informarea utilizatorilor au fost organizate expoziții virtuale cu genericele: *Orașele lumii*; *Cele mai importante colecții (12)*; *Carte nouă pentru copii (50)*; *A fi părinte în vremurile Facebook*; *„Arta de a avea întotdeauna dreptate” de Arthur Schopenhauer*; *„Manual de branding personal” de Dan Schawbel*; *„Etno ABC” de Iurie Răileanu și „Sănătatea are gust” de Mihaela Bilic*, postate pe site-ul bibliotecii, YouTube și Facebook, care au acumulat cca 2000 de vizualizări.

Concomitent filialele BM au organizat mai multe expoziții atât ale noilor intrări, cât și consacrate evenimentelor importante ale anului, aniversărilor scriitorilor, personalităților din diferite domenii, dintre care:

- tradiționale – 2230 cu 42 805 de cărți expuse;
- virtuale – 308 cu 2890 de cărți.

O inițiativă frumoasă a Departamentului „Memoria Chișinăului” – *Biblioteca Municipală Black and white* a fost materializată într-un album de epocă *Istoria Bibliotecii Municipale în imagini și în expoziții inedite de carte cu genericul Colecția BM „B.P. Hasdeu” black and white*, la care au participat mai multe filiale.

Concluzie

Colecția Bibliotecii Municipale, în componența căreia sunt documente din diferite domenii ale cunoașterii și pe diferit suport, în mare parte satisface necesitățile comunității chișinăuiene, contribuind la dezvoltarea ei intelectuală, profesională și culturală.

UTILIZAREA BIBLIOTECII

UTILIZATORI

Biblioteca Municipală s-a adaptat noului context social-economic punând la dispoziția comunității pe lângă publicații documentare tehnologii și instrumente moderne, care contribuie la tranziția de la o instituție culturală tradițională la una inovativă.

Pe parcursul anului 2017 BM și-a continuat procesul de consolidare în comunitate, regândind și diversificând ofertele, serviciile din perspectiva modernizării, inovației, conectării la tehnologii, precum și a exigențelor impuse de societate, care au transformat biblioteca într-un centru comunitar accesibil tuturor categoriilor de public.

Pentru o statistică mai relevantă a utilizatorilor bibliotecii în acest an am început vizarea carnetelor de cititor eliberate anterior de la zero și împreună cu noii înscriși contabilizăm cifra de **150 645** de persoane, așa încât numărul de utilizatori înscriși total coincide cu cel al utilizatorilor activi și constituie 22% din populația urbei.

Chișinăuienii, deși beneficiază de alternative multiple de informare, documentare, socializare, rămân fideli BM grație spațiilor convergente, ambientului adecvat, colecțiilor valoroase bine structurate și actualizate, ofertelor generoase și atractive, conforme aspirațiilor comunității.

Utilizatori activi	150 645
Utilizatori sub 16 ani	34 238
Utilizatori noi	10 908

Profilul utilizatorului actual

Total	150 645	100%
Intelectuali	25 591	17%
Muncitori	8675	6%
Studenți	32 169	21,4%
Elevi	50 896	34%
Preșcolari	4784	3,2%
Pensionari	6553	4%
Șomeri	8156	5,4%
Alte categorii	13 821	9%

Conform statutului social configurația utilizatorilor este diversă, iar categoria cu cea mai mare pondere o alcătuiesc elevii, tendință observată pe parcursul anilor. Fidele bibliotecii au rămas și studenții. Cu toate că oportunitățile tehnologice sunt vaste și tentante, aceștia consideră Biblioteca drept instituție esențială de studiu, de cunoaștere, de aprofundare a competențelor. Aceste date constituie un argument în favoarea achiziționării documentelor pentru toate categoriile de public și soluționarea necesităților lor de lectură și informare, dar și un imbold la implementarea noilor servicii, diversificarea și eficientizarea lor, asigurând avantaje în racordarea fiecărui chișinăuian la prestările bibliotecii.

Structura utilizatorilor după vârstă

Total	150 645	100%
Sub 16 ani	34 238	23%
16-25 ani	43 452	29%
26-40 ani	46 221	31%
41-62 ani	18 677	12%
Peste 62 ani	8057	5%

După criteriul de vârstă, numărul utilizatorilor diferă de la o categorie la alta în funcție de serviciile oferite: până la 16 ani cel mai mare număr se regăsește în filialele pentru copii (Traian, N. Titulescu, V. Bielinski, „A. Donici”, M. Drăgan), precum și în cele cu secții frumos amenajate („Transilvania”, „Maramureș”, CAIE, „L. Rebreanu”); cei din categoria 16-25 de ani, care corespunde elevilor din clasele superioare și studenților, dau prioritate Bibliotecii Centrale, BPD, CAIE, „Transilvania”, filiale cu colecții unice, în limbi moderne, dar și cu programe și proiecte conforme aspirațiilor și cerințelor lor. Adulții cu vârste cuprinse între 41 și 60 de ani și cei peste 61 de ani sunt mai puțin atrași către studiu sau lectură, dar sunt foarte prezenți la evenimentele organizate de bibliotecă: cursuri și programe de învățare a tehnologiilor, ore de limbi străine, servicii de sănătate, lansări de carte, vernisaje de expoziții, întâlniri cu personalități locale ș.a., considerând biblioteca locul oportun de a asculta, a discuta, a învăța, a socializa („M. Lomonosov”; „I. Mangher”, M. Costin, Codru).

Structura utilizatorilor după naționalitate

Total	150 645	100%
Români	120818	80,2%
Ruși	17273	11,4
Minorități	3643	2.4%
Alte naționalități	8911	6%

După naționalitate superioritatea numerică revine persoanelor ce se consideră români (moldoveni), care și demografic constituie majoritatea în comunitatea chișinăuiană, urmați de către ruși și de restul conviețuitorilor (evrei, ucraineni, bulgari etc.)

Total	150 645	100%
Sex feminin	95 495	63,4%
Sex masculin	55 150	36,6%

Indicatorii indică o diferență majoră între persoanele de sex feminin și cele de sex masculin care utilizează biblioteca. Această aproape dublă diferență se explică prin faptul că bărbații se informează sau citesc mai mult pe suport electronic, privesc mai des noutățile la televizor, pe când femeile obișnuiesc mai mult lectura tradițională. Un alt factor ar mai fi și faptul că majoritatea colaboratorilor sunt femei care organizează și livrează pluralitatea serviciilor destinate acestui segment.

Pe baza rezultatelor obținute BM își va adapta politica de dezvoltare a serviciilor și a ofertelor, va încerca să răspundă fiecărei categorii sau fiecărui segment prin adaptarea acțiunilor la cerințele comunității, la noile tehnologii, la schimbări și provocări.

INTRĂRI DIRECTE LA BM

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a beneficiat pe parcursul anului 2017 de un număr de **1 246 060** de intrări, concretizate prin participarea la diverse servicii, activități desfășurate în cadrul Bibliotecii, dar și pentru împrumutul de documente.

Se distinge gradul înalt de utilizare a bibliotecii pentru a consulta și a împrumuta cărți sau alte publicații ca o consecință a valorii fondului, a dorinței de a se informa din surse documentare actuale, pluridisciplinare, pe multiple suporturi, adaptat nevoilor utilizatorilor și specificului unei biblioteci publice.

Total		
Vizite directe	1 246 060	100%
Consultarea și împrumutul documentelor	1 065 696	85%
Participanți la vizite colective	33 303	3%
Participanți la servicii, programe și activități culturale	147 156	12%

Din numărul total de intrări **422 123** îl constituie copiii, pentru care în acest an s-au inițiat mai multe servicii interactive: jocuri pe tabletă, jocuri de societate, teatru de păpuși, teatru de umbre, ateliere de creație etc.

Prioritatea anului fiind *Dezvoltarea comunității prin instruire*, în filiale au fost livrate mai multe servicii de instruire, la care 48 508 utilizatori și-au dezvoltat și au obținut diferite competențe și abilități.

Indicatorii statistici sunt elemente fundamentale pentru imaginea cuprinzătoare asupra activității bibliotecii, iar frecventarea zilnică de către 4326 de chișinăuieni (și o medie de 8,3 vizite/utilizator activ per an) este o cifră care indică utilitatea ei pentru societate.

Concluzii

Biblioteca trebuie să-și intensifice relația cu utilizatorul, să identifice preferințele și necesitățile lui, să extindă și să modernizeze serviciile, să ofere spații de formare, de comunicare, de informare, de integrare, de culturalizare și de exploatare a tehnologiilor moderne.

UTILIZAREA RESURSELOR DOCUMENTARE

Pe parcursul anului 2017 în toate filialele a fost implementat *Modulul circulație* al sistemului integrat, un instrument de neînlocuit pentru o bibliotecă modernă. Acest modul permite accesul rapid și flexibil la resursele informaționale din întreg ansamblul BM (27 de filiale), optimizând procesele de circulație a documentelor și asigurând o eficiență mai mare activităților de servire informațională a utilizatorilor și a împrumutului de publicații. Perioada de testare și familiarizare a utilizatorilor cu noua modalitate de împrumut nu a fost concomitent în toate filialele, două-trei luni indicatorii statistici au fost colectați manual și din acest motiv nu vom face comparație cu datele din anul precedent, nu vor fi relevante. Un lucru putem afirma cu certitudine: trecând la împrumutul documentelor în regim electronic, utilizatorul obține mult mai rapid informații despre disponibilitatea publicațiilor din fondul bibliotecii, statutul exemplarului, economisește timpul, atât al său, cât și al bibliotecarului.

Cu mici impedimente create de imperfecțiunea modulului *Rapoarte*, dar și de abilitățile bibliotecarilor, au fost împrumutate, în sălile de lectură și la domiciliu, **1 647 937** de unități pe diferit suport, media fiind de 11 documente/utilizator activ.

Anul	Împrumut total	Cărți	Publicații seriale	Muzică tipărită	Colecția electronică pe site	Documente grafice	Baze de date	Documente electronice
2017	1 647 937	1 339 248	192 286	9 861	73 371	12 065	7 638	13 468
%	100%	81%	12%	0,6%	4,5%	0,7%	0,4%	0,8%

Cu toate că se vehiculează ipoteza că astăzi lumea e guvernată de tehnologii, indicatorii demonstrează contrariu – baza lecturilor o constituie cărțile tipărite, 81%. E firesc, atâta timp cât peste 55% din cititori sunt elevi și studenți, care mai consideră încă cartea drept cea mai sigură, mai fundamentală, mai pertinentă sursă de informare și documentare. Acest tip de publicații este în prim-plan și pentru cei care și-au făcut din lectură o pasiune. Aceștia obișnuiesc să împrumute cărți acasă sau să le consulte în sălile de lectură, atât timp cât filialele le oferă spații și zone frumos amenajate, prietenoase, cu tehnică modernă de regăsire a informației, cu acces liber la raft din diverse domenii. Aceste motive, dar și faptul că astăzi majoritatea cărților sunt achiziționate într-un singur exemplar și se repartizează în sălile de lectură din care nu se prea împrumută la domiciliu, edițiile periodice se găsesc tot aici, conduc la diferența de 7,5% în favoarea sălilor de lectură.

Total	Sala de lectură	Domiciliu
1 647 937	947 684	700 253
100%	57,5%	42,5%

Sunt însă și filiale în care utilizatorii dau preferință lecturilor la domiciliu – în unele filiale pentru copii sau în cele frecventate mai mult de persoane peste 60 de ani, cu un cult pentru literatura artistică, pentru memorialistică, istorie, lecturi ce necesită liniște, relaxare, refugiu („M. Lomonosov”, „I. Mangher”, A. Russo, „Târgu-Mureș”).

Biblioteca publică se caracterizează prin colecții enciclopedice, din diferite domenii, încercând să răspundă dezideratelor tuturor categoriilor de cititori. Motivația și opțiunile de lectură diferă în funcție de categoriile de vârstă și de cele socioprofesionale.

Un interes aparte pentru vârsta mică reprezintă colecțiile enciclopedice, publicații captivante, completate cu imagini colorate adaptate la nivelul copiilor, în care informațiile sunt accesibile, detaliate, aranjate tematic, oferind, astfel, o viziune completă asupra contemporaneității. Aici menționăm colecția Prima mea enciclopedie, Enciclopedia pentru toți copiii, Enciclopedia ilustrată a copiilor. Colecția Vreau să știu, ajută copiii să descopere diversitatea și frumusețea lumii înconjurătoare, iar părinții să găsească răspunsuri la întrebările curioase ale copiilor. O altă colecție încântătoare o reprezintă Să ne cunoaștem lumea împreună.

În ajutor copiilor de vârstă școlară este concepută colecția Scriitori români ilustrați, care include opere reprezentative ale scriitorilor români. S-au bucurat de popularitate volumele scriitorilor contemporani precum Mircea Cărtărescu, Irina Binder (trilogia *Fluturi*), Tudor Chirilă (*Exercițiu de echilibru*) etc. Din literatura basarabeană au fost solicitați autorii N. Dabija, A. Busuioc, I. Druță, Vl. Beșleagă, Aurelian Silvestru, dar și scriitorii moderniști: Lilia Calancea, Andreea Russo, Vitali Cipileaga, Tatiana Țibuleac ș.a.

Tineretul studios apelează la diferite domenii în funcție de interese. Pentru studiu utilizează documente conform programelor didactice, dar și materiale suplimentare, cel mai des din domeniile: psihologie, asistență socială, conducere și organizare. Prezentăm fragmentar cele mai solicitate documente

din unele domenii: Cialdini, Robert. *Psihologia persuasiunii*; Goldberg, Sally. *50 de activități interactive pentru dezvoltarea copilului*; Leleu, Gerard. *Cum să fim fericiți în cuplu*; Cohen, Herb. *Arta de a negocia*; Ciobanu, Ioan. *Management strategic*; Burduș, Eugen. *Management comparat*; Ticu, Constantin. *Evaluarea psihologică a personalului*; French, Robert; Russ, Vince. *Relații de grup*.

Pensionarii și casnicele mai des împrumută cărți din domeniul istoriei, agriculturii și medicinei. Mai frecvent solicitate de către această categorie de utilizatori au fost următoarele documente: Iorga, Nicolae. *Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor*; Ciorba, V. *Biserica ortodoxă din Basarabia și Transilvania*, Brunoux, Jean-Louis. *Druzii*; Bloin, E. *ABC-ul grădinarului*; Usatîi, M. *Cartea pescarului*; Gedda, A. *Grădina de legume ecologice*; Stream, F. *Manualul complet al vieții în natură*; Andreani, E., *Secrete despre miere*, Foti, N.; Sanduleac, E. *În lumea albinelor*, Nasilică-Mezarini, A. *Ghidul plantelor medicinale*; Petrescu, E. *Terapia cu struguri și vinuri medicale*.

Tabelul de mai jos demonstrează dominanța limbii române în împrumutul cărților și e firesc, deoarece majoritatea utilizatorilor se consideră români și fondul de carte existent înclină balanța spre documente în limba română.

Total 2017 (Cărți)	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Alte limbi
1 455 651	1 010 303	354 327	44 895	15 701	8013	22 412
100%	69,4%	24,3%	3%	1,1%	0,6%	1,5%

O analiză atentă a lucrărilor citite și consultate ne demonstrează interesul mare pentru traduceri din literatura universală, atât din cea artistică, cât și pe domenii. Nu că ar fi ignorat tezaurul autohton literar, dar cititorii noștri consideră că „prin intermediul traducerilor se construiesc valoroase punți spirituale peste imense goluri de cunoaștere, popoare și culturi se apropie, se interferează și se îmbogățesc reciproc”. Aceste cărți, citite din pasiune sau rațiuni profesionale, uimesc cititorul prin simplitate, înțelepciune, autenticitate, prin „subtila radiografie a sentimentelor umane” și îi învață cum să facă față lumii în care trăiesc, schimbărilor și greutăților. Din tezaurul literaturii universale vom menționa împrumuturile devenite deja tradiționale: opera shakespeariană *Romeo și Julieta*, *Macbeth*, *Hamlet*; *Comedia umană* de H. Balzac, operele lui Cervantes, Swift, Zola, Goethe ș.a. Tinerii au preferat să citească cărți SF, autori din colecția *Nautilus*: Joe Abercrombie, Peter Hamilton, Neal Asher ș.a. Au fost împrumutate cărți din seria horror ale autorului St. King. Adolescenții au citit *Saga* lui Stephen Meyer, volumele din seria *Casa nopții* ale autoarei P.C. Cast; *Jurnalele vampirilor* scrise de L.J. Smith. Deosebit a fost interesul publicului cititor pentru cărțile lui Paulo Coelho: *Adulterul*, *Al cincilea munte*, *Unsprezece minute* și nelipsitul *Alchimist*. Pentru cititoarele bibliotecii au fost nelipsite solicitările de bestseller (din colecția romantică) ale autoarelor Sandra Brown, Danielle Steel, Barbara Delinsky. Mare priză la public au avut romanele lui Dan Brown, îndeosebi romanul *Codul lui da Vinci* fiind o combinație perfectă între mister și crimă. Un interes major pentru public în acest an au avut romanele polițiste

scrise de autori norvegieni: Hakan Hesser, Asa Larsson, Camila Lackberg, Kjell Ola Dahl. Doritorii de a afla mai mult despre lumea exotica orientala, au ales sa citeasca din literatura autorilor niponi: cartile fraților Murakami Riy și Haruki, Yasunari Kawabata (*Sunetul muntelui*) ș.a. Au contribuit la acest decalaj (literatura română constituie 20% din împrumut, iar cea universală – 30%) participanții la Concursul de lectură *Bătălia cărților*, dar și cititorii de limba rusă.

În concluzie, constatăm că în acest an s-a citit diversă literatură, cărți obligatorii, cărți de formare și instruire profesională, cărți de relaxare etc. Cele mai solicitate domenii rămân a fi: literatura universală, literatura română, științe politice, generalități, istorie și geografie. Sunt și domenii care necesită a fi completate cu publicații actuale, cu noi descoperiri: studii de istoriografie și arheologie; filozofie; jurnalism și științe ale comunicării; critică literară universală; management și organizare. Este adevărat că informația poate fi găsită, fără prea mari eforturi, cu ajutorul tehnologiilor moderne, însă sunt utilizatori care doresc să-și aprofundeze cunoștințele într-un anumit domeniu sau să se documenteze mai profund, mai sigur din publicații tradiționale.

Din acest motiv, BM va încerca să asigure continuitatea colecțiilor existente, să păstreze caracterul enciclopedic al bibliotecii, publicațiile noi achiziționate să fie disponibile în termeni rezonabili, realizând un echilibru între resursele informaționale și satisfacerea nevoilor esențiale de lectură. Iar pentru a atinge performanță în activitate și a consolida rolul bibliotecii ca instituție de cultură și educație importantă a comunității chișinăuene mai e necesar: *de a perfecta rapoartele generate de modulul respectiv al SIGA, de a asigura informației oferite criteriul valoric și actual, de a conștientiza de către toți bibliotecarii importanța unei contabilizări corecte a activității pentru un management mai eficient.*

UTILIZAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Tranzacții de referințe

Asistența informațională oferită utilizatorilor reprezintă o activitate zilnică a bibliotecarilor de la BM „B.P. Hasdeu”.

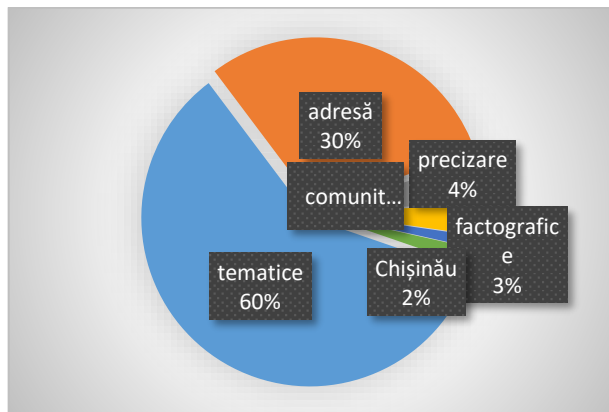
În anul 2017 au fost furnizate **21 754** de referințe bibliografice (dintre care **8110** – tranzacții de referințe; **13 644** – tranzacții direcționale), înregistrând o scădere cu **13 074** de referințe față de anul 2016 (**34 828**).

Această scădere a numărului de referințe se explică prin:

- evidența și înregistrarea selectivă a referințelor (cele mai complicate, mai interesante);
- folosirea de către majoritatea utilizatorilor a internetului de la domiciliu pentru pregătirea temelor;
- accesul liber la raft, care permite utilizatorului să se orienteze singur în colecția de documente;
- iresponsabilitatea bibliotecarilor în înregistrarea referințelor.

Analizând datele prezentate de filialele BM privind furnizarea referințelor bibliografice, observăm că cel mai mare număr de referințe a fost oferit de Biblioteca Centrală (**1978**), filialele „Târgoviște” (**877**), „Ovidius” (**827**).

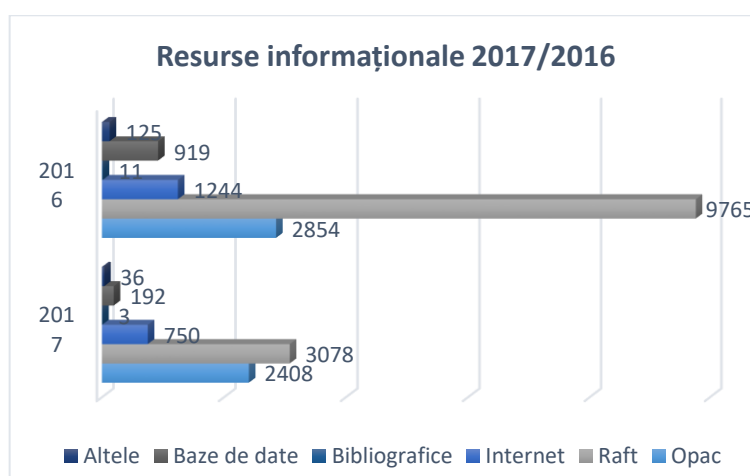
Din punctul de vedere al tipului referințelor s-au înregistrat următorii indicatori: **tematice** (4811), **de adresă** (2429), **de precizare** (356), **factografice** (251), **comunitare** (100), **Chișinău** (144).

Referințele tematice sunt cele mai des întâlnite, pentru că se referă la necesitățile utilizatorilor în pregătirea temelor pentru acasă; tezelor de master, licență, doctor; referate etc. Cele mai multe referințe de acest tip s-au înregistrat la: Biblioteca Centrală (**1049**) și filialele „Ovidius” (**565**), „Târgoviște” (**564**), „Transilvania” (**501**) etc. Referințele privind informațiile despre Chișinău, tematice ca esență, în număr de 144, au fost înregistrate de filialele: „Ovidius” (94), „Târgoviște” (24), Traian (5).

Cele mai multe solicitări ale utilizatorilor privind prezența unor titluri concrete în bibliotecă – referințe de adresă – au fost înregistrate la Biblioteca Centrală (**866**) și filialele BPD (**548**), „O. Ghibu” (**261**). Numărul total de 707 de referințe de precizare, factografice, comunitare nu reflectă situația reală, pentru că sunt foarte multe întrebări, răspunsul cărora este oferit de bibliotecar imediat, fără a fi fixat în baza de date.

Resurse informaționale

Analizând situația privind utilizarea tipului de resurse informaționale observăm că fondul tradițional **de carte** (3078), a rămas cea mai solicitată resursă informațională, fiind urmată de **OPAC** (2408), **Internet** (750) și **Baze de date** (192): Jurist, EBSCO, Hein onLine, iDrept, legislația CSI.

În anul 2017 Baza de date *Analitica* a înregistrat **1118** de descrieri bibliografice privind diferite aspecte ale vieții sociale, economice și culturale ale municipiului Chișinău, efectuate de colaboratorii DMC (**841** de articole) și a subiectelor legate de jurisprudență, în depistarea cărora a fost implicată BPD (**277** de articole). Cu scopul de a oferi cât mai multă informație despre cărți colaboratorii DMC au creat abstracte la **24** de cărți noi, din colecția „Chișinău” anexate și în catalogul electronic.

Activitate de informare

Informarea utilizatorilor în ultimii ani se confruntă cu un concurent puternic – Internetul, dar și în aceste condiții bibliotecile organizează activități de informare: Zile de informare, reviste bibliografice, buletine, liste și mape tematice.

Zile de informare, reviste bibliografice

Pe parcursul anului 2017 s-au desfășurat **103** zile de informare (2016 – **124**), organizate de filialele BM, consacrate Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), în special modului sănătos de viață; educației preșcolarelor și noilor intrări, la care au participat **3986** utilizatori (2016 – **6005**).

Filiale BM în 2017 au organizat **781** de **reviste bibliografice**, dintre care **465** tradiționale și **316** virtuale, publicate pe bloguri.

Buletine (3), liste bibliografice (70).

Filiala „**I. Mangher**” a informat utilizatorii despre achizițiile noi cu tematica evreiască prin intermediul buletinelor informative *Intrări de carte evreiască în Bibliotecă în anul 2016 și primul semestru 2017* și *Lista publicațiilor periodice*, intrate în Bibliotecă pe parcursul anului 2017.

La solicitarea Băncii Naționale a fost elaborat buletinul *Monede comemorative și jubiliare propuse spre emitere 2018-2019*, care a inclus **80** de date aniversare și jubiliare identificate de **DMC**.

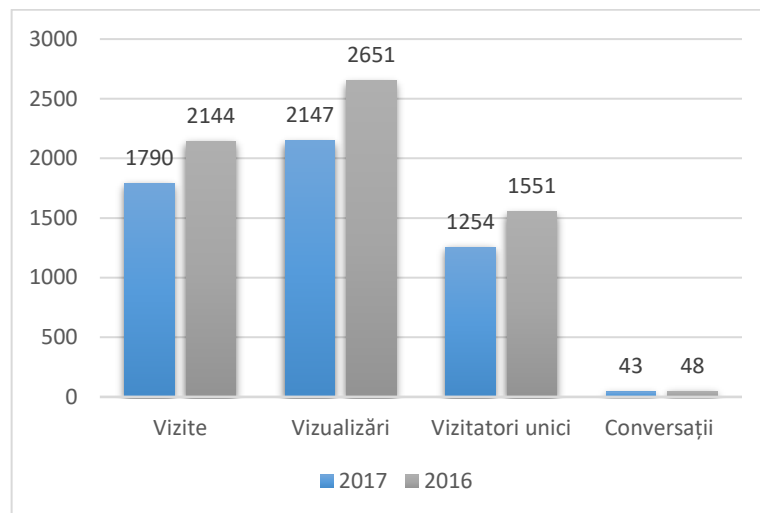
Popularitatea **listelor bibliografice** este în scădere. Numai DMC și câteva filiale (BPD, „I. Mangher”, „M. Lomonosov”, CAIE) au elaborat liste bibliografice, conform planului de activitate, consacrate datelor remarcabile și solicitărilor utilizatorilor: în ajutorul procesului de învățământ, la pregătirea temelor pe acasă. Din numărul total de **70** de liste bibliografice, **42** sunt elaborate de BPD și se referă la noile intrări.

Întrebă Bibliotecarul

Pe parcursul anului 2017 prin intermediul serviciului virtual de referință *Întrebă bibliotecarul* <http://hasdeu.md/intreaba/> au fost adresate **50** de întrebări (2016 – 70), fiind acordate tot atâtea răspunsuri.

Cele mai multe întrebări au fost la categoriile: solicitare de carte, activități culturale la BM, reguli de înscriere la bibliotecă etc.

Serviciul virtual de referință, în timp real *Bibliosesam* (chat), a înregistrat pe parcursul anului 2017 **2385** de cereri. Prin email s-a răspuns la **25** de întrebări venite din partea utilizatorilor.

Comparativ cu anul 2016 indicatorii sunt în scădere, unul din motive este faptul că mulți utilizatori intră în dialog cu bibliotecarul de pe orice platformă online. În acest context, în anul 2018 întrebările vor continua să fie adresate și pe rețelele sociale.

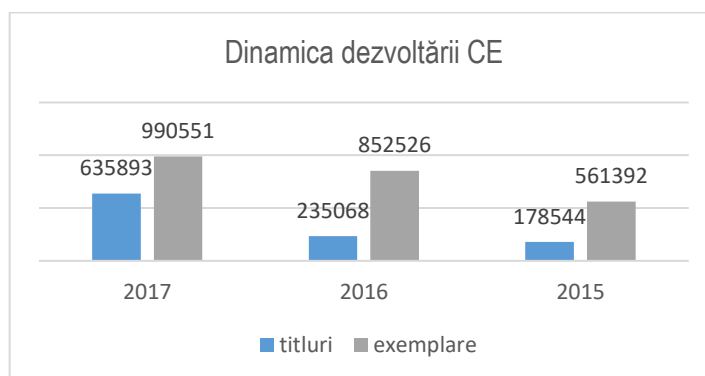
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE

Sistemul informațional de gestiune a activității BM

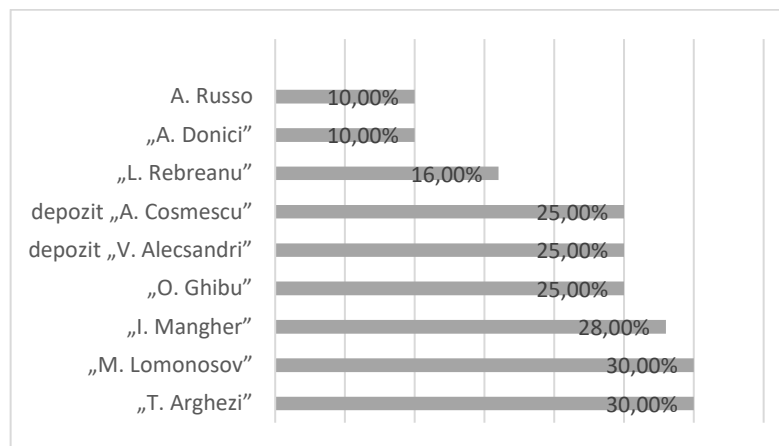
În anul de referință Sistemul informațional al BM a asigurat activitatea bibliotecii pe segmentele: achiziții, catalogarea curentă și retrospectivă a colecției, circulația documentelor, gestionarea procesului de restituire a documentelor, gestionarea și controlul seriilor, înregistrarea cititorilor, inventarierea fondurilor.

Total înregistrări în catalog	990 551
Total titluri	635 893
Exemplare barcode	319 014
Înregistrări analitice	1118
Ore lucrate, consacrate CE	1494
Bibliotecari implicați	40
Traininguri/consultații oferite pentru bibliotecari	25/ 300
Traininguri, consultații pentru utilizatori	2408
Căutări în OPAC	208 231
Biblioteci ce utilizează modulul <i>Circulație</i>	27
Media anuală a împrumuturilor prin modulul <i>Circulație</i>	70 000
Utilizatori noi	10 908
Seriale înregistrate (titluri)	153

În condițiile actuale când sistemele integrate de biblioteci au devenit vitale în procesul de regăsire a informațiilor, iar activitatea bibliotecii este orientată către deschiderea accesului la documentele deținute, catalogarea curentă și retrospectivă a colecției filialelor sunt prioritare. Ca rezultat al muncii celor 40 de bibliotecari implicați în proces, în catalogul electronic al BM sunt disponibile 82% din colecția totală – 990 551 de exemplare și 635 893 de titluri.

Disponibilizarea totală a documentelor nu a fost posibilă în trimestrul doi al anului 2017, conform planificării, din motivul că procesul de catalogare retrospectivă (6 catalogatori) era mai lent, decât barcodarea colecției, unde au fost implicate peste 30 de persoane. Aceasta, precum și faptul că unele colecții sunt specializate, iar altele sunt doar în filialele menționate mai jos, a cauzat nefinalizarea procesului sus-numit în nouă biblioteci, după cum urmează:

2017 s-a remarcat prin implementarea în toate filialele a modului *Circulația documentelor*, ceea ce a permis optimizarea și eficientizarea procesului de împrumut al documentelor și gestionarea procesului de restituire a lor. La nivel de administrare au fost efectuate lucrări de eficientizare a funcționalității sistemului, la sfârșitul anului 2017 a fost realizată migrarea la ultima versiune a sistemului informațional.

În anul de referință au fost testate cu succes proceduri noi – inventarierea fondului (Biblioteca Centrală, BPD) și eliminarea din fond a exemplarelor uzate fizic și moral.

Monitorizarea activității, elaborarea unui set de instrucțiuni, organizarea instruirilor bibliotecarilor la CNEPB și în filiale a avut ca scop identificarea și oferirea soluțiilor pentru problemele de diferit gen legate de utilizarea catalogului electronic al BM.

Numărul de căutări în OPAC, care a crescut considerabil în raport cu 2016, a ajuns la 17 054 de sesiuni, 208 231 de căutări efectuate, din care 49 244 de căutări unice. Căutările s-au făcut conform termenilor: *lira, kazuo ishiguro, amintiri din viitor, al doilea razboiul mondial, psihologie, harry potter, eminescu, răspundere, management, daniel keyes, agatha christie, hotul de carti, stephen king, novalis, java, dicționar de sinonime, ratacirile fetei nesabuite, dorian furtuna, 1984, colectia Chisinau, economie, amintiri din viitor, singur pe lume, drept civil, fata din tren, osho, eu sunt femeie, managementul resurselor umane, turism, john green, la medeleni etc.*

Concluzii

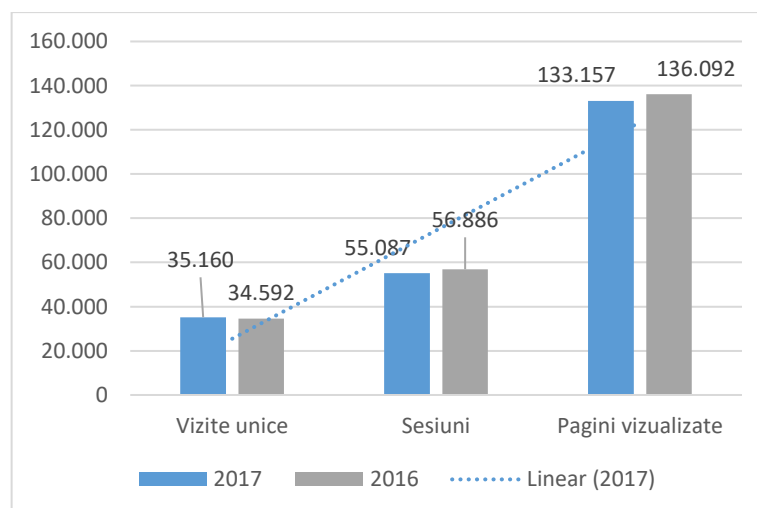
În anul de referință Sistemul informațional de gestiune a activității bibliotecii a asigurat funcționarea celor mai esențiale procese de bibliotecă, fiind implementate și două noi module – *Circulația documentelor* și *Inventarierea colecției*. Dar reieșind din posibilitățile sistemului, constatăm că s-a folosit numai 80% din capacitatea lui. Disponibilizarea totală a documentelor nu a fost posibilă din motivul că procesul de catalogare

retrospectivă era mai lent, decât barcodarea colecției. Implementarea unor procese noi nu este ușor asimilată de bibliotecari, obișnuiți să execute unele operații altfel. Pentru asigurarea utilizării corecte a modulelor în anul 2018 vor fi elaborate tutoriale video, care vor oferi suport bibliotecarilor. Iar rapoartele generate de sistemul informațional vor fi ajustate la cerințele standardelor naționale.

PAGINA WEB A BIBLIOTECII MUNICIPALE „B.P. HASDEU”

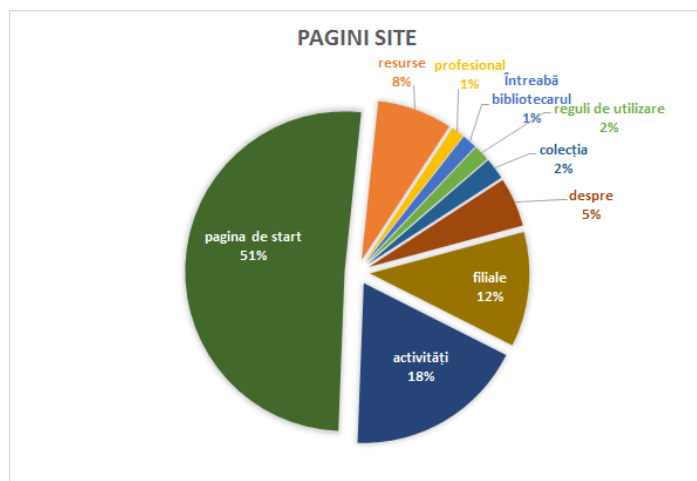
Pagina web a BM reprezintă o legătură între bibliotecă și utilizatori – un canal de comunicare deschis, disponibil 24/24 de ore, nu numai informării, dar și posibilității de a-și expune părerea, de a beneficia de asistență online în regăsirea informației etc.

În anul de referință site-ul BM a înregistrat următorii indicatori, care se află, după cum se observă din tabelul de mai jos, la același nivel pe parcursul ultimilor doi ani, ceea ce denotă că în perioada menționată nu s-a făcut un efort semnificativ în extinderea conținutului site-ului.

Din diagrama de mai jos se observă că utilizatorii vizitează pagina bibliotecii pentru a obține informații generale, a face cunoștință cu activitățile organizate de bibliotecă, regulamentele de funcționare și mai puțin pentru a obține informații despre resurse informaționale. Cea mai des vizitată pagină a site-ului bibliotecii rămâne *Pagina de start*, care marchează 51% de vizite și oferă informații de ultimă oră. Urmează paginile *Activități* (18%) cu informații despre activitățile, serviciile bibliotecii și *Localizarea filialelor* (12%), *Resurse* (în special, *Bloguri* 8%), *Regulile de utilizare a bibliotecii* și *Colecțiile* (câte 2%), serviciul *Întrebă bibliotecarul* și *Informațiile profesionale* (câte 1%). Accesările pe aceste pagini se află practic, la același nivel pe parcursul ultimilor doi ani, ceea ce denotă că informația respectivă prezintă interes utilizatorilor site-ului, iar pentru mărirea numărului de accesări este necesară o actualizare continuă, în special, a paginilor care au acumulat un număr mic de vizite.

Din numărul total de sesiuni 51% reprezintă vizite repetate pe site, iar 49% sunt vizitatori noi. Acest raport indică că informația oferită de bibliotecă este relevantă, corespunde în mare măsură necesităților utilizatorilor.

63% din sesiuni reprezintă traficul realizat în urma unei căutări simple în orice motor de căutare (organic search), 28% de trafic revine căutărilor directe prin introducerea URL-ului site-ului (direct search), 5% de sesiuni reprezintă accesarea site-ului de pe alte site-uri (referral search); iar 3% – revine traficului de pe rețele sociale (social search).

20% de utilizatori au accesat pagina web a bibliotecii de pe dispozitivele Iphone și Ipad, 9% de pe dispozitivele Samsung – telefoane mobile și tablete, iar 71% – de pe calculatoare staționare. Tendințele actuale schimbă balanța în direcția dispozitivelor mobile, proporție care se mărește în progresie aritmetică în comparație cu datele din 2016.

Dispozitiv	2017	2016
Calculator	71%	84%
Dispozitive mobile	29%	16%

PAGINA WEB A BPD – WWW.PLL.MD

În perioada 01.01.2017 – 31.12.2017 impactul PW este 11 382 de sesiuni, 9269 de utilizatori unici și 29 336 de afișări de pagină. Media vizitelor pe site se prezintă în felul următor: șapte pe zi, 116 per săptămână, 707 per lună. Majoritatea vizitelor pe PW sunt din R. Moldova (82%), România (6,3%), SUA (3%) și Rusia (2,5%).

Cele mai populare publicații pe site-ul Bibliotecii Publice de Drept:

1. manuale în domeniul dreptului descarcă online – 441 vizualizări;
2. lansarea *Al treilea spațiu al comunității* la Biblioteca Publică de Drept – 352 vizualizări;
3. intrări noi la BPD: Dolea, Igor. *Codul de procedură penală al Republicii Moldova* (comentariu aplicativ) – 337 vizualizări;

4. avocatura descarcă online – 276 vizualizări;
5. *Ghidul revistelor juridice* Biblioteca Publică de Drept 2001-2016 – 257 vizualizări.

Concluzii

Site-ul Bibliotecii Municipale, deși are concurenți serioși – rețelele sociale, rămâne să fie principalul canal de comunicare între bibliotecă și utilizator, care oferă acces la resurse informaționale: colecții, baze de date, bloguri; servicii, activități cu publicul, proiecte etc. De informația de pe site sunt interesați mulți utilizatori, iar pentru mărirea numărului de accesări este necesară o actualizare continuă, extinderea ofertei de resurse electronice, promovarea conținutului.

SERVICII WEB

Mediile sociale oferă bibliotecii oportunitatea de a comunica direct cu utilizatorul online, de a instrui utilizatorul, de a promova serviciile, de a intensifica imaginea bibliotecii. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este vizibilă pe două site-uri, 41 de bloguri, 31 de pagini instituționale și 11 grupuri pe Facebook, 26 de conturi pe YouTube, 14 conturi pe Flickr, 13 conturi pe Twitter, șapte pe Slideshare, șase pe Pinterest și Instagram.

Interacțiuni pe mediile sociale în 2017

Vizite blog	505 718
Postări blog	3802
Pagini vizualizate blog	726 641
Aprecieri Facebook	152 314
Interacțiuni Facebook	44 182 115
Comentarii Facebook	6906
Video Facebook	182 657
Postări YouTube	552
Vizualizări YouTube	383 413
Postări Flickr	6115
Vizualizări Flickr	45 679
Prieteni Twitter	4702
Interacțiuni Twitter	104 181
Postări Twitter	2016
Interacțiuni Pinterest	29 264
Aprecieri Pinterest	244
Postări Pinterest	1280

Prieteni Google+	577
Interacțiuni Google+	7070
Interacțiuni Slideshare	42 579
Descărcări Slideshare	43

Blogurile filialelor BM reprezintă un instrument eficient de comunicare și informare pentru utilizatorii interesați de activitățile, serviciile prestate și colecțiile bibliotecii; informațiile privind Chișinăul și chișinăuienii. Pe blogurile filialelor, în 2017, au fost publicate **3802** (4616 – 2016) postări, vizualizate de **726 641** (893 095 – 2016) ori, iar numărul de vizite a fost de **505 718** (738 401 – 2016). În comparație cu anul 2016 se observă o scădere a indicatorilor: postări – cu 814, vizualizări – cu 166 454, iar vizite – cu 232 683. Analizând blogurile prin prisma SEO Liniilor directoare Google 2017¹, putem identifica cauzele scăderii indicatorilor, care se referă la calitatea conținutului principal, fiabilitatea informației și alegerea corectă a cuvintelor-cheie specifice publicațiilor bloggerilor și migrarea blogurilor pe o nouă platformă – Wordpress. Deși, pe parcursul anului 2017 au fost organizate cinci ateliere consacrate gestionării blogurilor, activitatea în această direcție nu a evoluat.

Evaluarea cantitativă a postărilor relevă următoarele:

a) blogurile tematice au acumulat cele mai multe vizite și vizualizări per postare datorită conținutului corespunzător solicitărilor (*Chișinăul muzical, Chișinău, orașul meu, Bibliocity, Centrul Academic Internațional Eminescu, Regatul spiridușilor și Ora poveștilor* etc.), după cum urmează în tabelul de mai jos:

Blog	Vizite	Postări	Vizualizări	Viz. per postare
<i>Chișinăul Muzical (Filiala de Arte „T. Arghezi”)</i>	27 757	8	48 455	2691
<i>Chișinău, orașul meu (DMC)</i>	84 947	154	158 214	1027,3
<i>Bibliocity</i>	46 746	87	56 084	644,6
<i>Regatul spiridușilor („Târgu-Mureș”)</i>	31 521	65	35 817	551
<i>Centrul Academic Internațional Eminescu</i>	54 643	123	65 986	536,4
<i>Ora poveștilor (CAIE)</i>	27 902	57	29 302	514

b) blogurile, cu un număr mare de postări, nu au prezentat un conținut de real interes, util pentru cititori, ceea ce reiese din numărul nesemnificativ de vizite și vizualizări pe bloguri. De exemplu: pe blogul *Biblioteca „Liviu*

1

<https://static.googleusercontent.com/media/www.google.com/en//insidesearch/howsearchworks/assets/searchqualityevaluationguidelines.pdf>

Rebreanu” au fost publicate 374 de postări (cele mai multe din toate blogurile), dar care au fost citite numai de 4713 de vizitatori virtuali (12,6 vizualizare per postare), fiind urmată de blogul *Ne întâlnim la biblioteca „Ștefan cel Mare”* cu 228 de postări vizualizate de 12 060 de ori (53 vizualizări per postare).

Analizând conținutul blogurilor, remarcăm că în top 10 sunt plasate postările de pe blogurile filialelor: Biblioteca Centrală, „Târgu-Mureș”, DMC, de Arte „T. Arghezi”, CAIE, „I. Mangher”, A. Russo. Este remarcabil faptul că postările dedicate scriitorilor (*Biblioteca „Târgu-Mureș”*), lecturii (Biblioteca Centrală, CAIE), precum și diverse teme legate de programa școlară, curiozități atrag atenția utilizatorilor.

Concluzii: Blogurile filialelor BM fac parte din blogosfera moldovenească din 2010, oferind informații despre colecțiile, activitățile, serviciile bibliotecii, sporesc vizibilitatea Bibliotecii Municipale în comunitate. Pentru a deveni mai eficiente, în anul 2018 trebuie să fie planificate activități, care ar permite bibliotecarilor-bloggeri să facă cunoștință cu analiza și metodele de optimizare a conținutului creat.

Biblioteca Municipală este prezentă pe **YouTube** pe 26 de canale create de filialele sale. În anul 2017 au fost create 552 de materiale video (pentru comparație: 862 în 2016), vizualizate de 383 413 ori (279 743 – 2016), ceea ce reprezintă 695 de vizualizări per video și arată o creștere dublă în comparație cu 2016.

După numărul de vizualizări se evidențiază Filiala Traian – cu 122 212 în 2017 (total: 525 298 de vizionări) ale înregistrărilor poveștilor populare pentru copii, precum și a activităților pentru copii organizate de filială, urmată de Filiala „M. Lomonosov” – 38 826 în anul 2017 (total: 134 340 de vizionări) care publică materiale video dedicate, în majoritate, activităților culturale și serviciilor, care se bucură de interes.

Cele mai populare în anul de referință au fost postările: *Felicitarea de 8 Martie* a Filialei de Arte „T. Arghezi” (3006 vizualizări); povestea *Ridichea*, citită de Filiala Traian (954 vizualizări), *Последний поход Суропова* (368 vizualizări), lecția publică a Nataliei Naumenco, din cadrul Clubului „Universul”, Filiala „M. Lomonosov”, *Leru-i ler și Dalbe flori* (266 de vizualizări) CAIE și altele.

Din totalul de postări, 17 au fost povești digitale cu divers conținut privind activitățile bibliotecii. Analizând dinamica poveștilor plasate pe canalul YouTube, menționăm că cele mai active filiale în anul 2017 sunt: „Transilvania” – 8 povești, „Alba Iulia” – 3 și „I. Mangher” – 2. Poveștile digitale în anul de referință au acumulat în total 2618 de vizualizări. Cele mai populare au fost poveștile digitale create de filialele: „I. Mangher” (1139), „Transilvania” (991). Poveștile digitale au fost publicate și în grupul Facebook *Povești digitale*.

Concluzii: Deși bibliotecarii publică, cu scopul de a promova activitatea, multe materiale video acestea nu sunt în egală măsură atractive și nici distribuite pe rețele sociale, unde utilizatorul virtual este prezent și dispus să le aprecieze. Bibliotecarii nu conștientizează efectul interconectării conturilor pe rețelele sociale, fapt că aceasta va face vizibilă producția lor.

Flickr este o platformă care permite promovarea online a activității bibliotecii și este utilizată de filialele: Biblioteca Centrală „A. Donici”, CAIE, „I. Mangher”, „L. Rebreanu”, M. Costin, „M. Lomonosov”, N. Titulescu, „O. Ghibu”, „Târgu-Mureș”, Traian, „Transilvania”, V. Belinski și Biblioteca Publică de Drept. Pe

parcursul anului 2017 pe conturile filialelor pe Flickr au fost publicate **6115** de imagini, vizualizate de **45 679** de vizitatori virtuali, acest indicator în comparație cu 2016 fiind în descreștere. Deși această platformă oferă posibilitatea de stocare a imaginilor, ea este puțin utilizată de biblioteci, ca motiv fiind publicarea imaginilor pe rețelele sociale, unde utilizatorii-bibliotecari sunt mai activi. Cele mai multe imagini au postat filialele: „L. Rebreanu”, N. Titulescu, „I. Mangher”; urmate de Biblioteca Centrală; CAIE și altele, dar din punctul de vedere al vizualizării cele mai multe vizualizări au acumulat filialele: Biblioteca Centrală – 10 801, „I. Mangher – 7361”, Traian – 4503, „L. Rebreanu” – 4193, M. Costin – 3001. Postările Filialei N. Titulescu, reprezentând imagini ale serviciilor inedite, nu au fost organizate corect și din acest motiv nu au fost vizibile online.

Poze necalitative, fără legendă și cuvinte-cheie, neorganizate în albume tematice – iată câteva argumente pentru puținele vizionări ale imaginilor stocate pe această platformă cu scopul de a promova imaginea bibliotecilor.

REȚELE SOCIALE

Facebook rămâne lider incontestabil printre rețelele sociale utilizate de BM, contribuind la reputația online a BM. Analizând conținutul postărilor de pe cele **31** de conturi Facebook, constatăm că în anul 2017 s-au conectat **59 739** prieteni (59 287 în 2016) și au fost acumulate: **152 314 de aprecieri** ale paginilor (99 919 în 2016), **44 182 115 de interacțiuni** (39 838 982 în 2016), **6906 de comentarii** (6342 în 2016), **18 247** (19766 în 2016) **de distribuiri** și **182 657 vizualizări** ale videourilor plasate pe profilurile filialelor. Acești indicatori sunt în creștere în comparație cu 2016, ceea ce denotă că activitatea bibliotecii este vizibilă în comunitate și apreciată.

Conținutul postat de filialele BM poate fi clasificat în felul următor:

1. Activități ale bibliotecii – 60%
2. Aniversări ale filialelor – 10%
3. Divertisment, educație, instruire – 5%
4. Promovarea colecției – 5%
5. Personalități (viața și activitatea) – 5%
6. Prioritatea anului – 15%

Cei mai activi sunt – din punctul de vedere al genderului – 80% femei și 20% bărbați, iar din punctul de vedere al vârstei – categoria de vârstă 18-34 (44%). Ei au vizitat paginile bibliotecilor și au interacționat, apreciind, comentând sau distribuind postări.

După tipul postărilor se evidențiază fotomaterialele – 58%; urmate de informația distribuită de pe bloguri, site-uri – 29%; publicațiile video – 8% și postări pe pagină – 5%.

Cele 10 grupuri de Facebook (5 grupuri închise și 5 grupuri deschise) au unit **3216** de persoane interesate de secretele creării poveștilor digitale, de impresiile și programele de lectură, de catalogare și creare a vedetelor de subiect; de schimbul de noutăți și idei profesionale.

Prezența pe alte rețele sociale ca Twitter, Google+, Pinterest, Instagram nu a fost atât de remarcabilă ca pe Facebook, dar și prin intermediul acestor canale de comunicare biblioteca a susținut dialogul cu utilizatorul virtual.

Conform *Planului strategic de dezvoltare pentru perioada 2008–2017 al BM*, în contextul creării infrastructurii digitale, **digitizarea conținutului** a fost un obiectiv important, care presupune deschiderea accesului online la documente: colecții speciale, publicații elaborate de BM. Ca platformă de stocare a acestor conținuturi digitizate sunt ISSUU, Calameo, pe care se regăsesc cărțile din colecția *Chișinău* și scrierile acad. M. Cimpoi, varianta electronică a revistei *BiblioPolis*, bibliografiile și alte studii. Conform statisticilor contului Bibliotecii Municipale pe issuu.com în 2017 sunt înregistrate 172 de documente care au obținut 31 783 de vizualizări, 631 994 de impresii, 145 de distribuiri, 65 de aprecieri și 54 de fani. Publicațiile cu cel mai mare grad de angajament, interacțiune sunt: manualul *Literatura română* – 879 de vizualizări, revista *BiblioPolis*, nr. 3, 2016 – 632, *Satul în Moldova medievală* de A. Gonța – 612, *Breviar bibliografic* – 596, *Presa basarabeană de la începuturi...* – 555 de vizualizări.

Acest conținut pe suport digital nu este promovat, puțini utilizatori, inclusiv bibliotecari, cunosc despre aceste resurse.

ECHIPAMENT TEHNOLOGIC

Infrastructura tehnologică a BM s-a dezvoltat considerabil – parcul de tehnică s-a înnoit cu 83 de calculatoare, 5 laptopuri, 39 de tablete, 15 MFU din proiectele finanțate de Programul Novateca, proiecte și surse bugetare.

Tip dispozitiv	Buget local	Programul Novateca	Granturi
Calculator	40	43	
Laptop	4	1	
Tablete	17	21	1
MFU	4	11	
Proiector	2	0	
Ereader	5	0	

Pentru asigurarea activităților și serviciilor bibliotecii au fost achiziționate: microfon wireless, ochelari VR, cameră video.

În anul de referință au fost casate: calculatoare (43), copiatoare (1) și scanere (1) învechite fizic de la 20 de filiale.

În total, la 1 ianuarie 2018, în gestiunea filialelor BM se află: **352** (311-2016) de calculatoare (inclusiv laptopuri), din care **315** sunt conectate la internet, **88** de imprimante, dintre care **44** de dispozitive multifuncționale (imprimantă, xerox, scanner), **12** scanere și **20** proiectoare, **77** de tablete, **10** e-readere.

UTILIZAREA CALCULATOARELOR

Din totalul de **352** calculatoare: posturi de lucru pentru utilizatori – **120** (52-2016); posturi de lucru pentru bibliotecari – **195** (178 - 2015); posturi de lucru pentru instruirea bibliotecarilor – **20**; neutilizabile – **36** (nefuncționale, circa 11% din total).

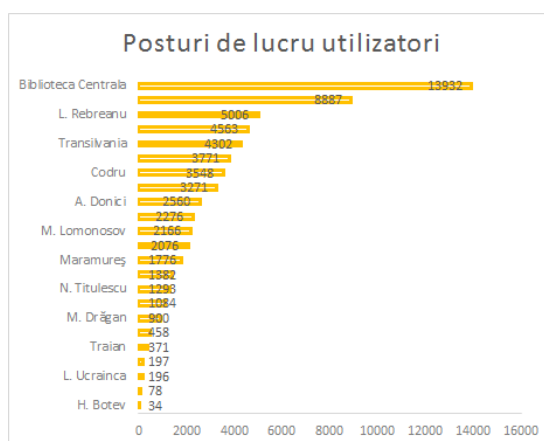
Din numărul total de calculatoare, **195 (163 - 2016)** sunt *posturi de lucru pentru bibliotecari*, deci – un calculator la 0,65 unități de personal.

În anul de referință numărul de posturi de lucru pentru utilizatori a crescut cu **66** unități, BM oferă utilizatorilor posibilitatea de a folosi resursele bibliotecii la **120** de calculatoare, dintre care **120** conectate la Internet, în **27** filiale (11/12/16):

- 17 stații de lucru – Biblioteca Centrală cu acces la resursele electronice, OPAC, rezervarea calculatorului;
- 15 stații de lucru – BPD cu acces la baze de date juridice, OPAC, resurse electronice;
- 7 stații de lucru – filialele „M. Lomonosov”, „Transilvania” cu acces la resursele electronice, OPAC
- 6 stații de lucru – filialele „Târgoviște”, „A. Mickiewicz”, „L. Rebreanu”, CAIE,
- 5 stații de lucru – filialele „Ovidius”, „Ștefan cel Mare”
- 4 stații de lucru – filialele „Târgu-Mureș”, „Maramureș”, Codru, „I. Mangher”;
- 3 stații de lucru – filialele „Alba Iulia”, A. Russo, de Arte „T. Arghezi”, M. Drăgan
- 2 stații de lucru – filialele „L. Ukrainka”, „M. Ciachir”, M. Costin, N. Titulescu
- 1 stație de lucru – filialele „H. Botev”, „A. Donici”, Traian, „O. Ghibu”

La dispoziția utilizatorului fiind **16** MFU, **67** tablete pentru utilizatori la 19 filiale, **9** tablete pentru instruirea bibliotecarilor, **10** e-readere.

Stațiile de lucru (**120**) destinate utilizatorilor au asigurat accesul la resurse pentru **64 127** de utilizatori din diferite filiale, după cum urmează:

Este o creștere în raport cu anul 2016 cu 31 749 sesiuni. Aderarea unor filiale la programul Novateca a fost în beneficiul utilizatorilor: **în 2017 un post de lucru revine la un număr de 1255 de utilizatori activi.** (pentru comparație – **în 2016 un post de lucru revenea la un număr de 3019 de utilizatori activi**).

Punerea în folosință a tabletelor – **67** disponibile pentru utilizatori – a asigurat modernizarea și extinderea serviciilor pe tablete și a înregistrat, pe parcursul anului de referință, un număr de **9709** utilizatori, care au profitat de aceste dispozitive.

Au devenit obișnuite în filiale zonele WiFi, care oferă utilizatorilor posibilitatea de a accesa resursele de internet, a comunica cu prietenii, partenerii pe dispozitive personale: laptopuri, telefoane mobile, tablete. Pe parcursul anului 2017 s-a înregistrat un număr de **68 889** de utilizatori (pentru comparație – în 2016 – **34 139**), ceea ce reprezintă o dublare a numărului de utilizatori, care vizitau biblioteca pentru a beneficia de această facilitate.

Concluzie: Parcul de mașini, 352 de unități, a crescut grație suportului oferit de APL și inițiativelor Programului Novateca. Creșterea numărului de calculatoare noi (83) asigură o activitate mai eficientă atât pentru utilizatori (66), cât și pentru bibliotecari. Dispozitivele mobile - tabletele și e-readerele - au lărgit gama de servicii oferite de BM. Pentru a asigura o utilizare corectă a fost elaborat *Regulamentul de utilizare a dispozitivelor mobile în bibliotecă*.

ASISTENȚA TEHNICĂ

Asigurarea asistenței tehnice a echipamentului aflat în administrarea filialelor și departamentelor BM, a fost efectuată de colaboratorii Departamentului tehnologia informației, folosind aplicația *Trello* pentru gestionarea problemelor, în baza cererilor de suport tehnic înregistrate de filiale în fișierul *Asistență tehnică* de pe *Google drive*.

Pe parcursul anului au fost efectuate peste 160 intervenții solicitate prin fișierul *Asistență tehnică*, de la distanță sau prin vizite la filiale: *Instalare/reinstalare echipament; Reinstalare soft/sisteme operaționale; Conectări periferii; Profilaxie (actualizare antivirus, măsuri de igienă digitală: ștergere cash, history etc.); adaptare soft; Diagnosticare echipament/profilaxie (aspirare praf); Schimb de piese; Rețele (configurare,*

extindere, schimb de cabluri, conectore); Setarea filtrelor Internet; Asigurarea suportului tehnic la activități; Administrare servere BM.

Concluzie: Problemele semnalate de filiale, parțial se datorează stării calculatoarelor, precum și factorului uman: lipsei unei atitudini corecte față de echipament, de programele instalate pe calculator. În unele cazuri colaboratorii nu știu cum să se folosească de ele, nu scanează calculatoarele cu ajutorul programelor antivirus, nu asigură igiena digitală, așteaptă ca acest lucru să-l efectueze inginerul de la DTI. Deși au fost elaborate și distribuite în filiale instrucțiuni de soluționare a problemelor, urmează ca în anul 2018 să se efectueze instruirii la locul de muncă, privind igiena digitală, componentele calculatorului etc.

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE

Mulți ani și multe decenii BM s-a străduit să-și impună și afirme statutul său științific, recunoscut de cercetătorii din domeniile biblioteconomic, istoric, literar și cultural (acad. Mihai Cimpoi, Alexe Rău, Iurie Colesnic, Ion Ciocanu, Andrei Burac, Anatol Petrencu, Vasile Șoimaru, Vlad Pohilă, Ludmila Toma, Zamfira Mihail, Ion Stoica, Gheorghe Buluță ș.a.), apreciat și prin premiile obținute la diverse concursuri profesionale, instituții și entități. Analiza și evaluarea ultimilor ani de activitate științifică, 2012-2017, realizată de Departamentul studii și cercetări (DSC), scoate în evidență câteva aspecte care vin să fortifice afirmația de mai sus:

1. Tipologia producției științifice s-a diversificat: BM publică monografii bibliografice (25 lucrări), monografii critico-literare, exegeze literare (11 volume), dicționare (1), cataloage (5), ghiduri enciclopedice (1), compendii, manuale (3), reviste de specialitate (25 volume), studii tematice (1 volum), teze de doctor, autoreferate (1), rezultate ale cercetărilor, tezelor de master (12). [vezi detaliat pe ani Anexa nr. 1. Producția științifică BM 2012-2017];
2. Activitatea reflectată în articolele științifice publicate în volume tematice și în revistele de specialitate (150 articole științifice în 2017) se conturează ca trend pozitiv în ultimii cinci ani: bibliotecarii (deși încă preferă sintezele anuale, sintezele tematice, comentariile / rapoartele evenimentelor) publică rezultatele studiilor, cercetărilor realizate, impactul activităților științifice (după numărul de publicații în 2017 în prim-plan apare Filiala „Hristo Botev”).
3. Tematica articolelor exprimă / reflectă preocupări curente, priorități naționale și locale. Anul 2017 atestă o creștere semnificativă a orientării activității BM spre servicii și proiecte (reflectată în 39 de articole). Mai timid, dar apar și articole de prognoză a activității bibliotecilor.
4. BM produce teorie biblioteconomică, produce articole-metodologii, cel mai mare număr de cronici, recenzii, studii introductive, prefețe și postfețe la lucrările din domeniul biblioteconomic, literar și cultural (41 în 2017). E unica bibliotecă din domeniu, care produce articole-metodologii,

articole-manifest, trend-articole, articole-dezbateri, evenimente-dezbateri (autori – L. Kulikovski, M. Harjevschi, Vl. Pohilă).

5. Anul 2017 s-a mai evidențiat printr-o impulsionare, ghidare, spre o atenție mai riguroasă a activității de comunicare a științei susținută prin instruire, motivare, încurajare, prin Campania de comunicare *Săptămâna științei la BM*, care a catalizat creșterea semnificativă a evenimentelor științifice, a expozițiilor de comunicare a științei, a implementării mai multor servicii de comunicare și promovare a științei, în comparație cu ceilalți ani.

Reperetele enumerate conturează perspective luminoase activității științifice la BM în următorii ani, permițându-ne să afirmăm că există la BM „B.P. Hasdeu” o cultură a științei, susținută și cultivată de Departamentul studii și cercetări, care a înscris și în bilanțul anului 2017 mai multe istorii de succes.

Istории de succes

Săptămâna creativității și inovației, ediția 2017

Săptămâna creativității și inovației (SCI) a avut ca scop impulsionarea bibliotecarilor să iasă din propriile metode și cunoștințe, provocându-i să gândească și să acționeze dincolo de standarde, să schimbe, să inoveze, să descopere, să adapteze, să probeze, să experimenteze ceva neprevăzut în activitatea lor. Au reușit să improvizeze soluții la schimbarea, îmbunătățirea proceselor, metodelor, formelor de activitate rutinare, conferindu-le semnificație, suflet, noutate, elemente surprinzătoare, originalitate și unicitate, implicând utilizatorii ca actanți ai Săptămânii creativității și inovației (SCI) Au valorificat eficient fiecare zi a săptămânii pentru a se diferenția ca indivizi, pentru a-și individualiza biblioteca și cauza pe care o reprezintă.

Alături de oportunitățile de diferențiere și individualizare SCI a mai oferit șansa de a spune povestea adaptabilității și creativității echipelor din structurile BM, de a ieși în evidență, de a surprinde oamenii. Iar oamenii, utilizatorii, parcă așteptau propunerile, jocul, implicarea, improvizația. Atunci când implicăm utilizatorii, reamintindu-le că asta contează cel mai mult, iar entuziasmul cu care răspund și se implică – fie adult, copil sau persoană înaintată în vârstă – este molipsitor și ne umple de energie, ne ajută să ne simțim noi, dar și ei liberi, precum copiii.

A fost o săptămână inspirată... Bibliotecarii au găsit inspirația în sute de locuri și mii de feluri. A contat mult inspirația demonstrată de managerul general, Mariana Harjevschi, care a fost alături întreaga săptămână, cu îndemnuri și cuvinte încurajatoare. A fost o Săptămână în care bibliotecarii de la filiale, departamente, au vorbit de creativitate, de idei, de inovație, de provocări.

Săptămâna creativității și inovației a reușit să demonstreze că bibliotecarii BM (referință la bibliotecarii care au participat) dețin arta prezenței totale, arta concentrării, arta judoului (observație, inițiativă, gândire temeinică, alegere), arta dăruirii – bibliotecarii implicați în SCI au dăruit și au fost o prezență absolută! Au dăruit cu veselie și umor, conferind SCI, într-o manieră ludică, – umanitate, empatie, stare de bine.

SCI a mai realizat un scop neasumat, nedeclarat, reieșit spontan din comportamentul colectiv al celor care și-au anunțat participarea – de consolidare a echipei, de dezvoltare a spiritului de echipă; s-au susținut reciproc, s-au autoîncurajat, s-au „copiat” unii pe alții prin concept, ca principiu, acțiune, oferind mereu un alt produs, marca lor:

- **inițiativa *Black & White*** lansată de Departamentul „Memoria Chișinăului” – câte variante a putut avea – varianta Departamentului „Memoria Chișinăului”, a filialelor N. Titulescu, „Târgu-Mureș”, Biblioteca Centrală, apoi creativa Aliona Nosatâi a trecut limita de alb & negru și a încercat, într-un mod formidabil, live, varianta umană a versiunii *Red& Black*;
- **GIF-uri** lansate de Filiala „Adam Mickiewicz” în cadrul Săptămânii zâmbetului la BM „B.P. Hasdeu”, prezentă de data asta în altă abordare tematică, dar absolut creativă, necesară și preluată de Filiala „Liviu Rebreanu”, CAIE și alte filiale;
- **expoziții** – tonul l-a dat Filiala „Transilvania” cu *BM 140* și cu cele din colecția *Black & White*; expoziția de șah a Filialei „Târgu-Mureș” – titlu, stil, eleganță, inteligență; la fel a Bibliotecii Centrale, *Meniul de lectură al BC*; expoziția provocare a Filialei N. Titulescu!; expoziția, absolut inedită, a Filialei „Liviu Rebreanu” despre bani și hârtii de valoare; expoziția din materiale naturale a Filialei „Ovidius”; expoziția *Mașini* de la CAIE; expozițiile consacrate Zilei Tricolorului – absolut inedite – a CAIE și a filialelor M. Drăgan, N. Titulescu, „Transilvania”, „I. Mangher”, V. Bielinski; construcțiile din cărți de la „Târgu-Mureș”, expoziția de logouri de la Filiala „Adam Mickiewicz” etc.;
- **recomandări de lectură** ale cititorilor: – la „I. Mangher”; ale bibliotecarilor – la BC, N. Titulescu, „Adam Mickiewicz”, DMI, CAIE;
- **provocare „Poster”** – au fost nominalizate câteva biblioteci, dar au participat și altele pe care nu se mizase și asta este îmbucurător: Filiala „Adam Mickiewicz” (prima a reacționat), CAIE, „Ștefan cel Mare”, „Liviu Rebreanu” (ultima, dar de excepție);
- **postări pe blog** – filialele „Adam Mickiewicz”, CAIE, „Transilvania”, M. Drăgan, „Ovidius”, Departamentul „Memoria Chișinăului”.
- **produse obținute** – lansarea în cadrul Săptămânii creativității și inovației a unor produse noi: 1) albumul BM *Black & White*; 2) video *Chișinăul creativ* (DMC); 3) *Ora expertului* (BC); 4) formate/metode de recomandări de lectură; 5) video: colecția de carte veche și rară (BC); 6) promovarea noutăților editoriale intrate în colecția BM în formate noi (DMI); 7) concursuri, dueluri ale inteligenței; 8) rebusuri („Ștefan cel Mare”); 9) GIF-uri – un nou, inedit, haios format de culegere a necesităților de educație ale utilizatorilor și idei de noi servicii („A. Mickiewicz”); 10) expoziții inedite.
- **servicii lansate** – *Laborator științific, Darts* – loisir, competiție, distracție copii („A. Mickiewicz”, Doina Vicol; Oxana Andreev); *Bicicletă-baterie* (Mariana Harjevschi); *Ignite Hasdeu Club* – pentru

formatori și doritori de a învăța arta vorbitului și prezentărilor în public (DSC, Lidia Kulikovski); *Consultantul dvs. literar (Vaș literaturmâi konsultant, „M. Lomonosov”)*.

Participanții la Săptămâna creativității și inovației (17 biblioteci!) s-au dovedit a fi deschiși provocărilor, au abordat cu prosepțime, entuziasm vastele posibilități de a se diferenția, de a comunica altfel în echipă, dar și cu utilizatorii, cu comunitatea; de a se elibera de povara perspectivei statice a activității, de „obiceiurile” pe care le aveau în activitatea zilnică, de prejudecățile asupra muncii lor și a opiniei celor care nu s-au identificat cu creativitatea și inovația în această perioadă.

Eroii Săptămânii creativității și inovației – Elena Dabija, cu echipa CAIE; Oxana Andreev, Doina Vicol și echipa Filialei „Adam Mickiewicz”; Silvia Antufiev (BPD), Liuba Ciobanu, cu echipa „Ovidius”; Tamara Țurcanu, Ludmila Odobescu (M. Drăgan); Daniela Bortă (Traian), Lilia Gamarța și echipa Filialei „Ștefan cel Mare”; Aliona Nosatâi (N. Titulescu), Parascovia Onciu, Ludmila Capița, Mila Șeremet („Transilvania”); Maria Burcovschi, cu echipa Filialei „Târgu-Mureș”; Lilia Zderea; Liuba Munteanu, cu echipa Bibliotecii Centrale; Angela Olărescu („H. Botev”), Margareta Șcelcicova și echipa Filialei „M. Lomonosov”; Alina Bălănescu (V. Bielinski), Natalia Ghimpu cu echipa de la „L. Rebreanu”; Taisia Foiu (DMC); Larisa Staver (DMI), Angela Borș („Ițic Mangher”), Diana Corețchi („A. Donici”) – nu s-au simțit împovărați de rutină, s-au deschis competiției instituționale, au fost receptivi la activitățile colegilor, dispuși să se provoace unii pe alții, să țină lumina creativității aprinsă, o „alimentau” mai mult și strălucea și mai tare.

Săptămâna științei

Săptămâna științei (SS) a avut două scopuri: 1) Să ofere bibliotecarilor modele inovative de forme de promovare și comunicare a științei, iar chișinăuienilor – maturi, tineri și copii – oportunitatea de a cunoaște știința într-un mod atractiv, amuzant printr-un evantai de activități interesante și inovative; 2) Să comunice activitatea științifică a BM unui public cât mai larg.

Timp de șase zile DSC a oferit bibliotecarilor și utilizatorilor experiențe noi, creative. Astfel, bibliotecarii au participat la evenimente profesionale precum: *ScienceTalks O bibliotecă foarte științifică* (37 de bibliotecari); *ScienceBreakfast BM, obiect de cercetare academică. Proces, implicări, finalitate* (11 participanți, persoane responsabile de tematică); *Expoziția-conferință Povestea ARC-ului sau metode inovative de comunicare a științei* (41 bibliotecari); *Expoziția-dezbatere Revista BiblioPolis – instrument de comunicare a științei și a rezultatelor cercetărilor la BM* (15 bibliotecari și responsabili de calitate a revistei); *Trainingul Formare inovatori* (17 bibliotecari); *Biblioteca vie Știință. Cercetare. Creativitate* (112 utilizatori, studenți de la Școala profesională nr.6, Liceul politehnic și Academia de poliție); lansarea site-ului „Noii barbari” al serviciului *Creative Writing* (36 bibliotecari), master-class *La ce visează bibliotecarii?* (18 bibliotecari), master-class *Instrumente antiplagiat* (17 bibliotecari).

Atât bibliotecarii, cât și utilizatorii au avut ocazia să deprindă ceva nou, să descopere modalități sigure de a afla cât sunt de buni, intuitivi, creativi și inventivi. [Vezi detaliat Anexa ...Programul Săptămânii științei].

Impactul SȘ s-a dovedit a fi peste așteptări:

- 1) La activitățile săptămânii au participat 274 de persoane (162 bibliotecari (unici 88) și 112 utilizatori (total 200 de participanți unici);
- 2) Programul a urmărit ca toate activitățile atât pentru bibliotecari, cât și pentru utilizatori să aibă caracter educațional – au învățat despre știință în abordări inovative;
- 3) DSC a transmis temele abordate prin opt forme inovative – *expoziție vie*, *expoziție-conferință*, *biblioteca vie*, *ScienceBreakfast*, *ScientiaBrunch*, *masterclas de scriere creativă*, curs „*Formare inovatori*”, *Open Space*.
- 4) SȘ a oferit utilizatorilor BM o experiență inedită, creativă de a cunoaște știința și profesiile de cercetător, critic literar, și scriitor, experimentând *biblioteca vie* și *scrierea creativă*. BM pentru trei ore s-a transformat într-un adevărat *Open Space*, în fiecare patru colțuri ale aulei BM se întâmplau miracole, reacțiile participanților au transformat spațiul într-un Turn Babel în care era uimire, bucurie („nu m-am gândit niciodată că eu voi scrie vreodată versuri”), veselie, un spațiu în care timpul s-a oprit și nimeni nu se grăbea să plece. „O experiență pe care nu o vom uita niciodată” (feedback-ul unui participant), poate fi concluzia generală a acestui eveniment de promovare și comunicare a științei.

Campania *Biblioteca Hasdeu zâmbeste*

Scopul ediției a II-a a fost de a crea **experiențe extraordinare de utilizare a serviciilor prestate comunității de utilizatori ai BM.**

Excelența în servicii (angajament asumat de BM) nu se dobândește și nici nu se asigură doar respectând standarde, procese, regulamente. Excelența este asigurată și alimentată de experiența pe care o trăiesc utilizatorii în momentul folosirii serviciilor, în momentul de interacțiune cu cei din prima linie de relație, cu bibliotecarii. Măiestria, pasiunea, profesionalismul, atitudinea și competența bibliotecarilor aduc satisfacție și valoare. Serviciile nu ating nivelul excelent, dacă nu există *Relație excelentă*, *Stare de bine*, *Surprindere*, *Bucurie*, *Încântare*, *Zâmbet*.

Având tematica *Cultura serviciilor la Hasdeu* Campania a orientat bibliotecile spre surprinderea acestei experiențe într-un mod pozitiv, ludic și haios, pentru a crea acel mediu de voie bună care trebuie să existe în fiecare zi în biblioteci.

Ediția a II-a a înregistrat o bună participare – din 27 filiale și cinci departamente au participat 21 de filiale și patru departamente. Scopul și mesajul campaniei [#Experințaserviciilorcuzâmbet](#) a fost înțeles, susținut și realizat.

Deși nu a fost timp de re-setate de la activitatea programată la una alertă, cu provocări, totuși au participat mulți (compartimente și angajați). Participanții au fost inventivi, receptivi, au acționat prompt la orice propunere, îndemn, exemplu. Sinteza #Experiențeserviciilorcuzâmbet evidențiază următoarele:

- Prezență pe rețelele sociale – masivă! În cinci zile de Campanie au fost înregistrate 321 postări, 237 comentarii, 28 de filmulețe, 7 GIF-uri etc.;
- S-a obținut feedback valoros, de care aveam nevoie ca de aer;
- S-a simțit o competiție și s-a sesizat efectul bulgărelui de zăpadă – a lansat cineva ceva original, a doua zi toți căutau ceva și mai original;
- S-au străduit să nu copieze, dar să-și omologheze niște forme ale lor, marca „Adam Mickiewicz”, CAIE, de Arte „T. Arghezi”, Traian, „Maramures”, Codru, Departamentul „Memoria Chișinăului”, „Transilvania”, „M. Lomonosov”, N. Titulescu;
- Cele mai active au fost: CAIE, „Adam Mickiewicz”, Traian, „Transilvania”, BPD, Codru, „I. Mangher”, „M. Lomonosov”, N. Titulescu, „Ovidius”, „Târgoviște”;
- Activitatea bibliotecilor nu s-a periclitat din cauza Campaniei, a fost mai interesantă, mai vibrantă, mai originală, mai consistentă, mai cu flux, oamenii / utilizatorii au sesizat și apreciat;
- S-au identificat lucruri și lecții bune de învățat.

Aspecte de luat în seamă pentru ediția a III-a:

- Departamentele au fost pasive, cu excepția „Memoriei Chișinăului”, Studii și cercetări;
- Mai inerte, în comparație cu anul 2016, au fost: „Târgu-Mureș”, „Ștefan cel Mare”, Biblioteca Centrală, CNEPB. Am simțit lipsa filialelor „Alba Iulia”, „Lesea Ukrainka”, M. Drăgan, M. Costin, „M. Ciachir”, „O. Ghibu”;
- Ar fi fost nevoie de mai multă promovare. Concentrați pe scop, bibliotecarii inventau, căutau noi abordări, dar nu prea s-au preocupat de mediatizare socială cu excepția CAIE.

Concluzia generală: Activismul și rezultatele înregistrate au conturat un nucleu de oameni foarte deschiși provocărilor și dacă va trebui să înceapă schimbarea, ei o vor face!

Feedback:

M. Harjevschi: *E o nouă săptămână, dar încă mai simt emoția Campaniei „Biblioteca Hasdeu zâmbeste” ediția a II-a. Am urmărit cu mult entuziasm și bucurie efervescența evenimentelor care au avut loc în bibliotecile noastre în cadrul Campaniei. De la emoticoane zâmbărețe, până la GIF-uri hazlii, de la un surâs în echipă, la un zâmbet cu utilizatorii, de la o postare cu umor în mediile sociale, la glume cu mult tâlc împărtășite cu scriitori, editori și alți prieteni ai bibliotecii. Toate se datorează Dvs., dragi colegi. Admir și apreciez energia de care dați dovadă la fiecare inițiativă marca Biblioteca Municipală. Mult succes în continuare - nimic nu unește mai mult oamenii decât zâmbetul.*

Violeta Bunescu: *Inițiativă bună pentru replicare la nivel regional și național #bibliotecilepublicezâmbesc. Centrul de Excelență o poate conduce.*

Mariana Harjevschi *Felicitări sincere tuturor colegilor care s-au prins în această Campanie. Au adus multă voie bună și tuturor utilizatorilor, iar cel mai important e că au reușit să furnizeze servicii de calitate, promovând cultura serviciilor marca Biblioteca Municipală.*

Biblioteca „Ovidius”: Biblioteca Hasdeu zâmbește a dat startul celui mai eficient program de zâmbet, în care ne-am integrat cu drag. Campania ne-a îndemnat să încercăm emoții pozitive alături de utilizatorii noștri.

Curricula și instruire

Departamentul studii și cercetări desfășoară de sine-stătător sau în colaborare o vastă activitate de instruire a bibliotecarilor în scopul încurajării implicării mai active în activitatea științifică și de cercetare, obținerii cunoștințelor și abilităților necesare organizării acestor preocupări, formării competențelor necesare implementării serviciilor inovative, necesare proceselor de modernizare și inovare a activității.

Realizarea anului de referință a fost elaborarea a patru noi curriculă pe teme actuale, necesare adaptării bibliotecarilor la cerințele timpului și lumii în schimbare: 1) *Cultura serviciilor*; 2) *Formare ludotecari*; 3) *Vorbitorium*; 4) în colaborare, *Formare inovatori*. Actualitatea Curriculei a confirmat interesul sporit al bibliotecarilor și bibliotecilor. *Cultura serviciilor* a fost solicitată de Biblioteca raională „Antonie Plămădeală” din Hâncești, arondată BM (16 februarie 2018). Cursul *Formare ludotecari* a fost solicitat și livrat la Biblioteca Județeană „Panait Istrate”, Brăila, la care au participat 23 de bibliotecari din România și doi din RM (noiembrie, 2017); Cursul *Vorbitorium* a fost solicitat de participanții la proiectul *Conect* și de bibliotecarii Academiei tinerilor bibliotecari (februarie, 2017). Cursul *Formare inovatori* a fost livrat unui grup de bibliotecari ai BM și unui grup de bibliotecari din Centrele de Excelență raionale și bibliotecile arondate.

Pe parcursul anului 2017, colaboratorii DSC au livrat 111 sesiuni de training – 265 ore: L. Kulikovski – 54 sesiuni (108 ore); N. Țurcan – 3 (10 ore), M. Pilchin – 1 (1,5 ore); D. Crudu – 52 (146 ore).

CERCETARE

Procesul de cercetare științifică, biblioteconomică și bibliografică la BM a fost coordonat de departamentele Studii și cercetări și „Memoria Chișinăului”, care s-a soldat cu apariția a 18 volume.

În 2017 Departamentul Studii și cercetări a participat la un studiu de țară *Rolul bibliotecii în educația civică a comunității* (L. Kulikovski în parteneriat cu M. Harjevschi); a elaborat un dicționar tematic *Biblioteca Modernă. Glosar de termeni uzuali*, a publicat zece volume de autor (L. Kulikovski – 5, VI. Pohilă – 2, V. Rață – 1, M. Pilchin – 2); a coordonat și redactat cinci volume științifice.

Nr.	Cercetare	Tipologie	Autor	Coordonator	Redactor	Îngrijitor ediție
1	Chișinău: bulevarde, strazi, piețe, parcuri. Ghid enciclopedic	Ghid enciclopedic	T. Foiu, C. Tricolici N. Mășcăuțanu, I. Osovski	L. Kulikovski A. Răileanu	VI. Pohilă	M. Harjevschi
2	Mihai Cimpoi Monografie bibliografică	Monografie bibliografică	L. Kulikovski, T. Foiu V. Sârbu		L. Kulikovski T. Foiu	M. Harjevschi
3	Vlad Pohilă. Elogiu lecturii. Editoriale din revista BiblioPolis	Editoriale	Vlad Pohilă	L. Kulikovski	V. Rață	M. Harjevschi

4	Mariana Harjevschi, Iulian Filip : Balanța Vărsătorului, vederea Mergătorului	Memorii	M. Harjevschi Iu. Filip	L. Kulikovski	V. Rață	M. Harjevschi
5	Rolul bibliotecilor în procesul educației civice a comunității	Rezultatele studiului	L. Kulikovski M. Harjevschi			
6	Biblioteca Modernă: Glosar de termeni uzuali.	Glosar	L. Kulikovski , O. Bursuc D. Ganea	V. Bunescu		M. Harjevschi
7	Maria Pilchin, Poezie. Eros și Putere	Critică literară	M. Pilchin			
8	Maria Pilchin, Realități poetice în zigzag	Critică literară	M. Pilchin			
9	Vlad Pohilă. Disecarea cărților. Recenzii	Recenzii	Vlad Pohilă		V. Rață	
10	Angela Olărescu. Orașul Cricova în ascensiune continuă	Monografie	Angela Olărescu	L. Kulikovski	C. Tricolici	
11	Monografia Transilvania (în curs de apariție)	Monografia	L. Kulikovski , P. Onciu, L. Capița, T. Donțu			M. Harjevschi
12	Iurie Colesnic. Biobibliografie	Monografie bibliografică	L. Kulikovski T. Foiu			
13-16	Revista BiblioPolis, Vol. 64-67	Revista		V. Pohilă, V. Rață, L. Kulikovski	V. Rață	M. Harjevschi
17.	Ion Vatamanu – scriitor al existenței	Exegeză literară	V. Răileanu	L. Kulikovski		
18.	Eugen Cioclea ...locuiesc în ființa necunoscută...	Exegeză literară	V. Răileanu	L. Kulikovski		
	Total 18 lucrări /volume					

Tabelul de mai sus, dar și anexa *Publicații științifice la BM 2012-2017* demonstrează contribuția și participarea tot mai consistentă la consolidarea statutului de bibliotecă științifică a BM, inclusiv a filialelor „O. Ghibu”, „M. Lomonosov”, „Transilvania”, „I. Mangher”, CAIE, „Hristo Botev”, „Maramureș” care și-au planificat și realizat cercetări fundamentale, profesionale.

Un aport deosebit la acest proces a avut Departamentul „Memoria Chișinăului” cu cinci volume monografice de bibliografie. DMC a mai demarat în anul de referință două cercetări biblioteconomice originale. Prima, *Evaluarea expozițiilor Bibliotecii Municipale B.P. Hasdeu în timp* a apărut ca idee dintr-o activitate de selectare a pozelor pentru altă cercetare, din acel moment de serendipitate când cauți ceva mai descoperi și alte idei. Au efectuat o cercetare a expozițiilor moderne de bibliotecă. Pentru a vedea expozițiile din perspectiva cititorului / utilizatorului au fost cercetate cele mai utilizate instrumente moderne de comunicare cu vizitatorii / utilizatorii bibliotecii.

Alt proiect interesant de cercetare lansat de DMC este *Ecoul anilor: activitatea BM „B.P. Hasdeu” în presa timpului (anii 1918-1988)*, o culegere de articole, cronici și informații (format electronic) la aniversarea a 140-a a BM „B.P. Hasdeu”, publicate în presă în anii 1918-1988, care reflectă activitatea Bibliotecii Municipale. Ideea a pornit de la baza de date începută în 2012 la 135-a aniversare *Biblioteca Municipală*

„B.P. Hasdeu” în documente de epocă, prin selectarea, digitizarea și prelucrarea documentelor despre activitatea filialelor din rețeaua BM, preluate din bibliografia *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: 125 de ani de activitate* (2002). Volumul include o *Introducere*, o *Notă asupra ediției*, *Anii 1918-1988* și *Comentarii*. Din articolele, cronicile, interviurile incluse aflăm, cum a sensibilizat presa opinia publică, cum a reflectat activitățile și serviciile Bibliotecii Municipale și ale filialelor din Chișinău. Ar fi fost cea mai interesantă publicație la aniversarea a 140-a a BM, publicație despre imaginea BM în societate, dacă ar fi fost publicată.

Ghidul enciclopedic *Chișinău: bulevarde, străzi, piețe, parcuri*, este rodul al activității bibliografilor pe parcursul a trei ani și include 807 denumiri de bulevarde, străzi, piețe, parcuri cu informații privind denumirile anterioare ale străzii; localizarea străzii; scurt istoric; monumente, plăci comemorative amplasate pe stradă; adrese utile; rute de transport public urban, dar și decizii ale Primăriei cu privire la data denumirii ori redenumirii străzii. Volumul este completat cu următoarele anexe utile: Denumiri de străzi vechi și noi; Străzi noi apărute după 1989; Lista monumentelor și plăcilor comemorative; Denumirea străzilor repartizate după subiecte; Dimensiunea străzilor ș.a.

Volumul *Mihai Cimpoi: Monografie bibliografică* a apărut cu ocazia celei de-a 75-a aniversări a academicianului Mihai Cimpoi, cu aportul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Centrului Academic Internațional Eminescu. Este a doua ediție, revăzută, adăugată și completată a bibliografiei editate în 2002. Actuala cercetare bibliografică reflectă aproape integral activitatea academicianului Mihai Cimpoi pe parcursul a 57 de ani de muncă scriitoricească și științifică, creând un contur de portret veridic și cuprinzător. În *Monografie* aria de cercetare a fost extinsă până în anul 2017 și însumează **3720** de publicații de și despre Mihai Cimpoi, dintre care **73** de volume de autor, cu un total de aproape **16 000** de pagini.

Chișinăul în teatru, autor Larisa Ungureanu, reflectă spectacolele montate pe scena teatrelor din Republica Moldova care reprezintă imaginea Chișinăului. Fiecare spectacol descris conține titlul și autorul piesei montate, data și anul premierei, conținutul pe scurt al spectacolului (sinopsis), fragmente din piesă (se fac excepții, când lipsește textul piesei), care să confirme că acțiunea se desfășoară la Chișinău, echipa de creație, distribuția și aprecieri critice. Lucrarea include și câteva interviuri realizate cu regizorii și dramaturgii în piesele cărora locul desfășurării acțiunii are loc în Chișinău. Cartea este completată cu lista spectacolelor montate în teatru, numele dramaturgilor care au semnat piesele, precum și a regizorilor care le-au montat.

Под прямым солнцем Кишинёва este un album de poezie și grafică consacrat Chișinăului și a fost realizat de filiala „M. Lomonosov” în parteneriat cu Asociația scriitorilor ruși din Moldova M-APT.

Lucrări în curs de apariție: *Bibliografia Municipiului Chișinău (2005-2010)* acumulează informații despre Chișinău pe o perioadă de cinci ani. Lucrarea include 9177 de înregistrări bibliografice adunate din edițiile periodice, abonate de Biblioteca Municipală, din perioada anilor 2005-2010, care permit să observăm în retrospectivă viața social-politică și culturală a municipiului din perioada respectivă.

Biobibliografia **Мирь Аллы Коркиной**: литература, искусство, журналистика, общественная деятельность este dedicată cunoscutei poete, membru al Uniunii Scriitorilor din Rusia și al Uniunii Scriitorilor

din Republica Moldova, membru al Uniunii Jurnaliștilor și al Uniunii Teatrelor din R. Moldova, „Maestru al literaturii”. Lucrarea conține 1520 de surse bibliografice adnotate, articole de autori și referințe critice despre A. Korkina, interviurile ei, precum și o selecție de poezii care reflectă activitatea literară a poetei.

Lucrări în proces de elaborare:

Bibliografia *Luminătorul* conține peste 6000 de descrieri bibliografice. În perioada de referință s-a lucrat în continuare la redactarea textului și a indexurilor auxiliare.

Catalogul publicațiilor BM „B.P. Hasdeu” 2012-2017 cuprinde **125** de descrieri bibliografice, copertile lucrărilor, mențiuni de la concursuri profesionale.

Biobibliografia *Nicolai Savostin, patriarh al literaturii ruse în R. Moldova* și albumul *Цветов живые голоса* : Ilustrații floristice ale membrilor clubului „Diana” la poeziile scriitoarei Valentina Costișar.

Ediții electronice

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă: 2017 – 320 de titluri, dintre care: ediții aparte editate de BM (18); articole în presa scrisă (302).

Calendarul aniversărilor istorice și culturale 2018, elaborat de către DMC cuprinde 80 din cele mai semnificative aniversări despre capitala Republicii Moldova, marcate în anul 2018.

Calendarul Date memorabile ale calendarului evreiesc 2018: Oameni. Evenimente. Fapte, elaborat de Biblioteca „I. Mangher”.

Concluzia generală, de ansamblu, reieșită din analiza activității științifice este una pozitivă: avem potențial de cercetare. Anul 2017 rămâne în istoria BM ca un an bun pentru știință. Au fost editate 18 volume la care au muncit responsabil, cu sârg, pasiune bibliotecarii, bibliografii cercetători. A fost un an cu rezultate bune de comunicare a științei. Un aspect demn de remarcat, – comunicarea științei se produce în cadrul serviciilor, prin servicii. Acest fenomen a apărut ca urmare a instruirilor pe parcursul ultimilor trei ani, de comunicare a științei, de înțelegerea corectă a conceptului de orientare spre servicii, semn bun, care transmite că se coagulează o cultură a serviciilor la BM. S-au încetățenit deja, devenind produse marca Hasdeu, campaniile *Săptămâna Creativității și Inovației*, *Săptămâna științei* la care bibliotecarii și utilizatorii au participat activ. Reperetele enumerate în capitolul *Privire de ansamblu* conturează perspective luminoase activității științifice la BM pentru următorii ani, permițându-ne să afirmăm că există la BM „B.P. Hasdeu” o cultură a științei, susținută și cultivată de Departamentul studii și cercetări, prin exemplul și contribuțiile substanțiale în constituirea acesteia și care a înscris și în rezultatele anului 2017 multe istorii de succes.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este o instituție vastă ca întindere geografică a structurilor, diversă ca specializări și roluri, responsabilități; un sistem în care-i dificil să armonizezi activitatea. Bibliotecarii s-au dovedit a fi mai deschiși spre colaborare, mai deschiși provocărilor decât secțiile metodologice. Această situație se vede foarte clar, fără lupă, în rapoartele bibliotecilor și în instrumentele de imagine. O instituție e asemenea unui organism uman – când un organ nu funcționează, suferă toate

celelalte. Analiza, în profunzime, semnaleză succesele dar și unele puncte slabe, domenii vulnerabile care într-un fel sau altul influențează succesul și imaginea instituțională:

1. Deși s-au publicat 18 volume ale rezultatelor cercetării, nu s-a realizat un obiectiv asumat de către echipa Hasdeu – elaborarea colecției *Professional*. Nu e ușor, e proces creativ. Greșeala e, că nu s-a luat în calcul riscul (încărcătura prea mare a celor implicați în cercetare). S-a dorit foarte mult să se lanseze colecția la aniversarea a 140-a a BM, dar nu s-a întâmplat, aceasta-i marea dezamăgire a anului 2017;
2. Dorința de a edita un volum special *BiblioPolis*, cum e tradiția la BM, *Arhitectura și interiorul bibliotecii* nu s-a realizat din cauza lipsei materialelor la subiect, nu s-au adunat destule texte pentru un volum și atunci s-a instituit o rubrică omonimă, în care am fost nevoiți, din lipsă de articole „din casă”, să le publicăm, preponderent, pe cele traduse din biblioteconomia altor țări;
3. În scopul diseminării experienței serviciilor BM, s-a instituit încă o rubrică, *Istории de succes*, care a rămas doar într-un număr cu o singură poveste din lipsa altora. Acest eșec ne atenționează că avem un punct vulnerabil în comunicare. Nu știm a comunica activitatea noastră și nu folosim cea mai puternică metodă de comunicare a succesorilor – poveștile;
4. Analiza articolelor publicate despre BM a scos în evidență, iarăși, o mare problemă de comunicare și promovare instituțională pe care nu o raportăm la rezultate. Din 370 articole despre activitatea BM în 2017 doar 6 (1,9%) reflectă *Rucsacul de vacanță*, 4 (1,2%) Programul *Chișinăul citește*, 2 (0,6%); *Bătălia cărților*. Cifre sub orice minimă posibilă referitor la promovarea programelor de lectură. Iar efectele obținute în aceste programe sunt direct proporționale cu rezultatul activității de promovare;
5. Aceeași sursă, *Biblioteca în presă*, semnaleză încă un eșec cras! În an aniversar, din 302 articole, doar cinci revin aniversării BM (M. Harjevschi, V. Rață, N. Roibu, E. Tamazlăcaru, S. Vizitiu). Alte 10 articole de referă la cele cinci filiale aniversare. Mai mult nu rămâne nimic în anele vremii despre anul aniversar, despre o instituție de cultură ajunsă la 140 de ani;
6. Aceeași situație o urmărim și în alte două surse: *BM în presa on-line* și *BiblioCity*.

CERCETAREA DE MARKETING

Cartea, literatura sunt lucruri care formează, transformă cititorul, declanșând întrebări, oferind răspunsuri, punând în mișcare gândurile, ideile, exteriorizând experiențe, stimulând imaginația, creativitatea etc.

Biblioteca și bibliotecarul favorizează cititorul să-și formeze personalitatea, să performeze, să-și dezvolte gustul pentru lecturi, oferindu-i cunoștințe și resurse, programe și proiecte de lectură captivante și motivaționale, servicii eficiente.

Conștientă de rolul și de posibilitățile sale în societate, Biblioteca Municipală identifică periodic necesitățile informaționale și preferințele utilizatorilor prin diverse metode și tehnici de cercetare.

Studiul *Barometrul lecturii*, la care ne vom referi mai jos, s-a realizat în perioada 10.05.2017 – 12.06.2017 pe un eșantion de 397 de respondenți, aplicată fiind metoda de selecție aleatorie dintre utilizatorii bibliotecii. Scopul principal a fost identificarea și cunoașterea opiniilor cititorilor noștri despre interesul și preferințele lor pentru lectură, importanța acesteia asupra dezvoltării personalității lor; oferta, calitatea și accesul la resursele informaționale, serviciile oferite; implicarea bibliotecii în promovarea valorilor cultural-literare naționale și universale, dar și adaptarea activității bibliotecii la nevoile de informare ale comunității.

Instrumentul utilizat la realizarea cercetării a fost chestionarul care conținea 31 de întrebări: prima parte s-a referit la *Lectură – caracterul și conținutul ei*, iar partea a doua s-a axat pe *Subiectul ca utilizator al BM*. Acesta s-a aplicat la toate categoriile de vârstă din cele 27 de filiale, iar la recrutare nu s-a făcut simțită reticența respondenților.

La sondaj au participat elevi, constituind 44,02% dintre cei chestionați, studenți – 19,85%, intelectuali – 15,78%, pensionari – 7,38%, muncitori – 6,62%, șomeri – 2,29%, alte categorii – 4,07%.

Investigația a debutat cu o întrebare vizând scopul vizitei la bibliotecă. Rezultatele sondajului arată că acesta este divers, dar prioritatea o deține *împrumutul la domiciliu* – 55% și *studiu* – 31%, iar pentru celelalte motive s-au pronunțat: 17% – *activități*, 13% – *cercetare*, 9% – *comunicarea cu prietenii*, 9% – *servicii*, 6% – *instruiri*, 11% – *altele*. Deci, gradul de satisfacție față de serviciile oferite, de orizontul de așteptare este mai mic, cu toate că au apreciat promovarea serviciilor drept *foarte bună* – 52,79%, *bună* – 36,04%, 7,11% – *satisfăcătoare* și doar pentru 4,06% este *insuficientă*. Pentru crearea și consolidarea imaginii bibliotecii a fost adresată întrebarea *Ce ar trebui să întreprindă biblioteca pentru a fi vizitată mai des*. Astfel, 44,44% dintre cei chestionați au bifat pentru *îmbogățirea fondului*, 25,25% pentru *amenajarea sălilor moderne*, 23,99% pentru *promovarea lecturii*, 6,31% au formulat o serie de alte sugestii: *instalarea copiatoarelor*, *mărirea parcului de calculatoare*, *servicii noi*. Aceste răspunsuri ne oferă o foaie de parcurs pentru viitorul bibliotecii, pentru o nouă viziune, pentru noi circumstanțe și schimbări.

Majoritatea respondenților utilizează periodic biblioteca, 44,07% raportează vizitarea unei filiale cel puțin o dată pe săptămână, 12,21% zilnic și doar 9,41% o dată în trimestru. Având o experiență avansată în oferirea serviciilor și produselor, BM acordă o atenție sporită cititorilor săi fideli, ținându-i în vizor pe parcursul a multor ani: subiecții antrenați în sondaj, în cea mai mare parte, sunt cititori ai BM „B.P. Hasdeu” de la doi la cinci ani – 35,61%, de la șase la 10 ani – 23,48%, dar avem cititori și de peste 20 de ani – 5,05%.

Cu toate că BM își modernizează serviciile, achiziționează resurse documentare pe diferit suport, pune la dispoziția utilizatorului instrumente tehnologice moderne, cititorii noștri aleg să citească *cărți tradiționale* – 87,34% și doar 12,66% preferă *cărți electronice*.

Pe parcursul anilor Biblioteca și-a continuat angajamentul de a furniza știință, tehnologie și literatură artistică pentru toate vârstele. Din răspunsuri rezultă că se citește *în foarte mare măsură*, adică 53,06% –

literatură artistică; științe sociale – 8,59%, lucrări de științe naturale consultă *în mare măsură* – 15,40%, *mai puțin* – științe exacte, 8,60% și din domeniul religiei și teologiei – 10,13%. Interesându-ne de genurile și speciile literare preferate, majoritatea dau întâietate romanelor, 55% (optând pentru cele de dragoste, istorice, SF, psihologice), urmate de povestiri (22%), povești (21%), memorii(18%), poezie (16%). Autori preferați fac parte din literatura română, dar și cea universală, accentul punându-se pe scriitorii clasici. Cărțile pe care le-ar recomanda și altora sunt: *Tema pentru acasă* de Nicolae Dabija, *Fluturi* de Irina Binder, *Jane Eyre* de Charlotte Brontë, *Însemnările unei puștoaice* de Rachel Renee Russell, *Alchimistul* de Paulo Coelho.

Întrebați fiind care este opinia lor asupra Programelor de lectură **Chișinăul citește, Rucsacul de vacanță** și **Bătălia cărților**, doar circa 12% au recunoscut că au auzit despre ele, dar nu participă. Este demn de remarcat că peste 72% din subiecții chestionați și-ar dori implicarea lor în promovarea campaniilor de lectură, deci utilizatorii noștri conștientizează importanța acțiunilor comunitare și a lecturii în viața societății.

Cele mai frecventate filiale ale BM „B.P. Hasdeu” sunt: Biblioteca Centrală, prima pe linie – cu 19,70%, urmată de „Transilvania” – 9,30%, „Onisifor Ghibu” – 8,80%, „Centrul Academic Internațional Eminescu” – 8,30%, alegerea fiind făcută în favoarea spațiilor moderne, a amplasării comode, dar și a colecțiilor de carte și edițiilor periodice. În relația cu cititorii este extrem de important aspectul uman, modul în care aceștia sunt tratați în bibliotecă. Sondajul a demonstrat că în alegerea cărților pentru lectură 32% din respondenți s-au folosit de sfatul bibliotecarilor, 44% – de argumentele prietenilor, de recomandarea profesorilor – 26%. Un factor important în acest sens este apariția recenziilor profesionale în ziare și reviste – 22,0% și reputația autorului – 20%. Nu în ultimul rând au fost apreciate și prezentările de carte cu 17%, după care urmează și alte surse de alegere – 9%. Prelucrând datele chestionarului, analizând opiniile utilizatorilor putem califica drept „bună” calitatea serviciilor și produselor prestate de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, dar e necesar să ținem cont de punctul lor de vedere, care se axează pe:

- comunicarea cu regularitate a serviciilor;
- promovarea valorilor cultural-literare;
- îmbunătățirea stocului de literatură cu publicații recente;
- informarea instantanee a cititorilor cu ajutorul instrumentelor modern despre noile oferte și facilități;
- luarea în considerare a propunerilor venite din partea utilizatorilor;
- comunicarea permanentă și implicarea utilizatorilor, realizarea acțiunilor și desfășurarea evenimentelor.

În ansamblu, marea majoritate a respondenților consideră că Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” le furnizează resursele necesare, le oferă o gamă largă de servicii, inclusiv cele care îi ajută pe oameni să își îmbunătățească abilitățile creative, digitale, de studiere a limbilor și să învețe cum să discearnă informațiile de încredere.

În perioada mai-septembrie 2017 Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a participat la cea de-a 2-a etapă a Campaniei „Ne vedem la bibliotecă” din cadrul Programului Novateca, aplicând la desfășurarea serviciilor din categoriile tematice propuse: *incluziune digitală, familie, educație nonformală pentru copii / tineri, sănătate, creștere economică, agricultură*. Implementarea acestor servicii a fost precedată de un sondaj pentru fiecare categorie cu genericul *Necesitățile localnicilor*. Filialele BM au realizat aceste chestionare pe eșantioane formate din 140-180 de respondenți cu diferit statut social și diferite vârste. Aceștia au furnizat date despre participarea la serviciile oferite deja, considerându-le oportune, dar important pentru bibliotecari a fost identificarea noilor servicii ce se doresc a fi implementate la fiecare categorie:

- *educație nonformală*: traininguri pe diverse teme, tema pentru acasă: istorie, matematică, geografie, servicii de comportament (bune maniere), orientarea în carieră, studioul de șah, studioul de arta plastică, studioul de dans, studioul teatral, ore de muzică, ateliere culinare, expoziții diverse, ore de patriotism.
- *familie*: ateliere culinare, ateliere de creație / handmade, clubul bunicilor, cluburi de puzzle, cursuri de dicție / arta vorbirii, cursuri de limbi străine (engleză, franceză, coreeană), cursuri suplimentare gratuite la disciplinele liceale, învățăm calculatorul cu părinții, învățăm să dansăm împreună, ore de joacă, ore de lectură cu părinții, ore de pictură, teatru cu toată familia, vizionarea filmelor educative pentru copii și părinți / vizionarea filmelor vechi.
- *sănătate*: stresul și consecințele lui, îngrijirea pielii, îngrijirea copilului nou-născut / masajul, alimentația sănătoasă, alimentația în diabetul zaharat, sportul și sănătatea, prevenirea bolilor infecțioase, riscul drogurilor / drogurile și adolescența, slăbim sănătos / obezitatea și sănătatea, boli transmisibile prin vectori, medicina naturistă – homeopatia, sănătatea după 60 de ani, monitorizarea tensiunii după diferite simptome.

Din răspunsuri s-a mai desprins și ideea că cea mai convenabilă zi pentru a vizita biblioteca este duminica, iar orele cele mai potrivite sunt între 16.00 și 18.00.

În ansamblu, majoritatea respondenților consideră că Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” le oferă o gamă largă de servicii – inclusiv cele care îi ajută pe oameni să își îmbunătățească abilitățile digitale, modul sănătos de viață; să învețe cum să determine informațiile utile și de încredere; să studieze limbi străine; să însușească deprinderi și abilități.

O altă cercetare realizată în baza BM „B.P. Hasdeu” a fost a masterandei Valentina Popa, parte componentă a tezei de master *Biblioteca Publică – adaptarea la noile realități*. Eșantionul cercetării cantitative a constituit 218 de utilizatori ai Bibliotecii Centrale asupra *rolului ei în societate, serviciile oferite și metode de îmbunătățire a activității*.

Studiul demonstrează că chișinăuienii conștientizează rolul bibliotecii drept centru infodocumentar local, la care populația are acces pentru necesități culturale și intelectuale, peste 60% considerându-l *important și destul de important*. Scopul vizitelor la bibliotecă este individual și diferit. Unii vin pentru a citi cărți / ediții periodice, pentru a împrumuta cărți, a se informa, alții pentru a utiliza calculatorul și a se instrui

IT; pentru a comunica și a socializa, pentru a participa la activități recreative și la servicii. Printre cele mai populare servicii au fost menționate: sala de calculatoare / instruire – 23,9%, sala de carte în limbă engleză – 21,2%, participarea la activitățile culturale ale bibliotecii – 20,2%. Cu regret, însă, majoritatea dintre respondenți (54,1%) nu este informată referitor la serviciile implementate în bibliotecă și solicită o promovare mai intensă, dar și aprecierea asupra calității lor nu este prea îmbucurătoare – peste 52% oferindu-le note între 6 și 8 puncte.

Totodată utilizatorii au menționat și aspecte pozitive precum:

- multitudinea surselor de informare la care biblioteca oferă acces;
- buna organizare a unor activități culturale;
- accesul gratuit la internet;
- disponibilitatea, amabilitatea și profesionalismul personalului;
- condițiile de studiu deosebite;
- echipamentele moderne și performante;
- accesul rapid la informații;
- posibilitatea accesului la raft liber în sala de carte în limba engleză.

Pentru a îmbunătăți funcționarea bibliotecii, utilizatorii au făcut următoarele propuneri: cercetarea așteptărilor utilizatorilor, și pe baza acestora crearea unor servicii (21,1%), promovarea mai intensivă a acestor servicii (18,35%), instruirea personalului bibliotecii (12,84%), colaborarea cu alte instituții (19,2%).

BM va ține cont de preferințele utilizatorilor, își va racorda ofertele la necesitățile lor, iar rolul său de instituție de cultură se va extinde prin servicii de informare, instruire, consiliere.

DIFUZAREA CULTURALĂ

Anul 2017 a fost anul dezvoltării serviciilor și instruirilor profesionale. Cu toate acestea, Biblioteca Municipală a rămas fidelă vieții culturale și civice a orașului prin organizarea de evenimente și susținerea programelor de lectură, cluburilor de discuții, conferințelor literare și științifice, meselor rotunde, lansărilor de carte, întâlnirilor cu scriitorii, dezbateri cu oamenii publici, decidenți, reprezentanți ai culturii. Grupul-țintă căruia i se adresează este extrem de divers și cuprinde toate vârstele și categoriile socio-profesionale.

Multe dintre **programele / proiectele** educaționale și concursurile *inițiate și derulate* în anii anteriori, și-au continuat activitatea, bucurându-se, ca de fiecare dată, de popularitate în rândurile chișinăuienilor. Menționăm aici programul de lectură *Chișinăul citește* (pentru cele trei categorii de cititori: copii, adolescenți și adulți), programul estival *Rucsacul de vacanță*; concursul de lectură *Bătălia cărților*; acțiunea comunitară *Citim Eminescu*.

Pe parcursul anului, la BM **au fost lansate 110 titluri de carte** (5117 participanți) care au constituit remarcabile evenimente culturale prin numele sonore ale autorilor și prin aportul personalităților invitate să prezinte sau să susțină ideile aflate între paginile tipărite. Majoritatea sunt **cărți de proză, eseuri, poezii, dar se regăsesc și monografii, cărți istorice, cărți dedicate orașului Chișinău**: *Chișinăul în teatru. Imaginea orașului Chișinău în spectacole*, autor Larisa Ungureanu; *Chișinău: bulevarde, străzi, piețe și parcuri. Ghid enciclopedic* (ambele coordonate și elaborate de departamentele studii și cercetări și „Memoria Chișinăului” ale BM); *Drumul lung către noi înșine...*, autor Ion Ungureanu; *Mihai Dolgan. De ce au plâns ghitarele*, autor Mihai Ștefan Poiată; *Elogiu lecturii (editoriale din revista „BiblioPolis”. 2003-2015)*, autor Vlad Pohilă; *Colecția Literatură din Basarabia. Început de sec. XXI*; *Mersul pe apă*, autor Aurelian Silvestru; *Bărbații din viața mea (eseuri, portrete de creație, tablete, aduceri-aminte, omagieri)*, autor Ninela Caranfil; *Ion și Doina Aldea-Teodorovici. Două inimi gemene*, coordonator Gutiera Prodan; *Personalități de viță moldavă*, autor Gheorghe Baci; *Ultimul dialog*, autor Constanța Târțău; *Generația Unirii*, autor Iurie Colesnic; *În labirintul documentelor secrete*, autor Alexandru Moraru; *Coloniile bulgarilor în Basarabia (1774-1856)*, autor Ivan Duminiță; *Valea Nistrei*, autor Corneliu Dida; *Profiluri basarabene*, autor Gheorghe Bezviconi; *Eminescu ni l-a dat pe Mihai Cimpoi*, autor Daniel Verejanu ș.a.

În anul de referință la BM au avut loc **188 de întâlniri cu personalități marcante** din diverse domenii și profesii: **scriitori, artiști plastici, actori, medici, jurnaliști, pedagogi, muzicieni, interpreți, prezentatori** care, prin vocația și prestația lor, au adunat la bibliotecă **8794 de persoane**. Menționăm aici pe: acad. Mihai Cimpoi, Vladimir Beșleagă, Constantin Dragomir, Iulian Filip, Val Butnaru, Ianoș Țurcanu, Lucreția Bârlădeanu, Claudia Partole, Leo Butnaru, Nicolae Popa, Galina Furdui, Marcela Mardare, Ion Diordiev, Ion Anton, Miroslava Metleaeva, Vasile Bahnaru, Ștefan Sofronovici, Silvia Ursache, Virgil Șerbu Cisteianu, Nicolae Jelescu, Viorel Belidman, Inessa Saulova, Veronica Pârlea-Conoval, Vlad Pohilă, Iurie Colesnic, Svetlana Bahrușina, Ludmila Dubcovețcaea, Tatiana Scripa, Tatiana Afanas-Creciun, Nina Slutu-Soroceanu, Renata Verejanu, Irina Nechit, Victor Cobzac, Andrei Strâmbeanu, Ilie Văluță, Cornel Ungureanu, Radu Florescu, Grigore Chiper, Ioan Pinte, Ion Moraru, Mircea V. Ciobanu, Eugen Lungu, Daria Radu, Oleg Cojocari, Tatiana Miroșnicenco, Ana Evtușenco, Eugen Oseredciuc, Dumitru Nicolaev, Alexandra Grigorașenco, Elena Grigorașenco, Anna Petcova, Victor Răzmeriță, Petru Hasnaș, Ana Pagur, Valeriu Mocanu, Adrian Beldiman, Valentina Brâncoveanu, Iurie Răileanu, Vitalie Toderașcu, Zina Izbaș, Andrei Viziru, Nina Josu și mulți alții.

Clubul „Impresii din viață și cărți”, coordonat de Svetlana Vizitiu i-a avut ca protagoniști pe: **Ianoș Țurcanu, Sergiu Botezatu, Denis Roșca, Lidia Noroc-Pânzaru, Silvia Saca, Vitalie Vovc, Mircea Grecu, Otilia Țigănaș, Mircea Grecu, Gheorghe Stratan, Galina Davâdic, Yulia Tanas, Diana Hristisean, Dina Ciocanu, Maria Bajura, Veronica Pârlea-Conovali, Doru Dendiu.**

Un loc aparte revine **activității științifice**: 553 de activități la care au participat 12 668 de persoane. Sensibilizarea bibliotecarilor pentru știință la BM s-a materializat prin organizarea de: simpozioane (3/270); conferințe științifice și literare (39/1853); lecții publice (432/8469); colocvii (4/171); mese rotunde (75/1905).

Congresul mondial al Eminescologilor, ediția a VI-a, a avut genericul *Eminescu: publicistul – prozatorul – universalul*. Acad. Mihai Cimpoi a moderat dezbaterile Congresului la care au fost invitați scriitori, traducători, graficieni, muzicieni, critici literari, eminescologi: din Italia prof. Giuseppe Manitta; din Turcia Ali Narçin; din Chile Mario Castro Navarette, din Ucraina acad. Vasile Tărățeanu și Vladimir Poiată; din Bulgaria prof. Ognean Stamboliev; din România prof. Nicolae Georgescu, Tudor Nedelcea, prof. Theodor Codreanu și Lina Codreanu, Doina Rizea, Mihai Stan, acad. Ioan Aurel-Pop, prof. Petre Gheorghe Bârlea, prof. Dumitru Copilu-Copillin, Florian Copcea, dr. Ioan Ieșcu, George Coandă, Maria Grapini, Daniel Corbu, Lucia Olaru-Nenati, Viorel Dinescu, Corin Bianu; primarul Ioan Pavăl, viceprimarul Sorin Ababei și secretarul Mihai Chiriac din partea primăriei comunei Dumbrăveni ș.a.

În comunicări și dezbateri la congres au fost temele: *Noi perspective exegetice asupra publicisticii eminesciene; Publicistica lui Eminescu azi; Probleme ale românilor de pretutindeni în publicistica lui Eminescu; Aspecte inedite ale „prozei de idei” eminesciene; Ideea europeană în opera lui Eminescu; Basarabia eminesciană; Eminescu și Bucovina; Eminescu după Eminescu; Parlamentarismul în articolele din „Timpul”; Preocupări medicale în „Fragmentarium”; Eminescu și „starea de a fi” a României pe „tabla de șah” a Europei balcanice; Receptarea operei și personalității lui Eminescu în Europa; Mihai Eminescu e la literatura italiana; Eminescu la Viena; În stilul „Divan”; Integrala prozei eminesciene în Bulgaria; Ce s-a tradus din opera lui Eminescu în spaniolă; Versiuni în limba lui Șevcenko; Aspecte psihologice ale traducerii operei lui Eminescu în rusește; Noi traduceri din opera lui Eminescu ș.a.*

A avut loc lansarea mai multor ediții eminesciene reprezentative, la care au fost prezenți autori și editori: *Eminescu, Mihai. Opere. Vol. I: Poezii 1866-1877; Eminescu, Mihai. Opere. Vol. II: Poezii 1878-1883; Georgescu, Nicolae. Eminescu în Dobrogea; Georgescu, Nicolae. Eminescu: ultimele zile la „Timpul”; Copcea, Florian. Ideea europeană în opera lui Mihai Eminescu; Niță, Marian. Ecologia eminesciană; Еминеску, Михай. Бедният Дионис (limba bulgară, traducere de Стамболиев Огнян); Manitta, Giuseppe. Mihai Eminescu e la „Letteratura italiana”; Eminescu, Mihai. Narraciones (limba spaniolă, traducere de Nogueras Enrique); Eminescu, Mihai. Poesii alese / Poesias escogidas (limba spaniolă, traducere de Navarrete Mario Castro); „Vorba noastră”: revistă de literatură, artă, cultură și dialog european; Dicționar general al literaturii române, Vol. I: A-B; Dicționar general al literaturii române, Vol. II: C; Volum omagial Mihai Cimpoi – 75; Daniel Verejanu, *Eminescu ni l-a dat pe Cimpoi*; Cimpoi, Mihai. *Totul prezenței în „Litere” sau Cum am trecut rub(r)iconul*; Copcea, Florian. *Mihai Cimpoi: logos și ontos*; Răducan, Puiu. *Un petic de Chișinău*.*

Ediția III a **inițiativei comunitare Citim Eminescu!**, organizată în contextul Zilei Culturii Naționale, s-a derulat în acest an în incinta Centrului Academic Internațional Eminescu.

Să aducă omagiu Marelui Poet al Neamului au venit personalități cu renume: Miroslava Metleaeva, Ion Chiriac; Gheorghe Colțun, Margareta Nazarchevici, Nicolae Jelescu, Valeriu Mocanu, Veronica Pârlea-Cionoval, Sandu Aristin Cupcea, Nina Vartic, Lidia Grosu, Dumitru Apetri, Viorica Moraru, Marina Podlesnaea, Tatiana Chiriliuc, Eugen Suruceanu și cititori din toate filialele BM.

Cei, care au venit la Centrul Academic Internațional Eminescu, au avut ocazia de a admira expozițiile de carte și pictură organizate cu acest prilej: *Mihai Eminescu pe meridianele lumii; Mihai Eminescu – valoare națională și universală.*

O contribuție aparte a revenit Preturii sectorului Botanica care a asigurat cu tehnica necesară sonorizarea evenimentului. Toți vizitatorii au putut admira lucrările expuse la expoziții.

Această acțiune comunitară demonstrează încă o dată considerabila putere a cărții și culturii, în general, și a operei lui Eminescu, în special.

Și în acest an Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a participat la **Festivalul Etniilor, ediția a XVI-a**, cu genericul *Unitate prin diversitate*. Filialele minorităților naționale: „Lesia Ukrainka”, „Mihail Lomonosov”, „Ițik Mangher”, „Adam Mickiewicz”, „Hristo Botev” și „Mihail Ciachir” au promovat literatura, cultura și tradițiile etniilor pe care le reprezintă prin expoziții, lucrări de artă decorativ-aplicativă, arte plastice, costume naționale, programe artistice, master-class-uri etc.

Filialele care au excelat în organizarea activităților cu publicul sunt reflectate în următorul tabel:

Topul activităților cu publicul per filiale

Filiala	Cantitate	Participanți
„I. Mangher”	1511	22 159
„M. Lomonosov”	686	11 318
„L. Rebreanu”	537	5991
Biblioteca Centrală	484	14 182
CAIE	445	11 421
„Transilvania”	422	9694
„Maramureș”	383	5754
„A. Mickiewicz”	363	5545
„Ovidius”	307	3657
„Ștefan cel Mare”	300	5224

Atelierele de creație s-au bucurat de cea mai mare popularitate în rândul utilizatorilor, urmate de discuții / dezbateri, ore de lectură, jocuri de societate, traininguri și workshopuri, prezentări de publicații etc. conform Topului activităților după formă redat în tabelul ce urmează:

Topul activităților cu publicul după formă

Activități după formă	Cantitate	Participanți	Participanți per activitate
Ateliere de creație (master-class)	1625	19 503	12
Discuții / dezbateri	904	15 905	18
Ore de lectură	828	13 372	16
Activități ludice; jocuri de societate	716	6003	8
Lectoriumuri, traininguri, instruirii, workshopuri, ateliere	540	10 051	19
Cursuri de studiere a limbilor	476	6310	13
Lecții publice	432	8469	20
Prezentări de publicații	317	6294	20
Concursuri (de erudiție, de creație etc.)	259	7301	28
Spectacole (matinee, recitaluri)	196	6305	32

O deosebită atenție în organizarea activităților se acordă parteneriatelor cu instituțiile de învățământ: grădinițe, licee, universități etc., centrelor comunitare pentru copii și tineret, centrelor de zi pentru persoane cu dizabilități, Uniunii Scriitorilor din Moldova, Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, Uniunii Teatrale din Moldova, Uniunii Veteranilor, Academiei de Științe a Moldovei ș.a.

Departamentul dezvoltare și monitorizare a urmărit permanent activitățile desfășurate de cele 27 de filiale ale BM, elaborând sinteze periodice de programe și proiecte, promovându-le pe pagina de Facebook a BM și în grupuri de interese.

În anul 2017 au fost organizate **8630** de activități cu publicul în care au fost implicați **147 156** de chișinăuieni (în medie 17 persoane per activitate).

Programul de lectură *Chișinăul citește*, ediția a XIV-a

Pe parcursul anilor, programul ***Chișinăul citește*** a facilitat cunoașterea valorilor autohtone literare, a mobilizat la lectură și a valorificat experiența de lectură a comunității chișinăuene, având un impact benefic pentru un număr mare de cititori. Programul s-a desfășurat în cadrul BM al XIV-lea an consecutiv și a fost destinat pentru mai multe segmente de utilizatori: copii, adolescenți și adulți.

Pentru ediția 2017 au fost selectate cele mai bune apariții editoriale din publicațiile basarabene ale anului 2016, ținându-se cont de actualitatea și originalitatea temei, valoarea artistică, funcția cognitivă și calitatea execuției grafice (format, corpul literei, imagini): *Negru și Roșu 1930-2056*, autor Val Butnaru (pentru

adulti); *Tunica portocalie*, autor Lucreția Bârlădeanu (pentru adolescenți); *Dansul florilor*, autor Ianoș Țurcanu (pentru copii).

Conferința de lansare a avut loc la 9 februarie 2017. Evenimentul a întrunit tineri cititori pasionați de lectură, scriitori, critici literari, bibliotecari, jurnaliști. În fața celor prezenți au luat cuvântul autorii cărților incluse în program, scriitorii Val Butnaru, Ianoș Țurcanu, Lucreția Bârlădeanu (din Paris, legătură prin Skype), criticul literar Vitalie Răileanu. Invitații și participanții la întâlnire și-au împărtășit viziunile critice și preocupările literare pe marginea mai multor apariții editoriale de valoare. Cei prezenți au menționat importanța programului de lectură, ce facilitează cunoașterea valorilor autohtone literare de ultimă oră, are un impact benefic pentru un număr considerabil de cititori, menținându-se o perioadă lungă de timp (detalii despre lansare vedeți la adresa:

https://www.facebook.com/pg/BMBpHasdeu/photos/?tab=album&album_id=1268295689933121).

Promovarea programului și a cărților incluse, dar și cunoașterea vieții, operei și personalității autorului a fost realizată prin diverse acțiuni: expoziții de carte, plasarea informațiilor pe bloguri și rețele de socializare, recomandări individuale, discuții / dezbateri, mese rotunde, ore de lectură, înscenări teatralizate, prezentări de carte, întâlniri cu autorii cărților: Ianoș Țurcanu – 23 de întâlniri cu cititorii, 1531 de participanți; Lucreția Bârlădeanu, sosită special cu această ocazie de la Paris la Chișinău – 17 întâlniri, 801 participanți; Val Butnaru – 11 întâlniri, 419 participanți.

În cadrul activităților desfășurate și la conferințele literare de totalizare ale programului, au avut loc schimb de păreri între cei mai interesați cititori, autori, critici literari și publicul prezent, au fost analizate și evaluate aspecte referitoare la cărțile incluse în program: eroii, tematica abordată, mesajul literar. *Tinerii și adulții* s-au pronunțat cu impresii postlecturale, evidențiind semnificația simbolică a personajelor-culori, au descifrat tainele dimensiunilor existențiale ale acestora într-un context politic, istoric, psihologic, romantic (*Negru și Roșu 1930-2056*); adolescenții au coborât în profunzimile sufletului omenesc, pus în lumină prin mesajul special al cărții și expus prin sintagmele: copilărie, adolescență, studii, dragoste, destin – toate însumând genericul *viață* (*Tunica portocalie*); copiii au demonstrat că sunt extrem de deschiși când e vorba de o carte din care ai de învățat noțiunile de frumos, autentic, cantabil. Ei au recitat cu mult talent poeziile, le-au înscenat și cântat, au desenat și modelat (*Dansul florilor*).

Impact

În anul de referință, în cadrul programului *Chișinău citește* au fost organizate **396** de activități cu publicul, care au întrunit **8695** de participanți; cărțile propuse spre lectură au fost citite de către **5417** persoane. Activitățile au fost intens promovate pe blogurile și rețelele de socializare ale filialelor – **328** de postări, care au adunat **35 829** de vizualizări unice; **2751** de participanți la program au avut posibilitatea de a se întâlni cu autorii cărților în cadrul a **51** de activități.

Prezentăm mai jos câteva gânduri și trăiri ale cititorilor noștri:

„Am reflectat îndelung asupra celor două culori simbolistice Negru și Roșu, iar gândul mă îndreaptă spre universul sthendalian din secolul al XIX-lea, Roșu semnificând cariera militară pe care dorea s-o îmbrățișeze Julien Sorel, iar Negru, cariera ecleziastică. Nu știu dacă am reușit să descifrez acele patru suflete-culori care au vocația tragicului. Romantism, politică, istorie, structură compozițională absurdă, toate amestecate într-o singură ființă, Val Butnaru. Câteva teme reflectate în roman m-au pus pe gânduri: Oglinzile nu au memorie; Cain este primul om care descoperă moartea; Viața este o metaforă..., spunea Goethe.”

Laurența Enachii, Liceul Teoretic European

* * *

„O carte cu un subiect imprevizibil, cu multe răsturnări de situații în care elementul incertitudinii te pândește mereu, te surprinde asemenea destinului – fortuna labilis, pe neașteptate, aceasta sporind gradul de dificultate de comprehensiune a cărții. Teoria despre fizica cuantică este derutantă precum viitorul decide trecutul și nu invers. O teorie absurdă din punctul meu de vedere. Cred că trebuie să mă maturizez pentru asemenea lecturi halucinante.

P.S. Ceea ce m-a impresionat a fost povestea odioasă a Nadiei Comăneci a Moldovei, caracteristică multora dintre marile valori din țara noastră.”

Gabriel Doltu, Liceul Teoretic European

* * *

„Cartea mă duce cu gândul la soarta artistului, a omului de cultură, care nu se debusolează la suferințele din viață, deabalansându-se trist și pierdut, ci este salvat de acea parte din sufletul sau care privește durerea ca pe o artă. «Omul de artă este de două ori om» – așa spune autoarea prin prisma unui bărbat, care descoperă în el două identități: el ca bărbat și el ca scriitor. Stilul cărții Tunica portocalie este unul trecut ca prin filtru, foarte concis, clar, corespunzător, adecvat, romantic și stilat. Un stil care acționează ca un remediu lectural după ce citești o carte toxică. Tunica portocalie este o lectură sănătoasă pe care o recomand tuturor celor care doresc să se delecteze cu produse literare naționale, contemporane și energizante.”

Boescu Ana, Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”

* * *

„Lucreția Bârlădeanu scrie proză scurtă care mizează pe cotidian, unde diferența e dată de amprenta stilistică, fiindcă fraza poetică, amplă, elegantă a scriitoarei e inconfundabilă. Ea conferă narațiunii o anumită «materialitate», la modul lui Gustave Flaubert, așa cum privit de aproape, un tablou îți atrage atenția nu asupra subiectului tratat, ci a culorii și a tușei pictorului.”

Elmira Bratu, Liceul Teoretic European

* * *

„Florile sunt asemuite cu fetițele-mlădițe, cochete și frumoșele, elegante, parfumate, simple și înzorzionate, în rochițe fastuoase, înfoiate, colorate, foșnitoare, vapoase, dansând lin pe câmpii. Iar eu o fetiță frumoșică și cochetă m-am regăsit în aceste mici capodopere, simțindu-mă cea mai frumoasă din universul florilor.”

Carolina Manastârschi, Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”

* * *

„Poetul Ianoș Turcanu prin poezia Cartea îndeamnă fiecare copil să se apropie discret de carte, acolo unde poți descoperi orice secret. Cartea poate să-ți aducă aproape taine din ceruri, din munți și din ape, din ea poți afla care-i misterul picăturii de rouă. Iar sufletele curate, frumoase și vesele pot să se adune doar lângă o carte.”

Alexandru Ciobanu, Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”

Concursul de lectură *Bătălia cărților* (ediția a III-a)

Cea de-a treia ediție a Concursului de lectură *Bătălia cărților*, care s-a desfășurat în perioada martie-octombrie 2017, a demonstrat utilitatea lui, înregistrând cel mai mare număr de participanți, care au citit toate cărțile propuse, în comparație cu edițiile precedente. Acest fapt ne convinge, încă o dată, despre importanța și rolul bibliotecii în promovarea lecturii.

Cele 20 de titluri (10 pentru copii și 10 pentru adolescenți) intrate în concurs în această ediție au fost următoarele: **pentru secțiunea copii** (11-14 ani) – *Numără stelele. O poveste din Copenhaga* de L. Lowry; *Magee, zis Maniacul* de J. Spinelli; *Nesfârșita goană după elefant* de G. Cross; *Evadare din biblioteca domnului Lemoncello* de Ch. Grabenstein; *Misterul din hanul pungașilor* de K. Milford; *Prințesa lupilor* de C. Constable; *O minune de copil* de R. Jacobsen; *Focul de gheață* de K. Meyer; *Copii în cătușele Siberiei* de S. Vangheli; *Galopul cailor de lut* de V. Dumbrăveanu; **pentru secțiunea adolescenți** (15-18 ani) – *Regina Adevărată* de E. Johansen; *Castelul de sticlă* de J. Walls; *Toate acele locuri minunate* de J. Niven; *Analfabeta care știa să socotească* de J. Jonasson; *O întâmplare ciudată cu un câine la miezul nopții* de M. Haddon; *Băiatul Echo* de M. Haig; *Prin praf și vise* de R. Valea; *Eu sunt Malala* de M. Yousafzai; *Și tu ești singur?* de A. Silvestru; *Clopotnița* de I. Druță.

Selecția cărților incluse în listă aparține Bibliotecii Județene „O. Goga” din Cluj, partenerul Concursului. Biblioteca Municipală a substituit patru cărți cu titluri din literatura română din R. Moldova, orientând cititorul spre valorile literare autohtone: *Copii în cătușele Siberiei* de S. Vangheli și *Galopul cailor de lut* de V. Dumbrăveanu (pentru copii); *Și tu ești singur?* de A. Silvestru; *Clopotnița* de I. Druță (pentru adolescenți).

Lansarea concursului s-a desfășurat într-o manieră deosebită, la Filiala „Târgu-Mureș”, unde cele 20 de cărți au fost prezentate de către bibliotecari, care și-au etalat cu entuziasm potențialul creativ, au instigat

la lectură prin mesaj, joc, improvizare, recuzită, atitudine. Prezent la eveniment, scriitorul Aurelian Silvestru a menționat: *Am văzut un mare interes pentru lectură, ce se datorează, în mare măsură, muncii depuse de bibliotecari, iar scriitorul Spiridon Vangheli a afirmat: „Este foarte important ca să aducem în fața cărții cât mai mulți copii și adolescenți, în situația în care a invadat internetul, telefoanele mobile și alte tehnologii informaționale. Iată de ce eu salut această bătălie a cărților, care sper că îi va mobiliza și pe scriitori, și pe bibliotecari.”*

Cititorii au avut la dispoziție șapte luni în care să citească cele 10 cărți, să completeze fișe de lectură (câte una pentru fiecare carte). Numai cei care au dat dovadă de curaj, perseverență, ambiție sănătoasă și inspirație au ajuns în semifinala concursului. Astfel, la categoria copii, din cei 255 de înscriși (cu 32 mai mult decât în anul precedent), în semifinală au ajuns 75 (cu 20 mai mult decât în 2016); la categoria adolescenți, din cei 172 de înscriși (cu 24 mai mult decât în anul precedent), în semifinală au ajuns 40 de participanți (cu 14 mai mult decât în 2016), care au citit toate cele 10 cărți și au completat fișele de lectură. După evaluarea fișelor de lectură de către un juriu competent, pentru finală au fost selectați câte 12 competitori pentru ambele categorii de vârstă, criteriul de evaluare fiind „calitatea fișelor de lectură”.

Cei mai mulți semifinaliști au reprezentat filialele: „Transilvania” – 18 (13 copii / 5 adolescenți), Centrul Academic Internațional Eminescu – 15 (4 copii / 11 adolescenți) și „A. Donici” – 12 (10 copii / 2 adolescenți) – elevi ai instituțiilor de învățământ: L.T. „I. Creangă”, „D. Alighieri”, L.T. „N. Iorga”, L.T. „M. Eminescu”, L.T. „S. Haret”, L.T. „M. Eliade”, L.T. „Gaudeamus”, L.T. „Mircea cel Bătrân”, L.T. „L. Deleanu”, L.T. „Gh. Asachi”, L.T. „O. Ghibu”, L.T. „Iulia Hasdeu”, L.T. „M. Marinciuc”, L.T. „Hyperion” ș.a. Unii dintre ei au participat și la prima ediție și la cea de-a doua ediție, dând dovadă de perseverență și spirit de lectură competitiv.

Juriul, format din dr. M. Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu” și membri ai Uniunii Scriitorilor din RM: dr. conf. Victoria Fonari, poetă; Maria Pilchin, cercetător literar, poetă; Lidia Grosu, cercetător literar, poetă, au urmărit originalitatea expunerii, conținutul pledoariilor, limbajul de exprimare, corectitudinea răspunsurilor la întrebările adresate de juriu și participanți.

O bună parte din finaliștii-copii au susținut o pledoarie în favoarea cărții ***Evadare din biblioteca domnului Lemoncello de Chris Grabenstein***, susținând că „*ne învață să cooperăm și să credem în noi înșine*”, „*ne invită la elucidarea unor enigme, într-un mod antrenant și extrem de plăcut*”, „*accentuează importanța lecturii, prezentând biblioteca drept un loc unde poți crește, explora și învăța*”. Această carte a acumulat punctajul maxim (326 puncte) – din partea participanților, devenind, astfel, ***Cartea anului 2017*** la categoria copii.

Cea mai îndrăgită carte la categoria adolescenți, desemnată și ***Cartea anului 2017***, prin numărul de voturi acordat (167 puncte, la o distanță de 5 puncte de *Și tu ești singur* de Aurelian Silvestru) a fost cartea ***Toate acele locuri minunate de Jennifer Niven***. Finaliști, care au susținut o pledoarie în favoarea acestei cărți, au declarat că este „cartea generației noastre”, care „le-a schimbat modul de gândire”, a stârnit polemici, a ridicat probleme, i-a emoționat și i-a făcut să fie mai atenți cu cei din jur.

În finalele concursului, participanții au impresionat prin calitatea discursului, limbajul adecvat, logica argumentării și receptivitatea la lectură. Au fost absolut fermecători în postura lor de susținători ai unei pledoarii, au făcut-o cu convingere, emoție, talent și iscusință, reușind să răstoarne toate miturile actuale, precum că generația actuală este înrobite de tehnologie, iar cartea nu are căutare.

În baza pledoariilor și mesajului transmis, juriul a desemnat **Cititorul anului 2017** pentru fiecare categorie de vârstă: **copii** (11-14 ani): **Victor Luca** (L.T. „Ion Creangă”, reprezentantul Filialei „A. Donici”), care a recomandat cartea *Evadare din biblioteca domnului Lemoncello* de Chris Grabenstein; **adolescenți** (15-18 ani) – **Olga Moroșan** (L.T. „M. Eminescu”, reprezentantul Bibliotecii Centrale), care a recomandat cartea *Toate acele locuri minunate* de Jennifer Niven.

Au mai fost acordate premii pentru: *Cea mai bună pledoarie*: Mădălina Postică (L.T. „S. Haret” / Filiala „O. Ghibu”); *Cea mai bună Fișă de lectură*: Maria Cucoș (L.T. „M. Eliade” / Filiala „Transilvania”); *Cea mai bună Fișă de lectură pentru Cartea anului*: Adelina Istrati (L.T. „Hyperion” / Filiala „Târgoviște”) – categoria **copii**. La segmentul **adolescenți** premiile au mers către: *Cea mai bună pledoarie*: Argentina Botezatu (L.T. „Mircea cel Bătrân” / CAIE); *Cea mai bună Fișă de lectură*: Nicoleta Talmazan (L.T. „N. Iorga” / CAIE); *Cea mai bună Fișă de lectură pentru Cartea anului*: Adriana Molodoi (L.T. „G. Asachi” / Filiala „Târgu-Mureș”).

Toți cei 115 semifinaliști au primit diplome din partea BM, iar finaliștii – premii bănești acordate de Primăria Municipiului Chișinău și cărți oferite de Editura „Arc” prin concursul Mariei Pilchin, membru al juriului.

Nu a fost o „bătălie” ușoară, dar rezultatele concursului ne-a întărit convingerea că, participând la acest concurs, copiii și adolescenții își îmbunătățesc competența de lectură, de înțelegere a textelor literare, capacitatea de a transmite impresii, de a formula opinii, argumente și interpretări proprii, iar biblioteca menține cartea și lectura în atenția tinerelor generații.

Programul estival „Rucsacul de vacanță” (ediția II, 5.06 — 31.07.2017)

Cea de-a doua ediție a programului *Rucsacul de vacanță*, desfășurată în perioada 5 iunie – 31 iulie 2017, a reușit să transforme sălile filialelor BM, participante la program, într-un loc de petrecere a timpului liber în mod plăcut, util, creativ, educativ și instructiv.

Zilnic, peste 250 de copii au trecut pragurile filialelor unde au învățat și s-au jucat, au citit și au discutat, au creat și au improvizat la **Zilele de lectură, IT, Creativitate, Provocare și Joc**; au venit și au revenit datorită bibliotecarilor care s-au implicat cu multă creativitate și dăruire, cu noi metode, servicii și forme de activitate, valorificând fiecare zi a săptămânii.

Adevărate sărbători de **lansare a programului** au organizat filialele: „Ovidius”, „Târgu-Mureș”, „Ștefan cel Mare”, N. Titulescu, „Târgoviște”, Codru, „A. Mickiewicz”, „Centrul Academic Internațional Eminescu”, „Transilvania”, de Arte „T. Arghezi”, „Maramureș”, Traian, „L. Rebreanu” care au antrenat participanții în diverse distracții, concursuri, discuții, jocuri creative, dansuri, muzică, desene pe asfalt etc., îndrumați de bibliotecari sau alături de invitați speciali: *compozitoarea Daria Radu* („Transilvania”), *scriitorul Ion Diordiev*

(„L. Rebreanu”), *poeta Alina Trofim și artistul plastic Grigore Plămădeală („Ștefan cel Mare”)*. La Filiala „Târgoviște” au fost nelipsite păpușile, iar la Filiala „Ovidius” jocurile moderne și-au dat întâlnire cu jocurile de altădată. Menționăm în acest context Filiala „Ștefan cel Mare”, care a dat dovadă de creativitate în realizarea evenimentului de lansare: scenariul, în organizarea căruia au fost implicați toți bibliotecarii, a cuprins o prezentare-model a tuturor activităților, conform genericelor: oră de lectură, lecție de utilizare a jocurilor educative și softurilor educaționale pentru PC, discuție, rezolvarea puzzle-ilor, *lansare de carte cu prezența autorului, iar împreună cu artistul plastic Grigore Plămădeală copiii au creat un desen pe care fiecare și-a lăsat imprimată palma, drept dovadă că au participat la lansarea programului estival Rucsacul de vacanță*. Biblioteca Centrală a lansat programul prin vernisarea unei expoziții a pictoriței Valentina Brâncoveanu.

Orele de lectură (183 activități / 2928 participanți) au adus cel mai mare număr de copii la bibliotecă, lectura fiind cea mai preferată ocupație. Bibliotecarii au încercat să abordeze diferite genuri literare, să acopere cât mai multe gusturi și preferințe, propunând spre lectură din creația scriitorilor: *G. Vieru, I. Țurcanu, A. Silvestru, A. Suceveanu, I. Filip, I. Creangă, I. Druță, S. Vangheli, A. Blandiana, A. Pușkin, G. Oster, S. Marșak* ș.a., dar și multe povești îndrăgite. Îndrumați de bibliotecari, copiii au exersat diferite metode și tehnici de lectură: cu voce tare, teatralizată, pe tabletă etc., urmate de dezbateri și discuții interesante, schimb de idei, impresii de lectură. Frumoasă inițiativă au avut filialele care au implicat scriitori în procesul de lectură: *Iulian Filip, Ion Anton (CAIE), Irina Nechit („O. Ghibu), Lucreția Bârlădeanu, Lidia Grosu, Ion Diordiev, Ana Mihailova („L. Rebreanu”), Alina Trofim („Ștefan cel Mare”)*. Pentru a-i determina pe copii să devină cititori pasionați în unele filiale au fost inițiate servicii de lectură cu elemente de teatralizare: *Ora de lectură și Ora poveștilor („Târgoviște”), Povești pe tabletă (N. Titulescu), Întâlnire cu povestea (A. Russo)* care s-au bucurat de un enorm succes în rândurile copiilor. Serviciul *Ora poveștilor* de la Filiala „Târgoviște” a atras atenția mass-media, materializându-se într-un reportaj, participanții fiind invitați și în platou: <http://jurnaltv.md/ro/news/2017/7/19/altfel-de-pove-ti-la-biblioteca-10293829/#1>

Atelierele de creație (180 activități / 2069 participanți) au fost cele mai populare în rândurile copiilor. În zilele de miercuri – *Ziua creativității* – hârtia, cartonul, sticla, mărgeluțele, ața, țesăturile s-au transformat în obiecte de artizanat în mâinile micilor creatori: brățări, flori, vase, coșulețe, peisaje, accesorii, suvenire, păsări, ilustrate, semne de carte etc. Bibliotecarii s-au implicat cu pasiune, dezvoltând servicii moderne de bibliotecă: *CreatArt (CAIE)* unde copiii au învățat tehnica cusutului cu mărgelile și *ReCreează frumusețea din tine („Târgu-Mureș”)* în cadrul căruia au învățat să confecționeze bijuterii handmade. Lucrul cu hârtia în diferite tehnici – *quilling, origami, decupaj* – copiii l-au însușit, participând la serviciile: *Caleidoscopul creativității (Traian), Gărgărițele (Codru), Reciclare creativă („A. Mickiewicz”), Magia creativității („L. Ukrainka”), Meșterițele (N. Titulescu), Micii creatori (V. Bielinski), Quilling – tehnica spiralării hârtiei („A. Donici”), Vino să creezi și să te recreezi („L. Rebreanu”), Micii europeni („Târgoviște”), Кpacoma ceoymy pyкamu („M. Lomonosov”), Cartea senzorială („Ștefan cel Mare”)*.

Tot aici menționăm inițiativa BM de a adera la **Campania „Iulie fără plastic” / Plastic Free July 2017**, lansată de *Earth Carers Waste Education team* din Australia și susținută de revista *Managementul deșeurilor în Republica Moldova*. Scopul Campaniei a fost de a atenționa asupra necesității reducerii consumului excesiv de plastic, optând pentru un mediu mai curat. În acest context, copiii au fost invitați să participe la ateliere de creație unde, îndrumați de bibliotecari, au confecționat diverse obiecte din materiale ecologice care le pot înlocui pe cele din plastic: pahare, cănuțe, punguțe, cutiuțe, evantaie pe care le-au ornamentat cu cea mai mare creativitate. Cele mai creative s-au dovedit a fi filialele: „Târgu-Mureș”, „Ovidius”, „Alba Iulia”, N. Titulescu, „M. Ciachir”, M. Costin și „L. Ukrainka”.

Dotarea bibliotecilor cu tehnologii moderne, instruirea unui număr mai mare de bibliotecari în domeniul IT a făcut posibilă livrarea unui număr mai mare de **lecții, traininguri, instruirii** în acest domeniu (165 activități / 1068 participanți). În fiecare zi de marți – *Ziua tehnologiei informației* –, pentru diferite categorii de utilizatori, s-au desfășurat instruirii în *MS Word, Excel, PowerPoint; aplicația Skype, utilizarea poștei electronice, rețelelor de socializare, aplicațiilor pe tabletă, serviciilor publice online; crearea unui blog; cursuri IT pentru seniori*. Cererea tot mai mare a generat realizarea serviciilor moderne în acest domeniu: *eServicii* (Biblioteca Centrală, „Târgu-Mureș”), *Сканируем семейные фото-фотографуи* („M. Lomonosov”), *Instruirea comunității în domeniul IT* (A. Russo), *Învăță, creează pe tabletă* („Ovidius”), *Pictură digitală* (de Arte „T. Arghezi”), *ABC-ul calculatorului* („A. Donici”), *Crearea poveștilor digitale* („Transilvania”), *Easy IT; Word Art for kids* („A. Mickiewicz”), *Engleza pe tabletă* (N. Titulescu), *InTaBibl* („H. Botev”), *IT Junior* (Traian), *KidsComp* (CAIE), *MiniMovie* „L. Rebreanu”), *ProSenectute* (Codru), *Utilizăm calculatorul* (M. Costin).

În zilele de joi – *Ziua provocărilor* – copiii au fost antrenați în **discuții** (138 activități / 1858 participanți) despre lumea fascinantă a lecturii, a cărților și a personajelor preferate; au însușit arta oratoriei, au învățat de la invitații-profesioniști importanța unui mod sănătos de viață. La bibliotecă ei au învățat să-și exprime liber emoțiile, să-și dezvolte gândirea, vocabularul. Multe dintre discuții au fost provocate de titlurile din Programul *Bătălia cărților*, astfel *Rucsacul* pregătindu-i pentru marea *bătălie* din finala concursului.

Ziua de duminică a fost dedicată în totalitate **jocurilor** (119 activități / 1074 participanți): de societate, pe calculator, șah, dame, integrame, puzzle etc. Varietatea tematicilor a fost orientată spre satisfacerea tuturor necesităților utilizatorilor, astfel încât să-și petreacă vara într-un mod cât mai deosebit.

Rucsacul de vacanță a finalizat cu diverse activități distractive, în cadrul cărora la toți participanții li s-au oferit diplome.

Expunerea activităților în calendarul Google, plasat pe pagina web a BM, a asigurat vizibilitatea programului în spațiul virtual. Informațiile despre activitățile desfășurate, plasate pe rețelele de socializare au fost grupate prin utilizarea hashtag-ului #rucsaculdevacanta2017, iar pe pagina de Facebook a BM a fost creat grupul *Rucsacul de vacanță 2017*.

În cadrul Programului „Rucsacul de vacanță” au avut loc **805 activități** la care au participat **9724** de persoane (cu peste 1400 participanți ca în anul 2016). Cărțile au fost promovate prin intermediul a **238** de

expoziții de carte în format tradițional și virtual. Activitățile desfășurate au avut o vizibilitate mare în **spațiul online**. Au fost plasate peste **1700 de postări** pe blogurile și rețelele de socializare ale filialelor Bibliotecii Municipale.

Programul a avut rezonanță în **mass-media**: presa scrisă – Filiala „Ovidius” (4 articole); Centrul Academic Internațional Eminescu (2 articole); Filiala „L. Rebreanu” (1 articol); emisiuni radio – Filiala „Ovidius” (1 reportaj); emisiuni TV – Filiala „Târgoviște” (1 emisiune); Filiala „O. Ghibu” (1 emisiune); Filiala „A. Mickiewicz” (2 emisiuni); Filiala „Târgu-Mureș” (1 emisiune), totodată având o acoperire mare și în mediul portalurilor de știri.

Rucsacul de vacanță a fost locul potrivit pentru copii să-și descopere noi abilități, alegând să participe la diverse activități artistice, practice și de loisir.

Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

Traficul de ființe umane a devenit în ultimii ani unul dintre cele mai abordate subiecte. În toate formele sale, traficul prezintă infracțiuni periculoase, care conduc la încălcarea drepturilor, libertăților, cinstei și demnității persoanelor. **În anul 2017, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”** s-a implicat în procesul de educare, informare, prevenire și sensibilizare a societății asupra acestui fenomen prin organizarea și desfășurarea diverselor activități cu publicul: **lecții publice, mese rotunde, discuții / dezbateri, prezentări de carte, întâlniri cu specialiști, vizionarea filmelor și materialelor tematice, concursuri, zile de informare și, nu în ultimul rând, expoziții și reviste bibliografice**. Activitățile au fost orientate spre publicul-țintă cu vârsta între 10 și 25 de ani. **Pentru creșterea nivelului de cunoștințe și o luptă mai eficientă, bibliotecarii au implicat în desfășurarea activităților diverse organizații, instituții, specialiști:** *Centrul Internațional „La Strada”; Comitetul Național pentru combaterea traficului de ființe umane; Centrul „Neovita”; Inspectoratul de Poliție din sectorul Râșcani; Părintele N. Andrieș, Parohul Bisericii din or. Cricova; Centrul Comunitar pentru Copii și Tineret „Convorbitorul”; Centrul de Asistență și Protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane; Centrul Național de prevenire a abuzului față de copii ș.a.*

În perioada dată, au fost organizate și desfășurate **81 de acțiuni** cultural-educative și informative la care au participat **1901 persoane**. Pentru informarea și sensibilizarea societății au fost organizate **23 de expoziții de documente** cu **273 de surse**.

Impactul scontat al acestor activități a fost orientat, în cea mai mare parte, spre copii și tineri, cei care deseori cad pradă crimelor cibernetice, violenței verbale și psihice. S-a discutat detaliat despre etapele ce precede traficul și s-au dezbătut mai multe subiecte legate de trafic. Comunitatea chișinăuiană a fost informată despre măsurile de protecție și organele specializate în aceste probleme, despre cunoașterea drepturilor omului precum și conștientizarea pericolelor la care poate fi expusă.

Lecții publice (23 activități / 655 participanți): *Traficul de ființe umane – răpire, fraudă, înșelăciune și abuz* (Filiala „Transilvania”); *Factorii violenței în familie și sfaturi de prevenire*; *Traficul de ființe umane – omul*

împotriva omului (Filiala „Maramureș”); *Prevenirea și combaterea traficului de persoane: aspecte legislative* (Biblioteca Publică de Drept); *Sistemul Național antitrafic. Metode de prevenire și combatere a fenomenului „Traficul de ființe umane”* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Traficul de ființe umane prin intermediul tehnologiilor informaționale* (Centrul Academic Internațional Eminescu); *Traficul de ființe umane – fii informat, fii protejat* (Biblioteca Centrală); *Asigurarea protecției elevilor față de orice violență; Siguranța copiilor în mediul virtual* (Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”).

Discuții / dezbateri (35 activități / 780 participanți): *Minorii nu trebuie să fie exploatați; Capcanele adolescenței. Traficul de persoane; Folosește internetul cu grijă – traficul de minori are fețe ascunse!*; *Discuție / dezbateri în baza cărții „Alina” de Ion Anton; Nu vreau să fiu compătimit, doar respectat* (Filiala „Maramureș”); *Internetul și traficul de minori* (Filiala „Transilvania”); *Этика общения в социальных сетях* (Filiala „L. Ukrainka”); *Între ceea ce știi și ceea ce nu știi este ceea ce presupui; Biserica, un aliat de nădejde în combaterea traficului de persoane* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Traficul de organe* (Filiala Codru); *Relațiile din familie și riscul traficării* (Filiala V. Bielinski); *Securitatea personală pe înțelesul copiilor* (Filiala „A. Mickiewicz”);

Mese rotunde (2 activități / 64 participanți): *Prevenirea violenței în familie* (Centrul Academic Internațional Eminescu); *Explorarea sexuală în scopuri comerciale* (Filiala „Transilvania”).

Concursuri (5 activități / 55 participanți): *Stop traficului de ființe umane* (Filiala N. Titulescu); *Fii tu însuși* (Filiala „Transilvania”).

Vernisaj de pictură (1 activitate / 50 participanți): *Traficul de ființe umane – sclavia sec. XXI – expoziție de grup a liceenilor de la Colegiul Republican de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”* (Filiala „Transilvania”).

Vizionarea filmelor și documentelor video tematice (6 activități / 93 participanți): *Исповедь жертв торговли людьми в Молдове* (Filiala A. Russo); *Торговля детьми* (Filiala „L. Ukrainka”); *Ființele umane nu au preț* (Filiala M. Drăgan); *Negustorii de inocenți* (Filiala „A. Mickiewicz”).

Reviste bibliografice (6 activități / 99 participanți): *Торговля людьми: сущность и формы* (Filiala A. Russo); *Трафик людей – социальная проблема общества* (Filiala „L. Ukrainka”); *Contracarea traficului de ființe umane; Traficul de ființe umane – un fenomen global* (Filiala „Ștefan cel Mare”).

Zile de informare: 2 activități / 68 participanți): *Apără-ți viața, libertatea și demnitatea!; Demnitatea ta e în mâinile tale – păstrează-o!* (Filiala „Maramureș”).

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

Obiectivele strategice și funcțiile generale ale unei instituții nu pot fi concepute fără existența resurselor umane suficiente, competente, cu capacități profesionale și a condițiilor instituționale necesare pentru valorificarea potențialului acestora.

Resursele umane constituie elementul-cheie în activitatea Bibliotecii Municipale, element care asigură dezvoltarea și succesul acesteia, de aceea biblioteca asigură perfecționarea profesională a angajaților capabili să facă față exigențelor timpului. Un rol important îi revine cultivării spiritului de echipă, dotării corespunzătoare a spațiilor de lucru, creării suportului legal și operațional pentru asigurarea activității normale a angajaților instituției.

		Personal profesional		Cu studii superioare		Cu studii medii	
Total	în echivalent norme întregi	total	în echivalent norme întregi	total	din care de specialitate	total	din care de specialitate
425	425	356	355	266	95	90	3

Activitatea eficientă și corectă a BM ține inclusiv de competența angajaților, care la rândul ei este influențată direct de nivelul studiilor. Formarea de bază a angajaților bibliotecii este extrem de diferită: 78% din angajați dețin studii superioare, ponderea cea mai mare revenind angajaților cu studii superioare în domeniul biblioteconomiei (36%), urmați de cei cu studii umaniste, juridice și altele, iar 22% din angajați sunt cu studii medii de specialitate și medii generale.

Din numărul total de personal profesional, 173 de bibliotecari dețin grad de calificare: gradul *superior* – 34, gradul I – 63 și gradul II – 76 de persoane.

Experiența în muncă este, de asemenea, un factor care influențează considerabil calitatea lucrului și de rând cu studiile și instruirea continuă, contribuie esențial la creșterea calității exercitării atribuțiilor de funcție, cu impact direct asupra calității serviciilor prestate de bibliotecă.

La BM "B.P. Hasdeu" 40 de angajați au o experiență în muncă de până la 2 ani, 32 de persoane – de la 2 la 5 ani, 22 de persoane – de la 6 la 10 ani, 26 de persoane activează în serviciu de 11-15 ani, 16 persoane – 16-20 de ani și 105 persoane posedă o experiență în muncă mai mult de 25 ani.

La finele anului 2017 situația personalului pe grupuri de vârstă se prezintă astfel:

- până la 20 ani – 6 persoane;
- între 21 și 30 ani – 47 persoane;
- între 31 și 40 ani – 55 persoane;
- între 41 și 50 ani – 49 persoane;
- între 51 și 60 ani – 64 persoane;
- între 61 și 71 ani – 44 persoane;

Acest fapt arată că peste 40% din totalul angajaților au vârsta mai mare de 51 de ani, asigurând corelarea personalului cu un nivel sporit de experiență profesională cu angajații mai tineri care sunt la etapa de acumulare a experienței de muncă.

Majoritatea angajaților BM sunt femei – 89% și doar cca 11% bărbați, ceea ce denotă că domeniul de activitate nu este atractiv pentru bărbați. Cca 10% din personal activează prin cumul, majoritatea în funcție de bibliotecari, dar și muncitori, îngrijitori de încăperi de serviciu etc.

În 2017 și-au încetat activitatea 101 angajați, din care 83 – persoane cu funcție de conducere și de specialitate (61 având studii superioare) și 18 – personal auxiliar. Au fost angajate 81 persoane: 63 – personal de conducere și de specialitate și 18 – personal auxiliar. În comparație cu anul 2016 numărul angajaților demisionați este în creștere, iar a persoanelor angajate în descreștere, cauza fiind schimbarea locului de trai, plecarea la studii peste hotare, angajarea într-un post de muncă mai atractiv din punct de vedere financiar, remunerarea mică etc.

În vederea realizării gestiunii personalului s-au desfășurat următoarele activități: întocmirea ordinelor privind numirea / încadrarea, modificarea / încetarea raporturilor de muncă, reîncadrarea și salarizarea personalului, promovarea în grad profesional, întocmirea ordinelor specifice activității bibliotecii, organizarea dosarelor personale ale angajaților, actualizarea bazei de date, soluționarea reclamațiilor, sesizărilor și conflictelor de muncă. Alte activități cu caracter permanent: întocmirea contractelor individuale de muncă și a actelor adiționale, eliberarea de adeverințe, gestionarea evidenței concediilor de odihnă, a concediilor pentru incapacitate temporară de muncă, a altor tipuri de concedii; arhivarea și înregistrarea tuturor documentelor emise la nivelul bibliotecii.

Activitatea eficientă a personalului, ține direct de încrederea și siguranța locului de muncă, de mărimea salariului, de ambianța psiho-emoțională din colectiv etc. Din cauza salariului neatractiv, fluctuația de personal este mare și, respectiv, se răsfrânge negativ asupra îndeplinirii îndatoririlor de funcție, totodată nu asigură o durabilitate a activității profesionale și nu motivează angajații pentru dăruire de sine în activitate, pentru planificarea activității pe termen mediu și lung etc.

FORMAREA PROFESIONALĂ

Colocviile profesionale de vară *Chișinăul... ne surprinde*

Cea de-a VI-a ediție a Colocviilor profesionale de vară, dedicate urbei noastre cu genericul ***Chișinăul... ne surprinde*** s-a desfășurat la 20 iunie 2017. Publicul a fost surprins de prezentările invitaților: **Iurie Colesnic**, cercetător, istoric literar, cu o nouă temă consacrată caselor scriitorilor perioadei interbelice din centrul istoric al capitalei; **Ghenadie Cernei**, reprezentantul „Moldova Knowledge Hub” cu Aplicația inovativă „ChisiKnow – Know Your City”, un proiect în care Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este

partener; **Anetta Dabija**, blogger printr-o expoziție inedită a deschis „Ușile Chișinăului de altădată”; **Gloria Jigău**, ghid turistic al Asociației traducătorilor profesioniști ne-a uimit cu impresiile oaspeților capitalei, adunate în timpul excursiilor pe care le organizează cu turiștii din diferite țări.

Participanții la Colocvii au făcut o incursiune în istoria Circului din Chișinău, vizionând în premieră filmul documentar *Jonglerii uitați*, realizat de **Ana Gurdiș**, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM, și **Alex Smiricinski**, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, București. La descoperirea patrimoniului local a contribuit și evoluția Ansamblului folcloric „**Băcițele**” din cadrul Bibliotecii Publice Băcioi.

La finalul ediției cei prezenți la Colocvii au beneficiat de o excursie pietonală prin centrul capitalei, organizată de ghizii BM din cadrul proiectului „**BiblioTur – descoperim Chișinăul altfel**”.

BM „B.P. Hasdeu” oferă acces liber și echitabil la informație, educație, idei, opinii, lecturi; încurajează, susține interesul și libertatea de a cunoaște; asigură și dezvoltă servicii moderne și necesare chișinăuienilor. Acest lucru nu este posibil fără resurse umane, abile să facă față tuturor provocărilor și schimbărilor rapide. În anul 2017 **Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari** (CNEPB) a reușit să realizeze mai multe decât și-a propus. Principalele accente au fost puse pe diversificarea activității CNEPB și inovație. Comparativ cu anul 2016, CNEPB, în anul de referință, a reușit să desfășoare un șir de instruirii care dovedesc tendințele inovaționale:

„**Inovația în Biblioteci**” prin intermediul proiectului „Fii implicat”, finanțat de către Novateca și coordonat de către ABRM, prin care au fost instruiți bibliotecarii din CRE, suburbiile mun. Chișinău, raioanele arondate și filialele BM „B.P. Hasdeu” în formă de *cascadă*. Așadar au fost instruiți mai mult de 60 de bibliotecari, care au implementat peste 60 de inovații.

Serviciul iCan pentru o carieră de succes a diversificat activitatea bibliotecilor, livrând oferta educațională la peste 30 de persoane, care și-au dezvoltat abilitățile digitale prin prisma Curriculumului online.

Formare Inovatori – un curriculum cu forme originale pentru bibliotecarii din filialele BM, raioanele arondate și suburbiile mun. Chișinău. Fiecare formabil a prezentat metoda inovativă adoptată în bibliotecă, cu scopul de a stimula creativitatea la bibliotecari la follow-up planificat în 2018.

Blogul (cneihasdeu.wordpress.com) este un instrument de lucru, prin care utilizatorii și bibliotecarii sunt informați despre oferta educațională a CNEPB, despre trenerii implicați în instruirii; tutoriale, totodată având posibilitatea înregistrării online la cursurile de care sunt interesați. Blogul reprezintă un punct forte pentru atragerea utilizatorilor și bibliotecarilor. Așadar, doar în primul an blogul a înregistrat - 8 616 de vizualizări, 2 349 de vizitatori.

Instruirile organizate pe parcursul anului la CNEPB au fost cumulate în *Oferta Educațională* care cuprinde șase direcții: *Tehnologii Informaționale, Management, Servicii Inovative de Bibliotecă, ToT, Advocacy, Politici de Bibliotecă* structurate pe diferite tematici, la care au fost instruiți 186 + 77 persoane.

Tehnologiile Informaționale: *E-Servicii; TI și managementul calculatorului; Crearea blogurilor pe platforma Wordpress; „Descoperim localitatea prin QR cod”– descoperim Chișinăul altfel; Videoproiecte pentru concurs; Cum să creezi un Infografic; Publishing; Blogging vs Vlogging; Canva și Story Maps pentru promovare; Training Wikipedia: Crearea contului și plasarea informației; Instagram; Utilizarea e-readerilor; Utilizarea tabletelor în bibliotecă*

Management: *ROI pentru bibliotecari; Cultura Serviciilor Modene; Managementul Public Modern – NLP; Cultura Instituțională; Circulația documentelor; Liste bibliografice.*

Servicii Inovative: *Clubul „Ignite Hasdeu. Vorbitorium”; Kit-ul de idei (Cum să evaluezi comunitatea și ce servicii să oferi, Design thinking, Canva și Story Maps pentru promovare, Filosofia Fish); Master-class de Creative Writing La ce visează bibliotecarii?; Inovația în biblioteci; Fiecare simptom este un mesaj; Conferința „Biblioteca Municipală B.P.Hasdeu – 140 de ani”; Iarmarocul Comunității: Educația Non-Formală; Colocvii de vară cu Genericul „Chișinăul ne surprinde”; Servicii noi de bibliotecă.*

ToT : *Formare inovatori; Formare formatori*

Advocacy.

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari asigură coordonarea activității metodologice, dar și a formării continue a bibliotecilor din suburbiile municipiului Chișinău. În fiecare lună a anului 2017, *bibliotecarii din suburbii* au beneficiat de instruirii tematice, conform necesităților.

Temele instruirilor: *Servicii moderne; Campania „Ne vedem la bibliotecă”; ORT; grupuri de lucruri pe Facebook; Evaluarea bibliotecarilor; Programul de activitate/de lucru; Prezența pe web a serviciilor de bibliotecă – Facebook; Memoria locală; Planul de modernizare a bibliotecii; Indicatori de performanță; Tehnici de prezentare/Aplicații pentru comunicare (PPT și Prezi); Istoriile de succes; SMB; Planificarea; Planul de modernizare a bibliotecii; Raportarea; ORT.*

Parteneri

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova s-a implicat mult în procesul de formare a diverselor categorii de bibliotecari, la care le-au fost livrate trainingurile: *Inovația în biblioteci; Formare Inovatori; aria geografică cuprinzând Republica Moldova, România.*

AISE (Academia de Inovare și Schimbare prin Educația) a lansat un proiect nou în colaborare cu CNEPB, finanțat de către Programul Novateca: *”Serviciul de Bibliotecă iCAN pentru o Carieră de Succes”*. Proiectul a stabilit un parteneriat durabil între bibliotecile publice din Chișinău, Cahul, Telenești, Căușeni, Ceadâr-Lunga, Orhei, Bălți, Academia de Inovare și Schimbare prin Educație (AISE), Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă și angajatorii din regiunile țintă, prin crearea unui serviciu digital nou care

corespunde domeniului prioritar ”*bunăstare economică și angajare în câmpul muncii prin educarea tinerilor și adulților*” (Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite).

Programul Național Novateca

În cadrul Programului Novateca, angajații Bibliotecii Municipale au beneficiat de instruire la: Training *Formare de formatori în Advocacy*; Atelier pentru Specialiștii de biblioteci *Biblioteca Modernă și Servicii Moderne de Bibliotecă*; Training *Dezvoltarea curriculumului pentru Centrele de Excelență*; Training *Educația media la bibliotecă*; Training *Formare avansată de formatori*; Training *Securitatea cibernetică*; Conferința de orientare: *Granturi pt biblioteci și ONG în Dezvoltarea Comunitară Colaborativă*; Follow-up *Infograficul bibliotecii*; IT Conferința *Implementarea Cursurilor CISCO*; Training *în social media and blog optimization*; Atelier *Comunicare instituțională și identitatea de brand*; Atelier *Consolidarea abilităților liderilor bibliotecari inovatori*; Iarmarocul comunității cu susținerea bibliotecilor; Atelier *Proiect pilot TAAP (Transformare, Oameni, Acces și Putere)*; Follow-up-ul atelierului *Proiect pilot TAAP a reprezentanților World Learning*; Training *TOT în Advocacy*; Educația mediatică: *PR și campanii de promovare*; Atelier *Comunicare instituțională și identitatea de brand*; Programul de coding *SuperCoders*.

CNEPB a reușit să formeze relații de parteneriat cu alte organizații precum:

Formator independent: Ion Mocan de la Academia Rockit. La trainingul „Utilizarea blogurilor” cu participanții din CRE, acesta a venit cu idei și sfaturi impresionante la capitolul de atragere a utilizatorilor, specificând platformele Instagram, forma postărilor pe rețelele de socializare și blog.

Europa Liberă: prin prisma căruia a fost elaborat un reportaj transmis la postul de televiziune Moldova 1 https://www.youtube.com/watch?v=4SpJjw_FRHo.

Ca rezultat al instruirilor livrate la CNEPB, bibliotecarii au dat dovadă de originalitate, inovație și profesionalism, implementând peste 50 de servicii inovative, unele din ele replicare și în alte biblioteci din republică, ținând cont și de Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.

Bibliotecarii au susținut 32 de comunicări dintre care 12 la nivel național și 20 în cadrul bibliotecii (Vezi Anexa 2).

Concluzii

În anul de referință, bibliotecarii instruiți la CNEPB au avut posibilitatea să învețe lucruri noi, inovative, acest fapt se datorează formatorilor precum: Mariana Harjevschi și Oxana Andreev – care au moderat o serie de instruire denumite „Kit-ul tău de idei”, inspirate de peste hotarele țării SUA. Lidia Kulikovski - un formator de excepție care oferă tot ce e nou și benefic pentru bibliotecari în cadrul instruirilor precum „Cultura serviciilor inovative”, „Biblioteca Modernă pentru părinți și copii”, unele fiind transmise *live* pe rețelele de socializare ș.a. CNEPB, în 2017 a dovedit că este un incubator al inovațiilor și succeselor bibliotecarilor. Instruirea non-formală a personalului realizată de bibliotecă – 5 899 de ore, număr de participanți – 186. Participarea angajaților bibliotecii la acțiuni de instruire non-formală – 59 041 ore, 189 participanți. Participarea angajaților bibliotecii la acțiunile de instruire formală, organizate de alte biblioteci care oferă cursuri autorizate/acreditate

– 2 518 ore, 77 participanți. Participarea angajaților bibliotecii la acțiuni de instruire formală, realizate de alte instituții autorizate/acreditate – 1350 ore, 18 – participanți.

Practica studenților și masteranzilor

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” contribuie la dezvoltarea domeniului infodocumentar, împărtășind cunoștințe și experiențe, susținând prin activități de mentorat viitorii specialiști. În anul de referință 19 tineri de la Universitatea de Stat din Moldova au ales Biblioteca Municipală ca bază pentru practica de producție și de licență. Cinci studenți au fost de la specialitatea Biblioteconomie, Asistență informațională și Arhivistică; zece de la Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative; un student de la Facultatea Limbi și literaturi străine; trei masteranzi de la specialitatea Formare de formatori.

Sarcinile au fost executate în conformitate cu Ghidul de practică, iar lucrările completate cu exemple și modele asigurând la rândul lor și un feed-back constructiv.

Aportul Bibliotecii Municipale la dezvoltarea domeniului biblioteconomic

Capitalul intelectual al Bibliotecii Municipale prin angajamente, competențe și inovații aduce aportul la dezvoltarea domeniului profesional. Fiind drept generatori de valori, bibliotecarii participă ca experți în diverse grupuri de lucru, comisii specializate:

Consiliul Biblioteconomic Național: Mariana Harjevschi (președinte, Comisia „Politici și Legislație”), Elena Butucel (secretar, Comisia „Politici și Legislație”), Ludmila Pânzari (membru, Comisia „Informatizare și tehnologii informaționale”), Tatiana Coșeri (membru, Comisia „Formarea profesională continuă”).

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova: Mariana Harjevschi (președinte), Tatiana Coșeri (secretar general), Gabriela Bulduma (director executiv), Angela Amorțitu (membru, Consiliul ABRM)

Comitetul Tehnic nr.1 „Biblioteconomie. Informare. Documentare”: Ludmila Pânzari (membru)

Grupul Impact – inovație și practici de succes: Tatiana Coșeri (membru)

Membri grupurilor de lucru pentru elaborarea cadrului de reglementare: Mariana Harjevschi (Regulament cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor publice teritoriale), Tatiana Coșeri (Regulament privind formarea profesională continuă a personalului bibliotecilor publice din Republica Moldova, Regulament privind prestarea serviciilor cu plată în biblioteci, Regulament cu privire la evaluarea bibliotecilor), Elena Butucel (Regulament cu privire la organizarea concursului de selectare a personalului de conducere în biblioteci), Angela Amorțitu (Regulament cadru de ordine interioară a bibliotecii), Lidia Kulikovski (Codul deontologic al bibliotecarului).

Distincții. Diplome

Utilitatea, importanța Bibliotecii Municipale a fost apreciată de comunitatea națională și cea internațională, demonstrând prin cele 268 diplome și medalii valoarea și impactul instituției.

Guvernul Republicii Moldova: Parascovia Onciu, Elena Dabija

Ministerul Culturii: Gala Premiilor anuale în domeniul culturii – Dumitru Crudu (Premiul „Constantin Stere” în domeniul literaturii), Anna Bațmanova (Premiul „Ion Madan” în domeniul biblioteconomiei și bibliografiei); diplome: Ciobanu Liuba, Ludmila Capița, Silvia Antufiev, Angela Timuș

Ministerul Educației: Ludmila Pânzari, Tatiana Coșeri

Direcția Culturală: Eugenia Butnaru, Daniela Bortă, Natalia Ciorbă, Ludmila Odobescu

Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova: concursul „Cel mai bun bibliotecar al anului” – Svetlana Gumeni, Aliona Nosatâi; concursul „Cele mai bune publicații în domeniul bibliologiei și științei informării” – în cadrul Secțiunii „Alte domenii” Premiul Mare (*Doctori în drept din Republica Moldova: 1959-2011*. Dictionar enciclopedic / Silvia Antufiev, Mihai Tașcă; coord. : Mariana Harjevschi ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Publică de Drept ; Editura Cartea Juridică – Chișinău : S. n., 2016 (Tip. „Lexon-Prim”). – 708 p.) și Premiul I (*Rață, Valeriu. Alt portret din profil cultural al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”* : (cronici, consemnări, recenzii) / Valeriu Rață ; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi ; coord. : Lidia Kulikovski ; pref. : Vlad Pohilă ; coperta : Valeriu Herța ; machetare : Ion Vârlan ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S.n.], 2016. – 332 p. – ISBN 978-9975-128-78-0; premiul I în cadrul Secțiunii „Biblioteconomie și știința Informării” (*Goian, Natalia. Prelucrarea informației : Manual pentru bibliotecile publice* : [în vol.] / Natalia Goian ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Asoc. Bibliotecarilor din Rep. Moldova, Univ. de Stat din Moldova. – Chișinău : S. n., 2016 (CEP USM). – ISBN 978-9975-71-840-0); premiul III în cadrul Secțiunii „Lucrări bibliografice” (*Ion Holban – între fizică, poezia științei și proza vieții* : Biobibliografie / Inst. de Dezvoltare a Soc. Informaționale, Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. Centrală ; alcăt. : Margareta Cebotari ; ed. îngrijită de Mariana Harjevschi ; red. bibliogr. : Taisia Foiu. – Chișinău : Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale, 2016. – 160 p. – ISBN 978-9975-3124-2-4); Nocturna bibliotecilor – Liliana Juc.

Ministerul Culturii și Patrimoniului Național al Republicii Polone: Oxana Andreev: Insigna de onoare „Emerit pentru Cultura Poloneză”

Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova: Dumitru Crudu: premiul pentru proză pentru cartea „Salutări lui Troțki”, Editura „Univers” (*Premii pentru cele mai bune cărți apărute în anul 2016*)

Asociația Internațională „Personalitate”: titlul „Omul anului 2017” în domeniul culturii – Margareta Șcelcicova

Festivalul Internațional de Poezie „Renata Verejanu”: Elena Dabija, Maria Chirilă

Ordin onorific pentru evenimentul „Celebrarea lui Brâncuși la Chișinău”: Elena Dabija, Olesea Bobotrân, Maria Chirilă

Medalie „Congresul mondial al eminescologilor”: Elena Dabija

Medalie „Consiliul Județean Gorj”: Elena Dabija

Medalie „Mircea Scarlat – o viață pentru literatura română”: Victoria Fonari

Brevet placheta „Honoris Causa Art Emis Academy 2017”: Alexandru Moraru

Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România: Victoria Fonari, Lidia Grosu

Laureat al săptămânalului „Literatura și arta” pentru Poezie: Victoria Fonari, Lidia Grosu

Contribuții la editarea enciclopediei „Localitățile Republicii Moldova”: Alexandru Moraru

Ministerul Afacerilor Interne: Alexandru Moraru, Lidia Grosu (2)

Pentru cea mai bună carte de publicistică a anului 2017 „În labirintul documentelor secrete”:
Alexandru Moraru

Mitropolia Basarabiei: Ludmila Gajos

Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret: Filiala „O. Ghibu”, Biblioteca Centrală, Filiala „A. Mickiewicz”, Sala de lectură germană, Filiala „L. Rebreanu”

Concursul de poezie „Ringul poezilor”: Vitalie Răileanu

Festivalul Internațional „Aquis Libri”: Vitalie Răileanu

Festivalul poezilor din Balcani: Vitalie Răileanu

Festivalul Republican de Creație Artistică: Vitalie Răileanu

Pretura sectorului Centru: Biblioteca Publică de Drept

Pretura sectorului Buiucani: Filiala „L. Ukrainka”

Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Biblioteca Județeană „George Coșbuc”: Filiala „L. Rebreanu”

Consiliul Județean Brăila, Biblioteca Județeană „Panait Istrati”, Brăila: Filiala „Ovidius”

Biblioteca Județeană „O. Goga”, Cluj: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

Programul Novateca: diplome pentru concursul „Infografic” – 19

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: 153

Editura „Zorio”, România: Filiala „Livu Rebreanu”, Filiala „Ovidius”

Radio Moldova: Filiala „Ovidius” (2)

Compania Publică Teleradio Moldova: Filiala „Ovidius” (5)

Societatea bulgarilor în Republica Moldova: Filiala „H. Botev” (6)

Comunitatea evreiască din Republica Moldova: Filiala „I. Mangher” (2)

Centrul Republican pentru Copii și Tineret: Filiala „I. Mangher” (2)

Centrul de creație a copiilor „Luceafărul”: Filiala N. Titulescu

Direcția Generală Educație, Tineret și Sport: Filiala „Ovidius”, Centrul Academic Internațional Eminescu

Duplex Congresul Mondial al Eminescologilor: Chișinău - Județul Suceava, Comuna Dumbrăveni:
Elena Dabija, Maria Chirilă, Olesea Bobotrân, Vera Sârbu

Ambasada Republicii Bulgare în Republica Moldova: Filiala „H. Botev” (4)

Ambasada Ucrainei în Republica Moldova: Filiala „L. Ukrainka”

Asociația tinerilor găgăuzi în Republica Moldova: Filiala „M. Ciachir”

Secția cultură a UTA Găgăuzia: Filiala „M. Ciachir”

Asociația pentru Dezvoltarea Creativă: Natalia Ghimpu

Societatea Culturală „Apollon”, România: Lidia Grosu

Concursul Internațional de creație literară „Vis de toamnă”, Premiul I poezie: Lidia Grosu

Cenaclul Național „Gând Românesc”, Alba Iulia: Lidia Grosu

Premiul Național „Tudor Arghezi” (România, Târgul-Jiu): Maria Pilchin

MENTENANȚĂ

Pe parcursul anului au fost lichidate avariile de energie electrică, canalizare, energie termică, scurgeri de apă din cauza vecinilor din blocurile locative unde sunt amplasate majoritatea bibliotecilor, au fost reparate vizierele după furtunile din aprilie. Cele mai multe implicări ale muncitorilor au fost la capitolul: deteriorarea ielelor, robinetelor, sistemului de WC, uzura scaunelor și ușilor de la intrare, asamblarea mobilierului, montarea și demontarea contoarelor de apă pentru verificare, instalarea și/sau schimbarea lămpilor, prizelor.

Lucrările la Biblioteca Publică de Drept nu s-au finisat din cauza litigiilor între Direcția construcții capitale a Primăriei municipiului Chișinău și antreprenorul (executantul) obiectului. Reparațiile capitale la Filiala „I. Mangher”, Filiala de Arte „T. Arghezi”, Biblioteca Centrală nu s-au efectuat. La 11 filiale s-au îndeplinit lucrări cosmetice de reparare a spațiilor și fațadei. Pentru livrarea serviciilor au fost procurate rechizite de birou, materiale pentru ateliere, saci Bean Bag, suporturi pentru prezentări Flipchart, iar pentru un mediu confortabil – șase climatizatoare, 33 de jaluzele, șase suporturi pentru biciclete.

GESTIUNE FINANCIARĂ

Nivelul finanțării bugetare nu a fost suficient pentru a susține activitatea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în modernizarea proceselor și a face față provocărilor. Bugetați și aprobați pentru 2017 **30 198 400,00** lei, s-au cheltuit de facto **20 911 700,00** lei. 71,4% s-au consumat pentru personal, 8% pentru achiziția resurselor infodocumentare, câte 1% pentru servicii informaționale și reparații curente, 0,4% pentru servicii, activități cu publicul. Pentru instruirea personalului și reparații curente nu s-au alocat surse financiare. Activitatea de fundarising a avut ca rezultat suplimentarea bugetului cu **1 633 227,00** lei.

Articol	Descifrare	Aprobat	Cheltuit
211110	Salariu	12 498 100	11 676 000
212100	Asigurare medicală	2 874 600	2 685 500
212210	Fondul social	563 000	525 400
273900	Concedii medicale	50 000	40 000

222110	Energie electrică	1 069 000	723 800
336110	Rechizite, mentenanță, consumabile	654 000	446 700
222130	Căldura	2 352 700	698 200
318110	Achiziție de carte	3 000 000	1 331 300
229880	Abonare	500 000	277 100
222220	Telecom	150 000	83 100
222400	Întreținere transport	50 000	11 600
331110	Petrol	40 000	10 000
222500	Reparații curente	2 000 000	197 800
222500	Reparații utililaj	-	-
222300	Chirie	600 000	553 600
222600	Instruire profesională	-	-
222910	Servicii editoriale	100 000	21 300
222990	Contoare	-	-
222940	Pază	70 000	65 300
222210	Servicii informaționale	180 000	190 400
222140	Apă, canalizare	200 000	131 900
222190	Salubritate	35 000	36 900
222990	Manifestări culturale	150 000	80 500
222970	Comision bancar	11 000	8 600
222720	Deplasări	100 000	12 400
316110	Mobilier, echipament	1 000 000	37 200
311120	Reparații capitale	-	-
333110	Apă potabilă	51 000	45 100
337110	Materiale de construcție	100 000	42 100
314 110	Fonduri fixe (calculatoare)	1 800 000	979 900
Total:		30 198 400	20 911 700

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ – 2017

BUGET	2017	2016
Cheltuieli total	20 911 700	18 321 306
populația țintă (municipiu / oraș)	820 500 / 685 900	685 900
per populația țintă (municipiu / oraș)	25,5 / 30,5	26,7
Cheltuieli total pentru achiziții	2 304 300	1 275 900
din donații	695 900	733 532
din buget	1 608 400	542 368
per utilizator (total / din buget)	15,3 / 10,6	7,6 / 3,2
per populația țintă (municipiu / oraș total)	2,8 / 3,4	1,9
per populația țintă (municipiu / oraș buget)	2,0 / 2,3	0,8
% cheltuieli pentru achiziții (total / din buget)	11% / 8%	7% / 3%
Cheltuieli pentru activități	80 500	140 658
per utilizator	0,53	0,84
% cheltuieli pentru activități	0,4%	0,8%
Venituri (sponsorizări)		
proiecte mici	186 582	11 993
donații de carte	695 900	733 532
echipament, tehnologii	707 545	
donații parteneri, membrii comunității	43 200	
PERSONAL		

Personal	425	425
per utilizator	0,002	0,002
per 1000 locuitori (municipiu / oraș)	0,5 / 0,6	0,6
per 2300 locuitori (municipiu / oraș)	1,2 / 1,4	1,4
cheltuieli pentru personal	14 926 900	14 367 729
% cheltuieli pentru personal	71,4%	78,4%
Bibliotecari	356	351
cu studii superioare	266	319
cu studii superioare de specialitate	95	176
normă întreagă	355	351
per utilizator	0,002	0,002
per 1 000 locuitori (municipiu / oraș)	0,4 / 0,5	0,5
per 2 300 locuitori (municipiu / oraș)	1 / 1,2	1,2
Bibliotecari atestați	173	171
grad superior	34	33
grad I	63	65
grad II	76	73
Comunicări	32	49
Bibliotecari instruiți	186	251
Ațiuni de instruire	204	738
Ore de instruire	9 767	
per bibliotecar instruit	52,5	
% de timp alocat de personal sesiunilor de formare	12,2%	
PUNCTE DE SERVIRE. DOTĂRI. ACCES. FACILITĂȚI		
Număr de biblioteci	27	27
Spațiu total	10 599,0	10 599,0
per utilizator	0,07	0,06
locuri pentru utilizatori	1 954	2 122
locuri pe cap de locuitor	0,01	0,01
Timp mediu de funcționare pe săptămână	55	55
ore total anual/ore deschise pentru public	79 872 / 77 793	77 532 / 75 642
zile total anual/zile deschise pentru public	301 / 288	298 / 288
UTILIZARE		
Utilizatori noi	10 908	12 815
Utilizatori activi	150 645	167 214
Utilizatori activi ca % din populație (municipiu / oraș)	18,4% / 22%	24,4%
Utilizatori per bibliotecar	423	476
Cost per utilizator activ	138,81	109,57
Intrări total	1 246 060	1 618 673
per utilizator activ	8,3	10
per zi	4 327	5 620
per oră	16	21
per bibliotecar	3 500	4 612
pe cap de locuitor (municipiu / oraș)	1,5 / 1,8	2,4
Vizite virtuale (Pagina Web / blog)	162 493 / 726 641	738 401
Cost per intrări	16,8	11,32
ECHIPAMENT		

Stații de lucru public		120		52
% stații de lucru public per utilizator		0,08%		0,03%
nr. de calculatoare per 1 000 locuitori (municipiu / oraș)		0,1 / 0,2		0,08
ACTIVITĂȚI total din care expoziții		10 860 2 230		9 301 2 296
Rata de participare la activități		147 061		150 415
per utilizator		1,0		0,9
pe cap de locuitor (municipiu / oraș)		0,2		0,2
% din intrări		12%		9,3%
cost per participant		0,5		0,93
SERVICIILE total		200		
Rata de participare la servicii		52 447		
per utilizator		0,3		
pe cap de locuitor (municipiu / oraș)		0,06 / 0,08		
% din intrări		4,2%		
ÎMPRUMUTUL DOCUMENTELOR total		1 647 937		3 752 012
împrumut direct		1 578 223		3 687 634
per utilizator activ		10,4	11	22
per zi		5 480	5 722	12 804
per oră		20	21	49
per bibliotecar		4 433	4 629	10 506
pe cap de locuitor		2 / 2	2 / 2	5
Împrumutul electronic		69 714		64 378
Împrumut per intrări		1,3	1,3	2,3
Cost per împrumut		13,2	12,7	5,0
TRANZACȚII DE REFERINȚE total		21 754		34 828
referințe per utilizator		0,1		0,2
referințe per bibliotecar		61,1		99,2
Instruire non-formală a utilizatorilor		12 230		16 342
participanți		48 586		
ore de instruire		4 168		
per utilizator		0,08		0,1
per bibliotecar		34,4		46,6
RESURSE. COLECȚII				
Documente (stoc) total (ex.)		1 203 417		1 205 408
Titluri adăugate stocului		2 700		4 674
per utilizator		0,02		0,03
pe cap de locuitor		0,003 / 0,004		0,007
Exemplare adăugate stocului		18 235		18 535
per utilizator		0,1		0,1
pe cap de locuitor		0,02 / 0,03		0,03
Exemplare adăugate per titlu adăugat		7,0		4,0

Colecții (ex.)				
cărți	1 119 893		1 110 820	
publicații seriale	23 027		31 853	
documente AV	12942		15 019	
documente de muzică tipărită	30 101		30 445	
documente electronice	15 648		15 213	
alte documente: hărți, atlase, tablouri	1 805		2 057	
manuscrise	1		1	
Exemplare în stoc per utilizator	8,0		7,2	
Exemplare în stoc pe cap de locitor (minciupiu / oraș)	1,5 / 1,7		1,8	
Titluri total	710 817		714 901	
Titluri total per utilizator	4,7		4,3	
Titluri total pe cap de locitor (minciupiu / oraș)	0,9 / 1,0		1,0	
Exemplare în stoc per titlu	1,7		1,7	
Costul achizițiilor per împrumut (total / buget)	1,4 / 1,0		0,3 / 0,1	
Rata de înnoire a stocului (ani)	66,0		65,0	
Rata de circulație	1,3	1,4	3,0	3,1

Ediții aparte

1. **Bibliografia Municipiului Chișinău (2005-2010)** / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Dep. Memoria Chișinăului; ed. îngr. de Mariana Harjevschi; red. bibliogr.: Ludmila Pânzari. – Chișinău : [S. n.], 2017. – 609 p.
2. **Caranfil, Ninela.** Bărbații din viața mea : (eseuri, portrete de creație, tablete, aduceri-aminte, omagieri...) / Ninela Caranfil ; pref. și red.: Vlad Pohilă ; fot.: din albumul personal al aut.; cop.: Valeriu Herța ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S. n.], 2017. – 266 p.
3. **Chișinău: Străzi, bulevarde, piețe, parcuri:** ghid encicl. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Dep. Memoria Chișinăului; ed. îngr. de Mariana Harjevschi; coord.: Lidia Kulikovski, Ana Răileanu; alcăt. : T. Foiu, C. Tricolici, N. Mășcăuțanu, I. Osovski; red. șt. Andrei Eșanu; red.: Vlad Pohilă; cop.: Valeriu Herța. – Chișinău : [S. n.], 2017. – 382 p.
4. **Crudu, Dumitru.** Lidé z Kišiněva (Oameni din Chișinău) / přel.: Jiří Našinec; Nakladatelství: Petr Štengl. – Praha, 2017. – 100 s. – În limba cehă.
5. **Crudu, Dumitru.** Moartea unei veverițe : [povestiri] / Dumitru Crudu. – București: Editura „Univers”, 2017. – 256 p. – Colecția *Scriitori români*.
6. **Crudu, Dumitru.** Realismul socialist moldovenesc / Dumitru Crudu. – Chișinău: Cartier, 2017. – 320 p.
7. **Filip, Iulian.** Îmi place să fiu : [poezii] / Iulian Filip ; ed. îngr.: Mariana Harjevschi ; coord.: Lidia Kulikovski ; cop.: Ion Vârlan, red.: Valeriu Rață ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : S. n., 2017. – 82 p.: il. – (Col. „Autograf”).
8. **Filip, Iulian.** Luna-i una, merele-s mai multe: 100 de poezii de dragoste și de durere din dragoste ori din lipsă de dragoste / Iulian Filip; ed. îngr. de Mariana Harjevschi, coord.: Lidia Kulikovski ; pref.: Mihai Cimpoi; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : S. n., 2017. – 194 p. – ISBN 978-9975-84-052-1.
9. **Grosu, Lidia.** Între tăcere și absurd, confesiunea... : Poezie / Lidia Grosu ; pref.: Mihail Dolgan ; cop., pict.: Ion Cârchelan. – Chișinău: Iunie-Prim, 2017. – 114 p. : il. color.
10. **Grosu, Lidia.** Milostiva notă, arderea... / Lidia Grosu. – Iași: TipoMoldova, 2017. – 667 p.
11. **Harjevschi, Mariana.** Iulian Filip: Balanța Vărsătorului, vederea Mergătorului / Mariana Harjevschi; cop.: Sergiu Stanciu. – Chișinău : Prut Internațional, 2017. – 340 p.: fot. – ISBN 978-9975-54-305-7.
12. **Kulikovski, Lidia.** Glosar de termeni uzuali / Kulikovski Lidia, Bursuc Oleg, Ganea Denis ; Programul Național Novateca; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”; cuv. înainte: Lidia Kulikovski. – Chișinău : [S. n.], 2017. – 140 p.
13. **Materialele Conferinței Științifice „Mareșalul Antonescu în istorie și istoriografie”** / resp. de ed. : Alexandru Moraru ; red. șt.: Alexei Crețu. – Chișinău : Tipocart Print, 2017. – 130 p.: il.
14. **Mihai Cimpoi:** Monografie bibliogr. / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”; Centrul Academic Internațional Eminescu; ed. îngr. de Mariana Harjevschi; aut.: Lidia Kulikovski, Taisia Foiu, Vera Sârbu; red. șt. Lidia Kulikovski; red. bibliogr.: Taisia Foiu; cop.: Valeriu Herța. – Chișinău : [S. n.], 2017 (Tipogr. „Notograf Prim”). – 430 p. – ISBN 978-9975-84-041-5.
15. **Olărescu, Angela.** Orașul Cricova în ascensiune continuă: Monogr.; coord. șt.: Lidia Kulikovski; red. bibliogr.: Claudia Tricolici; îngrijitor, responsabil de ediție: Valentin Guțan. – Chișinău, 2017 (Tipografia "Balacron"). – 628 p.- ISBN 978-9975-128-98.
16. **Opt / Vitalie Colț, Rodica Gotca, Elena Răileanu [et al.] ; coord.: Dumitru Crudu ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. - Chișinău : S. n., 2017. - 109 p.**

17. **Pilchin, Maria.** Poezie. Eros și Putere / Maria Pilchin. – Chișinău : Prut Internațional, 2017. – 120 p.
18. **Pilchin, Maria.** Realități poetice în zigzag / Maria Pilchin. – Iași : Junimea, 2017. – 176 p.
19. **Pohilă, Vlad.** Elogiu lecturii : Editoriale din revista BiblioPolis (2003-2015) / Vlad Pohilă ; ed. îngr. de Mariana Harjevschi ; coord.: Lidia Kulikovski ; lector: Valeriu Rață ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău : [S. n.], 2017 (Tipogr. „Foxtrot”). – 276 p. – ISBN 978-9975-89-063-2.
20. **Rață, Valeriu.** Vibrații ecologice : (poezii pe tema ocrotirii și salvării mediului) / Valeriu Rață ; pref. și red.: Vlad Pohilă ; fot.: Vasile Șoimaru ; cop.: Valeriu Herța. – Chișinău : [S. n.], 2017 (Tipograf. „Balacron”). – 136 p. – ISBN 978-9975-128-91-9.
21. **Rolul bibliotecilor în procesul educației civile** = Роль библиотек в процессе гражданского воспитания / Filiala din Chișinău a Inst. Intern. de Monitorizarea dezvoltării democrației, Parlamentarismului și Respectării Drepturilor Electorale ale Cetățenilor din Statele Membre ale AIP CSI. – Chișinău : Princeps, 2017. – 78 ; 78 p.: diagr., fig., fot. – Tit., text paral.: lb. rom., rusă. – Pag. Car. – Carte-valet (inversă).
22. **Tamazlăcaru, Elena.** Toți trandafirii lumii / Elena Tamazlăcaru; pref.: Virgil Șerbu Chisteianu : [poezii]. – Alba Iulia: Gens Latina, 2017. – 90 p.
23. **Ungureanu, Larisa.** Chișinăul în teatru / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Dep. Memoria Chișinăului; ed. îngr. de Mariana Harjevschi; red. bibliogr.: Claudia Tricolici; cop : Valeriu Herța. – Chișinău : [S. n.], 2017. – 214 p. – ISBN 978-9975-84-040-8.
24. **„Под пряным солнцем Кишинева”** : [альбом стихов и графики] / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”, Bibl. de cultură și literatură rusă „M. Lomonosov”, Ассоциация русских писателей РМ, Товарищество русских художников РМ М-АРТ; сост.: Маргарита Щелчкова, Татьяна Опря ; худож.: Сергей Сулин. – Chișinău : [S. n.], 2017. – 280 p.: il. – Bibliogr.: p. 271-277. ISBN 978-9975-3164-1-5.

Ediții periodice

25. **Aderă la campania** fără plastic în luna iulie : [campanie susținută și de filialele BM „B.P. Hasdeu” prin activități desfășurate în cadrul Programului „Rucsacul de vacanță”] // Managementul deșeurilor. – 2017. – Sept. – P. 58-59.
26. **Andreev, Oxana.** Biblioteca polonă „Adam Mickiewicz” – 10 ani de activitate : [evenimentul aniversar al Bibliotecii „A. Mickiewicz”] // Jutrzenka. – 2017 – № 11. – S. 26-27.
27. **Andreev, Oxana.** Crăciun polonez la bibliotecă: [serata lit.-muz. cu genericul *Crăciun polonez*, desfășurată la Filiala „A. Mickiewicz”] // Jutrzenka. – 2017 – № 1. – S. 21.
28. **Andreev, Oxana.** Easy IT – cu pași siguri spre cunoaștere : [serviciu nou de bibliotecă la Filiala „Adam Mickiewicz”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
29. **Angajații din cultură** să-și strângă cureaua sau să se întindă cât îi ține plapuma? : [seminarul cu tema *Sindicatelor, pentru o mai eficientă protecție socială a membrilor de sindicat*, desfășurat la Centrul Național de Excelență pentru Bibliotecari al BM „B.P. Hasdeu”] // Vocea poporului. – 2017. – 20 oct. – P. 8.
30. **Antufiev, Silvia.** Bogdan Petriceicu Hasdeu – autor al primului chestionar etnologic juridic românesc // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
31. **Arseni, Larisa.** ...Aici la rădăcinile vieții : [despre întâlnirea cu scriitorul Ion Anton la CAIE] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 apr. (Nr 4). – P. 2-3.
32. **Arseni, Larisa.** Citim Eminescu... : [inițiativa comunitară de lectură publică a operei lui M. Eminescu la CAIE, ed. a III-a desfășurată la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 ian. (Nr 1). – P. 1-3.

33. **Arseni, Larisa.** Colind strămoșesc pentru Eminescu : [despre spectacolul muz.-lit. „Ne cheamă muza” la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 ian. (Nr 12). – P. 1-2.
34. **Arseni, Larisa.** Creativitatea mișcă lumea : [despre activitatea cercului ”Mâini dibace” la CAIE] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 iul. (Nr 6). – P. 2.
35. **Arseni, Larisa.** Cu rucsacul de vacanță – crești deștept și mare-n viață : [despre lansarea Programului „Rucsacul de vacanță” la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 mai (Nr 5). – P. 2.
36. **Arseni, Larisa.** Domnișoara Cinelușa: [despre lansarea la CAIE a volumului Domnișoara Cinelușa, semnat de Claudia Partole] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 febr. (Nr 2). – P. 2-3.
37. **Arseni, Larisa.** Eminescu copilul – Eminescu poetul : [despre activitatea desfășurată la CAIE consacrată lui Eminescu pentru copiii de la grădinița nr. 71] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 oct. (Nr 10). – P. 3.
38. **Arseni, Larisa.** Eminescu – vers de dor : [despre inițiativa comunitară de lectură publică a operei lui M. Eminescu la CAIE] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 2 febr. (Nr 5). – P. 4.
39. **Arseni, Larisa.** Ion Anton în dialog cu cititorii cărții „Jocul de-a cuvintele” : [despre întâlnirea cu scriitorul Ion Anton și discuția pe marginea cărții „Jocul de-a cuvintele” la CAIE] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 oct. (Nr 10). – P. 2-3.
40. **Arseni, Larisa.** Iulian Filip și Școala de întrebări : [despre întâlnirea cu scriitorul Iulian Filip în cadrul Programului „Rucsacul de vacanță” la CAIE] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 mai (Nr 5). – P. 2-3.
41. **Arseni, Larisa.** Lansare de carte la Centrul Academic Internațional Eminescu : [despre întâlnirea la CAIE cu scriitoarea Galina Furdui și lansarea de carte „Pe cărarea inimii”] // Gând Românesc. – 2017. – Mai (Nr 295). – P. 115-119.
42. **Arseni, Larisa.** „Mai frumoasă zăbavă decât șetitul nu se întâmplă...” : [despre totalurile concursului „Bătălia cărților”] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 dec. (Nr 12). – P. 2-3.
43. **Arseni, Larisa.** Ochii sufletului... : [despre întâlnirea cu copiii de la Academia FasTrackids la CAIE] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 mai (Nr 5). – P. 2.
44. **Arseni, Larisa.** Poetul mamei, al patriei și al iubirii : [despre comemorarea poetului Grigore Vieru la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 febr. (Nr 2). – P. 1-2.
45. **Arseni, Larisa.** Pe cărarea inimii : [despre întâlnirea cu poeta Galina Furdui la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 apr. (Nr 4). – P. 1-2.
46. **Arseni, Larisa.** Reverberațiile unor suflete îndrăgostite: [despre întâlnirea cu poeta Natalia Pântea la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 mart. (Nr 3). – P. 1-2.
47. **Arseni, Larisa.** Tunica portocalie și Programul „Chișinăul citește” 2017 : [despre întâlnirea cu scriitoarea Lucreția Bârlădeanu la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 mar. (Nr 3). – P. 2-3.
48. **Bacaliuc, Lucia.** Cele trei rodii aurite : [serviciul modern de bibliotecă *Povestea copilăriei* desfășurat la Filiala „Ovidius”] // Florile dalbe. – 2017. – 4 mai. – P. 4.
49. **Bacaliuc, Lucia.** Învățăm Bunele Maniere : [serviciul modern de bibliotecă *Învățăm Bunele Maniere* lansat la Filiala „Ovidius”] // Florile dalbe. – 2017. – 6 apr. – P. 2.
50. **Bârșa, Iurie.** „Rămân izolați cei autosuficienți, care se pretind un soi de autoritate locală și n-ar vrea să iasă din această zonă de confort” : [interviu cu Iurie Bârșa, directorul Editurii ARC din Chișinău] / consemnare: Maria Pilchin // România literară. – 2017. – Nr 18 (21 apr.).
51. **Berndtson, Maija.** Bibliotecile publice și placemakingul / trad. de **Victoria Isac** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 69-76.

52. **Braicov, Tatiana.** Spre înălțimile literaturii: *Călătorind pe aripi de înger* // BiblioPolis. – 2017. – nr. 3. – P. 133-135.
53. **Butucel, Elena.** Zinaida Scobioală 25.03.1956-23.12.2016 : [în memoriam] // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 21 apr. – P. 6.
54. **Capîța, Ludmila.** Rămâne cel mai citit publicist politic basarabean : [în memoriam Constantin Tănase] // Timpul. – 2017. – 27 oct. – P. 16.
55. **Căpiță, Ionel.** Magul : [Lui Vlad Pohilă] // Pohilă Vlad. Elogiu lecturii : editoriale din revista BiblioPolis. – Chișinău, 2017. – P. 273.
56. **Chirilă, Maria.** Familia – izvor de iubire și respect : [despre serviciul *Familiei celebre* și activitățile desfășurate la CAIE] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 mai (Nr 5). – P. 3.
57. **Chirilă, Maria.** O ploaie de cărți : [despre poeta Renata Verejanu] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 ian. (Nr 1). – P. 3.
58. **Ciobanu, Raisa.** 125 de destine : [lansarea volumului *Personalități de viță moldavă. 125 destine*, aut. Gheorghe Baciu, la Filiala „Onisifor Ghibu” a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 22 iun. – P. 8.
59. **Cimpoi, Mihai.** Eminescu reunind eminescologii de azi : : [despre lucrările Congresului Mondial al Eminescologilor, Ediția a V-a, este menționat CAIE] // Florile dalbe. – 2017. – 12 ian. (Nr 2). – P. 2-3.
60. **Cimpoi, Mihai.** Mihai Cimpoi: „Cred în valori, în tradiție și în patrie” : [interviu cu acad. Mihai Cimpoi, se menționează activitatea CAIE] / consemnare: Liliana Popușoi // Moldova. – 2017. – Mai-Iun. – P. 25-29.
61. **Colțun, Gheorghe.** Clipe sacre în compania unui apostol : [despre lansarea volumului de sinteză *Mersul pe apă*, aut.: Aurelian Silvestru, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 23 febr. – P. 5.
62. **Constantinov, Valentin.** [Noi informații cu privire la mediul de formare intelectuală a lui Bogdan Petriceicu Hasdeu](#) // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3. – P.
63. **Crudu, Dumitru.** Chipul poeziei tinere de azi : [pref.] // Opt. - Chișinău, 2017. - P.
64. **Crudu, Dumitru.** Din volumul în lucru („Poezii verzi”) // Vatra. – 2017. – Nr 3/4 . – P. 72-81 .
65. **Crudu, Dumitru.** Dumitru Crudu: Îmi pun problema ca în multe piese acțiunea să aibă loc la Chișinău! : [interviu cu Dumitru Crudu, dramaturg] / consemnare: Larisa Ungureanu // Ungureanu Larisa. Chișinăul în teatru. – Chișinău, 2017. – P. 30-38.
66. **Crudu, Dumitru.** O carte despre supraviețuitorii războiului din Afganistan : [rec. la cartea *Afganii* de Alexandru Vakulovski] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 180-181.
67. **Cîssa, Lidia.** Lansarea a două cărți în limba bulgară de valoare [desfășurată la Biblioteca „Hristo Botev”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
68. **Dabija, Elena.** Acad. Mihai Cimpoi cu daruri pentru Centrul Academic Internațional Eminescu : [despre donația de carte eminesciană din partea acad.] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 ian. (Nr 1). – P. 3.
69. **Dabija, Elena.** Chișinăul citește : [despre lansarea Programului „Chișinăul citește” și întâlnirea cu scriitorul Ianoș Țurcanu la CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 mai. (Nr 5). – P. 1-2.
70. **Dabija, Elena.** Poezii de Mihai Eminescu în colecția „Opere fundamentale”: [prez. de carte din col. de doc. CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 iul. (Nr 6). – P. 2-3.
71. **Dabija, Elena.** Spiridon Vangheli la onorabila-i vârstă : [cătrec jubileul scriitorului] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.

72. **Dabija, Elena.** Tatăl lui Guguță : [despre omagierea scriitorului Spiridon Vangheli cu ocazia împlinirii a 85 de ani de la naștere] // *Ecoul Eminescu* . – 2017. – 1 mai. (Nr 5). – P. 1-2.
73. **Damaschin, Marina.** Biblioteca Nicolae Titulescu la 40 de ani : [sărbătoarea cu cărți și culoare organizată la cei 40 de ani de la fondarea Filialei N. Titulescu] // „a” Mic. – 2017. – Iul.-Aug. – P. 28.
74. **Don-Ciobanu, Lilia.** Micii cercetători ecologiști – promotori ai gândirii ecologice : [serviciul *Micii cercetători ecologiști* la Filiala „Ovidius”] // *BiblioPolis*. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
75. **Doreanu, Mircea.** Gândacul lui Kafka și gândacul de proximitate : [rec. la cartea: Dumitru Crudu. *Salutări lui Troțki*, Editura „Univers”, București, 2016] // *Astra*. – 2017. – Nr 1/2. – P. 23.
76. **Duminică, Ivan.** Biblioteca „Hristo Botev” – un focar nestingherit al culturii bulgare în Chișinău : [istoria de succes] // *BiblioPolis*. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
77. **Duminică, Ivan.** Manifestări științifice organizate în anul 2017 de Societatea Științifică a Bulgarilor din Republica Moldova : [desfășurarea mesei rotunde *Profesorul Piotr Nedov – savantul și patriarhul renașterii naționale a bulgarilor basarabeni și a conferinței științifice 140 de ani de la începutul războiului ruso-turc (1877-1878) și bulgarii basarabeni* în cadrul Filialei „Hristo Botev”] / Ivan Duminică, Angela Olărescu // *Revista de Etnologie și Culturologie*. – 2017. – Vol. XXII. – P. 132-134.
78. **Dumitru Crudu, poet, dramaturg:** Omul săptămânii // *Timpul*. – 2017. – 3 mar. – P. 2.
79. **Fonari, Victoria.** Adevărul artistic: o semiotică a mitului în textul lui Victor Teleucă // *Viața Basarabiei*. – 2017. – Nr 2. – P. 21-26.
80. **Fonari, Victoria.** Ave viață ; Înfiptă în umerii tăi ; Ziua a început ; Plânge sufletul ; Dedal din secolul XXI : [poezii] // *Gând românesc*. – 2017. – Sept. (Nr 5 (299)). – P. 100-102.
81. **Fonari, Victoria.** Creația lui Emil Loteanu între poezie și regie // *Gând românesc*. – 2017. – Iul. (Nr 3 (297)). – P. 70-74 ; *BiblioPolis*. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
82. **Fonari, Victoria.** Fiecare are dreptul la suflet ; Gândurile bat în geamul așteptărilor ; Clepsidra ; Topirea timpului ; Lupa literelor : [poezii] // *Gând românesc*. – 2017. – Iul. (Nr 2 (296)). – P. 95-97.
83. **Fonari, Victoria.** Fragmentarea mitului și transformarea conștiinței // *Memorie axiologică și Weltanschauung*. – Iași, 2017. – P. 131-140.
84. **Fonari, Victoria.** *Hermeneutica mitului antic – de la înțelegere spre recunoaștere* // *Identità Europea e Alterità Nazionale. La Conferenza annuale scientifica internazionale del Facoltà di Lettere dell'Università Spiru Haret. Colection – Colana „Generazioni e diritti”*. – Milano : Rediviva Edizioni, 2017. – P. 275-285.
85. **Fonari, Victoria.** Elena Prus și identitatea literaturii universale ca spectacol interpretativ // *Analele Universității „Spiru Haret”. Seria Filologie. Limbi și literaturi străine*. – București, 2017. – P. 209-212.
86. **Fonari, Victoria.** Lirica lui Emil Loteanu // *Universitatea de Stat din Moldova*. – 2017. – 27 ian. (Nr 6 (184)). – P. 4.
87. **Fonari, Victoria.** Lirica lui Emil Loteanu: mitul omului creator cu amprente stelare // „Știință, educație, cultură”, conferința științifico-practică internațională (Kompat). – Vol. II. – Comrat, 2017. – P. 60-62.
88. **Fonari, Victoria.** Litografia lui Oedip din Sibiu pe scena Teatrului Național „M. Eminescu” // *Literatura și arta*. – 19 oct. – P. 6.
89. **Fonari, Victoria.** Lumina tăcerii în poezia lui Vasile Romanciuc // *Revista Literară*. – 2017. – Nr 10. – P. 19.
90. **Fonari, Victoria.** Maestrul Eugen Doga și valsul secolului // *Gând românesc*. – 2017. – Noiembrie. (Nr 7 (301)). – P. 111-116.
91. **Fonari, Victoria.** Mătasea din cioburi de lumină ; Mușcăturile tăcerii ; Senzorialii ; run(d)a ; vela de piatră ; Pușculița de amintiri ; Aripile limbii române ; Antisacrificare : [poezii] // *Detectiv cultural (București)*. – 2017. – Febr. – P. 20-21.

92. **Fonari, Victoria.** Misterul sonetelor lui Lucian Strochi // *Literatura și arta.* – 2017. – 5 ian. – P. 8.
93. **Fonari, Victoria.** Nina Slutu-Soroceanu și Catedrala din versuri : [referințe critice] // *Rodul cuvintelor.* Nina Soroceanu. – Chișinău, 2017. – P.111-114.
94. **Fonari, Victoria.** Nisipul descalificat ; Mărțișor de cărțișor ; Coloanele ; Privirea ; În albatros peste Marea Egee : [poezii] // *Gând românesc.* – 2017. – Iul. (Nr 3 (297)). – P. 89-93.
95. **Fonari, Victoria.** Poesis // *Viața Basarabiei.* – 2017. – Nr 4 (44). – P. 90-95.
96. **Fonari, Victoria.** Poezii // *Literatura și arta.* – 2017. – 5 mar.
97. **Fonari, Victoria.** Poezii: Poezia la Iași – 2016 ; Dincolo de leduri ; Îmi place // *Gând românesc.* – 2017. – Mai (Nr 1 (295)). – P. 102-104.
98. **Fonari, Victoria.** Reveria esențelor în picturile Gutierei Prodan // *Gând românesc.* – 2017. – Aug. (Nr 4 (298)). – P. 83-86.
99. **Fonari, Victoria.** Seceta roșie: impresii conjugate cu rezonanțe cathartice // *Moldova.* – 2017. – Noiem.-Dec. – P. 52-55.
100. **Fonari, Victoria.** Tăcerea lui V. Romanciuc în conotații heideggeriene // Conferința științifică cu participarea internațională *Integrare și inovare* 1 noiembrie 2017. – Chișinău, 2017. – P. 37-41.
101. **Fonari, Victoria.** The Raven's Myth in Literary Reverberations // *Mythology and Folklore. Myth, symbol, and ritual : elucidatory paths to the fantastic unreality.* – Vol. II. – București, 2017. – P. 313-427.
102. **Fonari, Victoria.** Traseul lui *Oedip* din Sibiu la Chișinău // *Viața Basarabiei.* – 2017. – Nr 4 (44). – P. 120-122.
103. **Fonari, Victoria.** Un omagiu poetului cu amprente stelare Emil Loteanu // *Argeș.* – 2017. – Dec. (Nr 12 (414)). – P. 4.
104. **Fonari, Victoria.** Versuri // *Gând românesc.* – 2017. – Oct. (Nr 6 (300)). – P. 132-134.
105. **Gamarța, Lilia.** Vara – la Filiala „Ștefan cel Mare” : [Programul estival *Rucsacul de vacanță* desfășurat la Filiala „Ștefan cel Mare” a BM „B.P. Hasdeu”] // *Făclia.* – 2017. – 14 iul. – P. 9.
106. **Ganenco, Alexandru.** Din interiorul documentelor secrete : [65 de ani de la nașterea lui Alexandru Moraru, istoric, bibliotecar la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] / Alexandru Ganenco, Victor Ladaniuc // *Literatura și arta.* – 2017. – 26 oct. – P. 3.
107. **Gherman, Viorica.** *Ars Adolescentina* face loc printre proză și poezie : [Concursul Rep. de creație *Ars adolescentina*, desfășurat la Filiala „Ovidius”] // *Univers Pedagogic Pro.* – 2017. – 9 febr. – P. 8.
108. **Ghimpu, Natalia.** „Rucsacul de vacanță”– 2017 în așteptarea admiratorilor săi : [totalurile programului estival „Rucsacul de vacanță” 2017 la Filiala „L. Rebreanu”] // *Univers Pedagogic Pro.* – 31 aug. – 2017. – P. 8.
109. **Greco, Alexandru.** Alexandru Greco: Suntem un teatru al orașului, ne mândrim cu acest oraș și luăm piese despre Chișinău în spectacolele pe care le montăm : [interviul cu Alexandru Greco, directorul artistic al Teatrului Naț. „Satiricus I.L. Caragiale”] / consemnare: Larisa Ungureanu // Ungureanu Larisa. Chișinăul în teatru. – Chișinău, 2017. – P. 12-21.
110. **Green, Harrow.** Planificarea unei biblioteci de succes sau o arhivă / trad. de Daniela Gorincioi // *BiblioPolis.* – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 77-80.
111. **Grosu, Lidia.** Apostolii nu mor în nepăsări (În memoria Doinei și a lui Ion Aldea-Teodorovici) : [versuri] / Lidia Grosu // *Literatura și arta.* – 2017. – 26 oct. – P. 7.
112. **Grosu, Lidia.** Cercetătorul Ghenadie Râbacov : „Caiete de traductologie” / Lidia Grosu // *Făclia.* – 2017. – 3 mar. – P. 10.

113. **Grosu, Lidia.** Cultivarea frumosului la școala marilor valori : [despre întâlnirea studenților cu scriitorii români Liviu Pendefunda și Alex Cetățeanu] / Lidia Grosu // Ziarul Universitatea de Stat din Molodva. – 2017. – 27 iun. – P. 7.
114. **Grosu, Lidia.** În defileul așteptărilor frustrate ; Mă-mpiedic iar de clipa neuitării ; Ecoul cântecului meu ; Spre scrânciobul copilăriei ; Pescar de fascinații m-angajez ; Pe bicicleta orelor de veghe (Dedicată pictoriței Iulia Cârchelan) ; Din toamne primăvara mi-o descos ; În criză de minți se mai tulbură ape... ; La margini pure de eternitate ; Mama mea de veacuri, Românie Mare... ; Regină peste alchimii... : [versuri] / Lidia Grosu // Literatura și arta. – 2017. – 5 oct. – P. 5.
115. **Grosu, Lidia.** Întâlnire de suflet cu oameni de suflet la Universitatea de Stat din Moldova: [despre poeții Alex Cetățeanu și Liviu Pendefunda] / Lidia Grosu // Destine literare (Canada). – 2017. – Mai-Aug. – P. 128-129.
116. **Grosu, Lidia.** Poeme de atenuat durerea : [despre cartea *Poeme de citit bătrânețea* de Gheorghe Calamanciuc, lansată în cadrul Cenaclului IDEAL] / Lidia Grosu // Literatura și arta. – 2017. – 22 iun. – P. 8.
117. **Grosu, Lidia.** Poeta Alina Trofim: „Lumini din umbre”: [despre creația poetei Alina Trofim] / Lidia Grosu // Făclia. – 2017. – 3 mart. – P. 10.
118. **Grosu, Lidia.** Poetul Alex Cetățeanu: „De la Herodot cetire”: [despre cartea *De la Herodot cetire* a scriitorului, poetului, publicistului Alex Cetățeanu, directorul fondator al rev. românești din diasporă *Destine literare*, Canada] / Lidia Grosu // Literatura și arta. – 2017. – 4 mai. – P. 4.
119. **Grosu, Lidia.** Poetul Alex Cetățeanu – „De la Herodot cetire”: [despre creația poetului Alex Cetățeanu] / Lidia Grosu // Revista Apollon (România). – 2017. – Febr. – P. 34; Revista Boem@ – 2017. – Febr. – P. 11-12.
120. **Grosu, Lidia.** Poetul Alexei Mateevici – un coordonator al vervei întru repatrierea creștinătății simțirii : [despre creația poetului Alexei Mateevici] / Lidia Grosu // Dor de Basarabia. – 2017. – Mai. – P. 9.
121. **Grosu, Lidia.** Poezia Dianei Sava Daranuța – „Spre lumi de noi clădite, eternă-i căutarea”: [despre creația poetei Diana Sava Daranuța] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Oct. – P. 119-124.
122. **Grosu, Lidia.** Poezia lui Nicholas Andronesco – o sugestie la inventarierea energiilor: [despre creația poetului Nicholas Andronesco] / Lidia Grosu // Destine literare (Canada). – 2017. – Ian./Apr. – P. 123-124
123. **Grosu, Lidia.** Poezia lui Petre Rău: un răsărit în care un există apus: [despre creația filosofului Petre Rău] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Mar. – P. 106-111.
124. **Grosu, Lidia.** Poezia lui Petre Rău: un răsărit în care nu există apus: [despre creația lui Petre Rău] / Lidia Grosu // Destine literare (Canada). – 2017. – Mai-Aug. – P. 125-128; Revista Boema – 2017. – Iun. – P. 16-18.
125. **Grosu, Lidia.** Prin friguri, căldura...: [eseu, meditații asupra existenței] / Lidia Grosu // Ziarul Universitatea de Stat din Molodva. – 2017. – 21 febr. – P. 1.
126. **Grosu, Lidia.** Prin friguri, căldura...: [eseu-meditații asupra existenței] / Lidia Grosu // Revista Boema – 2017. – Apr. – P. 18.
127. **Grosu, Lidia.** Reîntregiri spirituale : [în luna septembrie și octombrie la Filialele „Alba Iulia”, „Liviu Rebreanu”, „Ștefan cel Mare” și Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu” au fost organizate mai multe lansări de carte apărute la Editura „Gens Latina” din orașul Alba Iulia] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 12 oct. – P. 5.
128. **Grosu, Lidia.** Scriitorul Virgile Șerbu Cisteianu – un om al bibliotecii și al scrisului : [despre scriitorul, filosoful și editorul Virgile Șerbu Cisteianu din Alba Iușlia, România] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Mai. – P. 111-114.
129. **Grosu, Lidia.** Suflet cu titlu de avere : [despre poetul, publicistul, omul de cultură Serafim Belicov – la cea de-a 70-a aniversare] / Lidia Grosu // Literatura și arta. – 2017. – 16 mart. – P. 5.
130. **Grosu, Lidia.** Teluric și celest într-un „amurg cu ninsori de stele”: [rec. la cartea „Amurg cu ninsori de stele”, de scriitorul George Călin] / Lidia Grosu // Revista Apollon (România). – 2017. – Dec. – P. 15.
131. **Grosu, Lidia.** Tentația filosofică a „minții fără spațiu” : [despre creația poetică a filosofului Virgil Șerbu Cisteianu] / Lidia Grosu // Literatura și arta. – 2017. – 30 mart. – P. 5.

132. **Grosu, Lidia.** Un explorator al cerescului din suflet : [despre artistul Ducu Bertzi] / Lidia Grosu // Literatura și arta. – 2017. – 14 dec. – P. 5.
133. **Grosu, Lidia.** Unde-i prorocul despre care ne vorbea Alexei Mateevici? / Lidia Grosu // Făclia. – 2017. – 23 iun. – P. 1.
134. **Grosu, Lidia.** Versuri // Lacrimi pentru nemurire. Simpoz. Intern., ed. a 2-a, 27-29 oct. 2017 // București, 2017. – P.165-180.
135. **Grosu, Lidia.** Versuri // Doina și Ion Aldea-Teodorovici. Două inimi gemene // Chișinău, 2017. – P-31.
136. **Grosu, Lidia.** Premiul I. Versuri // În: Toamna la Apollon. Antologie concurs. Festivalul Internațional- poezie și proză scurtă, // București: Ro.cart, 2017. – 288 p. // P-165-18
137. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Ian. – P. 140-144.
138. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Febr. – P. 73-75.
139. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Mar. – P. 130-132.
140. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Iun. – P. 96-97.
141. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Sept. – P. 117-119.
142. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Oct. – P. 117-118.
143. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – noiembrie – P. 129-132.
144. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Gând Românesc. – 2017. – Dec. – P. 26, 112-116.
145. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Boema – 2017. - martie – P. 34.
146. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Boema – 2017. – Febr. – P. 31.
147. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Boema – 2017. - Mai – P. 18.
148. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Apollon., România– 2017. – Mar. – P. 18.
149. **Grosu, Lidia.** Versuri : [din creația Lidiei Grosu] / Lidia Grosu // Revista Apollon., România– 2017. –Oct. – P. 6.
150. **Hadârcă, Natalia.** Numărătoarea inversă până la Centenarul Unirii a început cu lansarea unor cărți de excepție la Chișinău : [la Filiala „Onisifor Ghibu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
151. **Harjevschi, Mariana.** Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 140 de ani de la înființare // „a” Mic. – 2017. – Nr 11. – P. 3.
152. **Harjevschi, Mariana.** Bicicletele promovează... serviciile bibliotecilor // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
153. **Harjevschi, Mariana.** Chișinăul și marea scenă : [cuv. introd.] // Ungureanu Larisa. Chișinăul în teatru. – Chișinău, 2017. – P. 5-6.
154. **Harjevschi, Mariana.** 2016 – un an care ne inspiră încredere : [discurs rostit pe 7 martie 2017, în cadrul ședinței de totalizare a activității Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în anul precedent] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 81-94.
155. **Harjevschi, Mariana.** Labirintul benevol al lui Iulian Filip : [pref.] // Harjevschi Mariana. Iulian Filip: balanța Vărsătorului, vederea Mergătorului. – Chișinău, 2017. – P. 9-10.
156. **Harjevschi, Mariana.** Mesaj de Ziua bibliotecarului // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.

157. **Harjevschi, Mariana.** Rolul transformator al bibliotecilor în procesul de educație civică (rezultatele studiului efectuat de expertul dr. Mariana Harjevschi) // Rolul bibliotecilor în procesul educației civice. – Chișinău, 2017. – P. 10-36.
158. **Harjevschi, Mariana.** Străzile vorbesc – biblioteca comunică : [cuv. introd.] // Chișinău: Străzi, bulevarde, piețe, parcuri: ghid enciclopedic. – Chișinău, 2017. – P. 9-11.
159. **Harti, Vera.** Chipul lui Eminescu pe monede și bancnote: [despre imaginea poetului în numismatică] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 febr. (Nr 2). – P. 3.
160. **Ioanide, Dumitru.** Templu al culturii și spiritualității: 10 ani de la inaugurarea Bibliotecii „Liviu Rebreanu” din Chișinău // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 23 noiem. – P. 8 ; Literatura și arta. – 2017. – 23 noiem. – P. 6.
161. **Ion Borș** (10.07.1958-14.12.2016) : [în memoriam] // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 21 apr. – P. 6. – Semnat: Colegii de la Biblioteca „Ovidius”.
162. **Javelea, Svetlana.** Concursul de lectură „Bătălia cărților” (Ediția a II-a) // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 109-111.
163. **Jelescu, Petru.** Adolescentul merge după soare : [cartea *Adolescentul merge după soare*, Chișinău, 2016, lansată la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 5 ian. – P. 6.
164. **Jioară, Mariana.** Dăruire de o viață : [lansarea volumului *Drumul lung către noi înșine* de Ion Ungureanu la Filiala „Onisifor Ghibu” a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 23 noiem. – P. 4.
165. **Jioară, Mariana.** La taifas cu Doamna Toamnă... : [lansarea cărții *Toți trandafirii lumii*, autor Elena Tamazlăcaru la Filiala „Alba Iulia” a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 5 oct. – P. 6.
166. **Jioară, Mariana.** Triumful speranței – iubirea : [lansarea volumului de sinteză *Mersul pe apă*, aut.: Aurelian Silvestru, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 23 febr. – P. 5.
167. **Josu, Nina.** Veșnicia noastră – Eminescu : [comemorarea la CAIE a poetului național, Mihai Eminescu la cei 128 de ani de la trecerea în eternitate] // Literatura și arta. – 2017. – 22 iun. – P. 5.
168. **Juc, Liliana.** „Rucsacul de vacanță” 2017 la Filiala „Târgoviște,” // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
169. **Juc, Liliana.** Servicii moderne de bibliotecă: aspecte practice : [cazul Filialei „Târgoviște”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
170. **Kulikovski, Lidia.** Activitatea științifică și de cercetare în anul 2016 [la Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 95-103.
171. **Kulikovski, Lidia.** Aprecieri : [Vlad Pohilă] // Pohilă Vlad. Elogiu lecturii : editoriale din revista BiblioPolis. – Chișinău, 2017. – P. 272.
172. **Kulikovski, Lidia.** Bibliografia vie (Metodologie de organizare și desfășurare) // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 36-38.
173. **Kulikovski, Lidia.** Biblioteca modernă. Glosar de termeni uzuali (I) / Lidia Kulikovski, Oleg Bursuc, Denis Ganea // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
174. **Kulikovski, Lidia.** Biblioteca modernă. Glosar de termeni uzuali (II) / Lidia Kulikovski, Oleg Bursuc, Denis Ganea // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
175. **Kulikovski, Lidia.** Cricova o construcție umană seculară: [cuv. introd.] // Orașul Cricova în ascensiune continuă : Monogr. – P. 8-9.
176. **Kulikovski, Lidia.** Cuvânt către cititor // Kulikovski Lidia. Glosar de termeni uzuali / Kulikovski Lidia, Bursuc Oleg, Ganea Denis. – Chișinău, 2017. – P. 7-9.

177. **Kulikovski, Lidia.** Expoziția via (Metodologie de organizare și desfășurare) // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 32-35.
178. **Kulikovski, Lidia.** Mihai Cimpoi are un viitor mai mare ca trecutul : [studiu introductiv] // Mihai Cimpoi: Monogr. bibliogr. – Chișinău, 2017. – P. 30-32.
179. **Kulikovski, Lidia.** Premise de a ne cunoaște [recenzie la volumul Știați că? Caleidoscop enciclopedic] // Manea-Cernei E. Frumosul ca liant al Timpului. – Chișinău, 2017. – P. 295-298.
180. **Kulikovski, Lidia.** Rolul transformator al bibliotecilor în procesul de educație civică (cercetare realizată de conf. univ., dr. Lidia Kulikovski) // Rolul bibliotecilor în procesul educației civice. – Chișinău, 2017. – P. 37-78.
181. **Kulikovski, Lidia.** Săptămâna creativității și inovației la BM „B.P. Hasdeu”, ediția 2017 (totaluri prealabile) // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
182. **Kulikovski, Lidia.** Știință, mirodenii, plante medicinale, condimentare și gastronomie [rec. la volumul „Miracolul terapeutic al plantelor condimentare”] // Manea-Cernei E. Frumosul ca liant al Timpului. – Chișinău, 2017. – P. 323-328.
183. **Kulikovski, Lidia.** Viața noastră e ceea ce facem noi din ea : [post.] // Harjevschi Mariana. Iulian Filip: balanța Vărsătorului, vederea Mergătorului. – Chișinău, 2017. – P. 289-292.
184. **La bibliotecă** nu doar pentru cărți : [serviciul pe tabletă, *Jocul de dame – gimnastică pentru minte*, desfășurat la Filiala Maria Drăgan] // „a” Mic. – Oct. – P. 3. – Semnat: Cor. „a” Mic.
185. **Lastreto, Rodrigo.** Rețele sociale, noile aliate ale bibliotecilor / trad. din limba spaniolă de **Daniela Gorincioi** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 44-46.
186. **Lozinschi, Viorica.** O abordare teoretico-praxiologică a imaginii instituționale a bibliotecii : [studiu de caz la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
187. **Lucrările deținătorilor**, expuse la bibliotecă : [în perioada 30 mar.–1 apr. 2017, la BM „B.P. Hasdeu” are loc expoziția cu vânzare în cadrul proiectului *Eforturi comune pentru un acces mai bun la serviciile psiho-sociale și medicale în penitenciarele din Moldova*] // Ziarul de gardă. – 2017. – 30 mar. – P. 24.
188. **MacDonald, Lesley.** O călăuză cu viziune [Canadian National Institute for the Blind, Toronto, Canada] / trad. de **Stela Goreaci** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 64-68.
189. **Manea-Cernei, E.** Omul – Stea (Gânduri despre Doamna dr. Lidia Kulikovski, conf. univ.) // Manea-Cernei E. Frumosul ca liant al Timpului. – Chișinău, 2017. – P.36-37.
190. **Manea-Cernei, Eugenia.** Sub cerul poeziei creștine a lui Valeriu Rață : [recenzie la cartea *Cu Dumnezeu în fiecare zi*, aut. Valeriu Rață] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 173-175.
191. **Marcu, Emilian.** Doctorul de suflet : [lansarea volumului de sinteză *Mersul pe apă*, aut. Aurelian Silvestru, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 23 febr. – P. 5.
192. **Marquina, Julián.** Abilitățile bibliotecarilor utile în 2020 / trad. din limba spaniolă de **Daniela Gorincioi** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 44-46.
193. **May, Francine.** Metode de susținere a utilizării spațiilor publice în biblioteci / trad. de **Adrian Vladica** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 55-63.
194. **Mărgărit, Iulia.** În slujba cărții și a culturii „Cetatea BiblioPolis” din Chișinău și slujitorii ei : [despre revista „BiblioPolis”, publicație a BM „B.P. Hasdeu”] // Pohilă Vlad. Elogiu lecturii : editoriale din revista „BiblioPolis”. – Chișinău, 2017. – P. 267-271.
195. **Mihail, Zamfira.** [Aprecieri: Vlad Pohilă] // Pohilă Vlad. Elogiu lecturii : editoriale din revista „BiblioPolis”. – Chișinău, 2017. – P. 272-273.

196. **Moraru, Alexandru.** Conferința științifică *Moștenirea operei hasdeiene* din perspectivele actualității [desfășurată la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 134-135.
197. **Moraru, Alexandru.** Fiu de țăran – colonel, editor și publicist [Alexandru Ganencu] // Literatura și arta. – 2017. – 2 febr. – P. 5.
198. **Moraru, Alexandru.** Introducere : [Conf. șt. *Mareșalul Antonescu în istorie și istoriografie*, desfășurată la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Materialele Conferinței Științifice „Mareșalul Antonescu în istorie și istoriografie”. – Chișinău, 2017. – P. 3-8.
199. **Moraru, Alexandru.** Mareșalul Antonescu în documentele de arhivă de la Chișinău // Materialele Conferinței Științifice „Mareșalul Antonescu în istorie și istoriografie”. – Chișinău, 2017. – P. 36-46.
200. **Moraru, Stela.** Memoria și educația despre Holocaust // Наш голос. – 2017. – № 16. – С. 6.
201. **Moroșanu, Andrei.** Revenire : [lansarea volumului de sinteză *Mersul pe apă*, aut. Aurelian Silvestru, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 23 febr. – P. 5.
202. **Movilă, Lica.** „Cercei de cireșe” și alte poezii : [despre întâlnirea la CAIE a elevilor de la Gimnaziul „Nicolae Costin” cu scriitorul Ion Anton] // Florile dalbe . – 2017. – 1 sept. (Nr 25). – P. 3-4.
203. **Movilă, Lica.** Încă un drum spre carte și cunoaștere : [discuție-dezbatere pe marginea romanului „Alina” semnat de Ion Anton la CAIE cu liceenii de la Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân”] // Florile dalbe . – 2017. – 1 sept. (Nr 25). – P. 3-4.
204. **Movilă, Lica.** O vizită cu surprize : [despre întâlnirea la CAIE a liceenilor de la Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân” cu scriitorul Ion Anton] // Florile dalbe . – 2017. – 26 oct. (Nr 32). – P. 3.
205. **Movilă, Lica.** Sărbătoare la Casa Cărților : [activitatea Filialei Nicolae Titulescu la cei 40 de ani de la fondare] // Florile dalbe. – 2017. – 15 iun. – P. 4.
206. **Munteanu, Liuba.** Cărțile renasc primăvara : [lansarea volumelor *Constelația Lyrei*, aut. Lilia Calancea; *Amurgul tăcerii* de Natalia Pântea; *Suflete pereche*, aut. Ana Onică, la Biblioteca Centrală] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 121-124.
207. **Munteanu, Liuba.** E-serviciile la un click distanță : [trainingurile desfășurate la Biblioteca Centrală privind e-serviciile] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
208. **Munteanu, Liuba.** Europa mai aproape : [discuția-dezbatere *Ziua Europei: perspectivele Republicii Moldova de integrare în UE*, desfășurată la Biblioteca Centrală] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
209. **Munteanu, Liuba.** Eugen Doga – 80 de primăveri : [omagierea compozitorului Eugen Doga la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 104-108.
210. **Muntean, Liuba.** Ion Vatamanu – atât de mult al pământului : [medalion literar-artistic cu genericul *Poezia lui Ion Vatamanu sub semnul idealului*, desfășurat la Biblioteca Centrală] / Liuba Munteanu, „Vera Cătană” // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
211. **Nechit, Irina.** Cel mai bun volum de proză scurtă „Moartea unei veverițe” de Dumitru Crudu. Topuri. Cultură -2017 // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 29 dec.
212. **Nechit, Irina.** O literatură foarte tânără, pentru cititorii de pe ambele maluri : [se menționează lansarea seriei de antologii *Literatura din Basarabia. Început de secol XXI* la Filiala „Onisifor Ghibu” a BM „B.P. Hasdeu”] // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 15 dec. – P. 10.
213. **Nosii, Inga.** Aurelian Silvestru ne învață „Mersul pe apă” : [lansarea volumului de sinteză *Mersul pe apă*, aut. Aurelian Silvestru, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Ziarul de gardă. – 2017. – 23 febr. – P. 24.

214. **Olărescu, Angela.** Biblioteca „Hristo Botev” a sărbătorit un frumos jubileu [25 de ani de la fondare] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 112-115.
215. **Olărescu, Angela.** Biblioteca „Hristo Botev” în an jubiliar // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 32-35.
216. **Olărescu, Angela.** Conferința științifică „Lupta pentru eliberarea și independența Bulgariei” : [conf. s-a desfășurat la 22 septembrie, la Filiala „Hristo Botev”] / Angela Olărescu, Ivan Duminică // Realități culturale. – 2017. – Nr 10. – P. 18-19 ; BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
217. **Olărescu, Angela.** Conferința științifică: 140 de ani de la începutul războiului ruso-turc (1877-1878) și bulgarii basarabeni : [desfășurată la Biblioteca „Hristo Botev”] / Angela Olărescu, **Ivan Duminică** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
218. **Olărescu, Angela.** Conferința științifico-practică dedicată revoltelor bulgarilor din Brăila (1841-1843) / Angela Olărescu, Ivan Duminică // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 128-130.
219. **Olărescu, Angela.** Lansare de carte „Coloniile bulgarilor în Basarabia (1774-1856)” : [la Filiala „Hristo Botev”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
220. **Olărescu, Angela.** Lansare de carte: *Orașul Cricova în ascensiune continuă* : [desfășurată la Biblioteca Publică Cricova] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. ; Realități culturale. – 2017. – Nr 12. – P. 20-22.
221. **Olărescu, Angela.** Lansarea enciclopediei despre personalități bulgare la Biblioteca „Hristo Botev” // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
222. **Olărescu, Angela.** Maria Velicsar – promotor al valorilor culturale : [despre viața și activitatea Mariei Velicsar] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
223. **Olărescu, Angela.** O nouă carte de istorie a bulgarilor basarabeni : [despre cartea „Coloniile bulgarilor în Basarabia (1774-1856)”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
224. **Olărescu, Angela.** O vizită de studiu în România cu amintiri frumoase : [vizita de lucru a bibliotecarilor din Rep. Moldova efectuată cu susținerea Programului Novateca] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 52-54.
225. **Olărescu, Angela.** „Petru Nedov – un savant bulgar din domeniul științei în Moldova” [despre masa rotundă desfășurată la Biblioteca „Hristo Botev”] / Angela Olărescu, **Ivan Duminică** // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
226. **Olărescu, Angela.** Serviciul „Българско огнище” la Biblioteca „Hristo Botev” : [despre experiența Serviciului „Българско огнище” în format Ignite] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
227. **Olărescu, Angela.** Succes în activitatea de advocacy : [istorie de succes] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1.
228. **Onciu, Parascovia.** Prin fraze puține, spunea mult : [In memoriam Constantin Tănase] // Timpul. – 2017. – 27 oct. – P. 16.
229. **Ostășevschi, Ana.** ABC la Biblioteca „Ovidius”: o zi de neuitat pentru copii : [întâlnirea scriitoarei Angela Chicu cu cititorii Filialei „Ovidius” a BM „B.P. Hasdeu”] // Vocea poporului. – 2017. – 5 mai. – P. 9.
230. **Ostășevschi, Ana.** Biblioteca „Ovidius”, spațiu deschis pentru voluntari : [Serviciu *Chimia distractivă* desfășurat la Filiala „Ovidius” a BM „B.P. Hasdeu”] // Vocea poporului. – 2017. – 3 mar. – P. 8.
231. **Ostășevschi, Ana.** Curcubeul din *Rucsacul de vacanță* : [program desfășurat la Filiala „Ovidius”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
232. **Ostășevschi, Ana.** Experimentele prind viață la Biblioteca „Ovidius” : [Serviciul *Chimia distractivă* desfășurat la Filiala „Ovidius” a BM „B.P. Hasdeu”] // Vocea poporului. – 2017. – 14 apr. – P. 10.

233. **Ostășevschi, Ana.** Un nou serviciu la Biblioteca „Ovidius” : [serviciu nou de bibliotecă *Cine sunt eu?*] // Vocea poporului. – 2017. – 23 iun. – P. 9.
234. **Ostășevschi, Ana.** Emoții legănate pe val de Dunăre : [participarea la cea de-a VII-a ediție a Simpozionului național *Mijloace moderne de atragere a publicului în biblioteci*, 30-31 mai desfășurat la Brăila, România] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
235. **Păsat, Dumitru.** Proverbele – frânturi ale sistemului filosofic blagian : [interview cu scriitorul Dumitru Păsat] / consemnare: Angela Zelinschi // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 2 febr. – P. 3.
236. **Pilchin, Maria.** De la Alecsandri la „eroii” Tiraspolului: aproape trei metri // Contrafort. – 2017. – Ian.-Febr. – P. 23.
237. **Pilchin, Maria.** De la Emma Bovary la Emma Zunz (ancheta revistei) // Luceafărul de dimineață (București). – 2017. – Nr 3. – P. 11.
238. **Pilchin, Maria.** De la poezia realității la realitatea poeziei // Scriptor (Iași). – 2017. – Nr 7/8. – P. 18-20.
239. **Pilchin, Maria.** Literatura – un depozitar de memorie culturală : [Materialele Conferinței Internaționale „Timpuri și spații ale memoriei europene” (ediția a V-a), Chișinău, 27-28 mai 2016, USM] / Maria Pilchin, T. Ciocoi // Timpuri și spații ale memoriei europene. – Chișinău : CEP USM, 2017. – P. 20-21.
240. **Pilchin, Maria.** Literatura sub semnul lui *Funes cel ce nu uită* : [Materialele Conferinței Internaționale „Timpuri și spații ale memoriei europene” (ediția a V-a), Chișinău, 27-28 mai 2016, USM] // Timpuri și spații ale memoriei europene. – Chișinău : CEP USM, 2017. – P. 243-249.
241. **Pilchin, Maria.** Poezia de după jocul morții // Scriptor (Iași). – 2017. – Nr 5/6. – P. 93-94.
242. **Pilchin, Maria.** Radicalitate și nuanță // Luceafărul de dimineață (București). – 2017. – Nr 2. – P. 5.
243. **Pilchin, Maria.** Roza și câteva poeme teogonice // Luceafărul de dimineață (București). – 2017. – Nr 5. – P. 15.
244. **Pilchin, Maria.** Să coborâm de pe tocuri! : [postf.] // Cum citesc bărbații cărțile femeilor. – Iași, 2017. – P. 129-134.
245. **Pîslaru, Natalia.** Cât de mult contează EDUCAȚIA? : [Atelierul *Reflecții asupra perspectivei educaționale a Republicii Moldova. Colaborarea cu mass-media* desfășurat în incinta Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 26 ian. – P. 2, 3.
246. **Plăieșu, Raisa.** Agenda de duminică a Cenaclului literar-creștin *Cuvântul* al Mănăstirii *Sf. Ap. Andrei* : [desfășurarea Cenaclului la Filiala „Târgoviște”] // Izvorul credinței. – 2017. – Oct. – P. 2 ; Noiem. – P. 4.
247. **Plăieșu, Raisa.** Lumina sărbătorilor de iarnă : [reflecții pe baza ședinței Cenaclului lit.-creștin *Cuvântul* la Filiala „Târgoviște”] // Florile dalbe. – 2017. – 12 ian. – P. 2-3.
248. **Pohilă, Vlad.** Actrița Ninela Caranfil în oglinda unui volum pentru urmași (În loc de postfață) / Vlad Pohilă, Valeriu Rață // Caranfil Ninela. Bărbații din viața mea. – Chișinău, 2017. – P. 245-252.
249. **Pohilă, Vlad.** Deschizând ușa din fața casei (În loc de prefață) // Pohilă Vlad. Elogiu lecturii : editoriale din revista BiblioPolis. – Chișinău, 2017. – P. 5-9.
250. **Pohilă, Vlad.** Dreptul la nume, dar și la renume : [recenzie la volumul lui N. Roibu – *Dreptul la nume*] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
251. **Pohilă, Vlad.** La centenarul „reginei romanțelor românești” [Ioana Radu] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 146-148.
252. **Pohilă, Vlad.** O actriță dragă, printre oameni dragi (În loc de prefață) // Caranfil Ninela. Bărbații din viața mea. – Chișinău, 2017. – P. 9-13.

253. **Pohilă, Vlad.** Pe trepte în urcuș, la strâns de adevăruri risipite... [recenzie la cartea *Adevărul, Risipitul...* de Grigore Cotruță] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
254. **Pohilă, Vlad.** Să nu uităm nicicând de Mioara Avram // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 149-152.
255. [**Pohilă, Vlad.**]. Scriu despre biblioteci, pentru că e un subiect major // Pohilă Vlad. Elogiu lecturii : editoriale din revista BiblioPolis. – Chișinău, 2017. – P. 9-11. – Semnat: Autorul.
256. **Pohilă, Vlad.** Un lituanian, părinte al semioticii: Algirdas Julius Greimas // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 153-155.
257. **Pohilă, Vlad.** Vibrații lirice pentru salvagardarea naturii : [pref.] // Rață Valeriu. Vibrații ecologice. – Chișinău, 2017. – P. 5-11.
258. **Pohilă, Vlad.** Un brașovean, poate cel mai mare grafician din lume [Freidrich von Bomches (1916-2010)] // Literatura și arta. – 2017. – 2 febr. – P. 8.
259. **Popa, Valentina.** Transformarea bibliotecilor din Republica Moldova în instituții comunitare (cazul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”) // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 2.
260. **Popa, Valentina.** Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Evaluarea serviciilor // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
261. **Popa, Victoria.** Învingătorii prin dragoste, credință și sacrificiu : [lansarea broșurii *Jurnal de călătorie: Expedițiile Memoriei 2016 în Siberia: provocări și rezultate* la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 16 iun. – P. 9.
262. **Prohin, Andrei.** Lumina cărții bulgare la Biblioteca „Hristo Botev” : [istoria de succes] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. Nr 3.
263. **Rață, Valeriu.** Avem cu ce ne mândri! : [lansarea a două volume *Profiluri basarabene* (colecția *Pagini despre Basarabia, Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința”, Chișinău, 2017*) de Gheorghe Bezviconi la Biblioteca Centrală] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
264. **Rață, Valeriu.** Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – tezaur de valori culturale al capitalei : [aniversarea a 140-a de la fondarea bibliotecii] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
265. **Rață, Valeriu.** Cuvânt despre antologie a liricii de detenție anticomunistă din spațiul românesc : [rec. la volumul *Antologia liricii de detenție anticomunistă din spațiul românesc, alcăt. Ilie Popa*] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 166-172.
266. **Rață, Valeriu.** Două volume sintetice ale conaționalului nostru din Odesa : [rec. la volumele *Одесса в европейском научном и культурном пространстве (XIX-XX вв.): документальные очерки și Университет длиною в жизнь. Путь историка*, aut. D.P. Ursu] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 182-186.
267. **Rață, Valeriu.** În discuție – cuvintele și linkurile : [lansarea volumului *Cuvinte și linkuri* de Elena Ungureanu, la Biblioteca Centrala] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
268. **Rață, Valeriu.** Mariana Harjevschi (Curriculum vitae) // Harjevschi Mariana. Iulian Filip: balanța Vărsătorului, vederea Mergătorului. – Chișinău, 2017. – P. 33-39.
269. [**Rață, Valeriu.**]. O veche pasiune – tema ecologică // Rață Valeriu. Vibrații ecologice. – Chișinău, 2017. – P. 12-14. – Semnat : Autorul.
270. **Rață, Valeriu.** Recenzia – o specie literar-publicistică tot mai cultivată de oamenii de litere : [recenzie la volumul *Desecarea cărții*, autor Vlad Pohilă] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
271. **Rață, Valeriu.** Romanul vieții și activității Sfântului Vasile cel Mare : [recenzie la romanul *Marele capadocian* de Ileana Toma] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
272. **Rață, Valeriu.** S-a călătorit odesitul basarabean care la sfârșitul vieții a revenit la românism : [in memoriam Dinu Ursu, istoric] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 195-197.

273. **Rață, Valeriu.** Șase nuvele de Lina Codreanu – o revelație : [recenzii] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 176-179.
274. **Răileanu, Elena.** Arici ; Vulturul ; Iepuri ; Să ardă ; Te aud ; Câini ; Mă întorc // Opt. - Chișinău, 2017.
275. **Răileanu, Vitalie.** Iulian Filip – arhitectul cuvintelor între cuvinte : [reperे critice] // Harjevschi Mariana. Iulian Filip: balanța Vărsătorului, vederea Mergătorului. – Chișinău, 2017. – P. 260-265.
276. **Răileanu, Vitalie.** Un panoramic al aparițiilor editoriale (XII) : [despre romanele lui Igor Volnițchi] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
277. **Răileanu, Vitalie.** Viața – examenul bonomiei // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
278. **Rogac, Raia.** Copiii citesc o carte cu Ianoș Țurcanu : [lansarea programului de lectură *Chișinăul citește* la Biblioteca Centrală și întâlnirea poetului Ianoș Țurcanu cu cititorii la Filiala „Ovidius” al BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 9 mar. – P. 8.
279. **Rogac, Raia.** Mitropolitul Gurie – operă zidită în destinul Basarabiei : [lansarea volumului cu același titlu la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 116-120.
280. **Rogac, Raia.** Triplă lansare de carte: Ninela Caranfil, Vlad Pohilă și Valeriu Rață // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
281. **Roibu, Nicolae.** [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău a marcat recent cea de-a 140-a aniversare] // Moldova: rev. – 2017. – Noiem.-Dec. – P. 38.
282. **Rotaru, Ciprian.** Artă regeneratoare de suflete : [concursul de poezie ARS-Adolescentina, desfășurat la Filiala „Ovidius” în parteneriat cu Radio-Moldova] // Literatura și arta. – 2017. – 11 mai. – P. 6.
283. **Rotaru, Ciprian.** Un concurs – recital poetic de zile mari : [concursul ARS-Adolescentina, etapa recital poetic cu genericul *Mesaje la sfârșit de mileniu* ce a fost dedicată creației poetului Arcadie Suceveanu cu prilejul aniversării a 65-a de la naștere la Filiala „Ovidius”] // Florile dalbe. – 2017. – 18 mai. – P. 2.
284. **Rusnac, Iov.** Savant al educației : [lansarea volumului *Mersul pe apă* de Aurelian Silvestru, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 6 iul. – P. 8.
285. **Sicorschi, Dina.** Cărțile care se scriu pentru copii : [întâlnirea poetului Titus Știrbu cu elevii Liceului Teoretic „Traian”, activitate organizată de Filiala „O. Ghibu”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 64, Nr 1. – P. 125-127.
286. **Șirbu, Vera.** Amintiri despre Eminescu : [prezentarea volumului Teodor Ștefanelli. Amintiri despre Eminescu din fondul de documente al CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 oct. (Nr 10). – P. 4.
287. **Șirbu, Vera.** Invitație la lectură : [prez. volumului In Celebration of Mihai Eminescu din fondul de documente al CAIE] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 mai (Nr 5). – P. 4.
288. **Șirbu, Vera.** În susținerea Campaniei Plastic FreeJuly 2017 : [despre susținerea Campaniei Internaționale *luna iulie fără plastic* și activitățile de promovare a modului sănătos de viață fără obiecte din plastic] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 iul. (Nr 6). – P. 1.
289. **Șirbu, Vera.** Noutăți editoriale : [despre lansarea *Dicționarului de teorie și critică literară*, semnat de acad. Mihai Cimpoi] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 ian. (Nr 1). – P. 4.
290. **Șirbu, Vera.** Limba noastră-i limbă sfântă... : [revistă bibliografică cu ocazia Zilei Internaționale a Limbii Materne] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 febr. (Nr 2). – P. 4.
291. **Șirbu, Vera.** Spațiul acvatic eminescian : [prez. volumului *Sentimentul naturii*, semnat de Lucreția Bârlădeanu] // Ecoul Eminescu . – 2017. – 1 mart. (Nr 3). – P. 3.

292. **Sîrbu, Vera**. Mihai Eminescu : De-oi trăi în veci pe lume/De-oi muri în vecinicie : [prezentarea documentelor care relatează boala și moartea poetului] // Ecoul Eminescu. – 2017. – 1 iun. (Nr 6). – P. 4.
293. **Soroceanu, Nina**. Secvențe de la întâlnirile mele cu cititorii : [întâlnirile copiilor cu scriitoarea Nina Soroceanu organizate la Filiala „Ovidius”] // Literatura și arta. – 2017. – 16 febr. – P. 7.
294. **Stoianov, Ludmila**. „Ora TV” la Biblioteca „Târgu-Mureș” : [serviciu de bibliotecă] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
295. **Suleimanov, Larisa**. Biobibliografia *Zidind iubire, a urcat în icoană*: Mitropolitul Antonie Plămădeală : [prezentarea volumului bibliografic, redactat de Claudia Tricolici, colaboratoare a DMC] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
296. **Șcerbina, Romeo**. De taină, de dor : [lansarea volumului *Bărbații din viața mea*, autor Ninela Caranfil, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 28 sept. – P. 6.
297. **Șeremet, Mila**. Metode inovative de educație nonformală în practica serviciilor Bibliotecii „Transilvania” // BiblioPolis. – 2017. – Vol. , Nr. 4.
298. **Tamazlăcaru, Elena**. Accente sărbătorești de la finele lui august : [Sărbătoarea Limba Noastră cea Română desfășurată la Filiala "Alba Iulia"] // Literatura și arta. – 2017. – 7 sept. – P. 3.
299. **Tamazlăcaru, Elena**. Ani de zbatere pentru lumina cărții : [Aniversarea a 140-a de la fondarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 26 oct. – P. 7.
300. **Tamazlăcaru, Elena**. Aripile poeziei și prozei Lucreției Bârlădeanu : [întâlnirea scriitoarei Lucreția Bârlădeanu cu cititorii Filialei “Alba Iulia” în cadrul programului de lectură *Chișinăul citește...*] // Literatura și arta. – 2017. – 13 apr. – P. 5.
301. **Tamazlăcaru, Elena**. Despre *Bărbații din viața mea* sau Dacă lectură nu e, nimic nu e! : [lansarea volumelor *Bărbații din viața mea*, autor Ninela Caranfil; *Elogiu lecturii* de Vlad Pohilă; *Vibrații ecologice*, aut. Valeriu Rață, la Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 28 sept. – P. 6.
302. **Tamazlăcaru, Elena**. Frumoase revederi cu cartea : [întâlnirea scriitorului Ion Diordiev cu utilizatorii Filialei „Alba Iulia”] // Literatura și arta. – 2017. – 21 dec. – P. 6.
303. **Tamazlăcaru, Elena**. Imperativ al Reunirii cu Țara : [lecția publică dedicată celor 99 de ani de la Actul Unirii, desfășurată la Filiala „Alba Iulia”, a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 30 mar. – P. 2.
304. **Tamazlăcaru, Elena**. La mulți ani, bunicule sfântos!!! : [Tabăra de vară desfășurată la Filiala „Alba Iulia” a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 15 ian. – P. 5.
305. **Tamazlăcaru, Elena**. Lansări de carte cu Virgil Șerbu Cisteianu : [În luna septembrie și octombrie la filialele „Alba Iulia”, „Liviu Rebreanu”, „Ștefan cel Mare” și Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu” au fost organizate mai multe lansări de carte apărute la Editura „Gens Latina” din orașul Alba Iulia] // Literatura și arta. – 2017. – 5 oct. – P. 6 ; BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4.
306. **Tamazlăcaru, Elena**. Săptămâna albă a științei : [în perioada 10-17 noiem. la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” s-a desfășurat *Săptămâna Științei*] // Literatura și arta. – 2017. – 16 noiem. – P. 6.
307. **Tamazlăcaru, Elena**. Sărbătorea Unirii – 1 Decembrie : [Ziua României sărbătorită la Filiala „Alba Iulia” a BM „B.P. Hasdeu” cu participarea elevilor de la Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”] // Literatura și arta. – 2017. – 7 dec. – P. 2.
308. **Tamazlăcaru, Elena**. Titus Știrbu la... 175 de ani! : [întâlnirea cu scriitorul în cadrul *Taberei de Vară* la Filiala „Alba Iulia” a BM „B.P. Hasdeu”] // Literatura și arta. – 2017. – 29 iun. – P. 5.
309. **Taragan, Elena**. Gabriel García Márquez: Un veac de singurătate : [recenzie] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.

310. **Tănase, Alexandra.** Ion Creangă – 180 de ani din ziua nașterii // Timpul. – 2017. – 10 mar. – P. 12-13.
311. **Timuș, Angela.** Programe și servicii de bibliotecă pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale: experiențe și reușite // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
312. **Timuș, Asea M.** „Personalități de viță moldavă” – 125 destine : [lansarea volumului *Personalități de viță moldavă. 125 destine*, autor Gheorghe Baciu, la Filiala „Onisifor Ghibu” a BM „B.P. Hasdeu”] // Moldova suverană. – 2017. – 21 iun. – P. 2.
313. **Tincu, Aurelia.** Bucuria de a comunica cu cartea, cu biblioteca : [despre activitățile și programele *Rucsacul de vacanță, Tabăra de vară* etc. desfășurate la Filiala „Alba Iulia”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
314. **Țărnă, Tudor.** Tudor Țărnă: Avem spectacole multișoare despre Chișinău! : [interview cu Tudor Țărnă, directorul Teatrului de Revistă „Ginta Latină”] / consemnare: Larisa Ungureanu // Ungureanu Larisa. Chișinăul în teatru. – Chișinău, 2017. – P. 22-30.
315. **Țăgănaș-Pântea, Elvira.** Biblioteca „Liviu Rebreanu” – la ceas aniversar : [aniversarea a zece ani de la deschiderea Filialei „Liviu Rebreanu” a BM „B.P. Hasdeu” la Chișinău] // Univers Pedagogic Pro. – 7 dec. – P. 8.
316. **Țăgănaș-Pântea, Elvira.** Cartea „Slobozia Mare” de Dumitru Păsar [lansată la Filiala „Liviu Rebreanu”, a BM „B.P. Hasdeu”] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 2 mar. – P. 8.
317. **Țira, Valentina.** Împlinirea unui destin : [monografia *Slobozia Mare*, aut. Dumitru Păsar, lansată la Filiala „Liviu Rebreanu” din Chișinău] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 4 mai. – P. 8.
318. **Țurcan, Nelly.** Inovațiile în comunicarea științifică – sondaj global privind utilizarea instrumentelor de cercetare // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3. – P.
319. **Țurcan, Nelly.** De ce articolele științifice au nevoie de CZU? // Studia Universitatis. Ser. „Științe sociale”. – 2017. – Nr 3(103). – P. 21-29.
320. **Țurcan, Nelly.** Open Access Policy to research outputs in the Republic of Moldova. State of the art and perspectives / Nelly Țurcan, Rodica Cujbă // Conference proceedings „CEE eDem and eGov Days 2017”, 4-5 mai 2017. – Budapesta, 2017. – P. 283-293.
321. **Țurcan, Nelly.** Inegalități sociale în Republica Moldova: analiză bibliometrică // Inegalități sociale în Republica Moldova: constituirea clasei de mijloc: Materialele conf. șt. Intern., 23-24 februarie 2017, Chișinău / coord.: Victor Mocanu. – Chișinău, 2017. – P. 285-291.
322. **Ungureanu, Larisa.** Chișinăul – izvor de inspirație și creativitate pentru dramaturgi și regizori de teatru: [Din partea autorului] // Ungureanu Larisa. Chișinăul în teatru. – Chișinău, 2017. – P. 7-11.
323. **Ungureanu, Larisa.** Un suflet de poet – izvor de inspirație : [despre lansarea la CAIE a romanului *Geniul invizibil* semnat de către Renata Verejanu] // Florile dalbe. – 2017. – 16 febr. (Nr 7). – P. 2-3.
324. **Ureche, Dumitru.** O altfel de chimie : [serviciu de voluntariat, *Chimia distractivă* la Filiala „Ovidius”] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 20 apr. – P. 5.
325. **Valentová Libuše.** Lidé z Kišiněva [Oameni din Chișinău, aut. D. Crudu] // Zpravodaj: Cesko-rumunské společnosti (Praga). – 2017. – Nr 51 (Prosinec) [Dec.]. – S. 7-8. – În limba cehă.
326. **Victor Kulikovski** 26.03.1951-23.12.2016 : [in memoriam] // Jurnal de Chișinău. – 2017. – 21 apr. – P. 5. – Semnat : Colectivul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.
327. **Vintilă, Cristina.** Un vis împlinit : [concursul *ARS Adolescentina* – 2017, etapa recital cu genericul *Mesaje la sfârșit de mileniu* ce a fost dedicată creației poetului Arcadie Suceveanu cu prilejul aniversării a 65-a de la naștere la Filiala „Ovidius”] // Florile dalbe. – 2017. – 18 mai. – P. 6.

328. **Vizitiu, Svetlana.** Cu satul în suflet prin mări și oceane de Vasile Vizitiu [recenzie] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3.
329. **Vizitiu, Svetlana.** Gânduri aniversare despre bibliotecă : [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – 140 de ani de la fondare] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 67, Nr 4. – P.
330. **Vizitiu Svetlana.** Ion Madan: o istorie a cărții : [viața și activitatea lui Ion Madan] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2. – P.
331. **Vizitiu Svetlana** Serghei Pojar, cultura conștiinței noastre : [repere biografice] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2. – P.
332. **Zelinschi, Angela.** Biblioteca „Liviu Rebreanu” și *Rucsacul de vacanță* : [lansarea proiectului, ediția a II-a] // Univers Pedagogic Pro. – 2017. – 1 iun. – P. 4.

***

333. **Барабаш, Лариса.** Веселые мартинички : [interviu cu dna Larisa Barabaș, șef oficiu sala de lectură despre simbolul lunii martie la bulgari] / записала: Татьяна Соловьева // Аргументы и факты. – 2017. – 1 марта. – С. 19.
334. **Барабаш, Лариса.** Книга как высшая ценность : [activitatea Bibliotecii „Hristo Botev” timp de un sfert de veac] // Московский комсомолец в Молдове. – 2017. – 2-8 марта (№ 8). – С. 15.
335. **Барабаш, Лариса.** „CinemaParc”: иногда непредвиденное, стихийное подсказывает новый подход, метод, путь... : [istoria de succes a Serviciului CinemaParc] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
336. **Барабаш, Лариса.** Научно-историческая конференция „Бессарабские болгары и государственное устройство Болгарии после Освобождения” : [desfășurată la Biblioteca „Hristo Botev”] // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 65, Nr 2.
337. **Боримечков, Димитър.** Нова книга на Георги Танов : [despre lansarea cărții *Рецепты и технология приготовления блюд национальной болгарской кухни в нашей семье* de Gh. Tanov la Biblioteca „Hristo Botev”] // Светлина. – 2017. – 30 нояб. – С. 3.
338. **Боримечков, Димитър.** Презентация на поредната книга на д-р Иван Думиника : [despre lansarea cărții „Coloniile bulgarilor în Basarabia (1774-1856)” de Ivan Duminică la Biblioteca „Hristo Botev”] // Светлина. – 2017. – 7 дек. – С. 3.
339. **Бородаев, Вячеслав.** «Плэмэдяльцы» нагрязнули в «Ломоносовку»! : [о выставке работ учащихся худож. колледжа им. А. Плэмэдялэ в б-ке] // Эксперт новостей. – 2017. – № 2 (10 февр.). – С. 5.
340. **Бородаев, Вячеслав.** Эбру – это энергетика Вселенной : [о выставке картин Юрия Лащевского в б-ке им. М. Ломоносова] // Pacificus.md. – 2017. – 14 сент. – С. 4.
341. **В библиотеке** сметают пыль? : [директора крупнейших библиотек обсуждают проект закона о библиотеках] / подготовила : Татьяна Соловьева // Аргументы и факты. – 2017. – 23 февр. – С. 19. – Из содерж. : Елена Пентелей, **Марианна Харжевски**, Инга Лунден (Швеция), Клавдия Балабан.
342. **Выставка в память о Холокосте:** В здании Парламента РМ впервые организована выставка, посвящённая памяти жертв Холокоста : [об участии евр. библиотеки им. И. Мангера] // Наш голос. – 2017. – № 3. – С. 2.
343. **Дереско, Алла.** Людмиле Вениаминовне Ваверко исполнилось 90 лет! // Наш голос. – 2017. – № 19. – С. 7. (Mangher)

344. **Единство через разнообразие.** XVI-й Республиканский этнокультурный фестиваль [об участии евр. б-ки им. И. Мангера] // Наш голос. – 2017. – № 14. – С. 4-5.
345. **Искимжи, Татьяна.** Милана Гиличенски, роман «Послеоттепель» // Наш голос. – 2017. – № 16. – С. 8. (Mangher)
346. **Как выглядит украденный** у граждан Молдовы миллиард : [в столич. библиотеке имени Б. П. Хаждэу художник Штефан Ешану показал жителям Молдовы, как выглядит украденный у нас миллиард долларов] // Комсомольская правда. – 2017. – 20 февр. – С. 3.
347. **Кара, Надежда.** Практика в Габрово : [interview cu dna Nadejda Cara, dr. în filologie privitor la orele de studiere a limbii bulgare în Bulgaria, Filiala „Hristo Botev”] / записала: Татьяна Соловьева // Аргументы и факты. – 2017. – 11 июля. – С. 19.
348. **Кара, Надежда.** С днем рождения, библиотека! : [столичной библиотеке «Христо Ботев» – 25 лет] // Аргументы и факты. – 2017. – 1 марта. – С. 8.
349. **«Книга года – 2017»** : [о проведении в б-ке им. Ломоносова ежегод. фестиваля-выст. книг] // Русское слово. – 2017. – 15 дек. (№43). – С. 12.
350. **Книги в дар** [б-ке им. И. Мангера от председателя Евр. Общины РМ А. Билинкиса] // Наш голос. – 2017. – № 19. – С. 4.
351. **Куликовски, Лидия.** Роль библиотек в процессе гражданского воспитания (Исследование проведенное профессором, доктором Лидией Куликовски) // Роль библиотек в процессе гражданского воспитания. – Кишинев, 2017. – С. 38-78.
352. **Манойлова, Лиана.** Библиотеке им. М. Чакира в Кишиневе - 25 лет // Вести Гагаузии. – 2017. – № 86/88. – С. 3.
353. **Мигулина, Татьяна.** «Под прямым солнцем Кишинева» : [о презентации одноим. альбома стихов и графики, в работе над которым принимали участие работники б-ки им. Ломоносова] // Экономическое обозрение. – 2017. – № 41 (10 нояб.). – С. 22.
354. **Мигулина, Татьяна.** По совету Леонардо... : [В Мун. б-ке имени Б.П. Хашдеу состоялся персональная выставка молодой художницы Виктории Кара, «Дом сердца»] // Экономическое обозрение. – 2017. – 1 дек. – С. 17.
355. **Мигулина, Татьяна.** С эбру жить веселей : [о выставке картин Юрия Лащевского в б-ке им. Ломоносова] // Экономическое обозрение. – 2017. – 18 авг. (№ 29). – С. 22.
356. **Мигулина, Татьяна.** Театр Книги : «Короткое путешествие» с Басё : [об одноим. спектакле ЗаО-Студии в б-ке им. Ломоносова] // Экономическое обозрение. – 2017. – 10 марта (№ 9). – С. 22.
357. **Моцеева, Алиса.** «Мангеровская» история успеха / Алиса Моцеева, Екатерина Галацан // BiblioPolis. – 2017. – Vol. 66, Nr 3. – P.
358. **Павлович, Людмила.** И вновь «Кадиш» в еврейской библиотеке... : [о спектакле в б-ке им. И. Мангера] // Наш голос. – 2017. – № 14. – С. 4-5.
359. **Памятные даты еврейского календаря.** Люди. События. Факты. (Месяц декабрь) / сост. А. Борщ // Наш голос. – 2017. – Дек. (№ 17). – С. 5.
360. **Рацеева, Елена:** „Чисто емоционално аз се чувствам изключително добре в България” : [interview cu dna Elena Rațeeva, doctor în istorie cu referire la serviciul Studierea limbii bulgare desfășurat la Filiala „Hristo Botev”] / записала: Надежда Тихова // 100 Вести (Габрово). – 2017. – 28 юли. – С. 2.
361. **Рудягина, Олеся.** Друзья, просит помощи поэт Сергей Ч. : [о сборе помощи для семьи поэта в б-ке им. М. Ломоносова] // Эксперт новостей. – 2017. – № 4 (24 февр.). – С. 9.

362. **Саша Чельшев:** «Я люблю ощущать, что не вечен...»: [о презентации кн. А. Чельшева в «Ломоносовке»] // Эксперт новостей. – 2017. – 24 февр. (№ 4). – С. 8. – Подписано: Наш корр.
363. **Ступин, Сергей.** Пусть расцветает Слово! : [о творч. вечере Валерия Шварца в «Ломоносовке»] // Эксперт новостей. – 2017. – 17 февр. (№ 3). – С. 13.
364. **Устинова, Александра.** Ликбез любви к родным руинам : [о заседании КЛИКа в б-ке им. Ломоносова] // Русское слово. – 2017. – 10 марта (№ 9). – С. 4.
365. **Юнко, Александра.** Доброй ночи и удачи! : [о поэтессе Валерии Чеботаревой – сотруднице б-ки им. Ломоносова] // Русское слово. – 2017. – 3 марта (№ 8). – С. 8, 11.
366. **Юнко, Александра.** «Железная Наташа» : [о Наталье Науменко – гостье клуба творч. встреч «Желтый чайник» в б-ке им. Ломоносова] // Русское слово. – 2017. – № 12 (31 марта). – С. 12-13.
367. **Юнко, Александра.** Наша Нина Семеновна : [о заседании клуба «Желтый чайник» в б-ке им. Ломоносова и его гостье – архивисте Н.С. Сучковой] // Русское слово. – 2017. – 24 февр. (№ 7). – С. 14.
368. **Юнко, Александра.** Пушкин non-stop : [о Пушкин. марафоне в б-ке им. Ломоносова, посвящ. Дню памяти поэта] // Русское слово. – 2017. – 10 февр. (№ 5). – С. 9.
369. **Тихова, Надежда.** С группа от Молдова в ТУ-Габрово започна лятно обучение на български от чужбина : [vizita grupului de studenți din cadrul serviciului Studierea limbii bulgare de la Filiala „Hristo Botev” în Gabrovo, Bulgaria] // 100 Вести (Габрово). – 2017. – 29 юли. – С. 8-9. – În limba bulg.
370. **Харжевски, Мариана.** Трансформаторная роль библиотек в процессе гражданского образования (Исследование, проведенное д-р. Марианой Харжевски) // Роль библиотек в процессе гражданского воспитания. – Кишинев, 2017. – С. 10-37.

ANEXA 2

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în resurse electronice

- 18-летняя ученица столичного лицея имени Михая Эминеску, принявшая участие в литературном конкурсе «Битва книг», стала «Читателем года» среди взрослых. – Acces Internet: http://www.noi.md/ru/news_id/258226. – Accesat: 07.12.2017.
- 3 Zile Intensive de Dicție și Oratorie 3 februarie – 5 februarie, 9:00 – 18:30: [training Intensiv pe Dicție și Oratorie cu Mihaela TATU. Evenimentul se va desfășura la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://tatu.speaker.md/>. – Accesat: 26.01.2017.
- A 7-a ediție a Balului Brazilor de Crăciun. – Acces Internet: <http://www.stiripozitive.eu/libview.php?l=ro&idc=77&id=3780&t=/Stiri-Pozitive/Comunicate-de-presa/A-7-a-editie-a-Balului-Brazilor-de-Craciun&year=2015&month=&day=&page=2/>. – Accesat: 01.12.2017
- A fi părinte în vremurile facebook și WhatsApp de I. Casadi și A. Bilotto / durata 2.19 min. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=O2ttFurXSmA>. – Accesat: 20.12.2017
- A fost dat startul Expozitiei-Concurs Balul Brazilor de Craciun! Vezi inventiile participantilor, dar și cât de spectaculoși sunt cei doi brazi "vedetă". – Acces Internet: <http://osearaperfecta.protv.md/a-fost-dat-startul-expozitiei-concurs-balul-brazilor-de-craciun-2087351.html>. – Accesat 04.12.2017
- A fost inaugurată expoziția brazilor de Crăciun. Cel mai scump brad va costa 10 mii de lei. – Acces internet: <http://tv8.md/2017/11/30/video-a-fost-inaugurata-expozitia-brazilor-de-craciun-cel-mai-scump-brad-va-costa-10-mii-de-lei/>. – Accesat: 01.12.2017
- A pornit înscrierea la concursul brazilor de Crăciun. – Acces internet: <http://klumea.eu/2017/a-pornit-inscrierea-la-concursul-brazilor-de-craciun/#more-6065>. – Accesat: 01.12.2017

8. Acasă devreme [despre Ora poveștilor teatralizate]/ durata 14:56. – Acces internet: <http://www.jurnaltv.md/ro/news/2017/7/19/altfel-de-pove-ti-la-biblioteca-10293829/#15> . – Accesat: 30.01.2018
9. Actual [din minutul 20.20 Oxana Andreev, Svetlana Gumeni, Filiala „Adam Mickiewicz” despre care sunt preferințele de lectură a chișinăuienilor]. – Acces internet: https://www.facebook.com/1394585290555862/videos/1638115139536208/?hc_ref=SEARCH/. – Accesat: 07.11.2017.
10. Ai talent de designer? Iată cum poți ajuta la amenajarea Bibliotecii Publice de Drept: [care este în căutarea unui voluntar pentru amenajarea spațiului din incinta bibliotecii]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/02/11/ai-talent-de-designer-iata-cum-poti-ajuta-la-amenajarea-bibliotecii-publice-de-drept/>. – Accesat: 11.02.2017.
11. Ambasada Poloniei a acordat distincții la mai mulți jurnaliști de la Chișinău: [decernare distincției „Emerit pentru cultura poloneză” acordată directorului bibliotecii polone „A. Mickiewicz”, Oxana Andreev, pentru meritele în promovarea culturii poloneze]. – Acces internet: http://adevarul.ro/moldova/actualitate/ambasada-poloniei-acordat-distinctii-mai-jurnalisti-chisinau-1_594b700d5ab6550cb862f530/index.html. – Accesat: 30.01.2018.
12. Andreiciuc, Tatiana. Юбилей муниципальной Библиотеки им. Б.П. Хаждэу // BiblioCity. – 2017. – 25 septembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/09/blog-post.html>. – Accesat: 05.01.2017
13. Anul literar 2016, în Basarabia. Proza: [despre scriitorul Dumitru Crudu] . – Acces Internet: <https://mariaslehtitchi.wordpress.com/2017/05/01/anul-literar-2016-in-basarabia-proza/>. – Accesat: 22.02.2018.
14. ...aprinde ZEN-ul din tine și participă la Maratonul utilizatorilor din 10.10.2017. – Acces Internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/10/aprinde-zen-ul-din-tine-si-participa-la.html>. – Accesat: 23.01.2018.
15. Arap, Samanta. Să înceapă balul! Expoziția brazilor de Crăciun și-a deschis ușile și te așteaptă să-ți votezi favoritul [foto]. – Acces internet: https://zugo.md/article/foto---sa-inceapa-balul--expoziția-brazilor-de-craciun-si-a-deschis-usile-si-te-asteapta-sa-ti-votezi-favoritul_22496.htm. – Accesat: 01.12.2017.
16. Ataman, Viorica. Maratonul utilizatorilor la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” sau află ce înseamnă RemakeOPAC. 12.10.2017. – Acces internet: Acces Internet: <http://travelblog.md/maratonul-utilizatorilor-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-sau-afla-ce-inseamna-remakeopac/>. – Accesat: 23.10.2017.
17. Bacaliuc, Lucia. Dascălul cel mai bun și cel mai aspru // BiblioCity. – 2017. – 1 iunie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/06/dascalul-cel-mai-bun-si-cel-mai-aspru.html>. – Accesat: 05.01.2017
18. Balul Brazilor // Pomi de Crăciun licitați cu mii de lei. – Acces Internet: <https://deschide.md/ro/stiri/social/23547/Balul-Brazilor--Pomi-de-Cr%C4%83ciun-licita%C8%9Bi-cu-mii-de-lei.htm>. – Accesat: 26.12.2017.
19. Balul Brazilor 2017 va face casă bună cu cartea! Iată unde se desfășoară expoziția și cum poți ajuta sau participa în concurs. – Acces internet: <http://ea.md/balul-brazilor-2017-va-face-casa-buna-cu-cartea-iata-unde-se-desfasoara-expozitia-si-cum-poti-ajuta-sau-participa-in-concurs/>. – Accesat:01.12.2017
20. Balul Brazilor 2017: a fost ales cel mai frumos Pom de Crăciun. – Acces Internet: http://www.noi.md/md/news_id/261911. – Accesat: 26.12.2017
21. Balul Brazilor 2017: A fost ales cel mai frumos Pom de Crăciun? . – Acces internet: http://unimedia.info/stiri/Balul-Brazilor-2017-A-fost-ales-cel-mai-frumos-Pom-de-Craciun-145165.html?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=rss . – Accesat: 26.12.2017
22. Balul Brazilor a revenit cu cei mai originali pomi de Crăciun. – Acces internet: <https://point.md/ro/noutati/social/balul-brazilor-a-revenit-cu-cei-mai-originali-pomi-de-craciun>. – Accesat: 01.12.2017
23. Balul Brazilor de Craciun 2017 . – Acces Internet <https://iticket.md/event/balul-brazilor-de-craciun-2017>. – Accesat: 01.12.2017
24. Balul Brazilor de Craciun 2017. – Acces internet: <https://afisha.md/ro/events/concerts/426/Balul-Brazilor-de-Craciun-2017>. – Accesat: 01.12.2017

25. Balul Brazilor de Crăciun este ajuns la a VII-ea ediție și reprezintă o seară de licitație a celor mai frumoși și creativi brazi de Crăciun, participanți la concursul cu același nume, organizat de K Lumea. – Acces Internet: http://www.noi.md/md/news_id/257293 .– Accesat: 20.12.2017
26. Balul brazilor de crăciun. - Acces internet: <http://locals.md/2017/balul-brazilor-de-craciun-3/> .– Accesat: 26.12.2017.
27. Balul Brazilor de Crăciun/22 Decembrie 2017 . – Acces internet: <https://www.liveout.ro/events/detalii/154334-Balul-Brazilor-de-Cr%C4%83ciun22-Decembrie-2017> – Accesat: 26.12.2017.
28. Balul Brazilor de Craciun/22 decembrie 2017. – Acces internet: <https://www.evensi.com/balul-brazilor-de-craciun22-decembrie-2017-biblioteca/236336545> – Accesat: 26.12.2017
29. Balul Brazilor. Competiția și-a desemnat câștigătorii. Vezi care au fost cei mai stilați Pomi de Crăciun : galerie foto . – Acces internet: <http://www.evzmd.md/actualitate/social/285-social/68480-balul-brazilor-competi%C8%9Bia-%C8%99i-a-desemnat-ca%C8%99tigatorii-vezi-care-au-fost-cei-mai-stila%C8%9Bi-pomi-de-craciun-galerie-foto.html> .– Accesat: 26.12.2017
30. Varabaș, Larisa. „Александр Малинов - глашатай независимости Болгарии // BiblioCity. – 2017. – 2 octombrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/10/blog-post.html> .– Accesat: 05.01.2017
31. Varabaș, Larisa. „Болгарский очаг” в Молдове // BiblioCity. – 2017. – 1 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/blog-post.html> . – Accesat: 05.01.2017.
32. Varabaș, Larisa. Знакомьтесь - новая энциклопедия о болгарях! // BiblioCity. – 2017. – 12 mai. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/05/blog-post.html> .– Accesat: 05.01.2017
33. Varabaș, Larisa. Иван Степанович Иванов – руководитель формирования Болгарского ополчения в Кишиневе в 1877 году // BiblioCity. – 2017. – 13 septembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/09/1877.html> . – Accesat: 05.01.2017
34. Varabaș, Larisa. Литературный медальон „Осенний Кишинев” в Библиотеке „Христо Ботев” // BiblioCity. – 2017. – 16 noiembrie. – Acces internet: http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/11/blog-post_16.html . – Accesat: 05.01.2017
35. Varabaș, Larisa. Праздник Лазаровден в Библиотеке „Христо Ботев” // BiblioCity. – 2017. – 10 aprilie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/04/blog-post.html> . – Accesat: 05.01.2017
36. Varabaș, Larisa. Серебряный юбилей Библиотеки „Христо Ботев” // BiblioCity. – 2017. – 13 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/blog-post.html> . – Accesat: 05.01.2017
37. Baranov, Elena. A fost dat startul tradiționalului concurs „Balul Brazilor de Crăciun”. Care este regulamentul de participare în acest an . – Acces Internet: <http://diez.md/2017/11/17/fost-dat-startul-traditionalului-concurs-balul-brazilor-de-craciun-care-este-regulamentul-de-participare-acest/> . – Accesat: 01.12.2017
38. Baranov, Elena. Află despre expoziția „La Datorie” de la artistul Ștefan Eșanu. Cum arată și pe cine ademenește: [FOTO expoziție la BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://agora.md/stiri/28424/foto--afla-despre-expozitia-la-datorie-de-la-artistul-stefan-esanu--cum-arata-si-pe-cine-ademeneste> . – Accesat: 21.02.2017.
39. Barbă, Ludmila. Квесты: осваиваем новую форму работы // BiblioCity. – 2017. – 20 mai. – Acces internet: http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/05/blog-post_20.html . – Accesat: 05.01.2017
40. Bătălia cărților. Concurs de lectură pentru copii și adolescenți organizat de Biblioteca Municipală B.P.Hasdeu [despre lansarea Concursului de lectură „Bătălia cărților, ediția a treia]. – Acces internet: <http://haibun.md/concurs-de-lectura-pentru-copii-si-adolescenti-organizat-de-biblioteca-b-p-hasdeu/> . – Accesat: 24.03.2017
41. Bătălia cărților” se va da la Biblioteca Municipală „B.P.Hasdeu”. Nu ezita să vii și să susții participanții. - Acces Internet: <http://diez.md/2017/11/30/batalia-cartilor-se-va-da-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-nu-ezita-sa-vii-si-sustii-participantii/> . – Accesat: 04.12.2017
42. Beșelea, Mihaela. Rezumatul celei de-a șaptea ediție Balul Brazilor. Vezi imagini de la eveniment. - Acces internet: <http://ea.md/rezumatul-celei-de-a-saptea-editie-balul-brazilor-vezi-imagini-de-la-eveniment/> . – Accesat: 26.12.2017.

43. [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” organizează cea de-a III-a ediție a inițiativei comunitare de lectură publică a operei lui Mihai Eminescu cu genericul Citim Eminescu! la Filiala „Centrul Academic Eminescu”]. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/01/initiativa-comunitara-de-lectura.html> . – Accesat: 12.01.2017.
44. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” din Chișinău a lansat Concursul de lectură „Bătălia cărților”: [ediția a III-a, la 23 martie curent, la Filiala „Țirgu-Mureș” realizat în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj (România)]. – Acces internet: <http://proaspasat.md/proaspasat/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-din-chisinau-a-lansat-concursul-de-lectura-batalia-cartilor> . – Accesat: 24.03.2017.
45. Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” invită la conferințele literare organizate în cadrul Programului de lectură „Chișinăul citește”, ediția a XIV-a. [comunicat de presă]. – Acces internet: <https://www.moldpres.md/news/2017/11/17/17009044>. – Accesat: 01.12.2017
46. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” împlinește 140 ani . – Acces Internet: <http://www.ipn.md/ro/stiri-locale/87079>. – Accesat: 23.10.2017
47. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” împlinește 140 ani. 20.10.2017. – Acces Internet: http://www.noi.md/md/news_id/250812. – Accesat: 23.10.2017
48. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” lansează concursul de lectură „Bătălia cărților” [la 23 martie 2017]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/03/21/biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-lanseaza-concursul-de-lectura-batalia-cartilor/> . – Accesat: 22.03.2017.
49. Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu împlinește 140 de ani de la fondare. – Acces Internet: <https://deschide.md/ro/stiri/cultura/19917/Biblioteca-Municipal%C4%83-BP-Hasdeu-%C3%AEmpline%C8%99te-140-de-ani-de-la-fondare.htm>. – Accesat: 23.10.2017
50. Biblioteca Publica din Cruzesti / durata 2.21 min . – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=JG8e1zuM3ck> . – Accesat: 20.12.2017
51. Biblioteci școlare cu fond de carte învechit. Mariana Harjevschi [directorul BM „B.P. Hasdeu” despre biblioteci, durata 0:57]. – Acces Internet: <https://www.youtube.com/watch?v=Lu1v02nkEIA>. – Accesat: 17.02.2017.
52. Bodyextend.Me la Balul Brazilor de Crăciun 2017 / durata 3.50 min. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=FYWac7FS4Zs> . – Accesat: 20.12.2017
53. Borș, Angela. Bibliotur [despre excursia prin centrul Chișinăului]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/05/bibliotur/> . – Accesat: 24.05.2017.
54. Borș, Angela. Bucuria muzicii [концерт учеников музыкальной школы им. Е. Доги]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/02/bucuria-muzicii/> . – Accesat: 15.02.2017.
55. Brazi licitați cu mii de lei. – Acces Internet: <http://www.noroc.tv/news/brazi-licitati-cu-mii-de-lei>. – Accesat 16.01.2018
56. Bună dimineața! (01.02.2017, ora 8:10) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” despre programul „Chișinău citește”, prezentarea volumelor *Dansul florilor* de Ianoș Țurcanu și *Tunica portocalie* de Lucreția Bârlădeanu]
57. Bună dimineața! (01.06.2017, 08:00) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: Dina Sicorschi prezintă scriitoarea Irina Nechit în programul estival *Rucsacul de vacanță*]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-6-iunie-2017-partea-ii-a/>. – Accesat: 28.12.2017.
58. Bună dimineața! (01.06.2017, 08:00): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” Natalia Roșca: prezentarea programului estival „Rucsacul de vacanță”]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-6-iunie-2017-partea-ii-a/>. – Accesat: 28.12.2017.
59. Bună dimineața! (02.08.2017, ora 08:15): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” lecturi în pauză de cafea: despre volumul de versuri *Dor de Tară*, de Diana Sava-Daranuța] – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-2-august-2017-partea-i-a/> – Accesat : 04.08.2017
60. Bună dimineața! (04.10.2017, ora 08:15): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului – *Realități poetice în zigzag*, semnat de criticul literar Maria Pilchin]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-4-octombrie-2017-partea-a-i-a/>. – Accesat : 27.10.2017

61. Bună dimineața! (05.03.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumelor – *Mersul pe apă și Femeia alege* de Aurelian Silvestru]
62. Bună dimineața! (05.04.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: rubrica „Cărțile din biblioteca ta”, despre poezia Irinei Nechit, Silviei Caloibu, Svetlanei Corobceanu și Anei Goian]
63. Bună dimineața! (06.07.2017, ora 08:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumelor: Tudor Paladi – *versuri*; Ioan Mânăscuță – publicistică; Boris Druță – roman]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-6-iulie-2017-partea-i-a/> – Accesat : 12.07.2017
64. Bună dimineața! (06.09.2017, ora 08:10) [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului-ghid *Nebănuitul Chișinău* – de Iurie Colesnic]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-6-septembrie-2017-partea-i-a/> . – Accesat : 22.09.2017
65. Bună dimineața! (06.12.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: lansarea volumului – Ion Ungureanu. Drumul lung către noi înșine]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-6-decembrie-2017-partea-i-a/> . – Accesat : 24.12.2017
66. Bună dimineața! (07.12.2017, ora 08:15): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea jurnalului – album „Republica Moldova. Chișinău”, Ioan Mânăscuță]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-7-decembrie-2017-partea-i-a/> . – Accesat : 22.12.2017
67. Bună dimineața! (08.02.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” despre programul „Chișinău citește” prezentarea romanului Negru și Roșu de V. Butnaru]
68. Bună dimineața! (08.11.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea colecțiilor noi achiziționate de Biblioteca „Onisifor Ghibu”, lansarea volumului de versuri – *Harta*, de Leo Bordanu]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-8-noiembrie-2017-partea-i-a/> . – Accesat : 24.11.2017
69. Bună dimineața! (08.12.2017, ora 7:30) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: ediție specială – Poezia feminină]
70. Bună dimineața! (09.08.2017, ora 08:15) [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului *Între Sinaia și Sinai*, de Dragoș Vicol]
71. Bună dimineața! (11.10.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului – *Piese dintr-un puz-le*, de Gr. Chiper]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-11-octombrie-2017-partea-a-i-a/> . – Accesat : 27.10.2017
72. Bună dimineața! (12.01.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”, interviu cu Vitalie Răileanu, despre anul literar 2016]
73. Bună dimineața! (12.04.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” rubrica „Cărțile din biblioteca ta”, despre poezia lui Ioan Mânăscuță]
74. Bună dimineața! (12.06.2017, ora 8:10) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumelor: *Personalități de viță moldavă*, de Gheorghe Baci și *Inimă răstignită* de Natalia Moroi]
75. Bună dimineața! (12.07.2017, ora 08:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului – *Dor de Țară*, de Diana Sava Dărănuța]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-13-iulie-2017-partea-i-a/> – Accesat : 15.07.2017
76. Bună dimineața! (13.09.2017, ora 08:10): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului de poeză a lui Anatol Moraru]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-14-septembrie-2017-partea-a-i-a/> – Accesat : 22.09.2017
77. Bună dimineața! (13.12.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: Anul literar – 2017 în B-ca „Onisifor Ghibu”]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-13-decembrie-2017-partea-i-a/> . – Accesat : 22.12.2017
78. Bună dimineața! (15.03.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: ediție specială – poeme scrise Femeilor]
79. Bună dimineața! (15.11.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” prezentarea volumului – *Două inimi gemene*]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-15-noiembrie-2017-partea-i-a/> . – Accesat : 24.11.2017

80. Bună dimineața! (16.08.2017, ora 08:15) [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” (o rubrică a bibliotecilor noastre), lecturi proprii, *Pe urmele lui Orfeu*, de Nicolae Dabija]
81. Bună dimineața! (18.10.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumelor *din suflet pentru suflet, AlfaBet în poezii, Fabule și ghicitori* de Elena Baluță]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-18-octombrie-2017-partea-a-i-a/>. – Accesat : 27.10.2017
82. Bună dimineața! (19.01.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „«Miercurea cărților noastre””].
83. Bună dimineața! (19.04.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: rubrica „Cărțile din biblioteca ta”, despre poezia lui Anatol Ciocanu și Nicolae Esinencu]
84. Bună dimineața! (20.09.2017, ora 08:10): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: prezentarea volumului – *Realități poetice în zigzag*, semnat de criticul literar Maria Pilchin]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-20-septembrie-2017-partea-a-i-a/>. – Accesat : 22.09.2017
85. Bună dimineața! (20.12.2017, ora 07:30): [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: Literatura din Basarabia , sec. XXI „Antologii”]. – Acces internet : <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-20-decembrie-2017-partea-i-a/>. – Accesat : 22.12.2017
86. Bună dimineața! (22.02.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre” poezia lui V. Romanciuc]
87. Bună dimineața! (25.01.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „«Miercurea cărților noastre””: prezentarea volumului de versuri *Sufletul meu de până la Big Bang* de Teo Chiriac.]
88. Bună dimineața! (26.04.2017, ora 8:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”), rubrica „Cărțile din biblioteca ta”, poezia lui Ion Druță]
89. Bună Dimineața. Emisiune din 11 octombrie 2017. Partea a I-a [reportaj despre concursul „Bătălia cărților” și lectură în general în opinia cititorilor bibliotecii: Cătălina Surugiu și Gabriela Negru-Vodă]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-11-octombrie-2017-partea-a-i-a/>. – Accesat: 30.01.2018
90. Bună Dimineața. Emisiune din 20 iunie 2017. Partea I-a [cei mai fideli cititori ai bibliotecii polone și bibliotecara Doina Vicol, despre lectură/ din min. 28.46]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-20-iunie-2017-partea-i-a/>. – Accesat: 30.01.2018
91. Bună Dimineața. Emisiune din 22 noiembrie 2017. Partea I-a [reportaj despre evenimentul aniversar al bibliotecii „A. Mickiewicz” – 10 ani / din min. 37.00]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-22-noiembrie-2017-partea-i-a/>. – Accesat: 30.01.2018
92. Bună Dimineața. Emisiune din 23 mai 2017. Partea I-a [interviu cu directorul bibliotecii polone și participantele Clubului ”Happy Toddlers” Ana Golub si Irina Dovganiuc-Roibu / din min. 28.40] <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-23-mai-2017-partea-i-a/>. – Accesat: 30.01.2018
93. Bună dimineața: [De ziua dragostei - interviu Mariana Harjevschi din minutul 3:30]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-14-februarie-2017-partea-a-ii-a/>. – Accesat: 15.02.2017.
94. Buna dimineața: [Despre conferința literară de bilanț la categoria adulți „Negru și roșu 1930-2056” de Val Butnaru în cadrul concursul Chișinăul citește din min. 00.10]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/buna-dimineea-a/buna-dimineata-emisiune-din-6-decembrie-2017-partea-ii-a/>. – Accesat: 11.12.2017
95. Campania „Chișinăul citește” include încă trei autori: Lucreția Bârlădeanu, Ianoș Țurcanu, Val Butnaru. – Acces internet: <http://flacaratv.md/campania-chisinaul-citeste-include-inca-trei-autori-lucretia-barladeanu-ianos-turcanu-val-butnaru.html> . – Accesat: 11.12.2017
96. Canțâr, Lilia. Cartea senzorială // BiblioCity. – 2017. – 15 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/cartea-senzoriala.html>. – Accesat: 05.01.2017.
97. Canțâr, Lilia. Căsuța cu povești // BiblioCity. – 2017. – 31 octombrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/10/casuta-cu-povesti.html>. – Accesat: 05.01.2017
98. Canțâr, Lilia. Mesagerii siguranței // BiblioCity. – 2017. – 11 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/mesagerii-sigurantei.html> . – Accesat: 05.01.2017.

99. Capița L. Ion Iachim – un povestitor pentru toate vârstele // BiblioCity. – 2017. – 25 ian. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/ion-iachim-un-povestitor-pentru-toate.html>
100. Capița, Ludmila. Lucreția Bârlădeanu la Filiala „Transilvania” // BiblioCity. – 2017. – 22 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/lucretia-barladeanu-la-filiala.html>. – Accesat: 05.01.2017
101. Carte noua pentru copii / durata 1.53 min. – Acces internet: https://www.youtube.com/watch?v=j_WITLESMoQ. – Accesat: 20.12.2017
102. Casian-Musteață, Anna. Seara literar-artistic „Tezaurul Limbii Române”: [la 24 ianuarie, în incinta BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://www.cultartlife.com/2017/01/seara-literar-artistica-la-biblioteca-hasdeu.html>. – Accesat: 24.01.2017.
103. Casian-Musteață, Anna. Ziua Faptelor Bune va fi sărbătorită și la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” : [pe data de 2 aprilie, Clubul Ecologiștilor al Ligii Tineretului din Republica Moldova o lecție publică gratuită]. – Acces internet: <http://www.cultartlife.com/2017/03/ziua-faptelor-bune-va-fi-sarbatorita-si-la-biblioteca.html>. – Accesat: 27.03.2017
104. Căssa, Lidia. Cea mai frumoasă jucărie // BiblioCity. – 2017. – 8 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/cea-mai-frumoasa-jucarie.html>. – Accesat: 05.01.2017.
105. Cebanu, Victoria. Tradițiile și obiceiuri de Sfintele Paști // BiblioCity. – 2017. – 11 aprilie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/04/traditiile-si-obiceiuri-de-sfintele.html>. – Accesat: 05.01.2017
106. Cebanu, Victoria. Un nou serviciu la Biblioteca „Ovidius”: „Șezători de altădată”. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/un-nou-serviciu-la-biblioteca-ovidius.html>. – Accesat: 21.02.2017.
107. Cine vine la noi: [despre concursul de lectură „Bătălia cărților” - interviu Mariana Harjevschi din minutul 14.45]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/cine-vine-la-noi/cine-vine-la-noi-emisiune-din-29-mai-2017-partea-i-a/>. – Accesat: 30.05.2017.
108. Cine vine la noi: [Olga Morozan, Cititorul anului 2017, finalist al Concursului de lectură „Bătălia cărților” (categoria adolescenți 15-18 ani), ediția III, organizat de BM „B.P. Hasdeu” și Mariana Harjevschi, director general al BM – cu impresii despre concurs din minutul 19.27]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/cine-vine-la-noi/cine-vine-la-noi-emisiune-din-7-decembrie-2017/>. – Accesat: 11.12.2017
109. Ciobanu, Liuba. Programul Novateca ne îndeamnă să vizităm și să implementăm: [vizită de studii în România, grație unei Burse de Călătorie în cadrul Programului Novateca]. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/programul-novateca-ne-indeamna-sa.html>. – Accesat: 07.02.2017.
110. Cîssa, Lidia. Cărți ce înobilează sufletul // BiblioCity. – 2017. – 7 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/carti-ce-innobileaza-sufletul.html>. – Accesat: 05.01.2017
111. Cîssa, Lidia. Limba maternă – sprijinul și mândria omului // BiblioCity. – 2017. – 30 mai. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/05/limba-materna-sprrijinul-si-mandria.html>. – Accesat: 05.01.2017
112. Cîssa, Lidia. Maria Osoianu-Niconov în dialog cu cititorii Filialei „H. Botev” // BiblioCity. – 2017. – 3 aprilie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/04/maria-osoianu-niconov-in-dialog-cu.html>. – Accesat: 05.01.2017
113. Cîssa, Lidia. Pentru o viață în culori de viață // BiblioCity. – 2017. – 26 octombrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/10/pentru-o-viata-in-culori-de-viata.html>. – Accesat: 05.01.2017
114. Citim Eminescu: [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” organizează cea de-a III-a ediție a inițiativei comunitare de lectură publică a operei lui Mihai Eminescu cu genericul Citim Eminescu! la Filiala „Centrul Academic Eminescu”]. – Acces internet: <https://youtube/kZAtjRQy4to>. – Accesat: 15.01.2017.
115. Cititorul anului 2017. Premiul a fost obținut de o elevă de 18 ani din Chișinău: [despre finalista Concursului “Bătălia cărților”, categoria adolescenți]. – Acces internet: http://www.prime.md/ro/cititorul-anului-2017-premiul-a-fost-obtinut-de-o-eleva-de-18-ani-din-chisinau_64664.html. – Accesat: 04.12.2017
116. Clubul „Impresii din viață și cărți”, dedicat lui Sergiu Botezatu – poetul care își visează versurile și se inspiră din priviri. – Acces internet: <http://test.unimedia.info/stiri/foto-clubul-impresii-din-viata-si-carti--dedicat-lui-sergiu-botezatu-%E2%80%93-poetul-care-isi-viseaza-versurile-si-se-inspira-din-priviri-129410.html>. – Accesat: 11.12.2017.

117. Clubul *Impresii din viață și cărți*: [Galina Davidic, Director la Biblioteca Publica Raionala „Mihai Eminescu”, Rezina]. – Acces internet: <http://www.wherevent.com/detail/Clubul-de-elite-Galina-Davidic-la-Clubul-Impresii-din-viata-si-carti>. – Accesat: 19.04.2017
118. Cojoharenco, Natalia. „Omul căutărilor” – Val Butnaru și cititorii săi // BiblioCity. – 2017. – 29 noiembrie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/11/omul-cautarilor-val-butnaru-si.html>. – Accesat: 05.01.2017.
119. Cojoharenco, Natalia. Lucreția Bârlădeanu în dialog cu cititorii Bibliotecii „Ovidius” // BiblioCity. – 2017. – 28 martie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/03/lucretia-barladeanu-in-dialog-cu.html>. – Accesat: 05.01.2017
120. Cojoharenco, Natalia. O lecție de istorie altfel // BiblioCity. – 2017. – 23 ianuarie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/01/o-lectie-de-istorie-altfel.html>. – Accesat: 05.01.2017
121. Cojoharenco, Natalia. Val Butnaru deschizător de drumuri // BiblioCity. – 2017. – 20 mai. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/05/val-butnaru-deschizator-de-drumuri.html>. – Accesat: 05.01.2017
122. Concurs cu miros de toamnă. La Biblioteca „B.P. Hasdeu” s-a desfășurat a treia ediție a ARC Apple Desserts Contest. – Acces Internet: <https://diez.md/2017/10/22/concurs-cu-miros-de-toamna-la-biblioteca-b-p-hasdeu-s-desfasurat-treia-editie-arc-apple-desserts-contest/>. – Accesat: 23.10.2017
123. Concursul „Bătălia cărților” se dă pentru titlul de cititor al anului – Video: [O bătălie neobișnuită. La filiala Târgu-Mureș a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău s-a dat startul celei de-a III-a ediții a Concursului „Bătălia cărților”. Scopul evenimentului este de a crește o generație de iubitori de carte] / durata 02'11''. – Acces internet: <http://tvr moldova.md/cultura/concursul-batalia-cartilor-se-da-pentru-titulul-de-cititor-al-anului/#sthash.G2HzLog8.dpu>. – Accesat: 23.03.2017.
124. Conferința literară în baza cărții *Negru și roșu 1930-2056*: [în cadrul programului de lectură „Chișinăul citește”]. – Acces internet: <https://allevents.in/chisinau/conferin%C8%9Ba-literar%C4%83-%C3%AE-n-baza-c%C4%83r%C8%9Bii-negru-%C5%9Fi-ro%C5%9Fu-1930-2056/167387907188852>. – Accesat: 01.12.2017
125. Conferința Universul liricii lui Grigore Vieru: [desfășurată pe data de 14.02.2017 în sala de lectură a BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <https://allevents.in/chisinau/conferin%C8%9Ba-universul-liricii-lui-grigore-vieru/1824975254442153>. – Accesat: 14.02.2017.
126. Conferința *Universul liricii lui Grigore Vieru*: [va avea loc pe data de 14.02.2017 în sala de lectură a BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <https://etrigg.com/event/conferinta-universul-liricii-lui-grigore-vieru/50710155/>. – Accesat: 14.02.2017.
127. Coșeri, Tatiana. 1 : 7 : 7 : 7: Regula prezentării de succes // BiblioCity. – 2017. – 10 ianuarie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/01/1-7-7-7-regula-prezentarii-de-succes.html>. – Accesat: 05.01.2017.
128. Coșeri, Tatiana. Formarea culturii voluntariatului // BiblioCity. – 2017. – 4 decembrie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/12/formarea-culturii-voluntariatului-in.html>. – Accesat: 05.01.2017.
129. Coșeri, Tatiana. Rolul echipei prin prisma științei: Stolul de păsări // BiblioCity. – 2017. – 13 noiembrie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/11/rolul-echipei-prin-prisma-stiintei.html>. – Accesat: 05.01.2017.
130. Covalenco, Victoria. Библиотека – территория толерантности и межнационального сотрудничества // BiblioCity. – 2017. – 8 noiembrie. – Acces internet: http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/11/blog-post_8.html. – Accesat: 05.01.2017
131. Creațiile deținuților a 7 penitenciare – admirate la Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu în cadrul unei expoziții cu vânzare (foto): [Departamentul Instituțiilor Penitenciare în comun cu Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria”, au inaugurat expoziția cu vânzare a lucrărilor de artizanat și meșteșugărit, realizate de deținuții din 7 penitenciare din Moldova]. – Acces internet: <http://ea.md/creatiile-detinutilor-a-7-penitenciare-admirate-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-in-cadrul-unei-expozitii-cu-vanzare-foto/>. – Accesat: 01.04.2017
132. Creativitatea nu are margini! Balul Brazilor de Crăciun 2017 prezintă lucrări deosebite din cele mai inedite materiale (Videografic). – Acces Internet: <http://www.25.md/stire-ea-md-creativitatea-nu-are>

- [marginii-balul-brazilor-de-craciun-2017-prezinta-lucrari-deosebite-din-cele-mai-inedite-materiale-videografic](#)
– Accesat: 20.12.2017
133. Crudu, Dumitru. E una dintre marile cărți ale generației noastre: [despre cartea „VINIL” al lui Igor Guzun]. – Acces Internet: <http://aiciscriu.eu/%E2%80%9Ee-una-dintre-marile-car%C8%9Bi-ale-genera%C8%9Biei-noastre%E2%80%9D-dumitru-crudu/> . – Accesat: 22.02.2018.
134. Cultura azi! (02.04.2017, ora 7:15) : [Emisiunea „Miercurea cărților noastre”: în dialog cu criticul Andrei Țurcanu și cercetătoarea Nina Corcinschi]
135. Cultura azi: interviu realizat de Lidia Popodneac cu P. Onciu, șefa bibliotecii „Transilvania”, despre Cenaclul „Grai Matern” (19.11.17). – Acces internet: <http://trm.md/ru/cultura-azi/cultura-azi-emisiune-din-19-noiembrie-2017/>
136. Dacă sunteți în căutarea unui brad inedit de Crăciun, atunci puteți merge la Târgul Brazilor, deschis în capitală. Zeci de tineri și-au expus lucrările create cu mîgală. Ce puteți găsi acolo – VIDEO. durata 3:02. – Acces Internet: <http://protv.md/stiri/actualitate/daca-sunteti-in-cautarea-unui-brad-inedit-de-craciun-atunci-puteti-2087151.html>. – Accesat: 01.12.2017.
137. Darie, Nadia. Mariana Harjevschi: „Google o să-ți dea 1000 de răspunsuri la o singură întrebare, iar bibliotecarul ți-l va spune pe cel corect”: [la 23 martie a avut loc lansarea concursului de lectură „Bătălia cărților” ediția III-a în incinta Filialei Tîrgu-Mureș a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://ea.md/mariana-harjevschi-google-o-sa-ti-dea-1000-de-raspunsuri-la-o-singura-intrebare-iar-bibliotecarul-ti-l-va-spune-pe-cel-corect/> . – Accesat: 03.05.2017.
138. David, Alexandra. Ultima săptămână a lunii noiembrie la Biblioteca „Ștefan cel Mare” // BiblioCity. – 2017. – 2 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/ultima-saptamana-lunii-noiembrie-la.html>. – Accesat: 05.01.2017.
139. De ziua Națională a Culturii ești invitat la lectura publică „Citim Eminescu”: [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” organizează pe 15 ianuarie cea de-a III-a ediție a inițiativei comunitare de lectură publică – „Citim Eminescu! ”]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/01/13/de-ziua-nationala-culturii-esti-invitat-la-lectura-publica-citim-eminescu>. – Accesat: 13.01.2017.
140. Dezbatere publică: Acest Parlament ar penaliza politicienii ce-și încalcă promisiunile din perioada campaniei electorale?: [familia DA se reunește într-o nouă dezbatere publică vineri, 27 ianuarie, ora 16.00, în incinta bibliotecii „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/01/26/recomandari-diez-15-evenimente-la-care-sa-mergi-ultima-zi-de-vingeri-din-ianuarie/>. – Accesat: 27.01.2017.
141. Didic, Suzana. Cei mai activi utilizatori ai bibliotecilor își dau întâlnire la primul maraton marca Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Acces Internet: <http://youth.md/cei-mai-activi-utilizatori-ai-bibliotecilor-isi-dau-intalnire-la-primul-maraton-marca-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu/>. – Accesat: 23.10.2017.
142. Donțu, Tatiana. „Politețea de zi cu zi” – un serviciu de succes // BiblioCity. – 2017. – 18 mai. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/05/politetea-de-zi-cu-zi-un-serviciu-de.html>. – Accesat: 05.01.2017
143. Donțu, Tatiana. „Proxim” - revista succesului : [lansarea revistei cu același titlu, în cadrul Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru!” de la Filiala „Transilvania” // BiblioCity. – 2017. – 18 oct. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/10/proxim-revista-succesului.html>. – Accesat: 23.01.2018.
144. Donțu, Tatiana. Bunele maniere la a doua ediție: la Filiala „Transilvania” // BiblioCity. – 2017. – 28 sept. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/09/bunele-maniere-la-doua-editie.html>. – Accesat: 23.01.2018.
145. Donțu, Tatiana. Cadourile. Modul și ocaziile în care oferim cadourile : [training în cadrul serviciului „Politețea de zi cu zi” : la Filiala „Transilvania” // BiblioCity. – 2017. – 17 noiem. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/11/cadourile-modul-si-ocaziile-in-care.html>. – Accesat: 23.01.2018.
146. Donțu, Tatiana. Cântăreața copilăriei – Maria Osoianu-Niconov // BiblioCity. – 2017. – 7 apr. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/04/cantareata-copilariei.html>. – Accesat: 23.01.2018.
147. Donțu, Tatiana. Respect, comportament, politețe : la Filiala „Transilvania” // BiblioCity. – 2017. – 28 febr. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/respect-comportament-politete.html>. – Accesat: 23.01.2018.

148. Dumitru Crudu. „Oamenii care pot fi triști, nu mai pot fi și falși. A fi trist e o mare calitate”: [interviu cu Dumitru Crudu]. – Acces Internet: <http://haibun.md/dumitru-crudu-oamenii-care-pot-fi-tristi-nu-mai-pot-fi-si-falsi-a-fi-trist-e-o-mare-calitate/>. – Accesat: 22.02.2018.
149. Echipa Moldova a făcut o listă cu locurile din Chișinău unde puteți găsi cărți în limbi străine. – Acces internet: <http://diez.md/2017/07/30/lista-locurilor-din-chisinau-unde-putem-gasi-carti-limbi-straine/>. – Accesat: 30.07.2017.
150. Elena, Caldare, Aurelia, Tincu. Programul Național de promovare a modului sănătos de viață : [un ciclu de conferințe și lecții tematice privind diverse aspecte ale sănătății organizat de Biblioteca „Alba Iulia”, împreună cu Fundația „Vasiliada” și ASCOR, Chișinău] // BiblioCity. – 2015. – 25 mai. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2015/05/programul-national-de-promovare-modului.html>. – Accesat: 20.01.2016.
151. Erika Johansen. Regina Adevărată / durata 1.24 min. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=okwYjue9DYc>. – Accesat: 20.12.2017
152. Ești tânăr și pasionat de justiție? „Smart Academy” te invită la evenimentul de lansare a proiectului <http://diez.md/2017/11/18/esti-tanar-si-pasionat-de-justitie-smart-academy-te-invita-la-evenimentul-de-lansare-proiectului/>. – Accesat: 04.12.2017.
153. Eugen Doga, omagiat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”: [Aviz: Spectacolul muzical va avea loc la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” pe 1 martie și va avea genericul „Naționalul, Universalul și Inconfundabilul Eugen Doga”. Evenimentul va începe la ora 13.00.]. – Acces internet: http://www.noi.md/md/news_id/210190. – Acces internet: 02.03.2017
154. Expoziția Brazilor De Crăciun 2017. – Acces internet: <http://moldova9.com/2017/11/27/balul-brazilor-de-craciun-a-ajuns-la-cea-de-a-saptea-editie/>. – Accesat: 01.12.2017.
155. Expoziția brazilor de crăciun, deschisă pentru vizitatori / durata 2.51 min . – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=ffnqhPRnZN4> . – Accesat: 20.12.2017
156. Fără comentarii [Expoziția brazilor de Crăciun la BM „B.P. Hasdeu”: Video durata 4.59]. – Acces Internet: https://www.noroc.tv/emisiuni/fara_comentarii/30-11-2017/30_noiembrie_2017/. – Accesat 01.12.2017
157. Filialele bibliotecii Hasdeu au dat start programului estival „Rucsacul de vacanță” - doritorii vor studia noi modalități de a utiliza tehnologiile informaționale. – Acces Internet: <http://protv.md/stiri/actualitate/filialele-bibliotecii-hasdeu-au-dat-start-programului-estival---1903531.html> – Accesat: 28.02.2017.
158. FOTO | Cum arată un miliard de dolari. Expoziție de artă inspirată din furtul secolului. – [Expoziția la Biblioteca Municipală ”Bogdan Petriceicu Hașdeu”]. – Acces internet: <http://radiochisinau.md/foto-cum-arata-un-miliard-de-dolari-expozitie-de-arta-inspirata-din-furtul-secolului---45946.html#sthash.7R9C4UDC.oogsdDGw.dpuf>. – Accesat: 17.02.2017.
159. FOTO. Brazilii „au invadat” biblioteca municipală din Chișinău. – Acces internet: <https://stirilocale.md/foto-brazilii-au-invadat-biblioteca-municipala-din-chisinau.html>. – Accesat: 01.12.2017.
160. Gagauz Ogea. Emisiune din 24 octombrie 2017 [25 ani de la fondarea bibliotecii M. Căchir, durata 28.42 min]. – Acces internet: <http://trm.md/ru/gagauz-ogea/gagauz-ogea-emisiune-din-24-octombrie-2017/>. – Accesat: 28.10.2017
161. Galina Davidic la *Clubul Impresii din viață și cărți*: [18 aprilie 2017, 4:30 PM]. – Acces internet: <https://www.evensi.com/galina-davidic-la-clubul-impresii-din-viata-si-carti/191718942>. – Accesat: 19.04.2017
162. Grosu, Lidia. Poetul Alexei Mateevici – un coordonator al vervei întru repatrierea creștinătății simțirii // BiblioCity. – 2017. – 21 iunie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/06/poetul-alexei-mateevici-un-coordonator.html>. – Accesat: 05.01.2017
163. Gustă Transilvania din 16 aprilie 2017: [despre profilul bibliotecarului secolului XXI în biblioteca fără ziduri]. – Acces internet: <https://youtube.com/aehNMZqEXec>. – Accesat: 28.04.2017
164. „Hall Of Future Students” la biblioteca „Târgu-Mureș” – Acces internet: <http://youth.md/afla-cum-s-a-desfasurat-hall-of-future-students-un-eveniment-marca-youth-md/>. – Accesat: 03.12.2017.

165. Iarmarocul Comunității / durata 2.52.35 min. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=enWVcoSlz2o&list=PLRO0xJ3SYFkR3FNtnIAtrNojmLj5eAEW&index=2> . – Accesat: 20.12.2017
166. iExpert” a luat sfârșit. 40 de participanți au urmat cursul de dezvoltare a abilităților și calităților de lider: [Sesiunea s-a desfășurat în cadrul filialei „Târgu-Mureș” a BM „B.P. Hasdeu” din capitală] . – Acces internet: http://zugo.md/article/foto---iexpert--a-luat-sfarsit--40-de-participanti-au-urmat-cursul-de-dezvoltare-a-abilitatilor-si-calitatilor-de-lider_19206.htm . – Accesat: 02.06.2017.
167. Inițiativa comunitară de lectură publică Citim Eminescu!: [cea de-a III-a ediție a inițiativei comunitare de lectură publică a operei lui Mihai Eminescu cu genericul Citim Eminescu! la Filiala „Centrul Academic Eminescu”]. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/initiativa-comunitara-de-lectura.html> . – Accesat: 12.01.2017.
168. Inițiativă de lectură: Duminică, „Citim Eminescu!”: [Zilele Naționale ale Culturii, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” organizează cea de-a III-a ediție a inițiativei comunitare de lectură publică a operei lui Mihai Eminescu cu genericul *Citim Eminescu!* la Filiala „Centrul Academic Eminescu”]. – Acces internet: <http://ziarmoldova.md/initiativa-de-lectura-duminica-citim-eminescu> . – Accesat: 14.01.2017.
169. Instalație de artă contemporană la BM „B.P. Hasdeu” realizată de artistul Ștefan Eșanu: [Aviz - în incinta Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” expoziția „La datorie”]. – Acces internet: <http://moldovainprogres.com/pe-16-februarie-2016-va-chemam-ladatorie-o-instalatie-de-arta-contemporana-ce-va-fi-expusa-in-incinta-bibliotecii-municipale-b-p-hasdeu-bd-stefan-cel-mare-si-sfant-nr-148-real/> . – Accesat: 14.02.2017.
170. Întâlnire cu scriitorul Nicolae Popa: [microromanul „Ghiozdanul zburător”, cum îl definește autorul Nicolae Popa la Centrul Academic Eminescu]. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=s4gPPKryJ-A> . – Accesat: 17.02.2017.
171. Isac, Nicoleta. Într-o bătălie a cărților a fost desemnată „Cititoarea anului”. Este elevă la un liceu din Chișinău. Foto. – Acces internet: https://zugo.md/article/foto---intr-o-batalie-a-cartilor-a-fost-desemnata--cititoarea-anului--este-eleva-la-un-liceu-din-chisinau_22581.htm . – Accesat: 04.12.2017.
172. Ischimji, Tatiana. Гражданское общество, сетевые службы коммуникации и история евреев Молдовы в XX веке // BiblioCity. – 2017. – 30 ianuarie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/m.html> . – Accesat: 05.01.2017
173. Ischimji, Tatiana. Презентация романа Миланы Гиличенски „Послеоттепель” // BiblioCity. – 2017. – 3 noiembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/11/blog-post.html> . – Accesat: 05.01.2017
174. Ischimji, Tatiana. Учиться никогда не поздно // BiblioCity. – 2017. – 12 iulie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/07/blog-post.html> . – Accesat: 05.01.2017
175. Iulia Dubceac. Stela Școla și-a lansat cartea de memorii „Aroma Amintirilor”: [la Biblioteca Publică „O. Ghibu”]. – <http://www.trm.md/ro/cultura/stela-scola-si-a-lansat-cartea-de-memorii-aroma-amintirilor/> . – Accesat: 18.02.2017.
176. Jurnalul copiilor [din min. 00:16 despre serviciile Bibliotecii „Târgoviște” oferite copiilor pe timp vacanță]. – Acces internet: <http://jurnaltv.md/ro/news/2017/7/14/jurnalul-copiilor-10293077/> . – Accesat: 30.01.2018
177. La Balul Brazilor de Crăciun au fost adunați 41,6 mii de lei . – Acces internet: <http://www.moldova.org/la-balul-brazilor-de-craciun-au-fost-adunati-416-mii-de-lei/> . – Accesat: 26.12.2017
178. La datorie, o instalație artistică pentru „miliardul furat”: [în sala de lectură a BM „B.P. Hasdeu” – expoziția va dura două săptămâni, este organizată de proiectul „Un ART Oraș”, cu sprijinul unor organizații internaționale și companii locale]. – Acces internet: <http://www.europalibera.org/a/28313989.html> . – Accesat: 16.02.2017.
179. La Datorie. Emisiune din 15 ianuarie 2017: [reportaj despre serata literar-muzicală la Brigada Infanterie Motorizată nr. 2, „Ștefan cel Mare și Sfânt”, organizată de biblioteca „Târgoviște” și elevii LT „Danti Alighieri” / din min. 14.14]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/la-datorie/la-datorie-emisiune-din-15-ianuarie-2017/> . – Accesat: 30.01.2018

180. „La datorie” vine să prezinte cetățenilor cum arată un miliard de dolari, pus de autorități pe spatele oamenilor. – Acces internet: <http://unimedia.info/stiri/video-la-datorie-vine-sa-prezinte-cetatenilor-cum-arata-un-miliard-de-dolari--pus-de-autoritati-pe-spatele-oamenilor-127719.html>. – Accesat: 11.12.2017.
181. Lansare de carte pe ritmuri de „Noroc” la Chișinău: „Mihai Dolgan - De ce au plâns ghitarele?” . – Acces internet: <http://unimedia.info/stiri/lansare-de-carte-pe-ritmuri-de-noroc-la-chisinau-mihai-dolgan--de-ce-au-plans-ghitarele-143915.html>. – Accesat: 11.12.2017
182. Lansare de carte: [Stela Școla (Dorogan) invită la o seară cu prilejul lansării cărții de memorii ”Aroma Amintirilor” la Biblioteca „O. Ghibu”]. – Acces internet: <https://allevents.in/chisinau/lansare-de-carte/678622512326080>. – Accesat: 18.02.2017.
183. Lansarea cărții *Lumini din umbre*, autor Alina Trofim – Video: [evenimentul a avut loc în incinta Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <https://youtube/dse6F7smmKs>. – Accesat: 03.02.2017.
184. Lansarea programului de lectură *Chișinăul citește* (ediția a XIV-a): [care va avea loc joi, 9 februarie 2017, ora 11.00, în incinta Bibliotecii Centrale a BM, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 148]. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/lansarea-programului-de-lectura.html>. – Accesat: 07.02.2017.
185. Lansarea programului estival „Rucsacul de vacanță” – interviu realizat de jurnalista Daniela Focșa (5 iunie 2017, ora 19.00) <http://protv.md/stiri/actualitate/filialele-bibliotecii-hasdeu-au-dat-start-programului-estival---1903531.htm> |
186. Lansarea Rețelei Animatorilor Culturali din Moldova: [la BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <https://allevents.in/chisinau/lansarea-re%C5%A3elei-animatorilor-culturali-din-moldova/1862590354010845>. – Accesat: 26.02.2017.
187. Lansarea rețelei animatorilor culturali din Moldova: [rețeaua animatorilor culturali din Moldova își dă întâlnire duminică, de la ora 14:00, la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/02/25/recomandari-de-evenimente-pentru-26-februarie-ultima-duminica-de-iarna/>. – Accesat: 25.02.2017.
188. Lansarea volumului *Lumini din umbre* de Alina Trofim: [care a avut loc la 2 februarie 2017, la Biblioteca Centrală]. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/lansarea-volumului-lumini-din-umbre-de.html>. – Accesat: 03.02.2017.
189. Lenuța Gheorghită – interpreta de muzică populară și ușoară din Chișinău PARTEA I. Moderator M. Harjevschi: [evenimentul a avut loc în incinta Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”]. – Acces Internet: https://youtube/WXWR_rHCJiQ. – Accesat: 07.02.2017.
190. Lenuta Gheorghita la *Clubul Impresii din viață și cărți*: [7 februarie 2017, 2:00 PM]. – Acces internet: <https://www.evensi.com/lenuta-gheorghita-la-clubul-impresii-din-viata-si-carti/191718943>. – Accesat: 15.02.2017.
191. Lista de cărți pe care trebuie să citească participanții competiției „Bătălia Cărților 2017” [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” lansează a treia ediție a concursului de lectură „Bătălia cărților”]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/03/25/lista-de-carti-pe-care-trebuie-sa-o-citeasca-participantii-competitiei-batalia-cartilor-2017/>. – Accesat: 27.03.2017.
192. Magazinul copiilor : [omagierea scriitorului Arcadie Suceveanu la Biblioteca Târgu-Mureș]. – 09.12.17. – Disponibil: <http://trm.md/ro/magazinul-copiilor/magazinul-copiilor-emisiune-din-23-decembrie-2017/>
193. Magazinul Copiilor. Emisiune din 15 aprilie 2017 – Video: [întâlnire cu Ianoș Țurcanu la Grădinița Nr. 108. Prezentarea cărții pentru copii „Dansul florilor” propusă spre lectură în cadrul programului de lectură „Chișinăul citește” ed. XIV-a] / durata durată 06’20”. – Acces internet: <http://trm.md/ro/magazinul-copiilor/magazinul-copiilor-emisiune-din-15-aprilie-2017/>. – Accesat: 15.04.2017.
194. Magazinul copiilor: [serviciul *Ora TV* de la Biblioteca „Târgu-Mureș”]. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=pmjJZf5kT5k>. – Accesat: 27.11.2017.
195. Mai mulți jurnaliști de la Chișinău au primit distincții de la Ambasada Poloniei [decernarea distincției „Emerit pentru cultura poloneză” directorului bibl. polone „A. Mickiewicz” Oxana Andreev, pentru meritele în promovarea culturii poloneze]. – Acces internet: <http://www.hotnews.md/articles/view.hot?id=42044>. – Accesat: 30.01.2018
196. Mannequin Challenge sau Imitația manechinelor la Biblioteca „Alba Iulia” / durata 2.50 min. – Acces internet:

- <https://www.youtube.com/watch?v=VZexgrZRmpQ&list=PLRO0xJ3SYFkxR3FNtnlAtRNojmLj5eAEW&index=1> . – Accesat: 20.12.2017
197. Maratonul utilizatorilor va fi organizat la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. 13.10.2017. – Acces Internet: <http://www.stiripozitive.eu/libview.php?l=ro&idc=77&id=3698&t=%2FStiri-Pozitive%2FComunicate-de-presa%2FMaratonul-utilizatorilor-va-fi-organizat-la-Biblioteca-Municipala-BP-Hasdeu#.Wen4FmjemtU.facebook> . – Accesat: 23.10.2017.
198. Maratonul utilizatorilor: Eveniment inedit la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” . – Acces Internet: <https://independent.md/maratonul-utilizatorilor-eveniment-inedit-la-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu/> . – Accesat: 23.10.2017.
199. Masă rotundă organizată cu prilejul Zilei Europene a Medierii [comunicat de presă]. – Acces internet: <https://promediere.wordpress.com/2016/12/29/masa-rotunda-privind-medierea-inregistrare-deschisa/> Accesat: 05.02.2018
200. Masă rotundă privind medierea. Înregistrare deschisă! [Cu prilejul Zilei Europene a Medierii, Centrul de promovare a medierii “ProMediere” organizează o masă rotundă la data de 19 ianuarie 2017, ora 14.00, în incinta Bibliotecii Publice de Drept] . – Acces internet: <http://www.mediere.gov.md/ro/content/masa-rotunda-privind-medierea-inregistrare-deschisa> . – Accesat 19.01.2017.
201. Mesager : [din minutul 14.15 La datorie. Elevii Liceului Teoretic „Dante Alighieri” au celebrat aniversarea poetului Mihai Eminescu la filiala „Târgoviște”] . – Acces internet: <http://trm.md/ro/la-datorie/la-datorie-emisiune-din-15-ianuarie-2017/> . – Accesat: 15.01.2017.
202. Mesager : [jurnalista Zina Izbaș de la Radio Moldova a lansat o nouă carte de poezii „Dans cu trandafiri” la biblioteca „Ovidius”] / reporter Silvia Hodoroșea; durata 2’31” . – Acces internet: <http://www.trm.md/ro/cultura/jurnalista-zina-izbas-de-la-radio-moldova-a-lansat-o-noua-carte-de-poezii/> . – Accesat: 26.01.2015
203. Mesager : [reportaj despre lansarea primului calendar al scriitorilor din RM, realizat de Dumitru Crudu și echipa lui de la biblioteca „Ștefan cel Mare”] / reporter Silvia Hodoroșea; durata 2’15” . – Acces internet: <http://www.trm.md/ro/cultura/a-fost-lansat-primul-calendar-al-scriitorilor-din-moldova/> . – Accesat: 07.01.2015.
204. Mesager : [Svetlana Vizitiu, sef oficiu, Biblioteca Centrală a BM „B.P. Hasdeu” - cea mai bună bloggeriță a anului 2016 (din minutul 21)] / Realizatori G. Codreanu, Gh. Lozovanu. – Acces internet: <http://trm.md/ro/concerte-si-transmisiuni-in-direct/gala-premiilor-trm-2016-partea-i-a/> . – Accesat: 08.01.2017.
205. Mesager: [lansarea Programului „Chișinăul citește” în incinta BM „B.P. Hasdeu”] / reporter: Silvia Hodoroșea; minutul 30:20. – Acces internet: <http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-09-februarie-2017> . – Accesat: 09.02.2017.
206. Mesager: [reportaj despre expoziția de pictură „Flori pentru prieteni” la Biblioteca Municipală “B.P. Hasdeu”] / reporter Silvia Hodoroșea; durata: 02’30” . – Acces internet: <http://trm.md/en/mesager/mesager-din-3-aprilie-2017/> . – Accesat:04.04.2017
207. Mesager: [reportaj despre lansarea cărții „Mersul pe apă” de Aurelian Silvestru la BM „B.P. Hasdeu”] / reporter Silvia Hodoroșea; minutul 27:36. – Acces internet: <http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-16-februarie-2017/> . – Accesat: 16.02.2017.
208. Mesager: [reportaj despre lansarea de carte „Aroma amintirilor” de Stela Școla la Biblioteca „O. Ghibu”] / reporter Silvia Hodoroșea; minutul 15:50]. – Acces internet: <http://trm.md/en/mesager/mesager-din-18-februarie-2017/> . – Accesat: 18.02.2017.
209. Mesager: Scriitorul Aurelian Silvestru a lansat o nouă carte: [la BM „B.P. Hasdeu – „Mersul pe apă” – o apariție excepțională, o carte monumentală de 960 de pagini și două CD-uri] / durata: 2:29. – Acces internet: <http://trm.md/ro/cultura/scriitorul-aurelian-silvestru-a-lansat-o-noua-carte/> . – Accesat: 16.02.2017.
210. „Mihai Dolgan: De ce au plâns ghitarele” – titlul unei cărți lansată la Chișinău/ durata 2.55 min. – Acces internet: <http://trm.md/ro/cultura/mihai-dolgan-de-ce-au-plans-ghitarele-titul-unei-carti-lansata-la-chisinau/> . – Accesat:11.12.2017
211. „Miliardul furat”, expus într-o bibliotecă din Chișinău. Așa ar arăta banii sustrași din sistemul bancar din Moldova acum câțiva ani (galerie foto): [Proiect de arta contemporană La Datorii]. Acces internet:

- <http://bani.md/-miliardul-furat-expus-intro-biblioteca-din-chisinau-asa-ar-arata-banii-sustrasi-din-sistemul-bancar-din-moldova-acum-cativa-ani-galerie-foto--87913.html>. – Accesat: 07.04.2017
212. Miliardul de dolari furat din cele trei bănci se află... într-o bibliotecă din capitală. Este, de fapt, o imitare de bancnote, iar autorii au vrut ca publicul să știe cum arată un miliard de dolari: [VIDEO – imitarea miliardului de dolari la BM „B.P. Hasdeu”, durata 1:42]. – Acces Internet: <http://protv.md/stiri/actualitate/miliardul-de-dolari-furat-din-cele-trei-banci-se-afla-intr-o-biblioteca---1784511.html/>. – Accesat: 16.02.2017.
213. Miliardul furat a fost găsit la biblioteca Hasdeu din Chișinău: [proiectul „*La Datorie*”, lansat la Biblioteca „B. P. Hasdeu” din Chișinău]. – Acces internet: http://www.realitatea.md/---miliardul---furat-a-fost-gasit-la-biblioteca-hasdeu-din-chisinau--instalatia-care-materializeaza-frauda-bancara--produsa-acum-doi-ani-in-moldova_52687.html. – Accesat: 17.02.2017.
214. Moraru, Stela. O istorie de succes la Biblioteca „I. Mangher” // BiblioCity. – 2017. – 12 decembrie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/12/o-istorie-de-succes-la-biblioteca-i.html> . – Accesat: 05.01.2017.
215. Moraru, Stela. Training în bibliotecă [о новой услуге]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/01/training-in-biblioteca/> . – Accesat: 26.01. 2017
216. Moștenirea operei hasdeiene din perspectiva actualității: [Aviz. Conferința științifică la BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <https://allevents.in/chisinau/mo%C8%99tenirea-operei-hasdeiene-din-perspectiva-actualit%C4%83%C8%9Bii/1496949613649111> . – Accesat: 23.02.2017.
217. Moștenirea operei hasdeiene din perspectiva actualității [conferința științifică la BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/02/22/15-recomandari-de-evenimente-pentru-ziua-de-joi-23-februarie/>. – Accesat: 23.02.2017.
218. Muntean, Liuba. Lansarea volumului Lumini din umbre de Alina Trofim // BiblioCity. – 2017. – 3 februarie. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2017/02/lansarea-volumului-lumini-din-umbre-de.html>. – Accesat: 05.01.2017
219. Munteanu, Maia. Târgul de carte „Alba Transilvană”, Festivalul internațional „Lucian Blaga”, evenimentele anului 2015 : [despre participarea Filialei „Alba Iulia” la Târgul din România] // BiblioCity. – 2015. – 12 mai. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.md/2015/05/targul-de-carte-alba-transilvana.html> . – Accesat: 20.01.2015.
220. Natalia Enache. Expoziție cu 10 tone de „dolari” la Chișinău: [artistul plastic Ștefan Eșanu invită cetățenii „La datorie” în incinta bibliotecii „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://www.report.md/esential/Expozitie-cu-10-tone-de-dolari-la-Chisinau-559>. – Accesat: 17.02.2017.
221. #Nevedemlabiblioteca: Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, 140 de ani de la inaugurare. – Acces Internet: <http://apropomagazin.md/2017/10/18/nevedemlabiblioteca-biblioteca-municipala-b-p-hasdeu-140-de-ani-de-la-inaugurare/> . – Accesat: 23.10.2017
222. Nicoleta Isac. Actorul Emilian Crețu, eroul primei sesiuni din programul de orientare profesională „Viitoarea mea carieră”. – Acces internet: <https://zuqo.md/article/foto--actorul-emilian-cretu--eroul-primei-sesiuni-din-programul-de-orientare-profesionala--viitoarea-mea-cariera-22125.htm> . – Accesat: 15.11.17.
223. O elevă de 18 ani de la Liceul „Mihai Eminescu” din capitală a devenit *cititorul anului* la categoria adolescenți, după ce a participat la concursul „Bătălia cărților”. – Acces internet: http://noi.md/md/news_id/258226. – Accesat: 11.12.2017
224. O eleva din Chișinău, a fost desemnată *Cititorul anului* [despre finalista Concursului “Bătălia cărților”, categoria adolescenți]. – Acces internet: <http://www.admiterea.md/o-eleva-din-chisinau-fost-desemnata-cititorul-anului/>. – Accesat: 11.12.2017.
225. Oamenii de artă au încercat să afle – „De ce au plâns chitarele” lui Mihai Dolgan: [despre lansarea cărții „De ce au plâns chitarele” lui Mihai Dolgan de Mihai Ștefan Poiată la filiala O. Ghibu] (video). – Acces Internet: http://www.noi.md/md/news_id/259314 . – Accesat: 11.12.2017
226. Obiectiv comun. Emisiune din 11 iunie 2017 – Video: [literatura pentru copii în era tehnologiei. Despre lansarea programului estival „Rucsacul de vacanță 2017”] / durata durată 05’11”. – Acces internet: <https://www.facebook.com/TVRMoldova/videos/2000154926879150/>. – Accesat: 11.06.2017.

227. Obiectiv comun: Modernizarea și digitalizarea bibliotecilor: [despre biblioteci, rolul lor în societate și procesul de digitalizare a sălilor de lectură] / durata 56:10. – Acces internet: <https://www.facebook.com/Obiectiv-Comun-1816310945281575/?fref=ts>. – Accesat: 17.02.2017.
228. Ochiul Public. [Despre aniversarea a 140-a a Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, lectură și concursurile de lectură „Chișinăul citește”, „Bătălia Cărților” în interviul cu Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu”, durata 46.14 min].- Emisiunea din 26 octombrie 2017. – Acces Internet: https://www.noroc.tv/emisiuni/ochiul_public/26-10-2017/cu_corina_mirzac_26_octombrie_2017/. – Accesat 27.10.2017
229. Ochiul Public. [despre bibliotecă, lectură și concursurile de lectură „Chișinăul citește”, „Bătălia Cărților” interviu cu Mariana Harjevschi, director general al BM „B.P. Hasdeu” și Liliana Juc, Filiala „Târgoviște”, durata 46.08 min.]. – Emisiunea din 13 februarie 2017. – Acces Internet: http://noroc.tv/emisiuni/ochiul_public/13-02-2017/cu_nina_panfili_13_02_2017/. – Accesat 30.01.2018
230. Ochiul public. Lansarea Programului Chișinăul citește: [LIVE – Lansarea Programului Chișinăul citește – ediția IV-a în incinta BM „B.P. Hasdeu”, durata 44:30]. – Acces internet: https://www.noroc.tv/emisiuni/ochiul_public/13-02-2017/cu_nina_panfili_13_02_2017/. – Accesat: 13.02.2017.
231. Olărescu, Angela. Biblioteca „Hristo Botev” a sărbătorit un frumos jubileu // BiblioCity. – 2017. – 16 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/biblioteca-hristo-botev-sarbatorit-un.html> . – Accesat: 05.01.2017
232. Olărescu, Angela. Drumul libertății pornit de la Chișinău // BiblioCity. – 2017. – 13 aprilie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/04/drumul-libertatii-pornit-de-la-chisinau.html>. – Accesat: 05.01.2017
233. Olărescu, Angela. Un proiect ce a adus valoare bibliotecii // BiblioCity. – 2017. – 22 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/un-proiect-ce-adus-valoarea-bibliotecii.html> . – Accesat: 05.01.2017.
234. Olărescu, Angela. Новые впечатления о Болгарии // BiblioCity. – 2017. – 22 august. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/08/blog-post.html> . – Accesat: 05.01.2017
235. Onciu Paracovia. Cenaclul „Grai matern” la Biblioteca „Transilvania // BiblioCity. – 2017. – 10 mar. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/cenaclul-grai-matern-la-biblioteca.html>. – Accesat: 23.01.2018.
236. Onciu, Parascovia. Ion Iachim – un povestitor pentru toate vârstele // BiblioCity. – 2017. – 25 ianuarie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/ion-iachim-un-povestitor-pentru-toate.html>. – Accesat: 05.01.2017
237. Ora Tv pentru copii curioși și îndrăzneți. Comunicare Maria Burcovschi: [la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” s-a dat start l-ei ediții a Concursului „Ignite”]. – Acces internet: https://www.youtube.com/watch?time_continue=34&v=-6JgV6d_v38 . – Accesat: 15.11.2017.
238. Ostașevschi, Ana. Jucăm șah în *Negru și Roșu* // BiblioCity. – 2017. – 19 mai. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/05/jucam-sah-in-negru-si-rosu.html> . – Accesat: 05.01.2017
239. Ostașevschi, Ana. Magia iernii în combinație cu Magia chimiei doar la Biblioteca „Ovidius”! // BiblioCity. – 2017. – 11 decembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/12/magia-iernii-in-combinatie-cu-magia.html> . – Accesat: 05.01.2017.
240. Păsat, Dumitru. Proverbul - tezaur inestimabil al poporului român (interviu cu Dumitru Păsat) / consemnare Angela Zelinschi // BiblioCity. – 2017. – 12 aprilie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/04/proverbul-tezaur-inestimabil-al.html>. – Accesat: 05.01.2017
241. Prima oră, interviu realizat de Ion Orlov cu Parascovia Onciu, șefa bibliotecii „Transilvania” despre cărțile rare în bibliotecă și Tatiana Donțu, serviciul Ludoteca și Bibliodădaca (6.09.17, ora 8.00) <https://www.facebook.com/PrimaOra.pe.Prime/videos/vb.149170518455881/1637804149592503/?type=2&theater>
242. Programul de lectură „Chișinăul citește”. Ce cărți vor putea citi locuitorii Capitalei în 2017: [joi, 9 februarie, ora 11.00, cititorii sunt așteptați la bibliotecă pentru a participa la lansarea programului]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/02/07/programul-de-lectura-chisinaul-citeste-ce-carti-vor-putea-citi-locuitorii-capitalei-2017/> . – Accesat: 07.02.2017.

243. Programul informativ Actual 19:00 [deschiderea expoziției brazilor de Crăciun la BM „B.P. Hasdeu” din minutul 15.21]. – Acces Internet: http://noroc.tv/emisiuni/programul_informativ_actual/30-11-2017/cu_stela_bodiu_30_noiembrie_2017/. – Accesat 20.12.2017
244. Programul informativ Actual 19:00/Video [din minutul 22.19 reportaj despre evenimentul aniversar al bibliotecii – 10 ani] /. – Acces internet: http://noroc.tv/emisiuni/programul_informativ_actual/09-11-2017/cu_stela_bodiu_9_noiembrie_2017/. – Accesat: 30.01.2018.
245. Programul informativ. Actual 19:00 [Balul brazilor de Crăciun la BM „B.P. Hasdeu din minutul 22.59]. – Acces Internet: https://www.noroc.tv/emisiuni/programul_informativ_actual/26-12-2017/cu_stela_bodiu_26_decembrie_2017/. – Accesat 02.01.2018
246. Proiectul „Chișinău citește”, la o nouă ediție: [obiectivele campaniei „Chișinăul citește”, lansată BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://www.radionoroc.md/stiri/main/3980> . – Accesat: 9.02.2017.
247. Proiectul KLumea organizează cea de-a 7-a ediție a expoziției-concurs „Balul Brazilor de Crăciun”. - Acces internet: <http://madein.md/events/expozitia-brazilor-de-craciun-2017>. – Accesat: 01.142.2017.
248. Pur și Simplu: la adăpostul cărților [problema persoanelor fără adăpost] radio Europa Liberă/ durata 12:19 min . – Acces Internet: https://www.youtube.com/watch?v=4SpJw_FRHo. – Accesat: 02.10.2017
249. Renaștere (Відродження) din 22 iunie 2017 [despre de lansare de carte S. Lozinschi "А у нас в Михайлівцях!" din min 01.16]. – Acces internet:- <http://trm.md/ro/renastere/renastere-din-22-iunie-2017>/. – Accesat: 30.01.2018
250. Renaștere (Відродження) din 9 februarie 2017: [despre sărbătoarea Міжнародного дня закоханих în Filiala „L. Ukrainka” Medalion literar-artistic „Ти сонце ясне, ти любов моя!”, din min 01.12]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/renastere/renastere-din-9-februarie-2017/>. – Accesat: 30.01.2018
251. Roibu, N. A fost lansat Programul de promovare a lecturii „Chișinăul citește”: [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a lansat astăzi Programul de lectură „Chișinăul citește”, ediția a XIV-a]. – Acces internet: <http://moldpres.md/news/2017/02/09/17001077>. – Accesat: 9.02.2017.
252. Roibu, N. Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” din Chișinău a lansat concursul de lectură „Bătălia cărților” [la Filiala „Târgu-Mureș”, realizat în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj (România)]. – Acces internet: <http://www.moldpres.md/news/2017/03/23/17002279>. – Accesat:
253. Romanul „În umbra pașilor tăi” a fost discutat de cititorii Clubului de lectură Books, Coffee & More. – Acces internet: http://unimedia.info/stiri/foto-Romanul-In-umbra-pailor-tai-a-fost-discutat-de-cititorii-Clubului-de-lectura-Books-Coffee-More-129050.html?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=rss. – Accesat: 11.12.2017
254. Rostul zilei : [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” la a 140-a aniversare. Invitați – Mariana Harjevschi, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și Lidia Kulikovski, director, departamentul studii și cercetări]. Emisiunea in direct din 24 octombrie 2017, ora 17.40 /durata 31:31 min – Acces Internet: <https://www.facebook.com/10tv.md/videos/2001556623467202/>. – Accesat 25.10.2017
255. Russu, Stela. Și picii pot salva lumea // BiblioCity. – 2017. – 17 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/si-picii-pot-salva-lumea.html>. – Accesat: 05.01.2017
256. S-a dat start proiectului „iExpert”, unde circa 50 de tineri își vor dezvolta calitățile de lider: [Sesiunea de inițiere s-a desfășurat în cadrul filialei „Târgu-Mureș” a BM „B.P. Hasdeu” din capitală] . – Acces internet: http://zugo.md/article/foto---s-a-dat-start-proiectului--iexpert---unde-circa-50-de-tineri-isi-vor-dezvolta-calitatile-de-lider_17584.htm. – Accesat: 06.03.2017.
257. Scifos, Cristina. Chișinău – edificii de legendă // BiblioCity. – 2017. – 27 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/chisinau-edificii-de-legenda.html> . – Accesat: 05.01.2017
258. Scifos, Cristina. Chișinău – între mit și realitate // BiblioCity. – 2017. – 11 ianuarie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/chisinau-intre-mit-si-realitate.html> . – Accesat: 05.01.2017
259. Scriitorul Aurelian Silvestru a lansat o nouă carte [de sinteză „Mersul pe apă”, în incinta BM „B.P. Hasdeu” relatează Mesager]. – Acces internet: <https://news.yam.md/ro/story/5485562>. – Accesat: 16.02.2017.
260. Se lansează proiectul *CareerHub Moldova*. Detalii despre primul eveniment. – Acces internet: <http://test.unimedia.info/stiri/se-lanseaza-proiectul-careerhub-moldova--detalii-despre-primul-eveniment-131230.html>. – Accesat: 11.12.2017.

261. Șeremet M. Al cincelea anotimp, nemurirea // BiblioCity. – 2017. – 14 ian. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/al-cincelea-anotimp-nemurirea.html>. – Accesat: 23.01.2018.
262. Șeremet M. Nu dispera, acționează |: [traficul de ființe umane] // BiblioCity. – 2017. – 24 noiem. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/11/nu-dispera-actioneza.html>. – Accesat: 23.01.2018.
263. Șeremet M. Reducerea riscului de situații excepționale și dezastre : [trainingul din cadrul Serviciului „Atenție la trafic”] // BiblioCity. – 2017. – 23 feb. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/reducerea-riscului-de-situatii.html>. – Accesat: 23.01.2018.
264. Șeremet M. Sarea în bucate, autor Petre Ispirescu : [pentru profesorii din mun. Chișinău] // BiblioCity. – 2017. – 30 noiem. – <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/11/sarea-in-bucate-autor-petre-ispirecu.html>. – Accesat: 23.01.2018.
265. Servicii și inițiative inovatoare realizate de bibliotecile publice prezentate la „Iarmarocul Comunității” . – Acces internet: <http://www.chisinau.md/libview.php?l=ro&idc=403&id=19523&t=%2FPresa%2FComunicate-de-presa%2FServicii-i-iniatiive-inovatoare-realizate-de-bibliotecile-publice-prezentat>. – Accesat: 25.09.2017.
266. Sfaturi al naibii de bune de George Lois / durata 2.03 min. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=IJIMk2KyGKs>. – Accesat: 20.12.2017
267. Spătaru, Doina. Petre Popa – poet, prozator, actor, regizor și directorul artistic al teatrului „Veniamin Apostol” din Soroca // BiblioCity. – 2017. – 2 iunie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/06/petre-popa-poet-prozator-actor-regizor.html>. – Accesat: 05.01.2017
268. Spațiile de bibliotecă/ durata 6.48 min. – Acces internet: <https://www.youtube.com/watch?v=fbsEWDBLV8A>. – Accesat: 20.12.2017
269. Start concursului Balul brazilor de Crăciun. Câștigătorul va lua 4 mii de lei și multe cadouri. – Acces internet <https://www.timpul.md/articol/start-concursul-balul-brazilor-de-craciun--catigatorul-va-lua-4-mii-de-lei-i-multe-cadouri-124509.html> / . – Accesat: 01.12.2017.
270. Știri Pozitive. Emisiune din 11 aprilie 2015: [reportaj despre conferința „Orientare profesională” care va avea loc pe 16 mai, 2017 / din min. 11:59]. – Acces internet: <http://trm.md/ro/stiri-pozitive/stiri-pozitive-emisiune-din-11-aprilie-2015/> . – Accesat: 30.01.2018.
271. Stirile ProTV de la ora 20:00 cu Sorina Obreja [VIDEO din minutul 33:36. Ce s-ar putea face cu hârtia de la expoziția „La datorie” din sala de lectură a BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://protv.md/stiri/jurnale-de-stiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-sorina-obreja-28-02-2017---1797181.html>. – Accesat: 28.02.2017.
272. Studenții Academiei Militare au participat la „Săptămâna Științei”. – Acces internet: <http://www.academy.army.md/2017/11/studentii-academiei-militare-au-participat-la-saptamana-stiintei/> . – Accesat: 17.11.2017.
273. Țara lui Dogaru. Biblioteca devine centru comunitar: [interviu Mariana Harjevschi, directorul BM „B.P. Hasdeu”, durata 53:42]. – Acces internet: http://www.publika.md/emisiuni/tara-lui-dogaru_391.html . – Accesat: 22.02.2017.
274. Teledjurnal. Studenții de la Facultatea de Litere au recitat poeziile lui Grigore Vieru: [în incinta BM „B.P. Hasdeu”] / durata 2:42. – Acces internet: <http://tvrmdova.md/cultura/video-studentii-de-la-facultatea-de-litere-au-recitat-poeziile-lui-grigore-vieru/>. – Accesat: 14.02.2017.
275. Tincenco, Tatiana. Pledoarie pentru lectură // BiblioCity. – 2017. – 8 iunie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/06/pledoarie-pentru-lectura.html> . – Accesat: 05.01.2017
276. Tinerii pentru dreptul la viață [Aviz]. – Acces internet: <https://tdvmoldova.wordpress.com/2017/02/07/invitatie-la-atelierul-voluntariatul-neformal-sub-16-ani/> . – Accesat: 07.02.2017.
277. Țîra, Valentina. O duminică pentru suflet la Filiala „Liviu Rebreanu” // BiblioCity. – 2017. – 26 februarie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/02/o-duminica-pentru-suflet-la-filiala.html> . – Accesat: 05.01.2017
278. Țîra, Valentina. Serviciul #Media la Filiala „Liviu Rebreanu” // BiblioCity. – 2017. – 3 martie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/serviciul-media-la-filiala-liviu.html>. – Accesat: 05.01.2017

279. Training Intensiv pe Dictionar si Oratorie cu Mihaela TATU: [Aviz: 26 ianuarie 2017, 09:00. Evenimentul se va desfășura la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://www.wherevent.com/detail/Professional-Speaker-Training-Intensiv-pe-Dic%C8%99Bie-%C8%99i-Oratorie-cu-Mihaela-TATU>. – Accesat: 26.01.2017.
280. Ultima „Bătălie a cărților” din 2017 se dă în decembrie. Va fi premiat „Cititorul anului” și anunțată cea mai bună carte!. – Acces Internet: <https://zugo.md/article/ultima--batalie-a-cartilor--din-2017-se-da-in-decembrie--va-fi-premiat--cititorul-anului--si-anuntata-cea-mai-buna-carte-22268.htm>. – Accesat: 7.12.2017
281. Un recensământ subiectiv al bibliotecilor din Chișinău din 31.07.2017. – Acces Internet: <http://www.stiripozitive.eu/libview.php?l=ro&idc=24&id=3579&t=/Locuri/Cultura/Galerie-foto-Un-recensamant-subiectiv-al-bibliotecilor-din-Chisinau>. – Accesat: 22.09.2017.
282. Unda Bugeacului. Emisiune din 21 februarie 2017 / din min. 27:23. – Acces internet: <http://trm.md/ro/unda-bugeacului/unda-bugeacului-emisiune-din-21-februarie-2017/> Accesat: 18.01.2018.
283. „Urmașii lui Ștefan” au dat start Caravanei Etniilor din Moldova: Caravana Etniilor din Moldova, proiect lansat de Mișcarea de Tineret „Urmașii lui Ștefan”, a început pe 23 octombrie 2017 [Sesiunea s-a desfășurat în cadrul Filialei Târgu-Mureș a Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu” din capitală]. – Acces internet: http://www.noi.md/md/news_id/251454. – Accesat: 24.10.2017.
284. „Urmașii lui Ștefan” au dat start proiectului iExpert: [sesiunea de inițiere s-a desfășurat în cadrul Filialei Târgu-Mureș]. – Acces internet: <http://www.moldovenii.md/md/news/view/section/542/id/27579>. – Accesat: 07.03.2017.
285. Val Butnaru, la întâlnire cu cititorii [conf. de bilanț în cadrul programului „Chișinăul citește”, durata 6:01]. – Acces internet: <http://www.jurnaltv.md/ro/news/2017/11/30/val-butnaru-la-intalnire-cu-cititorii-10312567/#2>. – Accesat: 01.12.2017
286. VIDEO. "Balul Brazilor" a revenit cu cei mai originali pomi de Crăciun. – Acces internet <http://tvrmoldova.md/monden/video-balul-brazilor-a-revenit-cu-cei-mai-originali-pomi-de-craciun/>. – Accesat: 01.12.2017
287. Vino și-ți alege un brad de Crăciun la Balul Brazilor de Crăciun!. – Acces internet: <http://agora.md/stiri/39265/vino-si-ti-alege-un-brad-de-craciun-la-balul-brazilor-de-craciun>. – Accesat: 01.12.2017
288. Vintilă, Angela. Biblioteca „M. Ciachir” în ajunul jubileului de 25 ani de la fondare // BiblioCity. – 2017. – 28 septembrie. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/09/biblioteca-m-ciachir-in-ajunul.html>. – Accesat: 05.01.2017
289. Vlogging, digital DJ și realitate 3D. Cum se adaptează bibliotecile din Moldova la noile tehnologii: [Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a prezentat un produs video pe tema „Ultima carte citită?”]. – Acces internet: <http://diez.md/2017/06/07/vlogging-digital-dj-si-realitate-3d-cum-se-adapteaza-bibliotecile-din-moldova-la-noile-tehnologii/>. – Accesat: 07.07.2017.
290. Vrabie, Valeria. Confectionează cel mai creativ pom de crăciun și vino cu el la balul brazilor. – Acces Internet: <http://youth.md/confectioneaza-cel-mai-creativ-pom-de-craciun-si-vino-cu-el-la-balul-brazilor/>. – Accesat: 01.12.2017
291. Vrabie D. Viitoatea profesie nu înseamnă sfârșitul muncii : [despre trainingul desfășurat în cadrul serviciului „Tineri, Rebeli și Ambițioși” la Filiala „Transilvania”] // BiblioCity. – 2017. – 3 mar. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/viitoatea-profesie-nu-inseamna.html>. – Accesat: 23.01.2018.
292. Vrabie D. Vulnerabilitatea, slăbiciune sau putere? : [despre trainingul desfășurat în cadrul serviciului „Tineri, Rebeli și Ambițioși” la Filiala „Transilvania”] // BiblioCity. – 2017. – 17 ian. – Acces: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/vulnerabilitatea-slabiciune-sau-putere.html>. – Accesat: 23.01.2018.
293. Work-shop: Art-Terapia prin fotografiere: [Comisia Tineri pentru Educație, Cultură și Sport, din cadrul CLCT, își propune să organizeze un work-shop, alături de o expoziție online și un concurs fotografic]. – Acces internet: <http://www.wherevent.com/detail/Consiliul-Local-al-Work-Shop-Art-Terapia-prin-Fotografie-evenime>. – Accesat: 25.02.2017.
294. Ziua faptelor bune. <http://protv.md/video/au-instalat-banci-si-mese-pe-un-deal-din-sectorul-ciocana-elevii/1832651>

295. Арт-Клуб [dedicată memoriei Artistului al Poporului Ion UNGUREANU: în cadrul reportajului din filiala „M. Lomonosov”]. – Acces internet:<http://trm.md/ro/art-club/art-club-emisiune-din-11-februarie-2017/>
296. АРТ-ПРОЕКТ „LA DATORIE”: [Miliardul furat în versiunea vizualizată de Ștefan Eșanu. „Bancnote” de 100\$. 11 m3]. – Acces internet: <http://locals.md/2017/art-proekt-la-datorie/>. – Accesat: 16.02.2017.
297. Борщ, Анжела. Книги в дар [от А. Билинкиса]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/12/knigi-v-dar-3/>. – Accesat: 20.12.2017.
298. В библиотеке Б.П. Хашдэу открылась выставка „La Datorie”: [miliardul furat în versiunea vizualizată de Ștefan Eșanu. „Bancnote” de 100\$. 11 m3. Calculat cu exactitate]. – Acces internet: http://locals.md/2017/utrenniy-kishinyov-17-fevralya-3/#wtf_546009. – Accesat: 17.02.2017.
299. Гнидаш, Наталия. Кишинёв читает [о книге А. Лабунского «Звездапад»]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/01/kishinyov-chitaet-2/>. – Accesat: 18.01.2017.
300. Гнидаш, Наталия. Эстафета без финиша [о творческой встрече с писателем А. Лабунским]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/03/estafeta-bez-finisha/>. – Accesat: 02.03.2017.
301. Гражданам Молдовы показали украденный „миллиард” [miliardul furat în versiunea vizualizată de Ștefan Eșanu. „Bancnote” de 100\$. 11 m3. Calculat cu exactitate]/ FOTO. – Acces internet: <https://m.point.md/ru/novosti/obschestvo/grazhdanam-moldovy-pokazali-ukradennyi--34-milliard-34>. – Accesat: 17.02.2017.
302. Гражданское общество, сетевые службы коммуникации и история евреев Молдовы в хх веке. – Acces internet: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/01/m.html>. – Accesat: 30.01.2017.
303. Дереско, Алла. Незабываемая встреча [о творческом вечере Л. В. Ваверко (пианистка, педагог)]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/12/nezabyvaemaya-vstrecha/>. – Accesat: 11.12.2017.
304. Дереско, Алла. Этот День Победы [о заседании клуба Союза офицеров РМ «Честь имею»]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/05/etot-den-pobedy>. – Accesat: 19.05.2017.
305. Искимжи, Татьяна. Гости библиотеки: [о визите в библиотеку школьников лицея им. Т. Майореску]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/03/gosti-biblioteki/>. – Accesat: 14.03.2017.
306. Искимжи, Татьяна. Кишинев читает книгу Анатолия Лабунского «Звездапад или...»: [о проведённой совместно с б-кой им. М. Ломоносова читательской конференции]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/12/kishinev-chitaet-knigu-anatoliya-labunskogo-zvezdopad-ili/>. – Accesat: 21.12.2017.
307. Искимжи, Татьяна. Тора или Пятикнижие Моисеево. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/01/eto-interesno-znat/>. – Accesat: 23.01.2017.
308. Кульчицкая, Любовь. „Вредничаем” с Остером [о проведении утренника]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/04/vrednichаем-s-osterom/>. – Accesat: 06.04.2017.
309. Кульчицкая, Любовь. Весёлого Пурима [о проведении праздника в дневном центре *Atenție*]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/03/2812/>. – Accesat: 10.03.2017.
310. Кульчицкая, Любовь. Всемирный День Чтения вслух. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/03/s-prazdnikom-ura-26/>. – Accesat: 01.03.2017
311. Кульчицкая, Любовь. Дарим книги детям: [международный день дарения книг]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/02/s-prazdnikom-ura-24/>. – Accesat: 14.02.2017.
312. Кульчицкая, Любовь. Дети Кишинёва читают! [о книге Г. Остера Вредные советы]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/01/deti-kishinyova-chitayut/>. – Accesat: 18.01.2017.
313. Кульчицкая, Любовь. Как на наши именины: [о проведении Дня библиотеки]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/02/kak-na-nashi-imeniny/>. – Accesat: 01.02.2017.
314. Кульчицкая, Любовь. Посвящение в читатели. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/10/posvyashhenie-v-chitateli-2017/>. – Accesat: 03.09.2017.
315. Посольство Польши в Молдове вручило награду „За заслуги перед польской культурой” ряду молдавских журналистов и деятелей искусства, отличившихся на поприще развития, популяризации и защиты польской культуры: [despre distincția „Emerit pentru cultura poloneză” acordată directorului bibliotecii polone „A. Mickiewicz” Охана Andreev]. – Acces Internet: https://m.point.md/ru/novosti/obschestvo/posolstvo-polshi-vruchilo-nagrady-riadu-moldavskikh-zhurnalistov?is_mobile=1. – Accesat 30.01.2018

316. Пропавший у граждан Молдовы миллиард нашелся в кишиневской библиотеке!: [expoziția va dura două săptămâni, este organizată de proiectul „Un ART Oraș”, cu sprijinul unor organizații internaționale și companii locale la BM „B.P. Hasdeu”]. – Acces internet: <http://www.kp.md/daily/26644/3663863>. – Accesat: 17.02.2017.
317. Сивак, Ольга. Ханука в библиотеке: [о проведении праздника]. – Acces internet: <http://knafaim.tk/2017/12/hanuka-v-biblioteke/> – Accesat: 20.12.2017.
318. Христова, Татьяна. Здоровый образ жизни: [о лекции «Триггерные точки»]. – Acces internet: <http://ebraika.ru/2017/02/zdorovyj-obraz-zhizni/> . – Accesat: 06.02.2017.

Resurse electronice internaționale

319. „Accidentul” de Dumitru Crudu – Invitațiile Thaliei cu Alex Aciobăniței: [piesă de D. Crudu la radio]. – Acces Internet: <http://radioiasi.ro/emisiuni/accidentul-de-dumitru-crudu-invitatiile-thaliei-cu-alex-aciobanitei-03-04-2017/>. – Accesat: 22.02.2018.
320. „Advocacy pentru structurile info-documentare școlare”, la Casa Corpului Didactic Iasi. 28.09.2017 . – Acces Internet: <http://www.ziare.com/ziare-iasi/stiri-actualitate/advocacy-pentru-structurile-info-documentare-scolare-la-casa-corpului-didactic-iasi-6960302> – Accesat: 05.10.2017.
321. „Moartea unei veverițe” de Dumitru Crudu [recenzie]. – Acces Internet: <https://edituraunivers.ro/produs/moartea-unei-veverite/> . – Accesat: 22.02.2018.
322. 14 cărți scrise de autori români contemporani, prezente la târgul de carte Gaudeamus (2017): [despre aparițiile editoriale ale scriitorului Dumitru Crudu]. – Acces Internet: <http://postmodern.ro/articol/14-carti-scrise-de-autori-romani-contemporani-prezente-la-targul-de-carte-gaudeamus-2017a/> . – Accesat: 22.02.2018.
323. 350 kilometri pe bicicletă, pentru bibliotecă: [Mariana Harjevschi în proiectul "CicloBiblio"]. – Acces internet: http://www.monitorulexpres.ro/?mod=monitorulexpres&p=eveniment&s_id=174437&CicloBiblio-2017-350-de-kilometri-pe-bicicleta-pentru-biblioteca. – Accesat: 30.08.2017
324. Advocacy pentru structurile info-documentare școlare, la Casa Corpului Didactic Iasi. 28.09.2017. – Acces Internet: <https://www.bzi.ro/advocacy-pentru-structurile-info-documentare-scolare-la-casa-corpului-didactic-iasi-623183>. – Accesat: 05.10.2017.
325. Atelier de lucru cu tema „Advocacy pentru structurile infodocumentare școlare”, la Casa Corpului Didactic. 27.09.2017. – Acces Internet: <http://infois.ro/?p=30756>. – Accesat: 05.10.2017
326. Balul Brazilor 2017: a fost ales cel mai frumos Pom de Crăciun . – Acces Internet: <http://portal-ro.com/post/balul-brazilor-2017-a-fost-ales-cel-mai-frumos-pom-de-craciun/> . – Accesat: 26.12.2017
327. Balul Brazilor 2017: A fost ales cel mai frumos pom de Crăciun. – Acces Internet: <http://www.ziarelive.ro/stiri/balul-brazilor-2017-a-fost-ales-cel-mai-frumos-pom-de-craciun.html> . – Accesat: 26.12.2017
328. Balul Brazilor de Crăciun 2017. – Acces Internet: <http://www.ziarelive.ro/stiri/balul-brazilor-de-craciun-2017.html>. – Accesat: 20.12.2017
329. Baroul Dolj - Donație de carte juridică la Chișinău, 27 aprilie 2017. – Acces Internet: <http://www.barouldolj.ro/index.php?show=evenimente&idPagina=7889>. – Accesat: 06.02.2018
330. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” împlinește 140 ani. 20.10.2017. – Acces Internet: <http://www.ziarelive.ro/stiri/biblioteca-municipala-bp-hasdeu-implineste-140-de-ani.html>. – Accesat: 23.10.2017
331. Bibliotecarii din România au ajuns, pe două roți, la Sibiu: „O experiență deosebită! A fost ca o carte bună!” [Mariana Harjevschi în proiectul „CicloBiblio”]. – Acces internet: <http://www.tribuna.ro/stiri/eveniment/bibliotecarii-din-romania-au-ajuns-pe-doua-roti-la-sibiu-o-experienta-deosebita-a-fost-ca-o-carte-buna-128653.html>. – Accesat: 01.09.2017
332. Bibliotecarii și-au u(r)nit bicicletele pentru a promova lectura, cultura și biblioteca: [angajați ai bibliotecilor din țară au pornit într-un tur ciclist pe ruta Brașov-Sibiu, Mariana Harjevschi în proiectul „CicloBiblio”]. – Acces internet: <http://www.bzb.ro/stire/bibliotecarii-si-au-urnit-bicicletele-pentru-a-promova-lectura-cultura-si-biblioteca-a115513>. – Accesat: 29.08.2017.

333. Brazi licitați cu mii de lei. – Acces internet: http://adevarul.ro/moldova/actualitate/brazi-licitati-mii-lei-1_5a3e105cd7af743f8da34bf7/index.html. – Accesat: 26.12.2017
334. Brazi licitați cu mii de lei. – Acces Internet: <http://www.ziarelive.ro/stiri/brazi-licitati-cu-mii-de-lei.html>. – Accesat: 26.12.2017
335. CicloBiblio2017 – prima (non) conferință (pe biciclete) a bibliotecarilor din România: [foto | Mariana Harjevschi în proiectul „CicloBiblio”]. – Acces internet: <http://www.mediafax.ro/cultura-media/foto-ciclobiblio2017-prima-non-conferinta-pe-biciclete-a-bibliotecarilor-din-romania-tara-noastra-merita-sa-fie-citita-este-o-carte-cu-comori-pe-care-n-o-sa-reusim-s-o-terminam-niciodata-16716801>. – Accesat: 05.09.2017
336. Crudu, Dumitru. Scrum pentru... viitor: [recenzie la romanul „Scrum” al scriitorului basarabean Augustin Nacu]. – Acces Internet: <https://noiibarbari.wordpress.com/testimonial/scrum-pentru-viitor/>. – Accesat: 22.02.2018.
337. Dumitru Crudu – „Moartea unei veverițe”. – Acces Internet: <https://bookhub.ro/dumitru-crudu-moartea-unei-veverite/>. – Accesat: 22.02.2018.
338. Dumitru Crudu la Iași... – Acces Internet: <https://antoneseiliviu.wordpress.com/2017/12/16/dumitru-crudu-la-iasi/>. – Accesat: 22.02.2018.
339. Expoziția „La datorie” [la Biblioteca Municipală ”B.P. Hașdeu”]. – Acces internet: <http://www.rfi.ro/cultura-93170-miliard-dolari-expozitie-arta-contemporana-chisinau>. – Accesat: 17.02.2017.
340. Gaudeamus 2017 – recomandările lui Ernu: [despre cartea „Moartea unei veverițe” de Dumitru Crudu]. – Acces Internet: http://adevarul.ro/cultura/carti/gaudeamus-2017-recomandarile-ernu-1_5a1534d85ab6550cb86947dd/index.html#. – Accesat: 22.02.2018.
341. Moldova art exhibit illustrates \$1bn banking fraud: [FOTO | Cum arată un miliard de dolari. Expoziție de artă inspirată din furtul secolului. Expoziția la Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hașdeu”]. – Acces internet: <http://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-39004441>. – Accesat: 17.02.2017.
342. Portraits of Borderland (Grenzporträts): [despre antologia de poezie Dumitru Crudu]. – Acces Internet: <http://www.arspoetica.sk/en/novinky/portrety-ohranicenia>. – Accesat: 22.02.2018.
343. Programma Dead Duck Day 2017: [participarea scriitorului moldovean Dumitru Crudu la Festivalul Internațional al Poețiilor de la Rotterdam]. – Acces Internet: www.hetnatuurhistorisch.nl/.../dead-duck-day-2017.html. – Accesat: 22.02.2018.
344. Sărbătoare la Casa Corpului Didactic. 04.10.2017. – Acces Internet: <http://www.ziarulevenimentul.ro/stiri/invatamant/sarbatoare-la-casa-corpului-didactic--217406927.html>. – Accesat: 05.10.2017
345. Workshop „Advocacy pentru structurile infodinfodocumentare școlare”. – Acces Internet: <http://www.eveniro.com/evenimente-istorie/70197/workshop-advocacy-pentru-structurile-infodocumentare-colare>. – Accesat: 05.10.2017
346. Круглый стол «Роль библиотек в процессе гражданского воспитания» прошел в Кишиневе. – Acces internet: http://iacis.ru/pressroom/news/mezhdunarodnyy_institut_monitoringa_razvitiya_demokratii/kruglyy_stol_rol_bibliotek_v_protseste_grazhdanskogo_vospitaniya_proshel_v_kishineve/. – Accesat: 7.12.2017

Emisiuni radio

347. Album Duminical (05.02.2017, ora 11:15): [Vitalie Răileanu referiri despre volumul de versuri Străin printre ape]
348. Album Duminical (17.09.2017, ora 11:20) : [În dialog cu Emilia Ghețu, redactor literar despre romanul Dobrenii de Olga Căpățină]
349. Casa Radio (01.02.2017, ora 15:15) : [Vitalie Răileanu despre poetica primului simbolist român Ștefan Petică]
350. Casa Radio (09.03.2017, ora 15:20) : [Vitalie Răileanu despre Nicolae Bilețchi – un cercetător literar sadea]
351. Casa Radio (14.11.2017, ora 14:20): [despre albumul fotografic comentat „Două inimi gemene”, red. Zina Izbaș]

352. Mesager (18.02.2017, ora 19:15) : [Vitalie Răileanu prezentarea volumului de proză Aroma amintirilor de S. Școla]
353. Radio București-Cultural (13.03.2017) : [Vitalie Răileanu despre istoricul și specificul Bibliotecii „Onisifor Ghibu”]
354. Radio Moldova Cultural (16.06.2017, ora 16:30) : [Vitalie Răileanu despre volumul Personalități de viță moldavă]
355. Radio Moldova: [Despre lansarea campaniei „Bătălia cărților”]. 23.03. 2017.
356. Radiomatinal duminical (02.04.2017, ora 11:15) : [Vitalie Răileanu despre Biblioteci și cărți].